University of Mysore

Oriental Library Publications

KANNADA SERIES No. 20.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

ಏಳನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ

THE

KARNATAKA MAHABHARATA

BY

KUMARA VYASA

Vol. VII.

EDITED BY

D. SRINIVASACHAR, M.A.,

Professor of Sanskrit, Maharaja's College, and Curator, Government Oriental Library, Mysore

AND

D. L. NARASIMHACHAR, M.A.,

Government Oriental Library, Mysore

MYSORE

PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS

1933

ಮುನ್ನುಡಿ.

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಈಗ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಇದುವರೆಗೆ ಮೊದಲಿನ ಐದು ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಈಗ ಮುಂದಿನ ಐದು ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣುವ ಸದಸ್ಯರನ್ನುಳ್ಳ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಈ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವವು ಶೋಧಿತವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ :—

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು—

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.
,, ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ.
,, ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ.
,, ಟಿ. ಎನ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ.

ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಎಂಟು ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ತಿದ್ದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚ.ತ.ಪ. ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದುವು ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕುವು. (ಚ.) ಎಂಬುದು ಅಳಿಲುಘಟ್ಟದ ಶಾನುಭೋಗರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ. (ತ.) ಎಂಬುದು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ರಾಮರಾಯರು, ಬಿ.ಎ., ಅವರ ಮೂಲಕ ಗೌಜು ಗ್ರಾಮದ ಬ್ರಹ್ಮ. ಶ್ರೀ. ಗಣೇಶಭಟ್ಟರಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿ ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. (ಪ.) ಎಂಬುದು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಕೋಶಾಲಯದ 16–18–10ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರತಿಯಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕೋಶಾಗಾರದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ—

ಕ. ಇದು ಕೈಬರಹದ 205ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೫೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟುದು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತದ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದು ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠವು ಶುದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದನ್ನೇ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಗ. ಇದು ಕೆ. ೭೦ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಶಾ.ಶ. ೧೭೬೩ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಾದುದು.

ಜ. ಇದು ಕೆ. ೩೭೫ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ೞಕಾರವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಟ. ಇದು ಕೆ. ೨೫೧ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ.

ದ. ಇದು ಕೆ. ೧೬೩ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಪಾಠವು ಶುದ್ಧ ವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಪಾಠವನ್ನೇ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ಪ್ರತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದುವು ಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಪುಟದಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅನೇಕ ಪದ್ಯ ಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕವಿಯ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಪಂಚಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉಪೋದ್ಘಾತ ವೊಂದನ್ನು ಯುದ್ಧಪಂಚಕದ ಕೊನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯವರು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪಾಠವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಮಹನೀಯರಿಗೂ, ಅಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ.ಎ., ಅವರಿಗೂ, ಪ್ರೂಫುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಅನಂತ ರಂಗಾಚಾರ್, ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ., ಅವರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯವರು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿ.

ಪುಟ.	ಪಂಕ್ತಿ.	ಅಶುದ್ಧ.	ಶುದ್ಧ.
೨೩	೯	ನನಗುತ	ನಸುನಗುತ
೩೫	೯	ಯೆಂದ	ಎಂದ
೭೩	೧೦	ಕೀಳ್ಕಂಬ್ಬಿ	ಕೀಳ್ಕಬ್ಬಿ
			[ಕೀಳ್ಕಂಬಿ (ಪಾಠಾಂತರ) ಕ.]
೮೭	೧	ಆರನೆಯ	ಆಱನೆಯ

ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತ

ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ವೈರಿ ಭಟಕುಲ ವಿಲಯ ರುದ್ರನು
ದಾರತೇಜೋಭದ್ರನಾ ಭಾ
ಗೀ [1]ರಥೀಸುತ[1] ಧರಿಸಿದನು ಕುರುಸೇನೆ [2]ಯೊ[2] ಡೆತನವ ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಕೌರವರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ
ಕಾಳೆಗದ ಕಾತರಿಗರಿವರಟ್ಟಿದರು [3]ಭಟ್ಟರನು[3] ।
ಕೇಳಿದನು ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ರಿಪು
ಜಾಲದುದಯವನಂದು ಕುರುಕುಲ
ಮೌಳಿ [4]ಕರೆಸಿದನಾಪ್ತರನು ಪರಿಮಿತಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ[4] ॥ ೧

ರವಿಜಗುರುಸುತಶಲ್ಯಕಲಶೋ
ದ್ಭವರು ಸೌಬಲರಾದಿಯಾದವ
ರವನಿಪಾಲನ ಕಂಡರಂದೇಕಾಂತಭವನದಲಿ ।
ಅವನಿಪತಿ ಹದನೇನು ರಿಪುಪಾಂ
ಡವರ ಬೀಡಿನ ಗುಪ್ತದನುಮಾ
ನವನು ಚಿತ್ತಯಿಸಿದಿರೆ ಬೆಸಸುವುದೆನಲು ನೃಪ ನುಡಿದ ॥ ೨

---

[1] ರಥಿಯ ಮಗ (ತ.) [2] ಗೊ (ಕ.ಪ.) [3] ದೂತರನು (ಜ.)
[4] ಬರಸಿದನಾಪ್ತರನು……(ಗ.), ಆಲೋಚನಕೆ ಕರೆಸಿದನಾಪ್ತಮಂತ್ರಿಗಳ (ಚ.), ಕರೆಸಿದನಾಪ್ತರನು ಪರಿಮಿತದ ಮಂತ್ರಿಗಳ (ಟ.), ಕರೆಸಿದಪರಿಮಿತಕೆ ತನ್ನಾಪ್ತ ಮಂತ್ರಿಗಳ (ತ.)

ಸಂದಣಿಸಿ ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ತಾ
ವಂದಿ ಬಿಟ್ಟುದು ನಾಡ ಗಾವಳಿ
ಬಂದುದಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿದರು ದೂತರನು ದುರ್ಜನರು ।
ನಂದಗೋಪನ ಮಗನ ಕೊಂಡೆಯ
ದಿಂದ ಕಲಿಯೇಱಿದರು ಕೃಪಣರ
ಕೊಂದಡಹುದಪಕೀರ್ತಿಯಿದಕಿನ್ನೇನು ಹದನೆಂದ ॥ ೩

ಭೂರಿ ನೆರೆದುದು ನಾಡ ಗಾವಳಿ
ಭಾರ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನದು ಗಡ
ಚಾರದೇವನ ಜೋಕೆ ಮಂದಿಯ ಕಾಹು ಕಟ್ಟು ಗಡ ।
ಧಾರುಣಿಯ ಲಂಪಟರು [1]ಕದನವ[1]
ಹಾರಿ ಬಂದರು ಗಡ ಕೃತಾಂತನ
ಭೂರಿ ಭೂತದ ಧಾತುವಾಯಿತು ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದ ॥ ೪

ನಾಡ ಮನ್ನೆಯ ಗಿನ್ನೆಯರುಗಳ
ಕೂಡಿಕೊಂಡೆಮ್ಮೊಡನೆ [2]ಕಲಹವ[2]
[3]ಬೇಡಿ[3] ಮಹಿಪಾಲನೆಯ ಪಟ್ಟಕೆ ನೊಸಲನೊಡ್ಡುವರು ।
ನೋಡಿರೈ ನಿರುಪಮವಲಾ [4]ಕಾ
ಡಾಡಿ[4]ಗಳ ಕಲಿತನವನೆನೆ ಮಾ
ತಾಡಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣನಾತನ ಮನದ ಮೈಸಿರಿಯ ॥ ೫

ನೆರೆದ ದೊದ್ದೆಯನೊರಸಬಹುದೇ
ನರಿದು ಜೀಯ ವಿರೋಧಿರಾಯರ
ನೆರವಿ ತಾನೇಗುವುದು ಗಹನವೆ ನಿನ್ನ ವೀರರಿಗೆ ।
ಕರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಿವೆ ಕೇ
ಸರಿಗಳೆಮ್ಮನು ಕಳುಹು ನಿಮ್ಮಡಿ
ಪರಿಮಿತಕೆ ಬರಲಾವ ಭಾರವಿದೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೬

---

[1] ಕಲಹವ (ತ.) [2] ಕದನವ (ಗ.ತ.) [3] ಮಾಡಿ (ಗ.ಜ.ಟ.ತ.)
[4] ನಾಡಾಡಿ (ಜ.ಋ.)

ಕಲಕುವೆನು ಪಾಂಡವರ ಸೇನಾ
ಜಲಧಿಯನು ತೇರಿನಲಿ ತಲೆಗಳ
ಕಳುಹುವೆನು ಕದನದಲಿ ಕೈದೋಱಿದ ಕುಠಾರಕರ ।
ಹೊಳಲ ಹೊಱಶೂಲದಲಿ ರಿಪುಗಳ
ಸೆಳಸುವೆನು ತಾ ವೀಳೆಯವನೆಂ
ದಲಘುಭುಜಬಲ ಕರ್ಣ ನುಡಿದನು ಕೌರವೇಂದ್ರಂಗೆ ॥ ೭

ಕುಲಿಶ ಪರಿಯಂತೇಕೆ ನೇಗಿಲ
ಬಳಿಯ ಹುಲುವೆಟ್ಟಕೆ ವಿರೋಧಿಗ
ಳಳಿಬಲಕೆ ಕಲಿಕರ್ಣ ನೀ ಪರಿಯಂತ ಸಂಗರವೆ ।
ಹೊಳಲ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಾಱಿಸು
ಕೆಲಬಲದ ರಾಯರಿಗೆ ದೂತರ
ಕಳುಹಿ ನೆರಹಿಸು ಕಾದಿಸೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೮

ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಮಕುಟವ
ತೂಗಿದನು ಚತುರಂಗಬಲವನು
ಬೇಗದಲಿ [1]ಕೊಳುಗುಳಕೆ[1] ಕಳುಹಿಸು ಗೆಲಿಸು ಕಾಳೆಗವ ।
ತಾಗಿ ಬಾಗದ ಮರುಳುತನದು
ದ್ಯೋಗವಿದಕೇನೆಂಬೆನಕಟಕ
ಟೀಗ[2]ಲದ್ದು[2]ದು ಕೌರವಾನ್ವಯವೆಂದನಾದ್ರೋಣ ॥ ೯

ಹಿಂದೆ [3]ಗಳಹು[3]ವನಿವನು ಬಾ[4]ಯಿಗೆ[4]
ಬಂದಪರಿಯಲಿ ಪಾಂಡುತನಯರ
ಕೊಂದನಾಗಳೆ ಕರ್ಣನಿನ್ನಾರೊಡನೆ ಸಂಗ್ರಾಮ ॥
ಹಿಂದೆ [5]ಹಮ್ಮಿದ[5] ಸಮರದೊಳು ನಡೆ
ತಂದು ಖೇಚರನ[6]ಡಸಿ ಕ[6]ಟ್ಟಿದ
ಡಂದು ನಿನ್ನನು ಬಿಡಿಸಿದವನರ್ಜುನನೊ ರವಿಸುತನೊ ॥ ೧೦

---

[1] ದಂಡಿಂಗೆ (ಕ.), ದಂಡಿಗೆಯ (ತ.ಪ.) [2] ಅಳಿದು (ಟ), ಳಿದ್ದು (ಕ.)
[3] ಬಗಳು (ಕ.) [4] ಯಲಿ (ಪ.) [5] ಹಮ್ಮಿನ (ಪ.) [6] ಡ್ಡಗ (ಕ ತ)

ಸಾಹಸಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹರಿ ತುಱು
ಗಾಹಿ ಪಾಂಡವರೈವರಡವಿಯ
ಮೇಹುಗಾಱರು ಬಂದ ಭೂಭುಜರೆಲ್ಲ ತಾ ನೆರವಿ |
ಆಹವಕೆ ನಿನ್ನೂರ ತಳವಱ
ಗಾಹಿನವರನು ಕಳುಹುವುದು ಸಂ
ದೇಹವೇ ನೀನಿಲ್ಲಿ ಸುಖದಲಿ ರಾಜ್ಯ[1]ಮಾಡೆಂದ[1] || ೧೧

ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ಕಾಳುಗೆಡೆದರೆ
ಫಲವನಿದಱಲಿ ಕಾಣೆನಹಿತರ
ಬಲದ ಭಾರಣೆ [2]ಬಿಗುಹು[2] ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬಲ್ಲಿದರು |
ನಳಿನನಾಭನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯ
ಬಲುಹು ನೀವ್‌ನಿರ್ದೈವರವರ
ಗ್ಗಳ ಸದೈವರು ಕೆಟ್ಟಿರಿನ್ನೇನೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೧೨

*ಅಸುರರಿಪುವಿನ ಮಾತ ನೀ ಮ
ನ್ನಿಸದೆ ಕೌರವಕುಲವನದ್ದಿದೆ
ನುಸಿಗಳಿವದಿರು [3]ಮುನಿದು ಪಾರ್ಥನನೇನ ಮಾಡುವರು[3] |
ಅಸುರರಲಿ ಸುರರಲಿ ಭುಜಂಗ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಸೈ
ರಿಸುವರುಂಟೇ ಕೆಟ್ಟಿರಿನ್ನೇನೆಂದನಾದ್ರೋಣ *|| ೧೩

ಅವರಿಗಸುರಾಂತಕ ಸಹಾಯನು
ನಿವಗೆ ಗಂಗಾಸುತನ ಬಲವಾ
ಹವವನೀತನ ನೇಮದಲಿ ನೆಗಳುವುದು [4]ನೀತಿಯಿದು[4] |
ಅವರಿವರ ಮಾತಿನಲಿ ಫಲವಿ
ಲ್ಲವನಿಪತಿ ಕೇಳೆನಲು ಕಲಶೋ
ದ್ಭವನ [5]ಮತದಲಿ ಬಳಿಕ[5] ಮಣಿದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೧೪

---

[1] ವಾಳೆಂದ (ಟ.ಪ.) [2] ಮಿಗಿಲು (ಕ.ಗ.ಜ.ಟ ಪ.) * (ಕ.) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. [3] ಮುಳಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಪಾರ್ಥನನು (ಚ.) [4] ನೇಮವಿದು (ಕ.ಚ.ಪ.) [5] ಮಾತಿಗೆ ಕೊರಳ (ಚ.)

ಮತವಹುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಗಂಗಾ
ಸುತನ ತಿಳುಹುವ ವೀರಪಟ್ಟವ
ನತುಳಬಲಭೀಷ್ಮಂಗೆ ಕಟ್ಟುವೆನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ।
ಮತದ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಗುರು ಗುರು
ಸುತನ ಕಳುಹಿದನಿತ್ತಲಬುಜ
ಪ್ರತತಿಯುತ್ಸ[1]ಹ[1] ವಡಗೆ ಪಡುವಣ ಕಡಲೊಳಿನನಿಳಿದಾ ॥ ೧೫

ವಿನುತ ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಗಭಿವಂ
ದನ ಜಪಾದಿಸಮಸ್ತದೇವಾ
ರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಯೆ ರವಿತನೂಜನ ಕರಸಿ ಪಂತಿಯಲಿ ।
ಜನಪನಾರೋಗಿಸಿದನಾಪ್ತಾ
ವನಿಪ ಸಚಿವರು ಸಹಿತ ಭೀಷ್ಮನ
ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನಂದಿನಿರುಳಿನಲಿ ॥ ೧೬

ಮುಂದೆ [2]ಹರಿದರು[2] ಕೈಯ ಕಂಬಿಯ
ಸಂದಣಿಯ [3]ಪಡೆವಳರು[3] ಗಂಗಾ
ನಂದನಂಗೀಹದನನಱುಹಲು ಬಂದನಿದಿರಾಗಿ ।
ಕಂದುಮೋಱೆಯ ರಾಯನನು ತೆಗೆ
ದಂದಣದೊಳಾಲಿಂಗಿಸುತ ನಲ
ವಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿ ತಂದನರಮನೆಗುಚಿತವಚನದಲಿ ॥ ೧೭

ಏನಿರುಳು ನೀ ಬಂದ ಹದನೇನೆ
ಮಾನನಿಧಿ ಬೇಕಾದರೆಮ್ಮನು
ನೀನು ಕರೆಸುವುದಱುಪುವುದು ನಿಜಕಾರ್ಯಸಂಗತಿಯ ।
ಏನ ಹೇಳುವೆ ನಗೆಯನನುಸಂ
ಧಾನದಲಿ ಪಾಂಡವರು ಕುರುಭೂ
ಮೀನಿವಾಸಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರು ಕಿಱಿದು ದಳಸಹಿತ ॥ ೧೮

---

[1] ವ (ಟ.ಪ.) [2] ಹರಿದುದು (ಜ.) [3] ಪಡಿಯಱರು (ಜ.)

ಹರಿಯು ಪಿಸುಣಿಕೆಯವರ ಚಿತ್ತವ
ಬೆರಸಿ ವೈರವ [1]ಬೆಳಸಿ[1] ಬಂದರು
ಧರೆಯ [2]ಭಾಗವ ಬೇಡಿ ಕದನವ ನೆನೆದರೆಮ್ಮೊಡನೆ[2] ।
ಹರನ ಸಮದಂಡಿಗಳು ನೀವೆಮ
ಗಿರಲು ಜಯಿಸುವ ವೀರನಾವನು
ಮರುಳುತನವನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನೊಳಱಿಯಲಾಯ್ತೆಂದ ॥ ೧೯

ಬಂದರೇ ಪಾಂಡವರು ಸುದ್ದಿಯ
ತಂದರೇ ನಿನ್ನವರು ನಿನಗೇ
ನೆಂದು ಭಾಷೆಯ [3]ಕೊಟ್ಟರೀ[3]ಕರ್ಣಾದಿನಾಯಕರು ।
ಇಂದುಸಂತತಿಗುಱುವರಲ್ಲಾ
ಬಂದರೇನಪರಾಧವೇ ಇ
ನ್ನೆಂದು ಪರಿಯಂತವರು ನವೆವರು ಎಂದನಾಭೀಷ್ಮ ॥ ೨೦

ಜಗದ ಗುರುವಲ್ಲಾ ಮುರಾಂತಕ
ನಗಣಿತೋಪಮಮಹಿಮನಲ್ಲಾ
ಸಗುಣನಿರ್ಗುಣನಾ ಮಹಾತ್ಮನನಂತರೂಪನನು ।
ವಿಗಡಿಸಲು ಜಯವಹುದೆ ಜಾಣರ
ಬಗೆಗೆ ಬಹುದೇ ನಿನ್ನ ಮತವೆಲೆ
ಮಗನೆ ಮರುಳಾದೈ ಮದಾಂಧರ ಮಾತುಗಳ ಕೇಳಿ ॥ ೨೧

ಮಿಕ್ಕ ಮಾತೇಕಿನ್ನು ನೀ ಹಿಂ
ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬರೆ ಕೊಲುವನಾವನು
ಮಕ್ಕಳಾವೆನಬೇಡ ಬಲ್ಲೆವು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮವ ।
ಹೊಕ್ಕು ಹಗೆಗಳ ಹೊಯ್ದು ದಿಗುಬಲಿ
ಯಿಕ್ಕಿ ನನ್ನಯ ಹರುಷಜಲಧಿಯ
ನುಕ್ಕಿಸಲು ಬೇಕೆನಲು ಕೇಳಿದು ಭೀಷ್ಮನಿಂತೆಂದ ॥ ೨೨

[1] ಬಳಸಿ (ಕ.) [2] ಬಯಲಾಸೆಯಲಿ ಹಸುಗೆಯ ಹಾರಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ (ಜ.)
[3] ನಿತ್ತರೈ (ಜ.ಪ.)

ದೈವಬಲವವರಲ್ಲಿ ನೀವೇ
ದೈವಹೀನರು ಧರ್ಮಪರರವ
ರೈವ[1]ರೂ[1] ಸತ್ಪುರುಷಶೀಲರು ನೀವಧಾರ್ಮಿಕರು ।
ಮುಯ್ಯನಾನುವುದವರ್ಗೆ ಭುವನವು
ಬೈವುದೈ ನಿಮ್ಮನಿಬರನು ನಿಮ
ಗೈವಡಿಯು ಸಹಸಿಗಳವರು ದುರ್ಬಲರು ನೀವೆಂದ ॥ ೨೩

ದಯವನತ್ತಲು ತಿದ್ದಿ ನಮ್ಮನು
ಭಯಮಹಾಬ್ಧಿಯೊಳದ್ದಿ [2]ಸಮರದ
ಜಯವನವರಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮಭಿಮತವ ನೀಗಾಡಿ[2] ।
ನಯವ ನೀ[3]ವೊ[ಡ್ಡು]ವರೆ[3] ನಿಮ್ಮನು
ನಿಯಮಿಸುವರಾರುಂಟು ಭಾಗ್ಯೋ
ದಯವಿಹೀನನು ತಾನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥ ೨೪

ಉಚಿತವನು ನಾನಱಿಯೆ ಪಾರ್ಥಕ
ರಚಿತ ನಿಜವನು ನುಡಿಯೆ ನಿನಗವು
ರುಚಿಸವೇ ಮಾಣಲಿ ಯದಂತಿರಲೀ ಕುಮಂತ್ರಿಗಳ ।
ವಚನವತಿಗಾಢದಲಿ ನಟ್ಟುದು
ಸಚಿವನಯವಿನ್ನೇಕೆ ಸೇನಾ
ನಿಚಯಕೆಮ್ಮನು ಮೊದಲಿಗನ ಮಾಡರಸ ಹೋಗೆಂದ ॥ ೨೫

ಖಳನ ಕಳುಹಿದನತಿಬಳನು ತ
ನ್ನೊಳಗೆ ನೆನೆದನು ಪಾಂಡುನಂದನ
ರುಳಿವು ತನ್ನದು ಮೀಱಿ ಕಾದುವಡಸುರರಿಪುವಿಹನು ।
ಅಳುಕಿ ಕಾದುವಡಿತ್ತ ಹಾವಿನ
ಹಳವಿಗೆಯು ಕಡುಮೂರ್ಖನಿಗೆ ಬೆಂ
ಬಲವ ಕಾಣೆನು ತನಗೆ ಹದನೇನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ ॥ ೨೬

---

[1] ರೇ (ಕ.ಟ.ತ.) [2] ಯ್ವೊವರ । ನಯುವಿದಗ್ಧರಮಾಡಿ ಯೆಮ್ಮಭಿಮತವ ಮಱಲ್ಮಾಡಿ (ಜ.) [3] ಪಟ್ಟುವರೆ (ಗ.), ಯೊಟ್ಟುವರೆ (ಜ.)

ಆದಡೇನಿದಿರಾದ ರಿಪುಬಲ
ವಾದುದನು ಸಂಹರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ
ಕಾದು ಬಿಸುಡುವೆನೊಡಲನಾ ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯಲಿ ।
ಆದುದಾಗಲಿ ಬಳಿಕ ಮಾಡುವ
ಭೇದ ಬೇಡಿಲ್ಲೆನುತ ಹೃತ್ಸಂ
ವಾದವನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಗಂಗಾಸೂನು ಪವಡಿಸಿದ ॥

ಮಗನೊಡನೆ ಮೂದಲಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನು
ಹೊಗುವ ಗಡ ಪರಸೇನೆಯನು ಕಾ
ಳಗವ ನೋಡುವೆನೆಂಬವೊಲು ತಲೆದೋರಿದನು ದಿನಪ ।
ನಗೆಯುಡುಗಿ ನಾಚಿದವು ಕುಮುದಾ
ಳಿಗಳು ಮುಂಗಾಣಿಕೆಯ ಹರುಷದೊ
ಳಗಿದು ವಿರಹವ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟುವು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳು ॥

ಅರಸನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನೀ
ಶ್ವರವಿಹಿತಸತ್ಕರ್ಮವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದನು ಹರುಷದುಬ್ಬಿನಲಿ ।
ಚರರನಟ್ಟಿದನಖಿಳಧರಣೀ
ಶ್ವರನಿಕಾಯಕೆ ಸಕಲ ಸುಭಟರ
ಬರಿಸಿದನು ತರಿಸಿದನು ಪಟ್ಟಕೆ ಬೇಹ ವಸ್ತುಗಳ ॥

ಗುರುತನುಜ ರವಿಸೂನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಕೃಪ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಬಂ
ದರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕರು ನದೀನಂದನನ ಬಳಿವಿಡಿದು ।
ನೆರೆದರವನೀನಿರ್ಜರರು ಕೇ
ಸರಿಯ ಪೀಠವ ರಚಿಸಿ ವೈದಿಕ
ಪರಿಣತರ ಮತದಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು ಮಂಗಳವ ॥

ಕಮಲಜನ ಹೋಲುವೆಯ ಧಾರುಣಿ
ಯಮರಕರದಲಿ ನಿಗಮಪೂತೋ
ತ್ತಮಸುವಾರಿಗಳಿಳಿದ[1]ವಜಸನ್ನಿಭನ[1] ಮಸ್ತಕಕೆ ।

[1] ವಘಸಂಹರನ (ಕ.ತ.ಪ.)

ಕಮಲಜನ ಕರದಿಂದ ಗಂಗಾ
ವಿಮಲನದಿಯಿಳಿತಂದು ಸಾರ್ದುದೊ
ಹಿಮಗಿರಿಯನೆಂಬಂತಿರಿಳಿದುದು ಪಟ್ಟದಭಿಷೇಕ ‖ ೩೧

ಆರತಿಯನೆತ್ತಿದರು ತಂದು
ಪ್ಪಾರತಿಯ ಸೂಸಿದರು ನೃಪಪರಿ
ವಾರವೆಲ್ಲವು ಬಂದು ಕಂಡುದು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೀಡಿ ।
ಕೌರವೇಂದ್ರನ [1]ಮೋಹರದ ಗುರು[1]
ಭಾರ ಭೀಷ್ಮಂಗಾಯ್ತು ಸಮರದ
ವೀರಪಟ್ಟವನಾಂತನಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳು ನಲಿಯೆ ‖ ೩೨

ಈ ನದೀನಂದನನ ಬಲದಲಿ
ಸೇನೆ ಶಿವಗಂಜುವುದೆ ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳಿಗಾರಣ್ಯ[2]ಜಪವಿನ್ನವರಿಗಿಳೆಯೇಕೆ[2] ।
ಮಾನನಿಧಿ ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ಸಮರಸ
ಮಾನಭಟನಿನ್ನಾವನೆಂದು ಮ
ನೋನುರಾಗದ ಮೇಲೆ ಕೌರವರಾಯ ಬಣ್ಣಿಸಿದ ‖ ೩೩

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಭೂಪಾಲ ಕೌರವ
ಕುಲಪಿತಾಮಹನಹನು ಧರ್ಮಂ
ಗಳಲಿ ಪರಿಣತನಹನು ಕಾಳೆಗ[3]ವೆತ್ತಲಿವರೆತ್ತ[3] ।
ಗಳದ ಗರಳನ ದೊರೆಯ ಭಟಮಂ
ಡಲಿಯೊಳಗೆ ಮನ್ನಣೆಯ ಹೇಳೈ
ಕಳಿದ ಹರೆಯಂಗೆಂದು ಗಹಗಹಿಸಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ ‖ ೩೪

ತೊಗಲು ಸಡಿಲಿದ ಗಲ್ಲ ಬತ್ತಿದ
ಹೆಗಲು ನಡುಕಿದ ನರೆತ ಮೀಸೆಯ
ಜಗುಳ್ದ ಹಲುಗಳ ಹಾಯಿದೆಲುಗಳ ನೆಗ್ಗಿದವಯವದ ।

---

[1] ಬಹಳ ಸೇನಾ (ಕ.ಗ.ಜ.) [2] ವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆಯಿಳೆಯುಂಟೆ. (ಗ.), ಪದವಿನ್ನವರಿಗಿಳೆಯೇಕೆ (ಜ.), ಜನಪದವವರಿಗಿಳೆಯೇಕೆ (ಟ.) [3] ವೇಕೆಯಿವರೇಕೆ (ಗ.)

ಅಗಿಯಲಲುಗುವ ತಲೆಯ ಮುಪ್ಪಿನ
ಮುಗುದ [1]ನೀ[ತ]ನಕಾದಹೇಳಿದು[1]
ನಗೆಯ ಸುರಿದೈ ರಾಯಕಟಕದೊಳೆಂದನಾಕರ್ಣ ॥ ೩೫

ಇಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನು ರಾಘವನ ಬಲ
ದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬವನುಭಯವೀರರು
ಬಲ್ಲಿದರು ಬಳಿಕುಳಿದ ಸುಭಟರ ಶೌರ್ಯವೊಪ್ಪುವುದೆ ।
ನಿಲ್ಲು ನೀ ಕೊಲಲೆಳಸುವರೆ ಹಗೆ
ಯಲ್ಲಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಲಿಸಲೇತಕೆ
ಬಿಲ್ಲಿನಲಿ ಬಡಿದಡ್ಡಗೆಡಹುವೆನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೩೬

ಹಾ ನುಡಿಯದಿರು ನಿನ್ನ ಹವಣಿನ
ಮಾನಿಸನೆ ಸುರಸಿಂಧುಜನು ತಾ
[2]ನೀನು ಮಿಗೆ ಮೇಲಱಿಯೆ[2] ಜವ್ವನದುಬ್ಬುಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ।
ನೀನು ಸರಿಯೇ ರಾಮಕಟಕದ
ಹಾನಿಯನು ತಲೆಗಾಯ್ದ ಜಾಂಬವ
ಗೇನು ಕೊಱತೆಯೆನುತ್ತ ಜಱೆದನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ ॥ ೩೭

ರಣದೊಳೊಡ್ಡಿದರಾತಿಗಳ ನೀ
ಹಣೆಯ ಪಟ್ಟದ ವೀರ ಜಯಿಸಲು
[3]ಹಣವಿಗಾ[3]ನೋಲೈಸೆ ಮಾಡುವೆನಡವಿಯಲಿ ತಪವ ।
ರಣದೊಳಿವನಡಗೆಡೆದನಾದರೆ
ಮಣಿಯದಿಱಿದಪೆನನ್ನೆಬರ ಮಾ
ರ್ಗಣೆಯನಾಹವದೊಳಗೆ ಸಂಧಿಸೆನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೩೮

ಗಳಹದಿರು ರಾಧೇಯ ನಿನ್ನಯ
ಕುಲವ ನೋಡದೆ ಮೇರೆದಪ್ಪುವ
ಸಲುಗೆಯಿದಲೇ ಸ್ವಾಮಿಸಂಪತ್ತಿನ ಸಗಾಢತನ ।

[1] ನಿವ ಸೇನಾಧಿಪನೆ ನೀ (ಕ.), ರಿತ್ತನಜಯದಹೊಗಳಿದು (ಗ.), ರನು ನೀಕಾದಹೇಳಿದು (ಟ.) [2] ನೀ ಮೇಲನಱಿಯೆಯಲಾ (ಕ.ಪ.), ನೀಮೇಲನಱಿಯದೆ (ಚ.) [3] ಮಣಿದಾತಾ (ಛ.)

ಕಲಿಗಳುಳಿದಂತೆನ್ನ ಸರಿಸಕೆ
ನಿಲುವನಾವನು ದೇವದಾನವ
ರೊಳಗೆ ನಿನ್ನೊಡನೊರಲಿ ಫಲವೇನೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ ‖ ೩೯

ಕೇಳು ನೃಪ ಕೇಳ್ಕೈ ಜಯದ್ರಥ
ಕೇಳು ಗುರುಸುತ ಶಲ್ಯ ಕುಂಭಜ
ಕೇಳು ದುಶ್ಶಾಸನ ವಿಕರ್ಣ ಸುಲೋಚನಾದಿಗಳು ।
ಕಾಳೆಗದೊಳರಿದಶಸಹಸ್ರ ನೃ
ಪಾಲಕರ ಮಣಿಖಚಿತನಿರ್ಮಲ
ಮೌಳಿಗಳ ದಿಗುಬಲಿಯ ಕೊಡುವೆನು ದಿವಸದಿವಸದಲಿ ‖ ೪೦

ಹರಿಯು ಚಕ್ರವ ತುಡುಕಿಸುವೆ ವಾ
ನರಪತಾಕನ ರಥವ ಹಿಂದಕೆ
ಮುರಿಯಲಿಸುವೆನು ಮಹಿಮರಿಬ್ಬರ ನಡೆವಳಿಯ ಕೆಡಿಸಿ ।
ಸುರನರೋರಗರೊಳಗೆ ವಿಖ್ಯಾ
ದರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ತೊಡರು ಇವನು
ಬ್ಬರಿಸಿ ನುಡಿದರೆ ನೊರಜ ಕೊಲುವರೆ ಕೈದುವೇಕೆಂದ ‖ ೪೧

ಜಲಧಿಯುಬ್ಬಿದವೊಲು ಸಭಾಮಂ
ಡಲಿಯ ಸೌಹೃದವಾಗ್ವಿವಾದದ
ಕಳಕಳಿಕೆ ದಿಗುತಟವ ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗಾಢದಲಿ ।
ಕೆಲರು ಭೀಷ್ಮನನಿನತನೂಜನ
ಕೆಲರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಕೌರವ
ನಳುಕಿ ಭೀಷ್ಮನ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ವಿನಯಪರನಾಗಿ ‖ ೪೨

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ರಜನಿ ಮರುದಿನ
ವಾಳುಕುದುರೆಯು ನೆರಹಿ ಧರಣೀ
ಪಾಲ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊಯ್ಸಿದನಂದು ಹೊಅಗುಡಿಯ ।
ಸೂಳವಿಸಿದವು [1]ಲಗ್ಗೆಯಲಿ[1] ನಿ
ಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳುರುಚತುರ್ಬಲ
ಮೇಳವಿಸಿ ನಡೆದುದು ಸಮಸ್ತಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರು ‖ ೪೩

---

[1] ಸನ್ನೆಯಲಿ (ಟ.)

ವೀರಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ವರ ಗಾಂ
ಧಾರಿಗೆಱಗಿದನವರ ಹರಕೆಯ
ಭೂರಿಗಳ ಕೈಕೊಂಡನವನೀಸುತರಿಗಭಿನಮಿಸಿ ।
ಚಾರುಚಮರದ ನಿಕರದವರೊ
ಯ್ಯಾರಿಸಲು ಜಯರವದ ರಭಸದು
ದಾರ ಮೆಱೆಯಲು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ರಾಜಮಂದಿರವ ॥ ೪೪

ಒಡನೊಡನೆ ಕರಿತುರಗವೇಱಿದ
ರೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶತಕುಮಾರರು
ಗಡಣದಾಪ್ತರು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು ।
ಅಡಸಿದವು ಸೀಗುರಿಗಳಭ್ರವ
ತುಡುಕಿದವು ಝಲ್ಲರಿಗಳಂತ್ಯದ
ಕಡಲಪೊಲು ಪಡೆ ನಡೆಯೆ ಹಸ್ತಿನಪುರವ ಹೊಱವಂಟ ॥ ೪೫

ಧುಗುಧುಗಿಪ ಚಂಬಕನ ಗಜಕೋ
ಟಿಗಳ ಮುಂದಣ ಡೌಡೆಗಳ ಭೂ
ಗಗನವೊಡನೊಡನೊದಱೆ ಮೊರೆವ ಗಭೀರಭೇರಿಗಳ ।
ಅಗಿವ ಪಟಹಮೃದಂಗಕಹಳಾ
ದಿಗಳ ಕಳಕಳ ರಭಸ ದಶದಿ
ಕ್ಕುಗಳ ಮಾತಾಡಿಸೆ ಮಹಾಬಲ ತೆರಳಿತಿಭಪುರಿಯ ॥ ೪೬

ಅಗಿವ ವಜ್ರದ ಹೊಳಕೆಗಳೊ ದಿಟ
ಹಗಲ[1] ತಗಡೋ ಮೇಣು ಮಿಂಚಿನ
ಬಗೆಯ ಸೆಕ್ಕೆಯೊ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಚ್ಛವಿಯ ತೆಕ್ಕೆಗಳೊ ।
ಜಗುಳಿದೊಱೆಗಳ ಜಾಳಿಗೆಯ ಹೊಗ
ರೊಗಲು ಝಳಪಿಸೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಕೈ
ದುಗಳ ಹಬ್ಬುಗೆವೆಳಗು ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ದಿಗುತಟವ ॥ ೪೭

ಜಲಧಿಗಳ ಕುಡಿದುದು ನಭೋಮಂ
ಡಲವ ಸೆಳೆದುದು ಸುರನದಿಯ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿತಖಿಲಾದ್ರಿಗಳ ನುಂಗಿತು ದಿವವನಳುಕಿಸಿತು ।

---

[1] ಮುಗಿಲ (ಟ.)

ನೆಲನ ಸವೆಸಿತು ನೇಸಱಿನ ಕಂ
ಗಳನು ಕದುಕಿತು ನೆನೆಯ ಬಾರದು
ನಳಿನಭವ [1]ಹರನಾದನೆನಲುಚ್ಚಳಿಸೆ[1] ಪದಧೂಳಿ ॥ ೪೮

ಸುರಿವ ಗಜಮದಧಾರೆಯ್ಲುಲಿ ಹೊಸ
ಶರಧಿಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು ನೃಪ
ವರರ ಮಕುಟದ ಮಣಿಯೊಳಾದರು ಚಂದ್ರಸೂರಿಯರು ।
ಗಿರಿಗಳಾದವು ದಂತಿಯಲಿ ಪಡಿ
ಧರಣಿಯಾದುವು ಛತ್ರಚಮರದ
ಲರರೆ ನೂತನಸೃಷ್ಟಿಯಾಯ್ತು ವಿರಿಂಚಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ॥ ೪೯

ಅರರೆ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ಕುಲಗಿರಿ
ಯೆರಡು ಕೂರುಮ ಫಣಿಪರಿಬ್ಬಿ
ಬ್ಬರ ದಿಶಾಮಾತಂಗಗಳ ಹದಿನಾಱನಳವಡಿಸಿ ।
ಸರಸಿಜೋದ್ಭವ ಸೃಜಿಸದಿರ್ದರೆ
ಧರಿಸಲಾಪುದೆ [2]ಧರಣಿಯೆನೆ[2] ಕುರು
ಧರೆಗೆ ಬಂದುದು ಸೇನೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ ॥ ೫೦

ನಡೆದು ಬಂದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಡೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಡಣ
ಕಡೆಯಲಳವಡಿಸಿದರು ಬೀಡಾಯಿತ್ತು ವಹಿಲದಲಿ ।
ಗುಡಿಗಳನು [3]ಬೀಸಿದರು[3] ಲೋಹದ
ತಡಿಕೆಗಳ[4]ನ[ಳ]ವಡಿಸಿ[4] ಬೀಡಿನ
ನಡುವೆ ರಚಿಸಿದರವನಿಪಾಲನ ರಾಜಮಂದಿರವ ॥ ೫೧

ಅಳವಿ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟಱೊಳಗಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಕೋಟಾ
ವಳಯವಗಳೆಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಳಿ ಮುಳುವೇಲಿ ಪಡಿಯಗಳು ।

---

[1] ಧ್ರುವಲೋಕಚುಂಬಿಸಿತಂದು (ಟ.) [2] ಬಲವನೆನೆ (ಕ.ಗ.ಚ.)
[3] ಬಿಡಿಸಿದರು (ಚ.), ಹೊಯ್ಸಿದರು (ಟ.), ಬಿಗಿಸಿದರು (ಪ.) [4] ಥರಗೊಳಿಸಿ (ಚ.)

1 ಕೆಲದೊಳೊಪ್ಪುವ ಭೋಗವತಿ ನಿ
ರ್ಮಲಗಭೀರೋದಕದ ನದಿ[1] ಕುರು
ಬಲದ ಪಾಳಯದಂ[2]ಗ[2]ವಿದು ಕೇಳ್ಕೈ ಮಹೀಪಾಲ ‖ ೫೨

[3]ಪಡೆಯ[3] ಮುಂಗುಡಿ ಭೀಷ್ಮನದು [4]ಬಲ
ನೆಡ [ನು][4] ಪಿಂಗುಡಿಯಾತನದು ನೃಪ
ಗಡಣಬೀಡಿನ ಕಾಹು ಗಂಗಾಸುತನ [5]ಗುರುಭಾರ[5] ।
ನಡೆವಡಾತನ ನೇಮ ಮರಳಿದು
ಬಿಡುವಡಾತನ ಮಾತು ಕೌರವ
ಪಡೆಗೆ ಭಾರಿಯ ವಜ್ರಪಂಜರವಾದನಾ ಭೀಷ್ಮ ‖ ೫೩

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ಮಕ್ಕಳ
ಮೇಲೆ ನೆನಹಾಯ್ತಧಿಕಶೋಕೋದ್ರೇಕ ಪಲ್ಲವಿಸೆ ।
ಕಾಳೆಗದೊಳೇನಾದರೋ ಭೂ
ಪಾಲತಿಲಕರು ದೃಗುವಿಹೀನರ
[6]ಬಾಳಿಕೆ[6]ಯ ಸುಡಲೆನುತ ತನ್ನೊಳು ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿದ ‖ ೫೪

ಆ ಸಮಯದಲಿ ರಾಯ ವೇದ
ವ್ಯಾಸಮುನಿ ನಡೆತಂದು ಗತಪರಿ
ತೋಷನನು ಸಂತೈಸಿ ಕರಸಿದನಂದು ಸಂಜಯನ ।
ಆಸಮರವೃತ್ತಾಂತ ನಿನಗೆ ಸ
ಮಾಸ ವಿಸ್ತರವಾಗಿರಲಿ ಭೂ
ಮೀಶತಿಲಕಂಗಱುಹುವುದು ನೀನೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ ‖ ೫೫

ಪರಮ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿಪನ
ಕರುಣವಾಗಲು ಕಂಗಳಿಗೆ ಗೋ
ಚರಿಸಿತೀ ಭಾರತಮಹಾಸಂಗ್ರಾಮ ಸೌರಂಭ ।

---

[1] ಕೆಲಬಲದೊಳೊತ್ತಾಗಿ ಮಿಗೆ ನಿರ್ಮಲದ ಯಮುನಾನದಿಯ ಜಲ (ಗ.)
[2] ದ (ಗ.) [3] ನಡೆವ (ಕ.ಚ.) [4] ಬಿಡುವಲೆಯ (ಕ.), ಬಲುವಡೆಯ (ಜ.), ಬಲನೆಡನ (ಟ.), ಬಲವಡೆಯ (ಪ.) [5] ಭರಭಾರ (ಗ.) [6] ಬಾಳುವೆ (ಪ.)

ಧುರದ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಚಿತ್ತೈಸಿ
ಸರಸ ತಿಳುಹುವೆನೆಂದು ಸಲೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸ ಬಗೆದನು ಸಂಜಯನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತಿಗೆ ॥ ೫೬

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಗಂಗಾ
ಭವನ ನೇಮದಲಂದು ಮಹದಾ
ಹವಕೆ ನಡೆದುದು ಕಟಕವಲ್ಲಿಯುಲೂಕನೆಂಬವನು ।
ಇವರು ಕಳುಹಿದೊಡವನು ರಿಪುಪಾಂ
ಡವರ ಹೊರೆಗೈತಂದನಿನ್ನಾ
ಹವಕೆ ನಿಂದಿರು ಧರ್ಮಪುತ್ರ ವಿಳಂಬವೇಕೆಂದ ॥ ೫೭

ಅಗ್ಗಳೆಯನೆಮ್ಮರಸ ಸಂಪ್ರತಿ
ನೆಗ್ಗಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ ನೀವು ನಿಮಗೀ
ಹುಗ್ಗಿಗರು ಹುರಿಗೂಡಿ ಗೆಲಿದಿನ್ನಿಳೆಯ ಕೊಡಿಸುವರೆ ।
[1]ಅಗ್ಗಿ[1]ತಾವಾತೇಕೆ ರಣದಲಿ
ನುಗ್ಗುನುಗ್ಗಾಗದೆ ಸಹೋದರ
ರೊಗ್ಗು ಮುಱಿಯದೆ ಮಾಣದಱಿಗೇಡಾಯ್ತು ನಿಮಗೆಂದ ॥ ೫೮

ಬೆಂಬಲಕೆ ತಾನೆಂದು ಬಯಲ ವಿ
ಡಂಬದಲಿ ಕಾಳೆಗವ ಮಸೆದರೆ
ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ ಕೃಷ್ಣನನು ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರಿ ।
ಇಂಬುಗೆಟ್ಟುದು ರೀತಿ ರಣಕೆ ತ್ರಿ
ಯಂಬಕನನಮರಾಧಿಪನ ಕೈ
ಕೊಂಬನೇ ಕೌರವನೆನಲು ಖತಿಗೊಂಡನಾ ಭೀಮ ॥ ೫೯

ಸೀಳು ಕುನ್ನಿಯ ಬಾಯನೆಲವೋ
ತೋಳ ತೀಟೆಯನವನ ನೆತ್ತಿಯ
ಮೇಲೆ ಕಳೆವೆನು [2]ಕಲಕುವೆನು ಕೌರವ ಬಲಾಂಬುಧಿಯಾ[2]।
ಹೇಳು ಹೋಗೀ ನಾಯನಾಡಿಸಿ
ಕೇಳುತಿರಲೇಕಹಿತಕುರುಕುಲ
ಕಾಲ[3]ಭೈರವ[3]ನೆಂದು ನಿನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೬೦

---
[1] ತಗ್ಗಿ (ಪ.) [2] ಸಾಲದೇ ಹಿಂದಾದ ಹೆಕ್ಕಳವು (ಟ.) [3] ಪವನಜ (ಟ.ಪ.)

ಮಾಡಲಿದ್ದುದು ಬಹಳ ಪೌರುಷ
ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಲದೇಕೆ ಕೌರವ
ರಾಡಿ ಕೆಡಿಸಲಿ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಲಿ ಚಿಂತೆ ನಮಗೇಕೆ ।
ಮಾಡಿದೆವು ಗುರುಭಾರವನು ಮುರ
ಗೇಡಿಯಲಿ ರಣಪಾರಪತ್ಯವ
ಮಾಡುವಾತನು ಕೃಷ್ಣನೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ ॥ ೬೧

ವೈರಿದೂತನ ಕಳುಹಿದನು ಕೈ
ವಾರಿಗಳು ಜಯಜಯಯೆನಲು ಹೊಂ
ದೇರ ತರಿಸಿದನಬುಜನಾಭನ ಪದಯುಗಕೆ ನಮಿಸಿ ।
ವಾರುವದ ಖುರನಾಲ್ಕಱಲಿ ಮಣಿ
ಚಾರುಕನಕವ ಸುರಿದು ಧರ್ಮಜ
ತೇರನೇಱಿದನೊದಱಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು ॥ ೬೨

ಹರಿಯು ಬಲವಂದಣ್ಣನಂಘ್ರಿಗೆ
ಶಿರವ ಚಾಚಿ ನಿಜಾಯುಧವ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಪವನಜಪಾರ್ಥಮಾದ್ರೀಸುತರು ರಥವೇಱಿ ।
ಧುರಕೆ ನಡೆದರು ದ್ರುಪದಸಾತ್ಯಕಿ
ವರವಿರಾಟಾದಿಗಳು ಚೂಣಿಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿದರು ಸೇನೆ ನಡೆದುದು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ ॥ ೬೩

ಬಳಿಕ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಾಜ್ಞೆಯೊ
ಳಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಮೂಡಣ
ಜಲಧಿಗಾಂತುದು ಪಶ್ಚಿಮೋದಧಿಯೆಂಬ ರಭಸದಲಿ ।
ಪಳಹರದ ತೋಮರದ ಕುಂತಾ
ವಳಿಯ ಚಮರಚ್ಛತ್ರಮಯ ಸಂ
ಕುಳದಿನಾದುದು ಭೂತನಾಲ್ಕಾಕಾಶಗತವಾಗಿ ॥ ೬೪

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ‖ ಸೌಮದಲಿ ಪರಬಲದ ಸುಭಟ
ಸ್ತೋಮವನು ತನ್ನೊಳಗು ಮಾಡಿಯೆ
ಭೂಮಿಪತಿ ಯಮನಂದನನ ಸಂಗ್ರಾಮಕನುವಾದ ‖

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಭೀಷ್ಮರ
ಪಾಳೆಯದೊಳಂದಮಮ ಕೈಗೈದಿಳೆಗೆ ಹೊಸತೆನಿಸಿ ।
ಕಾಳೆಗಕ್ಕನುವಾಗಿ ರಥತುರ
ಗಾಳಿ ಕರಿ ಕಾಲಾಳು ದೊರೆಗಳ
ಮೇಲುಗೈಚಮರಿಗಳನೀಕ್ಷಿಸುತಿದ್ದುದುಭಯಬಲ ‖ ೧

ಮಡದ ಸೋಂಕಿಂ ಮುನ್ನ ಗಗನವ
ತುಡುಕಬಗೆದವು ತೇಜಿಗಳು ನಸು
[1]ಸಡಿಲಬಿಡೆ ವಾಘೆಯಲಿ ಚಿಗಿದುವು[1] ರಥದ ವಾಜಿಗಳು ।
ತುಡುಕುವಂಕುಶದಿಂದ ಮುನ್ನಿಳೆ
ಯೊಡೆಯೆ ಗಜ ಗಾಢಿಸಿದವರಸರ
[2]ಬಿಡುಹು ತಡೆದೆಡ[2] ಗಲಸಬಗೆದುವು ವಿಗಡಪಾಯದಳ ‖ ೨

ಗಜದ ಬಲುಗರ್ಜನೆಯ ವಾಜಿ
ವ್ರಜದ ಹೇಷಿತರವದ ತೇರಿನ
[3]ಗಜಬಜದ ಕಾಲಾಳು ಕಡುಹಿನ ಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರದ[3] ।
ಗಜಬುವಗ್ಗದ ಬೊಗ್ಗುಗಳ ದಿ
ಗ್ವ್ರಜವ ನುಡಿಸುವ ರಾಯಗಿಡಿಗನ
ವಿಜಯಬಲ ತೊಡರಿಕ್ಕಿತೈ ಕಲ್ಪಾಂತಸಾಗರಕೆ ‖ ೩

---

[1] ಸಡಿಲ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕವು (ಕ.ಗ ಜ.) [2] ಕಡುಗಲಿಗಳೊಡೆ (ಟ.) [3] ವಿಜಯ ಚೀತ್ಕೃತಿರವದ ಬಿಲುಟಂಕಾರ ಕಳಕಳದ (ಟ.).

ತಿ[1][ಗಡ][1]ಲೊದಱುವ ಹರಿಗೆಗಳ ಗೌ
ಱಗಿವ ಹೆಗ್ಗಹಳೆಗಳ ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಖಡುಗದ ಗಜಱು ಡೊಂಕಣಿಗಳ ಝುಣತ್ಕೃತಿಯಾ ।
ಬಿಗಿದ ಬಿಲು ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಬಿರುದರ
ವಿಗಡ ಮೂದಲೆಗಳ ಮಹಾಧ್ವನಿ
ಬಗಿದುದೈ ತಾವರೆಯ ತನಯನ ಕರ್ಣಕೋಟರವ ॥ ೪

ಕುಣಿವ ಕುದುರೆಯ ಮದದ ಬಲುಭಾ
ರಣೆಯಲೊಲೆವಾನೆಗಳ ತುರಗವ
ಕೆಣಕಿ ಸರಳಿಸಿ ಹಿಡಿವ ತೇರಿನ ಸೂತರೋಜೆಗಳ ।
ಅಣಿವ ಹರಿಗೆಯನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬರ
[2]ನಣಸಿನಲಿ[2] ತಿವಿದಗಿವ ಭಟರೊ
ಡ್ಡಣೆ ಸಘಾಡಿಸಿತೆರಡುಬಲದಲಿ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫

ಝಳಪದಲಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುವಡಾಯುಧ
ಹೊಳಹುಗಳ ಡೊಂಕಣಿಯ ತಳಪದ
ಬೆಳಗುಗಳ ಬಿಟ್ಟೇಱ ಧಾರೆಯ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚುಗಳ ।
ಅಲಗಿನುಬ್ಬರಗಿಡಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆ
ಥಳಥಳಿಸಿ ಸೈಗಱೆದುದೈ ಹೆ
ಬ್ಬಲ ದಿವಾಕರಶತವನೆನೆ ಹೆಸರಿಡುವನಾರೆಂದ ॥ ೬

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಭೀಷ್ಮನ ಹೊರೆಗೆ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಬಂದನು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಮುಕುಳಕರನಾಗಿ ।
ಮೇಳದಲಿ ಮಂಡಳಿಸಿದರಿನ್ನಪ
ಜಾಲದಲಿ ಯಮಸೂನುವಾವನು
ಮೇಲೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ವಿವರಿಸಿ ತೋಱಬೇಕೆಂದ ॥ ೭

[1] ಗಿದ (ಗ.ಜ.ಟ.) [2] ನಣಕದಲಿ (ಟ.)

ನಸುನಗೆಯ ಚೂಣಿಯಲಿ ವದನದ
ರಸುಮೆ ಝುಳಪಿಸೆ ಕೌರವೇಂದ್ರಂ
ಗುಸುರಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮನವಧರಿಸೈ ಮಹೀಪತಿಯೆ ।
ಪಸರಿಸಿದ ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಿನಲಿ ಮಿಂ
ಚೆಸೆವವೊಲು ಗಜದಳದ ಮಧ್ಯದೊ
ಳೆಸೆವನಾತನು ವೀರಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನೋಡೆಂದ ‖ ೮

ಇವ ಕಣಾ ಪಾಂಡವರ ಸೇನಾ
ರ್ಣವಕೆ ನಾಯಕನಿವನ ಕೆಲಬಲ
ದವರು ತೆಕ್ಕೆಯ ತೇರ ತೇಜಿಯ ಥಟ್ಟಿನುನ್ನತಿಯ ।
ಬವರಿಗರು ಪಾಂಚಾಲಕುಲಸಂ
ಭವರು ದ್ರುಪದ ಸಹೋದರರು ಮ
ತ್ತಿವರು ಸೃಂಜಯವರಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಂಜಸರು ‖ ೯

ಡೊಂಕಣಿಯ ಹೊದರುಗಳಲೆಡಬಲ
ವಂಕದಾನೆಯ ಥಟ್ಟುಗಳ ನಿ
ಶ್ಶಂಕಮಲ್ಲನು ದ್ರುಪದನೀತ ವಿರಾಟನೃಪನೀತ ।
ಮುಂಕುಡಿಯ ನಾಯಕರಿವರು ಪತಿ
ಯಂಕಕಾಱರು ಇವರ ಬಳಿಯಲಿ
ಬಿಂಕದೆರಡಕ್ಷೋಣಿ ಬಲವದೆ ರಾಯ ನೋಡೆಂದ ‖ ೧೦

ಅವರ ಮೋಹರದಾಚೆಯಲಿ ನಿಂ
ತವರು ಕೊಂತೀಭೋಜ ಕೇಕಯ
ರವರ ಬಳಿಯಲಿ ತಳಿತುದೆರಡಕ್ಷೋಹಿಣೀಸೇನೆ ।
ಅವರ ಹತ್ತಿರೆ ಮೋಹರಿಸಿ ನಿಂ
ದವರು ಪಾಂಡ್ಯ ಶಿಖಂಡಿ ಸೋಮಕ
ರವರ ಮೋಹರದೊಳಗೆ ನೋಡಕ್ಷೋಹಿಣೀ ಸೇನೆ ‖ ೧೧

ಅರೆನೆಲೆಯ ದಳದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಹರಿಯಬಿಡು ನೋಡಲ್ಲಿ ಕೌಂತೇ
ಯರ ಕುಮಾರರನಮಲ ಪಂಚ ದ್ರೌಪದೀಸುತರ ।

ಉರಿಯ ಕರುವಿಟ್ಟಂತೆ ವಿಲಯದ
ಹರನ ಖತಿ ಹೊಗೆವಂತೆ ಸಿಡಿಲಿನ
ಹೊರಳಿ ಹೊದಱಿದ್ದಂತೆ ನಿಂದವನವ ಘಟೋತ್ಕಚನು ॥ ೧೨

ಭೀಮಸೇನನ ಮಗನವನು ಸಂ
ಗ್ರಾಮಚಾಪಳನವನ ಬಳಿಯಲಿ
ತಾಮಸದ ಬಲುಮೊಗದ ಹೊಗರಿನ ಹೊಳೆವ ದಾಡೆಗಳ ।
ಕಾಮರೂಪಿಗಳೊಂದುಕೋಟಿ ಸ
ನಾಮದೈತ್ಯರು ಕುಂಭಕರ್ಣ
ಸ್ತೋಮವೆನಲದೆ ಲಯಕೃತಾಂತನ ಕ್ರೂರಪರಿವಾರ ॥ ೧೩

ಅವರ ಹೊರೆಯಲಿ ಫಲುಗುಣಗೆ ಮಲೆ
ವವರ ಗಂಡನು ರಿಪುಕುಮಾರಕ
ನಿವಹ[1]ಕಾಳಾನಳನು[1] ನೋಡಭಿಮನ್ಯುವರ್ಜುನನ ।
ಕುವರನಿವ ಮಗುವಲ್ಲ ಬಲುಗೆ
ಯ್ಯವನ ಮೋಹರದೊತ್ತಿನಲಿ ನಿಂ
ದವರು ಸಾತ್ಯಕಿ ಚೇಕಿತಾನ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ॥ ೧೪

ಅವರೊಳೊಂದಕ್ಷೋಹಿಣಿಯದು ಮಾ
ಧವನ ಮನೆಯದು ಧೃಷ್ಟಕೇತು
ಪ್ರವರನಾತನು ಚೈದ್ಯನಂದನನವರ ಕಂಡಿಹನು ।
ಅವರ ಹೊರೆಯಲಿ ವೀರಸೇನಾ
ನಿವಹದೊಳು ಸಹದೇವನಾತನ
ಸವಹರೆಯ ನಕುಲಾಂಕನಿವರಾಹವಧುರಂಧರರು ॥ ೧೫

ಇತ್ತಲಿದು ಕಲ್ಪಾಂತರುದ್ರನ
ಮೊತ್ತ ಕಾಳೋರಗನ ಜಂಗುಳಿ
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮೋಹರ ಕೃತಾಂತನ ಥಟ್ಟು ಭೈರವನ ।

[1] ಕೋಳಾಹಳನ (ಬ.)

ತೆತ್ತಿಗರ ದಾವಣಿಯೊಳಣ್ಣನ
ಮತ್ತವಾರಣ ಭೀಮಸೇನನ
ನಿತ್ತ ನೋಡೈ ಮಗನೆ ಕುರುಕುಲ ಕೇಣಿಕಾಱನನು । ೧೬

ಕೆಲದಲಾ ತಱುವಾಯಲಾಹವ
ದಳ[1]ಲಿ[1]ಗರ ಮೇಳದಲಿ ಮಕುಟದ
ಲಲಿತರತ್ನಪ್ರಭೆಯ ಲಹರಿಯ ಲಾವಣಿಗೆ ಮಿಗಲು ।
ಚಲತುರಂಗದ ಭಾರಿಯಾನೆಯ
ದಳದ ರಥದ ಪದಾತಿಮಧ್ಯದ
ಹೊಳಹಿನಲಿ ನಿಂದಾತನಾತ ಮಹೀಶ ಧರ್ಮಜನು ॥ ೧೭

ಆತನೆಡವಂಕದಲಿ ಹನುಮನ
ಕೇತನದ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ನವ
ಶಾತಕುಂಭವರೂಥದಲಿ ನೆಱೆ ತೀವಿದಸ್ತ್ರದಲಿ ।
ನೂತನಾಶ್ವನಿಕಾಯಖುರಪುಟ
ಧೂತಧೂಳೀಪ[2]ಟಲವಿಹಿತ[2] ನಿ
ಶಾತಘನ ಜಯಯುವತಿವಿಟನರ್ಜುನನ ನೋಡೆಂದ ॥ ೧೮

ತಿಳಿಯಲೊಬ್ಬನ ರೋಮರೋಮದ
ಕುಳಿಯೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
ಸುಳಿವು ಗಡ ಶ್ರುತಿನಿಕರವೊರಲಿದರೊಳಗುದೋಱ ಗಡ ।
ಹಲವು ಮಾತೇನಾತನೀತನ
ಬಳಿಯ ಬಂಡಿಯ ಬೋವನಾಗಿಯೆ
ಸುಳಿವನಾತನ ನೋಡು ಮಗನೇ ವೀರನರಯಣನ ॥ ೧೯

ಅದೆ [3]ದುರಂತದ[3] ದುರುಳ ದೊದ್ದೆಯ
ಹದನ ಬಣ್ಣಿಸಲೆನಗೆ ನೂಕದು
ತುದಿಯಲಱಿವೆನು ದಳದ ಮನ್ನೆಯ ಮಂಡಲೀಕರಲಿ ।

---

[1] ವಿ (ಪ.)   [2] ಟನಹಿತ (ಕ.ಜ.ಟ.)   [3] ಧುರಂಧರ (ಗ.ಫ.)

ಕದನವಿದು ಭಾರಂಕವಾರೆ
ಭ್ಯುದಯ ತಲೆದೋಱುವುದೊ ನಮಗೇ
ಕಿದಱ ಚಿಂತೆ ಮುರಾರಿ ಬಲ್ಲನು ಕಂದ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೦

ಅವರೊಳೇಳಕ್ಷೋಣಿಬಲ ನ
ಮ್ಮವರೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದು [1]ಮತ್ತವ
ರವರ ಸಖ್ಯೆಕೆ[1] ನೆರೆದುದೇಕಾದಶಶತಕ್ಷೋಣಿ ।
ತವಿಸುವರೆ ನನಗೊಂದು ದಿನ ಮೂ
ದಿವಸದಲಿ ಗುರುವೈದು ದಿವಸಕೆ
ರವಿಜ ನಿಮಿಷಕೆ ದ್ರೌಣಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಧಕೆ ಧನಂಜಯನು * ॥ ೨೧

ತಾಗಲನುಗೈದುಭಯಬಲ ಕೈ
ಲಾಗನೀಕ್ಷಿಸುತಿರಲು ರಿಪುಬಲ
ಸಾಗರದ ಸೌರಂಭವನು ಮಿಗೆ ನೋಡಿ ಧರ್ಮಜನು ।
ತೂಗಿದನು ಶಿರವನು ಮಹಾಹವ
ವೀಗಲಾಗದ ಮುನ್ನ ಭೇದದ
ಲಾಗಿನಲಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕೆಂದ ॥ ೨೨

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮನ ಚರಣಕಮಲ
ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ಚಾಚಿದನು ಮಕುಟವ
ನಿಂದಿನಾಹವದೊಳಗೆ ನಮಗಿನ್ನೇನು ನಿರ್ವಾಹ ।
ನಿಂದು ನೀವ್ ಕಾದುವರೆ ನಮಗಿ
ನ್ನೆಂದು ಹಱಿವುದು ಬವರವೆಮಗೇ
ನೆಂದು ಬೆಸಸಿದಿರೆನುತ ಕರುಣವ ತೋಱಿದನು ಭೂಪ ॥ ೨೩

---

[1] ಮತ್ತಂತಿವರಸಂಖ್ಯೆಗೆ

* ಎನಲು ಗುರುತನಯನ ಸಪಾಟಕೆ
ಕೊನರಿತಾತನ ಮನವಜಾಂಡಕೆ
ತನುಪುಲಕದುಬ್ಬಿನಲಿ ಪಾರ್ಥನ ಪಟುಪರಾಕ್ರಮಕೆ ।
ಮೊನೆಗಣೆಯ ನುಡಿ ಸೋಂಕೆ ಕರ್ಣವ
ನಿನಿತು ಕುಸಿದು ರಸಾತಳಕೆ ಕುರು
ಜನಪನ ನಿಬದ್ಧಪ್ರಲಾಪವ ಬಿಡಿಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ ॥
ಈ ಪದ್ಯವು (ಗ.ಚ.ಟ.ಪ.) ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ.

ನೀವಱಿಯಲಾವುತ್ತರಾಯಿಗ
ಳಾವ ಪರಿಯಲು ಕೌರವರು ಬಹ
ಳಾವಮಾನವನೆಮಗೆ ನೆಗಳಿದರೆಮ್ಮ ಸತ್ಯವನು ।
ನೀವು ಮೆಚ್ಚಲು ನಡಸಿದೆವು ತಲೆ
ಗಾವುದುಂಟೇ ಕರುಣಿಸಲ್ಲದ
ಡಾವ ಹದನೆಂದೆವಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ ॥ ೨೪

ಏಳು ಮಗನೇ ನಮ್ಮ ಮತಿಯನು
ಕೇಳೆನುತ ಭೂಪಾಲತಿಲಕನ
ಮೌಳಿಯನು ನೆಗಹಿದನು ಗಂಗಾಸೂನು ನನಗುತ ।
ಆಳುಗೊಂಡನು ಕೌರವನು ಪರ
ರಾಳುತನವೆಮಗಾಯ್ತು ಪರಸೇ
ವಾಲಘುಸ್ಥಿತರೆಮ್ಮನೇತಕೆ ನುಡಿಸಿದಪೆಯೆಂದ ॥ ೨೫

ಹಿರಿಯನಾಗಲಿ ಸುಜನನಾಗಲಿ
ಗರುವನಾಗಲಿ ಅರ್ಥವುಳ್ಳನ
ಚರಣಸೇವಾಪರರು ಜಗದಲಿ ವರ್ತಮಾನವಿದು ।
ಪರರ ಭಜಕರೊಳಾವಗುಣವಾ
ವಿರವದಾವಗ್ಗಳಿಕೆಯಾವುದು
ಗರುವತನವ್ಯೆ ತಂದೆ ಪುರುಷಾಧಮನು ತಾನೆಂದ ॥ ೨೬

ಕೌರವನ ಧನವೆಂಬ ಘನಸಂ
ಸಾರಗುಣದೊಳು ಬದ್ಧನಾದೆನು
ಧೀರ ನಾನೇಗೈವೆನೆನೆ ಯಮಸೂನು ಕೈಮುಗಿದು ।
ವೈರವೃತ್ತಿಯ ರಣದೊಳೆಮ್ಮಲಿ
ತಾರದಿರು ಮೇಣುಭಯನೃಪರಿಗೆ
ಕಾರಣಿಕ ನೀ ಮುನಿದಡೆಮಗಿನ್ನಾಸೆಯಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೨೭

ಮಾನನಿಧಿ ಕೇಳ್ ಕೌರವಂಗಾ
ಧೀನವೆನ್ನಯ ತನು ವಿಧಾತ್ರಾ
ಧೀನವೆನ್ನಯ ಜೀವವದುಕಾರಣದಿನಾಹವಕೆ ।

ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನನ್ನವ
ಸಾನಕಾಲಕೆ ಮತ್ತೆ ಬರಲು ನಿ
ದಾನವನು ನೆಱೆ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವೆನೀಗ ಮರಳೆಂದ ॥ ೨೮

ಎನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ಯಮನಂ
ದನನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಗಾ
ತನುಜನುಚಿತೋಕ್ತಿಗಳ ನೆನದಡಿಗಡಿಗೆ ಪುಳಕಿಸುತ ।
ವಿನುತಮತಿ ನಡೆತರಲು ಸುಭಟರು
ತನತನಗೆ ತೊಲಗಿದರು ಪಾಂಡವ
ಜನಪ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ದ್ರೋಣನ ಚರಣಕಮಲದಲಿ ॥ ೨೯

ಅರಸ ಬಂದನಪೂರ್ವವಾಯಿತು
ದರುಶನವು ತನಗೆನುತ ಗರುಡಿಯ
ಗುರು ಮಹೀಪಾಲಕನ ಮಕುಟವನೆತ್ತಿದನು ಬಳಿಕ ।
ಬರಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಸಂ
ಗರದ ಸಮಯದಲೇಕೆ ಬಂದಿರಿ
ಭರವಸದ ಬಗೆಯೇನು ಬಿನ್ನಹಮಾಡು ಸಾಕೆಂದ ॥ ೩೦

ಎವಗೆ ದೈವವು ನೀ[ನು] ಗುರು ನೀ
ನೆವಗೆ ತಾತನು ನೀನು ಮಹದಾ
ಹವದೊಳಗೆ ಪತಿಕರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲೊಡೆಯ ನೀನೆಮಗೆ ।
ಅವನಿಯಭಿಲಾಷೆಯಲಿ ತೆತ್ತುದು
ಬವರವೆಮಗಿನ್ನೇನು ಗತಿ ಕೌ
ರವಜಯೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಹದನೇನೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ ॥ ೩೧

ಅರಸ ಕೇಳರ್ಥಕ್ಕೆ ಧರಣೀ
ಶ್ವರರು ಕಿಂಕರರರ್ಥ ತಾ ಕಿಂ
ಕರತೆಯನು ಮಾಡುವುದು ಜಗದಲಿ ವರ್ತಮಾನವಿದು ।
ನಿರುತ ಕೌರವನರ್ಥದಲಿ ಕಿಂ
ಕರತೆಯೆಮಗಾಯಿತ್ತು ರಾಜ್ಯೈ
ಶ್ವರಿಯ ಸೇವಾಪರರಿಗೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೨

ಆದರೆಮಗಿನ್ನೇನು ಗತಿ ರಣ
ವಾದಸಿದ್ಧಿಯದೆಂತು ಜಯಸಂ
ಪಾದಕರು ನಮಗಾರೆನಲು ಗುರು ಕೇಳಿ ನಸುನಗುತ ।
ಕಾದುವಾ ಸಮಯದೊಳಗಪ್ರಿಯ
ವಾದ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ
ಮೇದಿನಿಯೊಳಾವಿರೆವು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ಹೋಗೆಂದ ॥ ೩೩

ಎನಲು ಪರಿತೋಷದಲಿ ಯಮನಂದ
ನನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆತಂ
ದನು ಮಹಾಹವರಂಗಮಧ್ಯದ ಕೃಪನ ಹೊರೆಗಾಗಿ ।
ವಿನಯದಲಿ ಬಿನ್ನಯಿಸೆ ಕೃಪನೆಂ
ದನು ನಿಧಾನಿಸಲಾವವಧ್ಯರು
ಜನಪ ನಿನ್ನನು ನಾವು ಕೊಲ್ಲೆವು ಮರಳು ನೀನೆಂದ ॥ ೩೪

ಕೃಪನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡತುಳಜಯಲೋ
ಲುಪನು ಶಲ್ಯನ ಬಂದು ಕಂಡನು
ವಿಪುಳಮತಿ ಮಾತಾಡಿದನು ನಿಜರಾಜಕಾರಿಯವ ।
ಕೃಪೆಯ ಮಾಡುವುದೆವಗೆ ರಣದಲಿ
ತಪನತನಯನ ತೇಜವನು ನಿ
ಷ್ಕೃಪೆಯೊಳವಗಡಿಸೆಂದು ಶಲ್ಯನೊಳಭಯವನು ಪಡೆದ ॥ ೩೫

ಬಲದೊಳಗೆ [1] ಬೇಹವರ [1] ನಾಲ್ವರ
ನೊಳಗುಮಾಡಿ ಧರಾಧಿಪನು ಮನ
ಗೆಲವಿನಲಿ ಮರಳಿದನು ಕೌರವ ಮೋಹರವನುಳಿದು ।
ತಿಳಿದು ತನ್ನೊಳು ಭೀಮಸೇನನ
ಬಲು ಗದಾಘಾತದಲಿ ಕುರುಕುಲ
ವಳಿವುದೆಂದು ಯುಯುತ್ಸು ರಥದಿಂದಿಳಿದು ನಡೆತಂದ ॥ ೩೬

---

[1] ಹೆಸರುಳ್ಳ (ಟಿ.)

ಎರಡು ಬಲ ಬೆಱಗಾಗಿ ನೋಡು
ತ್ತಿರೆ ಯುಯುತ್ಸು ಮಹೀಶನಂಘ್ರಿಗೆ
ಕರವ ಮುಗಿದೆಱಗಿದರೆ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಕರುಣದಲಿ ।
ಧರಣಿಪತಿ ನೀನಾರೆನಲು ಕೇ
ಳರಸ ಕೌರವನನುಜ ನಿಮ್ಮನು
ಶರಣುವೊಗಲ್ಕೈತಂದೆಯಭಯುವನಿತ್ತು ಸಲಹೆಂದ ॥ ೩೭

ಹಿಂದೆ ರಾವಣನನುಜನಿರದೈ
ತಂದು ಶರಣಾಗತರ ರಕ್ಷಿಪ
ನೆಂದು ರಾಘವನಂಘ್ರಿಕಮಲವ ಕಂಡು ಬದುಕಿದನು ।
ಇಂದು ನಿಮ್ಮಂಘ್ರಿಗಳ ಮಱೆ[1]ವೊ[1]ಗ
ಬಂದೆನೆನ್ನನು ಪತಿಕರಿಸಬೇ
ಕೆಂದು ಕೌರವನನುಜ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನು ಭೂಪತಿಗೆ ॥ ೩೮

ಎನಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರವೊಲು ನೀ
ನನುಜನಲ್ಲದೆ ಬೇಱೆ ನಿನ್ನಲಿ
ಮನವಿಭೇದವ ಬಲ್ಲೆನೇ ಬಾಯೆನುತ ಕೈವಿಡಿದು ।
ಜನಪನಭಯುವನಿತ್ತು ಕೌರವ
ನನುಜನನು [2]ಕೊಂಡೊಯ್ದನಾಹವ
ದನುಕರಣೆಯುಲಿ ಸೇನೆ ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ಬೊಬ್ಬೆಯಲ[2] ॥ ೩೯

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ಯೊ (ಕ.ಗ.ಟ.) [2] ಕೊಂಡೊಯ್ದು ನಾರಾಯಣನ ಕಾಣಿಸೆ ದನುಜರಿಪು ಮನ್ನಿಸಿದನುಚಿತದಲಿ (ಟ.)

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ರಾಯದನುಜಪುರಟ್ಟ ಪಾಂಡವ
ರಾಯಜಂಗಮಜೀವ ನಿರ್ಜಿತ
ಮಾಯೆ ನಿಜವನು ತೋಱು ಪಾರ್ಥನನೊಲಿದು ಬೋಧಿಸಿದ ॥ *

ಹಳಚಲನುವಾಯ್ತುಭಯಸೇನಾ
ಜಲಧಿ ಕಳಕಳ ಮಿಗಲು ಮಾರುತಿ
ಮೊಳಗಿದನು ಪೌಂಡ್ರಕವ ಭೂಪನನಂತವಿಜಯವನು ।
ಇಳೆ ಹಿಳಿಯೆ ಮಣಿಪುಷ್ಪಕದ ನಿ
ರ್ಮಲಸುಘೋ[1]ಷದೊಳಮಮ[1] ಕೋಳಾ
ಹಳಿಸಿದುದು ಸಹದೇವನಕುಲರು ಸಮರಕನುವಾ[2]ಯ್ತು[2] ॥ †

---

[1] ಷದರವವ (ಚ.ಪ.) ಷಾರವದಿ (ಟ.) [2] ಗಿ (ಚ.)

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ.ಚ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಮಾತ್ರ ಸೂಚನೆಯಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಃಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಳ ಹಿಮ[ಕರ]ಕುಲಲಲಾಮರು
ಕಾಳೆಗಕೆ ಕೈದಟ್ಟಿ ಹರಿದುದು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ ।
ಆಳು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ರಾವುತ
ರೋಳಿ ಸೇರಿತು ಸರಿಸದಲಿ ದೆ
ಖ್ಖಾಳಿಸಿದುದಿಭರಥನಿಕಾಯದ ಬೆರಳ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ॥

† ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ.ಚ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಹಿಂಡೊಡೆದು ಮುಂಗುಡಿಯ ತಾಕಯಿ
ಕೊಂಡು ದೂವಾಳಿಯಲಿ ರಥವನು
ಮಂಡಳಿಸಿ ಕೆಲ್ಲಯಿಸಿ ಲುಳಿಯಲಿ ಲಲಿತಪೇರಯವ ।
ಚಂಡಗತಿಚಾಳನೆಯಲುಬ್ಬಟೆ
ಗೊಂಡಿಸದೆ ವೇಡೆಯವ ಕೊಳ್ಳದೆ
ಗಾಂಡಿವಿಯ ಕೈಮನದ ಲಾಗನುಪೆಡೆದನಸುರಾರಿ ॥

ಮುರವಿಜಯ ನಿಜಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ನಿರದೆ ಫಲುಗುಣ ದೇವದತ್ತ
ಸ್ಫುರಿತ[1]ರವವನು ರಚಿಸಿದನು[1] ಮೂಲೋಕ ವ್ಯೋಮಮಱೆಯೆ ।
ತುರಗವನು ಬೋಳಯಿಸಿ ವಾಘೆಯ
ತಿರುಹಿ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ತೇಜಿಯ
ಬರಿಯ ಬೆದಱಿಸಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥನ ರಥವ ಲುಳಿವಡೆದ ॥ ೨

ಚಟುಳಹಯಖುರಖಂಡಿತೋರ್ವೀ
ನಿಟಿಲನಿರ್ಗತಬಹಳಧೂಳೀ
ಪಟಲಧೂಸರಸಕಲಜಗದಸುರಾರಿ ನಲವಿನಲಿ ।
ಪಟುಗತಿಯ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಸಂ
ಘಟಿಸಿ ಹಯವನು ಸುಳಿಸಿದನು ಚೌ
ಪಟದೊಳೊಯ್ಯಾರಿಸುತ ಬೋಳಯಿಸಿದನು ಕಂಧರವ ॥ ೩

ಗತಿಗೆ ಕುಣಿದವು ನಾಸಿಕದ [2]ಹೂಂ
ಕೃತಿಯ ಫೇನೋನ್ನತಿಯ[2] ಬಳಿಯುವ
ಗತಿಯ ಕಬ್ಬಿಯ ಕೊಂಡಿಗಳ ಘಣಘಣಿತ ನಿಸ್ವನದ ।
ವಿತತ ಸೃಕ್ವದ ಲೋಳಿಗಳ ಸಂ
ಸೃತ ಜಠರಜಸ್ವೇದಜಲಲಾ
ಲಿತ ಹಯಾವಳಿ ಕಳನ ಗೆಲಿದವು ಹರಿಯ ನೇಮದಲಿ ॥ ೪

ನಿಲಿಸಿದನು ಫಲುಗುಣನ ರಥವನು
ತಳಪಟದೊಳೇನ್ನೈ ಮಹಾರಥ
ರಳವಿಗೊಡ್ಡಿದೆ ನಿನ್ನೊಳುಂಟೇ ಕೈಮನದ ಕಡುಹು ।
ಉಳಿಯ ಬಿಲುವಿದ್ಯಾಚಮತ್ಕೃತಿ
ಯುಳವು ಗರುಡಿಯೊಳಲ್ಲದೀ ರಿಪು
ಬಲಕೆ ತೋಱಿಸಬಹುದೆ ಹೇಳೆಂದರ್ಜುನನ ಜಱೆದ ॥ * ೫

---

[1] ವನು ರವವುಬ್ಬರಿಸೆ (ಕ.ಗ.ಟ.) [2] ಪೂತ್ಕೃತಿಯ ಮುಖದುನ್ನತಿಯ (ಕ.ಗ.ಚ)

*ಸಹಸವೇನದು ಜೀಯ ನೆರೆದಿ
ರ್ದಹಿತಬಲವೆನಗಾವ ಘನ ಬಿ
ನ್ನಹವ ಕೇಳ್ಕೈ ಕೃಷ್ಣ ಕೌರವರಾಯ [1]ಥಟ್ಟಿನಲಿ[1] |
ಬಹಳ ಬಲರಿವರಾರು ಸೇನಾನಿ
ವಹದಲಿ ನಾಯಕರ ವಿವರಿಸ
ಬಹರೆ ಬೆಸಸೆನೆ ಕೃಷ್ಣ ನುಡಿದನು ನಗೆಯ ಮೊಳೆ ಮಿನುಗೆ || ೬

ಆದಡರ್ಜುನ ನೋಡು ಸೈನ್ಯಮ
ಹೋದಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೆಱೆವವ
ನಾ ದುರಂತಪರಾಕ್ರಮನು ಗಂಗಾಕುಮಾರಕನು |
ಕಾದಲರಿದವನಖಿಲಬಲವಿಭು
ವಾದನಿವನತಿಬಲನು ಕಾಲನ
ಸಾಧಿಸಿದ ಛಲದಂಕಮಲ್ಲನು ಭೀಷ್ಮ ನೋಡೆಂದ || ೭

ಮಿಸುಪ ತುದಿವೆರಳಂಬುಗೊಲೆಗೇ
ಱಿಸಿದ ಬಿಲು ಮಣಿಮಯದ ಗದ್ದುಗೆ
ರಸುಮೆಗಳ ಜೋಡಿನಲಿ ಹೊಂದೇರಿನ ವಿಡಾಯಿಯಲಿ |
ಮಸೆಗಣೆಯ ಬತ್ತಳಿಕೆ ತಿಗುರೇ
ಱಿಸಿದ ಮೈ ಕತ್ತುರಿಯ ತಿಲಕದ
ನೊಸಲಿನಾತನ ನೋಡು ಗರುಡಿಯ ಜಾಣ ದ್ರೋಣನನು || ೮

---

* ಈ ಕೆಳಗಿರುವ ಪದ್ಯವು (ಕ.ಚ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ * ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಇರುವ ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ (ಪ.) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ಧಿರುಧಿರಪ್ರತಿಮಲ್ಲಹರಿರವಿ
ತುರಗ ಚಳಗತಿ ಸೂಱೆಕಾರರ
ಬಿರುದುದಾನವ ವಾರುವದ ಮಱುಹಳುರೆ ಹಳುರೆನುತ |
ಅರಿಶರಧಿಬೋಳೈಸಲುಱೆ ಉ
ಬ್ಬರಿಸಿದವು ಘುಲ್ಲೈಸಿ ಪಾರ್ಥನ
ವರವರೂಥದ ಕುದುರೆಗಳ ಚಿತ್ತೈಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ||

[1] ನೊಡ್ಡಿನೊಳು (ಕ.ಗ.)

ರಾಯನಾತನ ಬಳಿಯಲಾಕ
ರ್ಣಾಯತಾಸ್ತ್ರರು ಕಾರ್ಮುಕದ ಸ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯಸಿದ್ಧರು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಮಕುಟವರ್ಧನರು ।
ಸಾಯಲಂಜದ ಸಿತಗರದೆ ತ
ನ್ನಾಯತದೊಳಪ್ರತಿಮ [1]ರೌದ್ರದ[1]
ನಾಯಕರ ನೆರವಿಯೊಳು ಶಲ್ಯನೃಪಾಲ ನೋಡೆಂದ ॥ * ೯

*ಗಣನೆಗೈದದ ಹೆಗಲ ಹಿರಿಯು
ಬ್ಬಣದ ಕನಕದ ಝುಗೆಯ ತಲೆಗ
ಡ್ಡಣೆಯ ನೇಣಿನ ಹೊಗರ ಮೋಞಯ ಕೆಂಪಿನಾಲಿಗಳ ।
ಮಣಿಮಯದ ತೇರುಗಳಲಾ ಸಂ
ದಣಿಯವರು ಮಾದ್ರೇಶನದು ಫಲು
ಗುಣ ನಿರೀಕ್ಷಿಪುದಿತ್ತಲೊಂದಕ್ಷೋಹಿಣೀ ಬಲವ ॥ ೧೦

ಕಳಶ ಸಿಂಧದ ಘಟ್ಟು ಸಮ್ಮುಖ
ದಳವಿಯಲಿ ವಿಕ್ರಮದ[2]ವಾಗ್ನಿಯ
ಝುಳದೊಳುರೆ[2] ಕಾಹೇಱದಾಲಿಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳ ।
ಹಿಳುಕನವುಕಿದ ತುದಿವೆರಳ ನಡು
ಗಳದ ಕಪ್ಪಿನ ನೊಸಲ ನಯನದ
ಬಲುಭುಜನ ನೋಡಾತನಶ್ವತ್ಥಾಮ ನಿಸ್ಸೀಮ ॥ ೧೧

ಈ ಪದ್ಯವು ಮೇಲೆ * ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುವ ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ (ಪ.) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ.

* ಒಡನೊಡನೆಅಸಂಖ್ಯದಳವಿ
ಖ್ಯಾತರದ್ಭುತ ಸಮಮಹಾರಥ
ನೂತನಧ್ವರರಾತಿರಥರೆಂಬಗ್ಗದಾನೆಗಳು ।
ಆತನೊಡನಕ್ಷೋಣಿಕ್ಕೈಮನ
ವೀತಗೈವಡಿಹತ್ತುಮಡಿ ಪುರು
ಹೂತನಂದನ ನೋಡು ಬಲವಂಕದಲಿ ಮೋಹರನ ॥

[1] ಮಾದ್ರದ (ಗ.ಚ.ಪ.), ಮಾದ್ರಾ (ಟ.) [2] ಸೆಗಳಿಯು ಝುಳಪದಲ (ಗ.ಚ.ಟ.ಪ.)

ಈತನೊಡ್ಡಿನ ಸಾರೆ ಸಂಗರ
ಕಾತು ಕೊಂಡದೆ ಕೃಪನ ದಳಸಂ
ಘಾತ[1]ವೊಂದ[1]ಕ್ಷೋಣಿ ಸುಭಟರ ಸಾಲ ಮಧ್ಯದಲಿ ।
ಆತ ಗೌತಮನವನ ಬಳಿಯಲಿ
ಭೀತ ಬಾಹ್ಲಿಕವಿಂಧ್ಯರದೆ ವಿ
ಖ್ಯಾತರೊಂದಕ್ಷೋಣಿ ಕೌರವಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ ॥ ೧೨

ಈತ ಮಾಳವನೀತ ಕೊಂಕಣ
ನೀತ ಗುರ್ಜರನೀತ ಬರ್ಬರ
ನೀತ ಕೋಸಲನೀತ ಖೇಟಕನೀತ ಹಮ್ಮಿರ ।
ಈತ ಕೇರಳನೀತ ಸಿಂಹಳ
ನೀತ ಬೋಟಕನೀತ ಚೀನಕ
ನೀತ ಮಾಗಧನೀತ ದ್ರಾವಿಡನೀತ ಗೌಳನೃಪ ॥ ೧೩

ಆಳುಗೆಲಸಕೆ ಕೆಲಬರರಸನ
ಖೇಳಮೇಳಕೆ ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು
ಬಾಲೆಯರ ಕೊಳುಕೊಡೆಯ [2]ಬಳಗದ[2] ಬಂಧುಕೃತ್ಯದಲಿ ।
ತೋಳ ಬಲುಹೊರೆಗಲಸಿ ಕೆಲಬರು
ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಯ ಹಗೆಗೆ ಕೆಲಬರು
ಕಾಳೆಗದ ಕಾರ್ಮುಕನೃಪಾಲರ ನೆರವಿಯದೆಯೆಂದ ॥ ೧೪

ತಳಿತ ಪಲ್ಲವ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಹೊಳ
ಹೊಳೆವ ಮೌಳಿಯ ರತುನ ಲಹರಿಯ
ಚಲಿಸಿ ಚಿಮ್ಮುವ ಚಮರಿ ಸೀಗುರಿಗಳ ವಿಡಾಯಿಯಲಿ ।
ಹಲಗೆಯಲಿ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಹಾವಿನ
ಹಳವಿಗೆಯ ಹೊಂದೇರ ನೃಪಮಂ
ಡಳಿಯ ಮಧ್ಯದೊಳಾತ ದುರ್ಯೋಧನ ಮಹೀಪಾಲ ॥ ೧೫

---

[1] ವೆರಡ (ಟ.) [2] ಬಹಳದ (ಕ.ದ.)

ಅಳಲಿದುರಗನ ನೆರವಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ
ಗಳೆದ ಸಾಳ್ವನ ಹಿಂಡು ಹಸಿದ
ವ್ಯಳಿಪ ಸಿಂಹದ ಹಂತಿ ಕುಪಿತ ಕೃತಾಂತನೊಡ್ಡವಣಿ ।
ಕೊಲೆಗೆಲಸಕುಬ್ಬೆದ್ದ ರುದ್ರನ
ಬಲವಿದೆನೆ ಹರಹರ ಮಹಾರಥ
ರಳವಿಗೊಟ್ಟಿದೆ ನೋಡು ದುರ್ಯೋಧನ ಸಹೋದರರ ॥ ೧೬

ಲುಳಿಯ ಮಿಂಚಿನ ಮಂದೆ ಸುಗತಿಯ
ಝುಳಕದನಿಲನ ಥಟ್ಟು ಬೀದಿಯ
ಬಳಿಗೆ ಪುರುಷಾಮೃಗದ ಗಾವಳಿಯೆನೆ ವಿಲಾಸದಲಿ ।
ಹೊಳೆವ ಚಮರಿಯ ಸುತ್ತುಝಲ್ಲಿಯ
ನೆಲಕುಗಿವ ಜೋಡುಗಳ ತೇಜಿಯ
ದಳವ ನೋಡೈ ಪಾರ್ಥ ಬಳಸಿದೆ ಕಲಿಜಯದ್ರಥನ ॥ ೧೭

ತೋರದಲಿ ಕುಲಗಿರಿಯ ಸತ್ವದ
ಸಾರದಲಿ ವಜ್ರವನು [1]ದನಿಯಲಿ
ಕಾರ ಬಱಸಿಡಿಲಂದವಿ[ದ]ನುಗಿ[ದೊಂ]ದುಮಾಡಿದನು[1] ।
ವಾರಿಜೋದ್ಭವನೆನಲು ಝಾಡಿಯ
ಭಾರಿ ಱೆಂಚೆಯ ಕೈಯ ಖಡ್ಗದ
ವಾರಣದ ಮಧ್ಯದಲಿಹನು ಭಗದತ್ತ ನೋಡೆಂದ ॥ ೧೮

ಹೊಗರೊಗುವ ಸೂನಿಗೆಯ ಸುಪತಾ
ಕೆಗಳ ಸಿಂಧದ ಹೊಳೆವ ಹೊಂಗಂ
ಬುಗೆಯ ಹೊಡಿದ ಹಯದ ಸೂತರ ಗಳದ ಗರ್ಜನೆಯ ।
ಅಗಿವ ಚೀತ್ಕಾರದ ಥಡಾಳದ
ವಿಗಡರಥಿಕರ ರಹಿಯ ರಥವಾ
ಜಿಗಳ ನೋಡೈ ಪಾರ್ಥ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಸೈನ್ಯವಿದು ॥ ೧೯

---

[1] ದನಿಯಲಿ ಕಾರೆಬರಸಿಡಿಲಂದವಿದೆಯೆನೆ ಪೊಡೆದು ಮೂಡಿದನು (ಕ.) ನಿನದವಿಕಾರ ಮೇಘಧ್ವನಿಯನುಗಿದೇನೊಂದುಗೂಡಿದನು (ಟ.).

ಹಲಗೆ ಕಡಿತಲೆ ಹರಿಗೆ ಖಂಡೆಯ
ಹೊಳೆವ [1]ಮುಡ್ಡು[1] ಕಠಾರಿ ಡೊಂಕಣಿ
ಬಿಲು ಸರಳು ತೋಡಿಟ್ಟಿ ಮುದ್ಗರ [2]ಪಿಂಡಿವಾಳ ಚಯ[2] ।
ತಲೆಯ ನೇಣಿನ ಕೈಯ ಚೌರಿಯ
ಲುಳಿಯ ಜೋಡಿನ ಕಟಿಯ ಗಂಟೆಯ
ದಳವನೀಕ್ಷಿಸು ಪಾರ್ಥ ದುಶ್ಶಾಸನನ ಪಯದಳವ ॥ ೨೦

ವೀರನಭಿಮನ್ಯುವಿನವೊಲು ರಣ
ಧೀರನಾತನ ನೋಡು ಕರ್ಣಕು
ಮಾರಕರು ವೃಷಸೇನನಗ್ಗದ ಚಿತ್ರಸೇನಕರು ।
ಚಾರುಲಕ್ಷಣರವರು ನೂಱು ಕು
ಮಾರರದೆ ದುರ್ಯೋಧನಾತ್ಮಜ
ರಾರುವನು ಕೈಕೊಳ್ಳರವದಿರ್ ಸುಬಲ ನಂದನರು ॥ ೨೧

ರಾಯನಣುಗರ ಗಂಡ ಕೌರವ
ರಾಯದಳಶೃಂಗಾರ ಮಲೆವರಿ
ರಾಯಮರ್ದನನೆಂಬ ಬಿರುದಿನಲುಲಿವ ಕಹಳೆಗಳ ।
ಜೀಯ ಜಯಜಯಯೆಂಬ ಪಂಡಿತ
ಗಾಯಕರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಬೆರಳಲಿ
ಸಾಯಕವ ತಿರುಹುವನು [ತಾ] ಕಲಿಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ ॥ ೨೨

ಕರಿಘಟೆಯ ಕುಱುವದಲಿ ಹಯಮೋ
ಹರದ ತೆರೆಮಾಲೆಯಲಿ ಬಲುರ್ಝು
ಲ್ಲರಿಯ ಬುದ್ಬುದ ತತಿಯಲಸ್ತ್ರದ ಕಿಡಿಯ ವಡಬನಲಿ ।
ಬಿರುದರಾಯರ ರತುನರಾಜಿಯ
ಲರಿಬಲಾರ್ಣವ ಗಜಱು ಮಿಗಲ
ಬ್ಬಿಱಿಯುತದೆ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯವಿಡಾಯ ರಭಸದಲಿ ॥ ೨೩

---

[1] ಮಂಡು (ಗ.), ಮುದ್ದು (ಟ.) [2] ಪರಶು ಕುಂತಗಳ (ಗ.ಚ.ಟ.)

ಆಳ ಮಯಿಯವಖಿಳೋರ್ವಿ ಪದಹತ
ಧೂಳಿಮಯವಾಕಾಶ ರಥತುರ
ಗಾಳಿಮಯ ದಿಗುಜಾಲವೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾದ್ಭುತವ ।
ಕಾಳೆಗಕೆ ನೀನಲ್ಲದವನಿಯೊ
ಳಾಳ ಕಾಣೆನು ಪಾರ್ಥ ಸಾಕಿ
ನ್ನೇಳು ಬಾಣವ ತೂಗು ಮಾತಾಡಿಸು ಮಹಾಧನುವ ॥ ೨೪

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಹಗೆಯ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಹಳುವವಿದೆಲಾ ವಜ್ರಿಸುತ ನಿ
ನ್ನಳವಿಯಲಿ ತಱುಬಿದೆ ಸುಯೋಧನಸೈನ್ಯ ಗಿರಿನಿಕರ ।
ಎಲೆ ಸಮೀರಜನನುಜ ರಿಪುಬಲ
ವಿಲಯ ಮೇಘನಿಕಾಯವಿದೆ ಭುಜ
ಬಲವ ತೋಱು ತಂದೆ ನೋಡುವೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥ ೨೫

ಮೆಟ್ಟಿ ನೋಡಿದನಹಿತ ರಾಯರ
ಥಟ್ಟುಗಳ ತೆರಳಿಕೆಯನುತ್ಸಹ
ಗೆಟ್ಟು ಫಲುಗುಣ ಸೆಡೆದು ಮನದಲಿ ನೊಂದು ತಲೆವಾಗಿ ।
ಕೆಟ್ಟ ಕಾಯದ ಸುಖಕಳುಪಿ ಒಡ
ಹುಟ್ಟಿದರ ಕೈಯಾರ ಕೊಂದರೆ
ಮುಟ್ಟದೇ ಕಡುಪಾಪ ಘನಪರಿತಾಪ ತನಗೆಂದ ॥ ೨೬

ಕೆಲಬರೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಗುರುಗಳು
ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಮಾವ ಮೈದುನ
ನಳಿಯ ಮಗ ಹಿರಿಯಯ್ಯ ಮುತ್ತಯ ಮೊಮ್ಮನೆನಿಸುವರು ।
ಕಳದೊಳಿನಿಬರಕೊಂದು ಶಿವಶಿವ
ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲಿದು
ಮುಳುಗುವೆನೆ ಭವಸಿಂಧುವಿನೊಳಾನೆನುತ ಮನಮುರಿದ ॥ ೨೭

ಇದಿರುಗಾಣದೆ ಕೊಲೆಗೆ ನಿರ್ಬಂ
ಧದಲಿ ಬೆಸಸುವ ಕೃಷ್ಣನಕಟಾ
ಮದಮುಖನೊ ದುರ್ಬೋಧಕನೊ ವಂಚಕನೊ ಘಾತಕನೊ ।

ಯದುಗಳನ್ವಯದೊಳಗೆ ಕರುಣಾ
ಸ್ಪದರು ಜನಿಸಿರಲಾ ಮುರಾರಿಯು
ಹೃದಯ ಬೆಚ್ಚಿತೆನುತ್ತ ಫಲುಗುಣ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ ॥ ೨೮

ನರಕಕರ್ಮವ ಮಾಡಿ ಇಹದೊಳು
ದುರಿತಭಾಜನನಾಗಿ ಕಡೆಯಲಿ
ಪರಕೆ ಬಾಹಿರನಾಗಿ ನಾನಾಯೋನಿಯೊಳು ಸುಳಿದು ।
ಹೊರಳುವನುವನು ಕೃಷ್ಣದೇವನು
ಕರುಣಿಸಿದನೇ ಹಿತವನೇ ಹರ
ಹರ ಮಹಾದೇವೊಂದು ಬೋಳಕೆ ಬದುಕಿದೆನು ಯೆಂದ ॥ ೨೯

*ಮುಳಿಯಲಾಗದು ಕೃಷ್ಣ ನಿಮ್ಮನು
ತಿಳುಹಲಾನು ಸಮರ್ಥನೇ ಕುಲ
ಕೊಲೆಗೆ ಕೊಕ್ಕರಿಸಿದೆನು ನನೆದೆನು ಕರುಣ ವಾರಿಯಲಿ।
ಬಲುಹನೀ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೋಱುವ
ಡಳುಕಿದೆನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಪ
ತ್ತಿಳೆಯ ಸಕಲಭ್ರಾಂತಿ ಬೀತುದು ದೇವ ಕೇಳೆಂದ॥* ೩೦

ಎಡಹಿದರೆ ರುಜೆಯಾಗಿ ಯಾವ
ತ್ತಡಸಿದರೆ ಮೇಣಾವ ತೆಱದಿಂ
ದೊಡಲುವಿಡಿದರೆ ಮರಣ ತಪ್ಪದು ಸುರರಿಗೊಳಗಾಗಿ ।
ಕೆಡುವ ಕಾಯುವ ನಚ್ಚಿ ಬಂಧುಗ
ಳೊಡನೆ ವೈರವ ಮಸೆದು ನರಕಕೆ
ಕೆಡೆವೆನೇ ತಾನೆನುತ ರಥದೊಳು ಬಿಲ್ಲನಿಳುಹಿದನು ॥ ೩೧

ಕರಗಲಂತಃಕರಣ ಚಿಂತಾ
ತುರನು ಸಂಗ್ರಾಮದ ವಿರಕ್ತಿಯೊ
ಳಿರಲು ಕಂಡನು ಕಮಲನಾಭನು ನಗುತ ಮನದೊಳಗೆ ।

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ.

ತರಳನಿವನದ್ವೈತಕಲೆಯುಲಿ
ಪರಿಣತನು ತಾನಲ್ಲ ನೆವದಿಂ
ನರನ ಬೋಧಿಸಬೇಕೆನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಫಲುಗುಣನ ॥ ೩೨

ಏನು ಫಲುಗುಣ ಸಮರದಲಿ ದು
ಮ್ಮಾನವಾವುದು ಹದನು ಶೌರ್ಯಕೆ
ಹಾನಿಯಲ್ಲಾ ತ್ರಿಜಗಚೌಪಟಮಲ್ಲ ನೀನೆನಿಪ ।
ಮಾನಗರ್ವವು ಮುಱಿಯದೇ ರಿಪು
ಸೇನೆ ನಗದೇ ತತ್ತ ಸಮರವ
ನೀನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲಹುದೇ ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿಯೆಂದ ॥ ೩೩

ಆವ ನಿನ್ನಯ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವ
ಭಾವಿಸಿದೆ ಮೇಣಾವ ಶಶಿವಂ
ಶಾವಳಿಯು ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನೆಗಳಿದೆ ತತ್ತ ಕಾಳೆಗಕೆ ।
ಆವ ನಿನ್ನಗ್ಗಳಿಕೆಗುಚಿತವ
ತೀವಿ ಬಳಸಿದೆ ಕದನಮುಖದಲಿ
ಹೇವ ವೀರರೊಳಿಲ್ಲಲಾ ವಿಸ್ಮಯವಿದಕಟೆಂದ ॥ ೩೪

ಅಲಗಿನೊರಸೊರಸಿಲ್ಲ ಕೈಮ್ಯೊ
ಗಳಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಬಾಣವಿಲ್ಲ
ಗ್ಗಳಿಸಿ ನೊಸಲಲಿ ಮುಱಿದ [1]ಭಲ್ಲೆಯ[1]ವಿಲ್ಲ ನೋಡುವರೆ ।
ಕಲಹದಲಿ ಪಡಿಮುಖದ ಘಾಯದ
ಚಲರಕುತದೊಱವಿಲ್ಲ ನೀಮು
ನ್ನಳುಕಿ ಕೈದುವ ಹಾಯ್ಕಿದ್ದೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನಿನಗೆಂದ ॥ ೩೫

ತರುಣಿಯರ ಮುಂದಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರವ
ತಿರುಹಬಹುದುಬ್ಬೇಳಬಹುದ
ಬ್ಬರಿಸಬಹುದೆನಗಾರು ಸರಿ ನಾ ಧೀರನೆನಬಹುದು ।
ಕರಿತುರಂಗದ ಬಹಳಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರ ಕೃಪಾಣದ ಹರಹಿನಲಿ ಮೊಗ
ದಿರುಹದಿಹ ಕಲಿಯಾರು ಕುಂತೀಸೂನು ಕೇಳೆಂದ ॥ ೩೬

---

[1] ಖಂಡೆಯು (ಕ.ಗ.)

ಬಂಧುಹನನಕೆ ಮನದರಲು [1]ಭವ
ವಿಂಧ್ಯ[1] ದಲಿ [2]ಬೆಳ್ಳಾಗಿ[2] ರೌರವ
ಸಿಂಧುವಿನೊಳೋಲಾಡದಿಹನೇ ಪರಮಪಾತಕನು |
ಸಂಧಿಯಲಿ ನಮ್ಮವನಿ ಋಣಸಂ
ಬಂಧವುಂಟೇ ಬರಲಿ ರಣದಭಿ
ಸಂಧಿ ಸಾಕಿನ್ನೆನುತ ಫಲುಗುಣ ಶಿರವ ಬಾಗಿದನು || ೩೭

ಎಲವೊ ಫಲುಗುಣ ನುಡಿದ ಭಾಷೆಯ
ಸಲಿಸಿ ಕಾನನದೊಳಗೆ ತೊಟ್ಟನೆ
ತೊಳಲಿ ಹದಿಮೂಱುಬುದ ಬಂದಾಪತ್ತನನುಭವಿಸಿ |
ನೆಲನ ಭಾಗವ ಬೇಡಿ ಸಂಧಿಗೆ
ಕಳುಹಿದರೆ ಕೌರವನು ನೂಕಿಸಿ
ಕಳೆದ ನಿಮಗಿನ್ನಾವ ಹೊಲ್ಲೆಹವೆಂದನಸುರಾರಿ || ೩೮

ಎವಗೆ ನೀನುತ್ತರನ ಕಥೆವೇ
ಳುವೆ ನಗುವೆಯಾತನಿಗೆ ನೀನೀ
ಬವರದೊಳು ಗುರುವಾದೆ ಲೋಗರ ನಿಂದೆ ತನಗಹುದು |
ಲವಲವಿಕೆಯಲಿ ಕಾದಬೇಕೆ
ಮ್ಮವನಿಯನು ಕೈಕೊಳಲುಬೇಕೆಂ
ಬವಗಡೆಯತನವೆತ್ತಲಡಗಿತು ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ || ೩೯

ಬಲುಹ ನೀ ನೋಡುವರೆ ಪರಮಂ
ಡಳಿಕರನು ತಂದೊಡ್ಡು ಬಳಿಕೆ
ನ್ನಳವನೀಕ್ಷಿಸು ಪೆಡೆದೆನಾದೊಡೆ ನಿಮ್ಮ ಮೈದುನನೆ |
ಕೊಲುವೆನೆಂತೈ ಭೀಷ್ಮರನು ಮನ
ವಳುಕದೆಂತೈ ತಪ್ಪುವೆನು ಗುರು
ಗಳಿಗೆ ಕೃಪಗುರುಸುತರನಿಱುವುದಿದಾವ ನಯವೆಂದ || ೪೦

---

[1] ಧವಬಂಧ (ಟ.) [2] ಬೇಳಾಗಿ (ಟ.ತ.)

ಹೊಳೆದು ಹೋಹೈಶ್ವರ್ಯಕೋಸುಗ
ತಲೆಯ ಮಾಱಿಯಧರ್ಮಕೋಟಿಯ
ಘಳಿಸಿ ಬಳಿಕಾ ಫಲವನಲಸದೆ ಭವಭವಂಗಳಲಿ ।
ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವ ಜೀವಭಾವದೊ
ಳುಳಿವುದಾವುದು ಲಾಗು ಮೂಢರ
ಬಳಕೆಗಾವಂಜುವೆವು ಸಮರಕೆ ಶರಣು ಶರಣೆಂದ ॥ ೪೧

ಲಾಲಿಸದೆ ಕುಲಛಲವ ನೀತಿಯ
ಪಾಲಿಸದೆ ಕೊಲೆಗಡುಕತನದೊಳು
ಮೇಲುಗಾಣದೆ ಬಂಧುಗಳ ಗುರುಗಳ ಸಹೋದರರ ।
ಕೋಲ ಮೊನೆಯಲಿ ಕೊಂದು ನೆತ್ತರ
ಗೂಳನುಂಬವೊಲಖಿಳ ರಾಜ್ಯದ
ಮೇಲೆ ಸೊಗಸುವ ಸಿರಿಯನೊಲ್ಲೆನು ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ ॥ ೪೨

ಆರನೈ ನೀ ಕೊಲುವೆ ನಿನ್ನಿಂ
ದಾರು ಸಾವರು ದೇಹವನೊ ನಿಜ
ಧೀರನಾತ್ಮನ ಕೊಲುವೆಯೋ ದಿಟ ನಿನ್ನ ಬಗೆಯೇನು ।
ಚಾರುದೇಹಕೆ [1]ಭೂತ[1]ನಿಕರಕೆ
ವೈರವಿಲ್ಲುಳಿದಂತೆ ವಿಗತವಿ
ಕಾರನಚಲನಗಮ್ಯನದ್ವಯನಾತ್ಮನೋಡೆಂದ ॥ ೪೩

ತನುವಳಿದ ಬಳಿಕಿನಲಿ ತನು ಸಂ
ಜನಿಸುಗೆಂಬುದು ಭವವ ಬಳಸುವ
ತನುವಿನಲಿ ಕೌಮಾರಯೌವನವಾರ್ಧಿಕಂಗಳಲಿ ।
ತನು ವಿಕಾರಿಸುವದು ಸುಕರ್ಮದ
ವಿನುತದುಷ್ಕೃತವೆನಿಪ ಹುಸಿ ಕ
ಲ್ಪನೆ ಶರೀರಕ್ಕಲ್ಲದಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೪೪

---

[1] ಯಾತ್ಮ (ಕ.ಪ.).

ಅಳಿವನಲ್ಲುದಯಿಸುವನಲ್ಲ
ಗ್ಗಳಿಸುವವನಲ್ಲಡಗುವವನ
ಲ್ಲಳಿವ ದೇಹದ ಬಗೆಗೆ ಹೊಣೆಯೇ ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕನು ।
[1]ಕಳಚಿದಡೆ ಕಳಚುವುದು ಕಾಯುವಿ
ದುಳಿದಡಳಿವುದು[1] ಚಿನುಮಯಂಗೀ
ಕಳಕಳದ ಕಾಲಾಟ ಕೊಳ್ಳದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೪೫

ನಿನಗೆ ಸಾವವನಲ್ಲ ನಿನ್ನಂ
ಬಿನಲಿ ನೋವವನಲ್ಲ ದಿಟ ನೀ
ಮುನಿದು ಗಗನಕ್ಕಲಗನುಗಿದಡೆ ಗಗನವಳುಕುವುದೇ ।
ತನುವಿನೀ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮದ
ಹೊನಲು ಹೊಗುವುದೆ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲ
ಚಿನುಮಯಾತ್ಮನನೆಲೆ ವೃಥಾಹಂಕಾರವೇಕೆಂದ ॥ ೪೬

ಆದಡೆಲೆ ಮುರವೈರಿ ಕೇಳಿದಿ
ರಾದ ಬಾಂಧವರನಿಬರನು ತಾ
ಕಾದಿ ಕೊಂದನು ಪಾರ್ಥ ಪಾತಕನೆನ್ನದೇ ಲೋಕ ।
ಈ ದುರಂತಕ್ಕೇನುಗತಿಯುಪ
ವಾದವಾವಂಗಾದ್ಧುದಾತ [2][ನ][2]
[3]ವೈದಿಕನು ಇಹಪರಕೆ[3] ಬಾಹಿರನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೪೭

ಮರುಳೆ ಫಲುಗುಣ ಕೇಳು [4]ಸೂರ್ಯನ
ಕಿರಣ[4] ಹೊಲೆಯನ [5]ಚರಿಸಿದರೆ[5] ಹೊಲೆ
ಹೊರೆವುದೇ ಸ್ನಾನದಲಿ ವಿಧಿಸಲು ಬಹುದೆ [6]ನೋಡಿದನ[6] ।
ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಠನ
ಚರಿತವೇ ಸುಚರಿತ್ರವಾತಂ
ಗಿರದು ಕೇಳು ಸುಕರ್ಮದುಷ್ಕರ್ಮಾದಿ ಗುಣಲೇಪ ॥ ೪೮

---

1 ಕಳಚುವೆಡೆಯೊಳು ಕಾಯುವಳಿವುದು ಉಳಿವುದ್ಯೈನಿಜ (ಕ.). 2 ನು (ಸ) 3 ವೈದಿಕದ ಪರಗತಿಗೆ (ಜ.ಟ.) 4 ಕಂಗಳುವೆರಸಿ (ಟ) 5 ನೋಡಿದಡೆ (ಟ.) 6 ಮಾಡಿದರ (ಕ.)

ಕೊಂದೆ ನಾನೆನಗಾಯ್ತು ಪಾತಕ
ವೆಂದು ಮನದಲಿ ಮರುಗುವಾತನ
ಬಂದಿಯಲಿ ಹೊಣೆಗೊಂಬವಾಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರ ।
ಕಂದು ಕಲೆತನಗೆತ್ತಣದು ನಿ
ರ್ದ್ವಂದ್ವಕನು ಮೃತಜಾತತಾನ
ಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡರವಂಗೆ ಪಾಪವಿಲೇಪವಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೪೯

ಹರಿಯೆ ಚಿತ್ತಯಿಸೈಯಹಿಂಸಾ
ಪರಮಧರ್ಮವು ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದ
ಸರಣಿ ಸಾರೋದ್ಧಾರವಲ್ಲಾ ಸಕಲದರುಶನಕೆ ।
ನೆರವಿಯಿನಿಬರ ತನ್ನವರ ಕೊರ
ಳರಿತದಲಿ ಕೊಕ್ಕರಿಸದಿರ್ದಡೆ
ನರಕದೊಳು ನೂಱೊಂದು ಕುಲ ಮುಳುಗಾಡದಿರದೆಂದ ॥ ೫೦

ನಿರುತವರ್ಜುನ ಕೇಳಹಿಂಸಾ
ಪರಮಧರ್ಮದ ತತ್ಸ್ವರೂಪವ
ನೊರೆವೆನಾಲಿಸು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕಘನವೆನಿಪ ।
ನಿರುಪಮಾತ್ಮನ ನಿಲವನಱಿಯದೆ
ನರಕಿ ಜಡನಾ ಜೀವವೆಂಬೀ
[1]ದುರುಳ[1] ತನವೇ ಹಿಂಸೆಯಱಿವಡಹಿಂಸೆ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫೧

ನೆರವಿ ಬೇಱೊಂದಿಲ್ಲ ಭೂತದ
ಹರಹು ಕರಣೇಂದ್ರಿಯದ ಸಂದಣಿ
ಮರುತ ಪಂಚಕ ಬುದ್ಧಿಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯದ ಕಾಲೆಣಿಕೆ ।
ನೆರೆಯಲೊಂದಾಗಿಹುದು ಕಲ್ಪನೆ
ಹರೆದು ಜೀವಭ್ರಾಂತಿ ಬೀತಡೆ
ಪರಮತಾನಿಹನಲ್ಲಿ ಕೊಲುವರೆ ಸಾವನಲ್ಲೆಂದ ॥ ೫೨

---

[1] ತರಳ (ಚ.)

ಕರ್ಮವೇ ಹೂಡುವುದು ತನುವನು
ಕರ್ಮವೇ ಸಲಹುವುದು ಕಡೆಯಲಿ
ಕರ್ಮವೇ ಕಳಚುವುದು ಜೀವಭ್ರಮೆಯ ಬಾಹಿರರ ।
ಕರ್ಮ ತಾನೇನಾದಡಾಗಲಿ
ನಿರ್ಮಮತೆಯಲಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲಿ
ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನೀ ನಿರ್ಲೇಪನಹೆಯೆಂದ ॥ ೫೩

ಅಸುರರಿಪು ಕೇಳಾದಿಯಲಿ ಸಂ
ಚಿಸಿದ ಕರ್ಮವು ಜೀವರನು [1]ಸಂ
ಧಿಸಲು[1] ತದ್ಗುಣದೋಷ ಕರ್ತೃವನೇಕೆ ತಾಗುವುದು ।
ಪಸರಿಸಿತಲಾ [2]ಸ್ಮಾರ್ತ[2] ಮಾರ್ಗ
[3]ಪ್ರಸರ ಕೊಂದಡೆ ಪಾಪ ಪಾವನ
ವೆಸಗೆ ಪುಣ್ಯವೆನಿಪ್ಪ ವಿವರಕ್ಕೇನು ನೆಲೆಯೆಂದ[3] । ೫೪

ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತವೆಂಬವೇ ಬಾ
ಧಕವು ಜೀವರಿಗೀಯಹಂಕೃತಿ
ವಿಕಳತೆಗೆ ತಾ ಬೀಜ ಜನ್ಮದ ಚುಟ್ಟುಮುರಿಗಳಿಗೆ ।
ಸಕಲಕರ್ತೃತ್ವಾದಿ ಭೋಕ್ತೃ
ತ್ವಕವಿದಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲ ಪಿತ್ತಾ
ಧಿಕನು ತಿರುಗುತ ಲೋಕ ತಿರುಗುವುದೆಂಬ ತೆಱನಂತೆ ॥ ೫೫

ಮರುಳೆ ಫಲುಗುಣ ಕೇಳು ಸಚರಾ
ಚರವೆನಿಪ ಜಗವೆನ್ನ ಲೀಲಾ
ಚರಿತದಲಿ ತೋಱುವುದು ಹರೆವುದು ನನ್ನ ನೇಮದಲಿ ।
ನಿರುತ ನೀ ಕೇಳುವರೆ ತಿರ್‍ಯಙ್
ನರಸುರಾದಿಗಳೆಂಬ ಸಚರಾ
ಚರವಿದಾನಲ್ಲದೆ ವಿಚಾರಿಸಲನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೫೬

---

1 ಬಂಧಿಸಲು (ಟ.ಪ.)   2 ಶಾಸ್ತ್ರ (ಗ.)
3 ಪ್ರಸರವಾವನನೆಸಗುವುದು ಇದ
ಬೆಸಸು ಮುರಹರಯೆಂದು ನುಡಿದನು ವಿನಯದಲಿ ಪಾರ್ಥ॥ (ಕ.ಟ.)

ಜಗದೊಳಾನೇ ಚರಿಸುವೆನು ತ
ಜ್ಜಗವಿದೆಲ್ಲವು ನನ್ನ ಮಾಯೆಯೊ
ಳೊಗೆದು ತೋಱಿಸಿ ಸುಳಿಸೆ ಸುಳಿವುದು ಹಿಡಿಯಲಡಗುವುದು ।
ಮಗುವುತನದೊಳು ಕೂಡಿ ಮೆಱೆವುದು
ಜಗವದಲ್ಲದೆ ನಿಜವ ಬೆರಸುವ
ವಿಗಡರಿಗೆ ಪರತತ್ವ ಚಿನುಮಯರೂಪ ತಾನೆಂದ ॥ ೫೭

ಬೀಸಿದರೆ ಸಿಲುಕುವರು ಮಾಯಾ
ಪಾಶದೊಳಹಂಕಾರಿಗಳು ತ
ದ್ದೇಶಕಾಲಕ್ರಿಯೆಗಳಲಿ ನಿರ್ವ್ಯಾಹವನು ಬೆದಕಿ ।
ಬೇಸಱುವರಂತಿರಲಿ ಮಾಯಾ
ವೈಸಿಕದ ಸಮ್ಮೋಹನದ ಕಾ
ಳಾಸವಱಿವವರೆನ್ನನಱಿವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫೮

ಏಕನಾತ್ಮನನಂತನಚಲನ
ಶೋಕನದ್ವಯನಮಲನಭವನ
ಲೋಕನಿಸ್ಪೃಹನಮಿತನಕ್ರಿಯನಹತನಭ್ರಮನು ।
ಲೋಕಗತಿ ಮಾಯಾವಿಲಾಸ ವಿ
ವೇಕಿಗಳಿಗಿದು ಬಯಲು ಫಲಗುಣ
ಸಾಕು ಗರ್ವವ ಬೀಳುಕೊಡು ಸೆಳೆ ಶರವ ಹಿಡಿ ಧನುವ ॥ ೫೯

ಜಡನಲಾ ನರನೀಸ ತಿಳುಹಲು
ಬಿಡ ವಿಕಾರವನೆಂದು ಖಾತಿಯು
ಹಿಡಿಯಲಾಗದು ಸಲುಗೆಗಂಜಿಕೆಯೇಕೆ ಬಿನ್ನಹವು ।
ಬಿಡು [1]ಜಗೌಘಾನೀಕ[1] ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯೊಡಲೊಳಗಣಿತ[2]ವಿಹವು[2] ಗಡ ಮಿಗೆ
ನುಡಿಯುಲಮ್ಮೆನು ತತ್ಸ್ವರೂಪವ ತೋಱಬೇಕೆಂದ ॥ ೬೦

[1] ಜಗವು ನೀ ಕಂಡ (ಕ.) [2] ಲೋಕ. (ಕ.)

ಈ ದಿವಿಜರೀ ಚಂದ್ರಸೂರಿಯ
ರೀ ದಿಶಾವಳಿ ಯೀಗಗನವೀ
ಮೇದಿನೀತಳವೀ ಸಮೀರಣನೀ ಜಲಾನಲರು |
ಈ ದನುಜರೀ ಮನುಜರೀ ನೀ
ನಾದಿಯಾಗಿಹ ಹರಹು ನಿನ್ನ ವಿ
ನೋದರೂಪಿನ ನಿಱುಗೆ [1]ಬೇಱಿನ್ನಾವ ರೂಪೆಂದ[1] || ೬೧

ಹರೆದು ಮೋಹಿಸುವೀ ಚರಾಚರ
ನೆರೆದು ನಿಮ್ಮಯ ರೋಮಕೂಪದ
ಹೊರೆಯೊಳಗೆ ಹೊಳೆದಾಡುತಿಹುದೆಂಬಗ್ಗಳಿಕೆಗಳಿಗೆ |
ಹುರುಳೆನಿಪ ಹೇರಾಳದಂಗದ
ಸಿರಿಯ ತೋಱ್ಯೆ ಕೃಷ್ಣ ನಿರ್ಮಲ
ಪರಮತತ್ವವನೊಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಕೆಂದ || ೬೨

ದಾಸನಾನೆನಗಮಲಮೂರ್ತಿವಿ
ಲಾಸವನು ತೋಱುವುದು ಸಲಹುವು
[2]ದೈಸಱವನ್ನೈ ತಾನು ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನಭಾಜನಕೆ[2] |
ಮೀಸಲಳಿಯದ ಮಿಕ್ಕ ಬಯಕೆಯ
[3]ಪಾಶ ತಾಗದ[3] ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯ
ಭಾಸುರ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯನು ಮೈದೋಱಬೇಕೆಂದ || ೬೩

ಆದಡರ್ಜುನ ನೋಡೆನುತ ಕಮ
ಲೋದರನು ಕೈಕೊಂಡನಗ್ಗದ
ನಾದಿಪುರುಷ ಶ್ರೀನಿಜವ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕಾಕೃತಿಯ |
ವಾದಿಸುವ ಷಟ್ತರ್ಕಗಿರ್ಕದ
ಭೇದ ಕೊಳ್ಳದ ಸಕಲ ಲೋಕದ
ಬೀದಿವಿಸಟಂಬರಿವ ವಿಮಲ ವಿರಾಟ ರೂಪವನು || ೬೪

---

[1] ಯೆನು ನೀ ತೋಱಬೇಕೆಂದ (ಟ.) [2] ದೈಸರವನಾಬಳಿಕ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಭಾವನೆಗೆ (ಕ.) [3] ಬಾಸೆಯುಡುಗದ (ಟ.), ಬಾಸೆಹಳಿಯದ (ದ.)

* ಬಿಳಿದು ಕರಿದೆಂಬಾಱು ವರ್ಣದ
ಹೊಲಬು ಹೊದ್ದದ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಯ
ಹೊಳಹು ನಖದೀಧಿತಿಯ ಹೋಲದ ನಿಜದ ಹೊಸಪರಿಯ ।
ಅಳವಿನಳತೆಯ ಜಗದ ವಾರ್ತೆಯ
ಸುಳಿವು ಸೋಂಕದ ಸಕಲ ಲೋಕ
ಪ್ರಳಯಕಾರಣ ತೆಗೆದನಗ್ಗದ ವಿಶ್ವರೂಪವನು ॥* ೭೫

ಕಾಣರುಳಿದವರೀತನೊಬ್ಬನ
ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಕೌತುಕವ ಕಱೆದನು
ಶೋಣಿತಾಮಲಬಹಳತೇಜದ ಹೊದಱ ಹೊಯಿಲಿನಲಿ ।
ಕಾಣಲಱಿಯವನಂತವೇದ
ಶ್ರೇಣಿ ಶಿವಶಿವ ರಾಯ ಪಾರ್ಥನ
ಜಾಣತನವೆಂತುಟೊ ವಿರೂಪನ ರೂಪ ಸೆಱೆವಿಡಿದ ॥ ೭೬

ಉಬ್ಬಿದನು ಹರುಷದಲಿ ಕಂಗಳ
ಗಬ್ಬ ಮುಱಿದುದು ಮನದ ನಿಗುರಿನ
ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹೊಲಬಳಿಯೆ ನಾಲಗೆಯುಡುಗೆ ಹೆಡತಲೆಗೆ ।
ಸಬ್ಬಗತನ್ನೆ ಶಿವಶಿವಾ ಬಲು
ಮಬ್ಬಿನಲಿ ಮುಂದಱಿಯ್ದದೆನ್ನಯ
ಕೊಬ್ಬನೇವಣ್ಣಿಸುವೆನೆನುತಡಿಗಡಿಗೆ ಬೆಱಗಾದ ॥ ೭೭

ಇದೆ ನಿರಂಜನತತ್ವ ಸಾಮ್ರಾ
ಜ್ಯದ ಸಘಾಟಿಕೆ ನಾವು ಕಡು ಮೂ
ರ್ಖದಲಿ ಮೈಮಱೆದೆವು ಶರೀರದ ಬಂಧುಕೃತ್ಯದಲಿ ।
ಯದುಗಳನ್ವಯದಾತ ನಮಗೊ
ಳ್ಳಿದನು ಸೋದರಭಾವನೆಂದೇ
ಮದಮುಖದಿ ಕಡುಗೇಡ ಕೆಟ್ಟೆನು ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ ॥ ೭೮

---

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಚ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಪರುಷ ಕಲ್ಲಿಂದಳುಕಿ ಸುರತರು
ಮರನು ತೆಗೆಯೆಂದಮ್ರರಧೇನುವ
ಪರರ ಮನೆಯಲಿ ಮಾಱಿ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೆ ಕೈದುಡುಕಿ ।
ಹರಳು[1][ತೆ][1]ಕ್ಕೆಯಿದೆಂಬ ಪಾಪಿಗೆ
ಪರಮಗುರು ನಾನಾದೆನ್ಕೆ ಮುರ
ಹರನ ಮೈದುನನೆಂದು ಗರ್ವಿಸಿ ಕೆಟ್ಟೆನಕಟೆಂದ ॥ ೭೯

ನೊರಜು ತಾನೆತ್ತಲು ಮಹತ್ವದ
ಗಿರಿಯದೆತ್ತಲು ಮಿಂಚುಬುಳುವಿನ
ಕಿರಣವೆತ್ತಲು ಹೊಳಹಿದೆತ್ತಲು ಕೋಟಿಸೂರಿಯರ ।
ನರಮೃಗಾಧಮನೆತ್ತಲುನ್ನತ
ಪರಮತತ್ವವಿದೆತ್ತಲಕಟಾ
ಮರುಳು ನನ್ನವಗುಣವದಾವುದ ಕಡೆಗೆ ಹಲುಬುವೆನು ॥ ೭೦

ಮೇಳ ಗಡ ನಮಗೀತನಲಿ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಗಡ ನಾವು ಸಾರಥಿ
ಯಾಳು ಗಡ ಹರಿ ನಾವು ವೀರರು ಗಡ ವಿಚಿತ್ರವಲ ।
ಮೇಲುಗಾಣದ ಪಾರ್ಥನೆಂಬೀ
ಕಾಳುಮೂಳನ ವಿಧಿಯನೇಪರಿ
ವೇಳುವೆನು ಹರಯೆನುತ ಕಂಗಳನೆವೆಗಳಲಿ ಬಿಗಿದ ॥ ೭೧

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕಣ್ದೆಱೆದು ಮುಚ್ಚುವ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಮೈಬೆದಱಿ ಬೆಱಗಹ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಮೆಯ್ಯೊಲೆವನುಬ್ಬಿದ ರೋಮ ಪುಳಕದಲಿ ।
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮನನಲಿದು ಹೊಂಗುವ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಭಯಗೊಂಡು ಕರಗುವ
ನೊಡಲನವನಿಗೆ ಹರಹಿ ನಿಡುದೋಳುಗಳ ನೀಡಿದನು ॥ ೭೨

---

1 ಟೆ (ಕ.ಗ.)

ಮುರಹರ ತ್ರಾಯಸ್ವ ಕರುಣಾ
ಕರ ಪರಿತ್ರಾಯಸ್ವ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವರ ಪರಿತ್ರಾಯಸ್ವ ದನುಜಾಂತಕ ಪರಿತ್ರಾಹಿ ।
ಚರಣಭಜಕಕುಟುಂಬಕನೆ ಘನ
ದುರಿತವಿಪಿನಕೃಶಾನುವೇ ಭವ
ಹರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನನೆನುತ್ತ ಹೊರಳಿದನು ॥

ದೇವ ಭಕ್ತಜನಾರ್ತಪಾಲಕ
ದೇವ ಬಹಳಕೃಪಾಮಹಾರ್ಣವ
ದೇವ ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಸದಾತ್ಮಕ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಳನೆ ।
ಸೇವಕರಲಾರೈವರೇ ಸುಗು
ಣಾವಗುಣವನು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯನ
ಭಾವ ಬೆಚ್ಚಿತು ವಿಶ್ವರೂಪವ ಬೀಳುಕೊಡಿಯೆಂದ ॥

ಲೋಕವಱಿಯಲನಂತವೇದವು
ಮೂಕನಾದವು ಜೀಯ ಜಡನವಿ
ವೇಕಿ ಮಾನವ ಮಶಕವಿದು ನಿಮ್ಮಳತೆಗೈದುವುದೇ ।
ಸಾಕಿಕೊಳ್ಳೈ ಕೃಷ್ಣ ನೋಡಲು
ನೂಕದೆನ್ನೆವೆ ಸೀವುತಿವೆ ಕರು
ಣಾಕರನೆ ಕೈಗಾವುದೈ ಕೃಪೆಮಾಡಬೇಕೆಂದ ॥

ಎಳನಗೆಯ ಸಿರಿವೊಗದ ಚೆಲುವಿನ
ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ನಿಟ್ಟೆಸಳುಗಂಗಳ
ತೊಳಪ ಕದಪಿನ ಮಿಸುಪ ಕಾಂತಿಯ ಮಕರಕುಂಡಲದ ।
ಲಲಿತಕಂಠದ ಕೌಸ್ತುಭೋರ
ಸ್ಥಳದ ನಿಡುದೋಳುಗಳ ಕೋಮಲ
ತಳಿತ ಪೀತಾಂಬರದ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ತೋಱೆಂದ ॥

ಅಳಕನಿಚಯದ ಕುಂಭಿನೊಸಲಿನ
ತಳಿತೆವೆಯ ನಿಡುಹುಬ್ಬುಗಳ ಕೋ
ಮಲಸುಮುಕ್ತಾಫಲಕೆ ಸೆಣಸುವ ದಂತಪಂಕ್ತಿಗಳ ।

ಲಲಿತಚುಬುಕದ ಚಾರುತರ ಕೆಂ
ದಳದ ಸುಳಿನಾಭಿಯು ಸವರ್ತುಳ
ವಿಳಸಿತೋರುದ್ವಯದ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ತೋಱೆಂದ ॥ ೭೭

ಪರಮಚಿನುಮಯು ನೀನು ಕರ್ಮದ
[1]ಸರಣಿಯೆನ್ನದು[1] ನೀ ಚರಾಚರ
ಭರಿತ ಭಾರಿಯ ವಿಶ್ವಮಯನವ್ಯಕ್ತನದ್ವಯನು ।
ನರನ ಮತಿಯಿದು ಮಂದಮತಿ ಗೋ
ಚರಿಸಲಱಿವುದೆ ದೇವ ಕರುಣಿಸು
ಕರುಣಿಸೈ ಮೈದೋಱು ತನ್ನೊಡನಾಡಿತನದನುವ ॥ ೭೮

ನಳಿನನಾಭ ಮುಕುಂದ ಮಂಗಳ
ನಿಳಯ ಭಕ್ತವ್ಯಸನಿ ದೈತ್ಯ
ಪ್ರಳಯಪಾವಕ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಕ್ತಸುರಧೇನು ।
ಲಲಿತಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಸೇವಕ
ಸುಲಭ ಶೌರಿ ಮುರಾರಿ ಭಕ್ತಾ
ವಳಿಕುಟುಂಬಕ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವ ಕರುಣಿಸೆನಗೆಂದ ॥ ೭೯

ಪರಮ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಪಾವನ
ಚರಿತ ಚಾರುವಿಲಾಸ ನಿರ್ಮಲ
ವರಕಥನಲೀಲಾಪ್ರಯುಕ್ತಪ್ರಕಟಭುವನಶತ ।
ನಿರವಯುವ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವ ನಿಸ್ಪೃಹ
ನಿರುಪಮಿತ ನಿರ್ಮಾಯ ಕರುಣಾ
ಕರ ಮಹಾತ್ಮ ಮನೋಜವಿಗ್ರಹ ಕರುಣಿಸೆನಗೆಂದ ॥ ೮೦

ದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ವರರಾ
ಜೀವಲೋಚನ ಭೂತಭಾವನ
ರಾವಣಾಂತಕ ಗೋಪವೇಷ ವಿಲಾಸ ಜಯವಾಸ ।

---

[1] ಕರಣಿ ನಿನ್ನದು (ಕ.)

ದೇವಕೀನಂದನ ಯಶೋದಾ
ದೇವಿಯುನ್ನತಪುಣ್ಯಫಲ ತಲೆ
ಗಾವುದೈ ತರುವಲಿಗೆ ತೋಱೈ ಮುನ್ನಿನಾಕೃತಿಯ ॥ ೮೧

ನಿಗಮನಿಕರವ ಸೆಳೆವ ತಿರುಗುವ
ನಗಕೆ ಬೆನ್ನನು ಕೊಡುವ ಜಲನಿಧಿ
ಮಗುಚೆ ಮಹಿಯನು ಮೊಗೆವ ಮಗುವಿನ ನುಡಿಗೆ ಮೈಗೊಡುವ ।
ಗಗನಕಂಘ್ರಿಯನಿಡುವ ತಾಯ
ಕೈಗಳಿಗಕ್ಕೆಯ ತೋರ್ಪ ರಾಣಿಯು
ಸೊಗಸ ಸಲಿಸುವ ಕೃಪೆಯನೆನ್ನಲಿ ತೋಱಬೇಕೆಂದ ॥ ೮೨

ಮಱೆದು ನಾಲಗೆಗೊನೆಗೆ ನಾಮದ
ನಿಱುಗೆ ನೆಲೆಗೊಳೆ ನಿನ್ನನೇ ಸಲೆ
ತೆಱುವ ಬಿರುದನು ಬಲ್ಲೆನೊರಲಿದು ನಿನ್ನ ಹಲುಬಿದರೆ ।
ಉಱುವ ಹೆಂಗುಸಿನುನ್ನತಿಕೆಯಲಿ
ಸೆಱಗು ಬೆಳೆದುದ ಕಂಡೆನೈ ಸೈ
ಗಱೆವುದೈ ಕಾರುಣ್ಯವರುಷವನೆನ್ನ ಮೇಲೆಂದ ॥ ೮೩

ಹಸುಳೆಗಮರಾಚಲದ ಹೊಱೆ ಸೈ
ರಿಸುವುದೇ ಮಱಿಹುಲ್ಲೆ ಸಿಂಹದ
ಮಸಕಕಿದಿರೇ [1]ಲತೆಯ ಎಳಗುಡಿ[1] ಮೂಳಿಗೆಗೆ ತೊಲೆಯೆ ।
ಸಸಿದರಳೆ ಸಿಡಿಲೆಱಗಿದರೆ ಜೀ
ವಿಸುವುದೇ ನಿಮ್ಮಡಿಯು ವಿಶ್ವ
ಪ್ರಸರರೂಪಿಂಗಾನು ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ಸಲಹಬೇಕೆಂದ ॥ ೮೪

ಅಣಲೊಳಷ್ಟಾದಶ ಮಹಾಕ್ಷೋ
ಹಿಣಿಗಳಡಗಿದವೆಂಬುದಿದು ಭೂ
ಷಣವೆ ಜೀಯ ಮುರಾರಿ ನಿನ್ನಯ ರೋಮಕೂಪದಲಿ ।

[1] ಎಳಲತೆಯು ಕುಡಿ (ಟ.)

ಗಣನೆಗೆಟ್ಟಜರುದ್ರಸುರಸಂ
ದಣಿಗಳಿವೆ ಜಠರದ ಜಗಂಗಳ
ನೆಣಿಸಬಲ್ಲವರಾರು ಸಾಕಿನ್ನೆನ್ನ ಸಲಹೆಂದ ॥ ೮೫

ವಿಶ್ವ ನಿನ್ನಯ ಮಾಯೆ ನಿರ್ಮಲ
ವಿಶ್ವರೂಪನು ನೀನು ಬಗೆವಡೆ
ವಿಶ್ವ ನಿನ್ನೊಳು ಸುಳಿವುದಳಿವುದು ಲಲಿತಲೀಲೆಯಲಿ ।
ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ ನೀನು [1]ನಿನ್ನದು
ವಿಶ್ವಪಾಲನೆ[1] ವಿಶ್ವಚೇಷ್ಟಕ
ವಿಶ್ವದಾಧಾರನೆ ಜಗಾತ್ಮನ ಸಲಹಬೇಕೆಂದ ॥ ೮೬

ವೀರ ದೈತ್ಯಕುಠಾರ ಗಳಿತವಿ
ಕಾರ ಗೋಪೀಜಾರ ಲಲಿತವಿ
ಹಾರ ನಿಗಮವಿದೂರ ಸುಖಸಾಕಾರ ಗತಪಾರ ।
ಧೀರ ಜಗದಾಧಾರ ಲಸದಾ
ಚಾರ ಕಮಲಾಗಾರ ಭುವನಾ
ಧಾರ ನಿರ್ಜಿತಮಾರ ಮುರಹರ ಸಲಹಬೇಕೆಂದ ॥ ೮೭

ಭಯದ ಬಿಗುಹಿನ ಭಾರ ಭಕುತಿಯ
ನಯದ ಬಿನ್ನಹದೋಜೆಯನು ಚಿನು
ಮಯನು ಕೇಳಿದು ಮೆಚ್ಚಿ ಡಿಂಗರಿಗಂಗೆ ನಗುತೆಂದ ।
ನಿಯತವೇ ನೀನಲ್ಲಲೇ ಸೇ
ನೆಯನು ಕೊಲುವನು ಕಾವವನು ನಿ
ಶ್ಚಯವ ನಿನ್ನೊಳು ತಿಳಿದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು ಸಾಕೆಂದ ॥ ೮೮

ಎನಿತು ಜಗವಡಗಿದವು ಕೌರವ
ರೆನಿಬರಡಗಿತು ನೋಡು ಧರ್ಮನ
ತನಯ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾದ ।
ಎನಿಬರಡಗಿತು ನೋಡು ಬಾಂಧವ
ಹನನ ನಿನಗುಂಟಾದಡೀಗಳೆ
ನೆನೆದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡೆನುತ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಹರಿ ನುಡಿದ ॥ ೮೯

[1] ನೀನೇ ವಿಶ್ವನಾಟಕ (ಚ.)

ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾ ತಪ್ಪೆನೆಂದೇ
ಮುರಿದಡೆನಗದು ಖಾತಿ ಭೀಷ್ಮನು
ವರಪಿತಾಮಹನೆಂದು ಹೊಳೆದರೆ ಬಳಿಕಸಹ್ಯವದು |
ಅರಿಬಲವು ಮುನ್ನುಳಿವುದೋ ನೀ
ನರಿವೆಯೋ ಲೇಸಾಗಿ ಎನ್ನೊಳು
ನರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆನುತ್ತ ನುಡಿದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ || ೬೦

ನೆನೆದಡಜಕೋಟಿಗಳು ನಿಮ್ಮಯ
ಮನದೊಳಗೆ ಜನಿಸುವರುಪೇಕ್ಷೆಯೊ
ಳನಿತು ಕಮಲಜರಳಿವರೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯನು |
ನೆನೆಯಲಳವೇ ಜೀಯ ಸಾಕಿ
ನ್ನನುವರದೊಳೆನಗೇನ ಬೆಸಸಿದ
ರನಿತ ತಾ ಮುಖದಿರುಹಿದರೆ ಡಿಂಗರಿಗನಲ್ಲೆಂದ || ೬೧

ಮರಳಿ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪನಂಗೀ
ಕರಿಸಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ತುರಗವ
ತಿರುಹಿ ಲುಳಿವಡೆಸುತ್ತ ಪಾರ್ಥಗೆ ಮಾಯೆಯನು ಬೀಸಿ |
ಶರಧನುವ ಕೊಳ್ಳೇಳು ಕೈಕೋ
ಪರಬಲದ ತೋಟಿಯನು ತೋಱು
ಬಿರುದ ಘಾತಕತನವನೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ || ೬೨

ಮೋಹ ಮಿಗೆ ಪಾಂಡವ ಮಮ ಪ್ರಾ
ಣಾ ಹಿ ಯೆಂಬೀ ಬಿರುದ ಸಲಿಸಲು
ಗಾಹಿನಲಿ ಮೇದಿನಿಯ ತಿಣ್ಣವನಿಳುಹಲೋಸುಗರ |
ಆಹವದೊಳರ್ಜುನನ ರಥದೊಳು
ವಾಹಕನು ತಾನಾಗಿ ಶರಣ
ಸ್ನೇಹ ಸಂಸಾರಾನುರಾಗನು ಸುಳಿಸಿದನು ರಥವ || ೬೩

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ || ಕವಿದು ಹಳಚಿದುದುಭಯಬಲ ಶಿವ
ಶಿವ ಮಹಾದೇವಮಮ ಪದರಜ
ರವಿಯ ತಿವಿದುದು ದಿವಸನಳಿದುದು [1]ನಳಿ[1]ದನಹಿರಾಯ ||

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಗಂಗಾ
ಭವನ ಸುಯಿಧಾನದಲಿ ಕುರುಬಲ
ನಿವಹ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಾರೈಕೆಯಲಿ ರಿಪುಸೇನೆ |
ತವಕ ಮಿಗೆ ಮೋಹರಿಸಿ ಕೈವೀ
ಸುವ ಮಹೀಶರನೀಕ್ಷಿಸುತಲಾ
ಹವಮಹೋದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೆಱಗಾಯಿತ್ತು ಸುರಕಟಕ || ೧

ಎರಡು ಬಲ ಕೈಲಾಗನೀಕ್ಷಿಸು
ತಿರೆ ಕೃತಾಂತಾಲಯಕೆ ವಾಹಿನಿ
ಸರಿವುದೆಂಬಂದದಲಿ ಕೈವೀಸಿದರು ಭೂಭುಜರು |
ಅರರೆ ಮೂಡಣ ಶರಧಿ ಪಡುವಣ
ಶರಧಿಗಾಂತುದೊ ರಣಚಮತ್ಕೃತಿ
ಸುರರ ನಯನಾಂಗಣಕೆ ಕವಿಸಿತು ಕೌತುಕಾಂಬುಧಿಯ || ೨

ಎಲೆಲೆ ಕವಿಕವಿ ಬೆರಸುಬೆರಸಿ
ಟ್ಟಳಿಸು ತಿವಿತಿವಿ ಭಲರೆ ಭಲರತಿ
ಬಲರೆ ಹಿಂಚದಿರಿನ್ನು ಹೊಯ್‌ಹೊಯ್ ಚೂಣಿಗರನೆನುತ |
ಬಲಜಲಧಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮಿಗೆ ಹೆ
ಕ್ಕಳಿಸಿ ಕವಿದುದು ಗಿರಿಯ ಬೈಸಿಕೆ
ಕಳಚಿತಹಿಪನ ಕೊರಳು ಕುಸಿದವು ಕಮಠನೆವೆಬಿರಿದ || ೩

ಒದೆಱಿ [2]ಬಲನೊಡನೊಡನೆ ಹಳಚಿದೊ
ಡದಿರೆ ನೆಲನವ್ವಳಿಸಿ[2] ದಿಕ್ಕರಿ
ಮದವಡಗಿದವು ಕುಣಿದು ಮೆಟ್ಟಿದರಹಿಪನೊಡಲೊಳಗೆ |

[1] ನಲ (ಕ.), ಕುನಿ (ಟ.), ಮಣಿ (ದ.)   [2] ಜಱೆದೊಡಹಳಚಿದರೆ ನೆಲನದಿರಿತವ್ವಳಿಸಿ (ಕ.)

ಹೊದಬುದಲೆ ಹೊಕ್ಕಾಳೆ ಬೆರಳಿನ
ತುದಿಯು ತುಟಿಯಲಿ [1]ಬೊಬ್ಬಿಟಿದಡಿನ
ನದಿರೆ[1] ದಳವುಳಿಸಿದುದು ಕೌರವಪಾಂಡವರ ಸೇನೆ ॥ ೪

ರಣದೊಳಾದುದು ಬೋನವಾರೋ
ಗಣೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈವುದನುಚರ
ಗಣಸಹಿತವೆಂದತಿಬಲರು ಕಾಲಂಗೆ ದೂತರನು ।
ಅಣಿಯೊಳಟ್ಟಿದರೆನಲು ಪಡೆಯುರ
ವಣಿಯ ಪದಹತಧೂಳಿ ಗಗನಾಂ
ಗಣಕೆ ಕವಿದುದು ಬಳಿಕಲಬುಜಭವಾಂಡಮಂಡಲವ ॥ ೫

ಚಲನದಿಂದುದಯಿಸಿದ ಶೂದ್ರತೆ
ಗಲಸಿ ಸುರಗಂಗೆಯಲಿ ಮಿಂದು
ಜ್ಚಳಿಸಿ ರಜತಾದ್ರಿಯಲಿ ಶೂಲಿಯ ಪದಯುಗವ ಭಜಿಸಿ ।
ಬಳಿಕ ನಾಕವನೈದಿ ಸುಮನೋ
ಲಲನೆಯರ ಕುಂತಳಕೆ ಹಾಯ್ದುದು
ಬಲದ ಪದಹತಧೂಳಿ ಗೆಲಿದುದು ವಾಜಪೇಯಿಗಳ ॥ ೬

ಹರಿಗೆ ಕೆಂಪಿನ ಝುಗೆ ಸುರಾಂಗನೆ
ಯರಿಗೆ ಸುಭಟವ್ರಜಕೆ ಕುಂಟಣಿ
ವರದಿಗಂಗನೆಯರಿಗೆ ಬೈತಲೆಗೆಸೆವ ಸಿಂಧೂರ ।
ಸುರಪನನಿಮಿಷತನಕೆ ರಿಪುವೆನ
ಲುರವಣಿಸಿ ಕೆಂದೂಳಿ ನಭಕು
ಪ್ಪರಿಸೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರುಭಯಚತುರಂಗಬಲ ಹಳಚಿ ॥ * ೭

---

[1] ಬೊಬ್ಬಿಡಲ:ದಿವವದಿರೆ (ಟ.)

* (ಚ.ಜ.ಟ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ೭ನೇ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಇದೆ.

ಝಡಿವ ಕೈದುಗಳುರಿಯು ಕೆಚ್ಚುವ
ನಡಸಿ ಕಾರಿದವಲಗು ಖಣಿಖಟಿ
ಪಿಡುವ ಧನಿ ಮಿಗೆ ತುಂಬಿತಂಬುಜಬಂಧುವಾಲಯದ ॥
ಕಡುಗಿ ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ಡಾವಣಿ
ವಿಡಿದು ಜೋಲುವ ಕರುಳ ಹಿಣಿನೊಳು
ತೊಡಕಿ ತೋಟಿಯ ಭಟರು ತಟುಬಿದರಂತಕನ ಪುರಿಗೆ ॥

ಬಿಡದೆ ಕಡಿದಾಡಿದರು ಸೇನಾ
ಗಡಲು ರಕುತದ ಕಡಲನುಗುಳಿತು
ಬಿಡದೆ ಸುಂಟರುಗಾಳಿ ವಿಲಯದ ಮಳೆಯ ಪಸೆದಂತೆ ।
ಒಡೆದು ನಾನಾಥಟ್ಟುಗಳ ಮ್ಯೆ
ವಿಡಿದು ವಾರಿಸುವರುಣಜಲದಲಿ
ಕಡಿಕುಗಳು ಬೆಂಡೇಳೆ ದಂತಿಗಳಟ್ಟೆ ಕೊಪೆನೆಗೆಯ ॥ ೮

ಲಗ್ಗೆ ಮಸಗಿತು ಸೂಳುವೊಯಿಲಿನ
ಬೊಗ್ಗಿನಲಿ ಮುಂಕೊಂಡು ಮೋಹರ
ವೊಗ್ಗೊಡೆದು ಹೆಣಗಿದುದು ಕೇಶಾಕೇಶಿ ಯುದ್ಧದಲಿ ।
ಮೊಗ್ಗರವ ಕೆದಱಿದರು ಹೊಯ್ದರೆ
ಮಗ್ಗಿದರು ಕಡಲಿಡುವ ರಕುತದ
ಸುಗ್ಗಿ ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಸೇರಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೯

ತೆಗೆದುದುಬ್ಬಿದ ಧೂಳಿ ಹೆಣಸಾ
ಲುಗಳು ಹರೆದವು ರಕುತದಱೆವೊನ
ಲುಗಳು ಹರಿದವು ಹೊರೆದನಂತಕನುರುಪರಿಗ್ರಹವ ।
ಅಗಿದು ಮಗ್ಗಿತು ಚೂಣಿ ಬಲುಕಾ
ಳೆಗವ ನೊಯ್ಯಾರಿಸುತ ರಾಯರು
ತೆಗಸಿದರು ಸೇನೆಯನು ನೂಕಿದರಂದು ಬಿಲ್ಲವರ ॥ ೧೦

ಪುಲಿದೊಗಲ ಸೀಸಕದ ಕಿಗ್ಗ
ಟ್ಟೊಲೆವ ಸುರಗಿಯ ಕಾಂಚನದೊಳರೆ
ಬಲಿದ ಬಿಲ್ಲಂ ಬಿಗಿದ ತಿರುವಿನ ಬೆರಳ [1]ಕೋಲು[1]ಗಳ ।
ಬಲಿದ ಮುಂಗೈಹೊದೆಯ ಬಿರುದಿನೊ
ಳುಲಿವ ಘಂಟೆಯ ಬೆನ್ನಲೆವ ಬ
ತ್ತಳಿಕೆಗಳಲ್ಲೈದಿತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾಳುಭಯಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೧೧

---

[1] ಹೊಯ್ಲು (ಕ.)

ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಮೊಳಕಾಲನೂಱಿದ
ರುಬ್ಬಟೆಯಲದಿರಾಂತು ಕಾಲನ
ಹೆಬ್ಬೆಳಸು ಹುಲಿಸಾಯ್ತು ಬರಹೇಳೆಂಬವೋಲೊದಱಿ |
ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಜೇವೊಡೆಯ ಝಾಡಿಯ
ತೆಬ್ಬುಗಳ ತೆಗೆವೆರಳುಗೋಲಿನ
ಕೊಬ್ಬಿನಾಳೆಚ್ಚಾಡಿತಿಕ್ಕಿದ ಮುಂಡಿ [1]ಚಿಂಡಿಸದೆ[1] ‖ ೧೨

ಬೆರಳ [2]ಶರಸಂಧಾನ[2] ದೃಷ್ಟಿಯ
[3]ಮುರಿದ ಮುಷ್ಟಿಯ ಕುಂಡಲಿತ ಕಿವಿ
ವರೆಯ ತೆಗಹಿನ ತೋಳ ವೀರರು[3] [4]ತೂಳಿದರು[4] ಕಣೆಯ |
ಅರರೆ ಕವಿಕವಿದಂಬು ಕಡಿದವು
ಕೊರಳನುಗಿದವು ಜೋಡನೊಡಲೊಳು
ಹೊರಳಿದವು ಹೊಡೆಗೆಡಹಿದವು ಹೊಕ್ಕೆಸೆವ ಹೂಣಿಗರ ‖ ೧೩

ಕಣೆ ಕಣೆಯ ಹಳಚಿದವು ಮಾರ್ಗಣೆ
ಕಣೆಯ [5]ಕಡಿದವು[5] ಕವಿವ ಕಣೆ ಕಿಱು
ಗಣೆಯ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿದವು ಹಂದೆಗರ |
ಖಣಿಖಟಿಲು ನಿರಿನಿಳಿಲು ಘುರಿಘುರಿ
ಘಣಿಲು ದೊಪ್ಪನೆ ಕೊಯ್ವು ಸೀಳುವ
ಹೆಣಗೆಡಹುವಬ್ಬರಕೆ ಮಿಗಲೊದಗಿದರು ಬಿಲ್ಲವರು ‖ ೧೪

ಉರಗಬಲದುರವಣಿಯೊ ವಾರಿದ
ತರುಗಳುಪಶಾಖೆಗಳೊ ಕಾಲನ
ಹರವರಿಯೊ ಹೆಬ್ಬೆಳೆಸ ಮುತ್ತುವ ವಿಹಗಸಂತತಿಯೊ |
ತರಣಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿದನು ಹೊಗರಲ
ಗುರವಣಿಸಿ ಹೊದಱಿದ್ದು ಹಿಳುಕ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಗಬ್ಬರಿಸಿದವು ದಿಗುತಟವನು ಶರವ್ರಾತ ‖ ೧೫

---

[1] ಸಂಚಿಸದೆ (ಚ.) [2] ಸಂಧಾನದಲಿ (ಟ.) [3] ಮುರಿದಲೆಯ ಕಿವಿವರೆಯ ತೆಗಹಿನ ಭರದ ಬಲುಹಿನ ತೋಟಿಕಾಱರು (ಟ.) [4] ತೂಱಿದರು (ಪ.)
[5] ನಣೆದವು (ಟ.)

ಹೆಣಗಿ ಹಿಣಿಲಿಱಿದಭ್ರದಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸಿ ಕಣೆ ಕೈಕೊಂಡವಂಬರ
ಮಣಿಗೆ ನಡೆದುದೊ ತಿಮಿರರಾಜನ ದಂಡು ಮಂಡಳಿಸಿ ।
ಮಣಿಮಕುಟದಿಳೆಗೊಯ್ಲನೆಲದಾ
ವಣಿಯೊ ಗಗನಾರ್ಣವದ ವಾಡಬ
ಗಣವೊ ಕೌತುಕವೆನಿಸಲೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಬಿಲ್ಲವರು ॥ ೧೬

ರೇಣು ಹತ್ತಿದ ರವಿಯ ಮಸೆಯಲು
ಸಾಣೆಗಿಕ್ಕಿತೊ ಭಗಣರತ್ನವ
ನಾಣಿಗಳೆಯಲು ಕಮಲಭವ ಸೃಜಿಸಿದ ಸಲಾಕೆಗಳೊ
ಕಾಣೆನಭ್ರವನಮಮ ದಿಕ್ಕುಗ
ಳೇಣು ಮುಱಿಯಲು ಹೊಕ್ಕೆಸುವ ಬಿಲು
ಜಾಣರುರವಣೆ [1]ಲಜ್ಜಿಸಿತು[1] ಲೋಕದ ಧನುರ್ಧರರ ॥ ೧೭

ವೀರ ಧಣುಧಣು ಪೂತುರೇ ಬಿಲು
ಗಾಱ ಮಝುರೇ ಚಾಪತಂತ್ರವಿ
ಶಾರದಾ ಎನುತೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಬಿರುದ ಮಾಱದಲಿಸಿ ।
ಓರಣದ ಕಣೆಗಳಲಿ ತಲೆಗಳ
ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿದರು ಸೇನಾ
ಮಾರಣಾಧ್ವರವೆಸೆದುದರುಣಜಲಾಜ್ಯಧಾರೆಯಲಿ ॥ ೧೮

ಪ್ರಳಯದಿವಸದ ಪಟುಪವನನೀ
ಹಿಳುಕು[2]ಗಱಿ[2]ಯೊಳುದಿಸಿದುದೋ ಮಿಗೆ
ಮೊಳಗಿ ಮೋದುವ ಸಿಡಿಲ್ಗಳಂಬಿನ ಮೊನೆಯೊಳುದಿಸಿದುದೊ ।
ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಂಗುಳಿಸಿ ಕುಧರಕೆ
ಕುಲಿಶಭೀತಿಯ ಬೀಱಿ ಕಣೆ ಬಳಿ
ಸಲಿಸಿ ಹರಿದಾಡಿದವು ಸುಭಟರ ಗೋಣ ಗುಱಿಮಾಡಿ ॥ ೧೯

[1] ಝಾಂಜಿಸಿತು (ಟ.) [2] ಗಾಳಿ (ಕ. ಗ.)

ಕುಣಿದೆಸುವ ಕುಕಿಲಿಱುವ ಬಿರುದರ
ನಣಕಿಸುವ ಬಲುಬಿಲ್ಲನೊದಱಿಸಿ
[1]ಹಣ್ಣಿಗಿ[1] ಕಣು ನಟ್ಟಾಲಿಗೊಳೆ ತಳಮುಂಡಿ ಮುರನಾಗೆ |
ಹೊಣಕಿಗರು ರಣದವಕಿಗರು ಬಿಱು
ಗಣೆ ಸವೆಯಲೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಮಿಗೆ
ಮಣಿಯದದಟರು ಸುರಗಿಗಳನುಗಿದೊಡನೆ ಹಳಚಿದರು || ೨೮

ಅಹಿಯು ನಾಲಗೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಹಲು
ಗುಹೆಗಳನು ಕಳೆದಂತೆ ಸಿಡಿಲಿನ
ಬಹಳ ಧೃತಿ [2]ತೆಗೆದಂತೆ[2] ಕುಲಿಶದ ತಿರುಳ ಮಸೆದಂತೆ |
ಮಹಿಯದಿರಲದಿರಾಂತು ಸುರಗಿಯೊ
ಳಹಮಿನದಟರು ಬಿರುದುಗೆದಱು
ತ್ತಹಿತರಿಱಿದಾಡಿದರು ಪಡೆದರು ರೌದ್ರರಂಜನೆಯ || ೨೦

ಮಿಾಱಿ ತಳಸಂಚದೊಳು ಮೊನೆಯನು
ತೋಱಿ ತಿರುಪಿನೊಳಣೆದು ಕಳಚುವ
ರೇಱುಗಾಣದೆ ಮಧ್ಯಸಂಚಕೆ ನಿಲುಕಿ ಕೈಮಾಡಿ |
ಜಾಱಿ ಸುರಗಿಯೊಳಣೆವರಳುಕದೆ
ಮಿಾಱಿದುಪ್ಪರಸಂಚದಲಿ ಕೈ
ದೋಱಿ ದಂಡೆಯನೆತ್ತಿ ಕಾದಿತು ಸುರಗಿಯತಿಬಲರು || ೨೨

ಅಣೆದರೌಕುವ ಸೋಂಕಿ ತಿವಿದರೆ
ಹೆಣನ ತೋಱುವ ಹಜ್ಜೆದೆಗೆದರೆ
ಜುಣುಗಲೀಯದೆ ಮೇಲೆ ಕವಿಸುವ ಮಿಾಱಿ ಕೈಮಾಡಿ |
ಕೆಣಕಿದರೆ ಝುಂಕಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿಸಿ
ಹಣುಗಿ ಮೊನೆಗೊಡೆ ದಂಡೆಯೊಳು ಖಣಿ
ಖಣಿಲು ರವವೆಸೆಯಲ್ಕೆ ಕಾದಿತು ಸುರಗಿಯತಿಬಲರು || ೨೩

[1] ಧಣಿಯು (ಟ.) [2] ಗೆಡೆದಂತೆ (ಛ.), ನಿಂದಂತೆ (ಟ.)

ಬೀಯವಾದರು ಬಿಲ್ಲವರು ಖ
ಳ್ಗಾಯುಧರು ಕೈಕೊಳಲಿ ದಿವಿಜ
ಶ್ರೀಯು ತಪ್ಪದು ಸಮರಮುಖದಲಿ ಮಡಿದ ವೀರರಿಗೆ ।
ರಾಯ ಮೆಚ್ಚಲು ರಣದೊಳೊದಗುವ
ರಾಯತಿಕೆಯಂತೆನುತ ಸೇನಾ
ನಾಯಕರು ನೂಕಿದರು ಖಂಡೆಯಕಾಱ ಮೋಹರವ ॥ ೨೪

ತಾಟಿಸಿದರೊಡನೊಡನೆ ಕುಲಗಿರಿ
ದೂಟಿ ಬಿದ್ದವು ಚಿತ್ರದಲಿ ನಡೆ
ಗೋಟೆ[1]ಯೆನೆ ಮಂಡಳಿಸಿ[1]ಬಲಿದರು ತೆಕ್ಕೆವರಿಗೆಗಳ ।
ನೋಟದಮರರ ನಯನಗಳಿಗ
ಲ್ಲಾಟವೆನೆ ಪಯ[2]ಚಕ್ರ[2]ಗತಿಗಳ
ತೋಟಿಕಾಱರು ಹೊಕ್ಕು ತಾಗಿದರುಭಯ ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೨೫

ಬಲಸಮುದ್ರದ ಬುದ್ಬುದಂಗಳೊ
ತಿಳಿಯಲರಿದೆನೆ ಹರಿಗೆ ಮುಸುಕಿತು
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಗಳುಲಿವ ಘಂಟೆಯ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಟೆಯ ।
ತಳಪಟದೊಳೌಕಿದರು ತೊವೆಸಂ
ಕಲೆಯ ತೊಲಗದ ಕಂಭದಪ್ರತಿ
ಬಲರು ಹಾಣಾಹಾಣಿಯಲಿ ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ಕಡುಗಿ ॥ ೨೬

ಸಿಡಿಲ [3]ಹೆತ್ತುದೊ[3] ಜಡಿವ ನಿಸ್ವನ
ಕಡುಹೊಗರು ಬೆಸಲಾಯ್ತೊ ನಭವನು
ಹೊಡೆಗೊಳಿಸಲುಚ್ಚಳಿಪ ಕಿಡಿ ವಡಬಂಗೆ ಪಿತನೆನಲು ।
ಕುಡಿವೊನೆಯೊಳಹಿಪತಿಯು ನಾಲಗೆ
ಗಡಣವುದಿಸಿದವೆನೆ ಕೃಪಾಣದ
ಕಡುಹು ಕೌತುಕವಾಯ್ತು ಖಂಡೆಯಕಾಱ ಮೋಹರದ ॥ ೨೭

[1] ಗಾಱರು ಮುಂದೆ (ಟ). [2] ಚಿತ್ರ (ತ. ಟ.) [3] ಹೊತ್ತುದೊ (ಕ.)

ಕರೆಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿ [1]ಕಡುಹಿನ[1]
ದುರುಳರುಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಹೊಯಿದರು ಕಾದಿ ಕೊಂಡರು ಕಾಲನರಮನೆಯ ।
ಕರುಳುಗಿಯೆ ತಲೆ ಸಿಡಿಯೆ ನಿಟ್ಟೆಲು
ಮುರಿಯೆ ಮೂಳೆಗಳುದಿರೆ ಶೋಣಿತ
ಸುರಿಯೆ ಕಾಳಿಜ ಕೆದಱೆ ತುಂಡಿಸಿ ಖಂಡ ಬೆಂಡೇಳೆ ॥ ೨೮

ಅಡಸಿ ಕಿಡಿಗಳ ಕಾಱೆ ಲೋಹದ
ಕಡಿಕು ಸಿಡಿಲುಗ್ಗಡದಲಡ್ಡಣ
ವೊಡೆದು ಕೈಬಂದಿಗೆಯ[2]ನೆತ್ತಿದ[2]ಡಿಕ್ಕಲಿಸಿ ಬೀಳೆ ।
ಫಡ ಸು[3]ಖಾ[3]ಯುವ ಬಿಡದಿರಿವ್ಮೊನೆ
ಗೊಡದಿರುಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಕೈಯನು
ಕೊಡದಿರಾ ಮಿಡುಕದಿರು ಮಂಡಿಯನೆನುತ ಹಳಚಿದರು ॥ ೨೯

ಕಾಲು ಖಂಡಿಸಿ ಬೀಳೆ ಕರುಳಿನ
ಮಾಲೆಯೊಳು ತೊಡಕಿದವು ಹಣಿದದ
ಬಾಳೆಯಂದದೊಳುಡಿಯೆ ತೊಡೆ ನಡು ಮುಱಿಯೆ ಕಟಿ ಕೆದಱೆ ।
ತೋಳ ಕೊಱೆದರು ನೆಲಕೆ ತಲೆಯನು
ಬೀಳಿಕಿದರೆರಡಾಗಿ ತನುವನು
ಸೀಳಹೊಯಿದರು ಬೈದು ತಾಗಿತು ಹರಿಗೆಯತಿಬಲರು ॥ ೩೦

ನಿಲುಕಲಿಟ್ಟೆಡೆಯಾದ ಹೆಣನನು
ತುಳಿದು ರಣದಲಿ ಕುಣಿವ ಮುಂಡವ
ನೆಳೆದು ರುಧಿರದೊಳೌಕಿ ಮೆಟ್ಟುವ ಮುಂದೆ ನಡೆನಡೆದು ।
ತಲೆಮಿದುಳ ಜೊಂಡಿನಲಿ ಜಾಱುವ
ಕಲಹಕಾತರರಿಪುಭಟರನ
ಪ್ಪಳಿಸಿ ಘಾಯಂಬಡೆದು ಮಗ್ಗಿದರುಭಯಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೩೧

[1] ಬಿರುದಿನ (ಗ. ಟ.) [2] ಕೆತ್ತಿದ (ಟ. ಪ.) [3] ಘಾ (ಗ. ಚ. ಪ.)

ಉರುಳಿ ಬೀಳುವ ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳ
ತಿರುಹಿ ರಿಪುಗಳನಿಡುವ ಸಡಿಲಿದ
ಶಿರವನಱಿಯದೆ ಮುಂಡದಿದಿರಲಿ ಬೀದಿವರಿವರಿವ |
ಹರಿಗೆ ಹೊಳ್ಳಿಸೆ ಖಡುಗ ಖಂಡಿಸೆ
ಕೊರಳರಿಯೆ ದೆಸೆದೆಸೆಯ ಸೇನೆಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿ ತಿವಿದರು ಕಬಂಧದೊಳತುಳಭುಜಬಲರು || ೩೨

ನೆಲಕೆ ನಿಗುರುವ ಗಂಗೆ'ದಾರದ[1]
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಗಳುಲಿವ ಗಂಟೆಯ
ತೊಳಪ ಬದ್ದುಗೆ ದಾರ ಕಾಂಚನಮಯದ ಗೊಂಡೆಯದ |
ಉಲಿವ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಚೆಲ್ಲಣದ ಹೊಂ
ಬಳಿದ ಹರಿಗೆಯ ಹೊಳೆವ ಕಡಿತಲೆ
ಗಳ ವಿಲಾಸದೊಳಂದು ಹೊಕ್ಕುದು ತುಳುವ ಪಡೆ ಕಡುಗಿ || ೩೩

ಉಱುಬಿದರೆ ವಡಬಾನಲನ ಮುಖ
ದಿರವು ಮೊನೆದೋಱಿದರೆ ಭುಜಗನ
ಬಿಱುಬು ನಾಲಗೆ ಹಲಗೆಯಣಿದರೆ ಸಿಡಿಲ ಸಡಗರಣೆ |
ಮೆಱೆವ ಹಜ್ಜೆಯ ದಂಡೆವಲಗೆಯ
ಮಱೆಯ ಕೈದಂಡೆಗಳ ಜುಣುಗಿಸಿ
ತಱುಬಿ ನಿಂದರು ನಂದ ಕಡಿತಲೆಗಾಱರುಭಯದಲಿ || ೩೪

ಹಳಚಿದರು ತಗರಂತೆ ಗಜದವೊ
ಲೊಲೆದು ನಿಂದರು ಹಾವಿನಂತಿರೆ
ನಿಲುಕಿದರು ಸೂಕರನವೊಲು ಕೋಡೆತ್ತಿ ಹಾಯ್ಕುದರು |
ಬಲಿದ ಚರಣಾಯುಧದವೊಲು ಪರ
ರಳವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಪಿಯವೊಲು ಮೈ
ವಳಿಯ ಹತ್ತಿದರಂದು ಕಡಿತಲೆಗಾಱರುಭಯದಲಿ || ೩೫

1 ವಾಳದ (ಗ.)

ಕಡಿತಲೆಯ ಮಿಂಚುಗಳ ಹೊಯ್ಲಿನ
ಸಿಡಿಲುಗಳ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹದ
ಕಡುವಳೆಯ ನೃತ್ಯತ್ಕಬಂಧದ ಸೋಗೆನವಿಲುಗಳ ।
ಬಿಡುಮಿದುಳ ಹೊರಳಿಗಳ ಹಂಸೆಯ
ನಡಹುಗಳ ನವಖಂಡದೊಳು ಹೆಣ
ನಡವಿ ತಳಿತಿರೆ ಮೆಱೆದುದೈ ಸಂಗ್ರಾಮಕಾರ್ಗಾಲ ॥ ೩೬

ಪಡಿತಳವ [1]ಬೀಸಿದರೆ[1] ಕಾಲಿ
ಕ್ಕಡಿ ನಡುವ ತಾಗಿದರೆ [2]ಮಂಡಲ
ವುಡಿದು[2] ಬಿದ್ದುದು ನಿಲುಕಿನುಪ್ಪರ ಶಿರವ ಮನ್ನಿಸದು ।
ಮಡವ [3]ಮೀಱುವ[3] [4]ಕಚ್ಚೆ[4]ಮಂಡಿಯ
ಪಡಿದೊಡೆಯ ತಲೆಮಱೆಯ ಹರಿಗೆಯ
ಕಡಿತಲೆಯ ಕಲಿತುಳುವಪಡೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿತಿಳೆ ಹಿಳಿಯೆ ॥ ೩೭

ಖಡುಗ ತೋಮರಪರಶುಗಳ ಕ
ಕ್ಕಡೆಯ ಕುಂತದ ಪಿಂಡಿವಾಳದ
ಕಡುಗಲಿಗಳುಱೆ ಮಗ್ಗಿದರು ತಗ್ಗಿದುದು ಯಮಲೋಕ ।
ಬಿಡದೆ ನಾಯಕವಾಡಿ ಚೂಣಿಯ
ಹಿಡಿದು ಕಾದಿತ್ತುಭಯರಾಯರು
ವಡಿಯಕ್ಕೈಯವರಿಂದ ಕವಿಸಿದರಂದು ಸಬಳಿಗರ ॥ ೩೮

ಕುಣಿವ ತೊಡರಿನ ಪೆಂಡೆಯದ ಡೊಂ
ಕಣಿಯ ಬಿರುದರ ನೂಕುನೂಕೆನೆ
ಹಿಣಿಲ ಬಾವುಲಿಗಾಱರಾವೆಡೆ ಭಾಷೆಯತಿಬಳರು ।
ಹೊಣಕೆಯಿದಲೇ ಹಿಂದ ಹಾರದಿ
ರಣಕಿಸುವ ಮಾತಲ್ಲ ದಿವಿಜರ
ಗಣಿಕೆಯರು ಬಯಸುವರು ನೂಕುವದೆಂದು ಸಾಱಿದರು ॥ ೩೯

---

[1] ಬಿಡಿಸಿವರೆ (ಟ.) [2] ಮಂಡಿಗಳುಡಿದು (ಟ.) [3] ಬೀಱುವ (ಗ.)
[4] ಹಜ್ಜೆ (ಜ. ಟ.), ಹಚ್ಚೆ (ಪ.)

* ತಲೆಯ ಖಡ್ಡಣಿಗೆಯ ಸುರಂಗದ
ಪಳಿಯ ಸೀರೆಯ ಭಾಳಭೂತಿಯ
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಯ ಝುಗೆಯ ಸಬಳದ ಕಾಲ ತೊಡರುಗಳ ।
ಉಲಿವ ಬಿರುದಿನ ಕಹಳೆಗಳ ಕಳ
ಕಳಿಕೆ ಮಿಗೆ ನಿಶ್ಶಂಕಮಲ್ಲರು
ಕಳನೊಳಗೆ ತಲೆದೋಱಿದರು ಡೊಂಕಣಿಯ ಪಟುಭಟರು ॥ ೪೦

ನಡೆವಡವಿಯೋ ಬಲುಭುಜರ ಪಂ
ಗಡವೊ ಸಬಳವೊ ನಭದ ಕಾಲ್ಗಳೊ
ಬಡಬವಹ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯೋ ಸೇನಾಮಹಾಂಬುಧಿಯೊ ।
ಪಡೆಯ ಪದಹತಧೂಳಿ ಸವೆಯಲು
ಪೊಡವಿಪಾತಾಳದ ಫಣಿವ್ರಜ
ವಡರಿದವೊ ರವಿಬಿಂಬಕೆನಲಾದುದು ಕುತೂಹಲಿಕೆ ॥ ೪೧

ಮಿಕ್ಕು ಚೂರಿಸಲಹಿಯ ನಾಲಗೆ
ಜಕ್ಕುಲಿಸಿದಂತಾಯ್ತು ಮೊನೆಗಳ
ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ [1]ಕುದಿ[1]ಗೊಂಡು [2]ಸುರಿ[2]ದವು ರಕ್ತಧಾರೆಗಳು ।

[1] ಕುಣಿ (ಕ.) [2] ಸುಳಿ (ಕ.), ಸುಱಿ (ಪ.)

* ನೆಲನ ಗೆಲದಬ್ಬರಿಸಿ ಚಾಚಿದ
ತಲೆವರಿಗೆ ತೆರಳದೆ ಸುಘಾಯದ
ಬಲದ ಬೆಳೆಸಿರಿವಂತರನು ಕರೆಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿ ।
ಥಳಥಳಿಲು ಘಟಘಟಿಲು ಖಣಿಕಟೆ
ಲುಲುಹು ಮಿಗೆ ಧನಿ ಮೆರೆಯೆ ರಿಪುಗಳ
ಗೆಲುವೆವೆಂದುರವಣಿಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ರಣದೊಳಗೆ ॥

ಹಲಗೆ ಸೀಸಕ ಸಹಿತಲಬ್ಬಡಿ
ಗಳೆದರೊಡಲುಪ್ಪರದ ಘಾಯವ
ಕಳಚಿ ಕೈಮಾಡಿದರು ಕೊಂದರು ಮುಂದುವರಿವರಿದು ।
ಹೊಳೆದು ಹೊಯ್ದರು ಮಿಂಚಿನಂತಿರೆ
ಬಲುಹು ಮಿಗೆ ಜವನಂತೆ ಬವರಿಯ
ಲುಳಿಯ ಚಾಪಟ ಮಲ್ಲರೊದಗಿದರುಭಯಸೇನೆಯಲಿ ॥ *

* ಈ ಪದ್ಯಗಳು (ಕ. ತ. ಪ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಹೊಕ್ಕವರು ಹೆಣಗಿದರೆ ನಿಱಿಗರು
ಳೊಕ್ಕವಡಗುದಿರಿದವು ಮೋಹರ
ಹಕ್ಕಲಾಗಲು ಹರಿದು ಸಬಳಿಗರಿಱಿದು ತೋಱಿದರು ॥ ೪೨

ಬವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸರಿಸಿ ಪರಘಾ
ಯವನು ವಂಚಿಸಿ ಭಟರ [1]ಕೊಱೆದೆ[1]
ತ್ತುವರು ಕೈಮಾಡಿದರೆ ತಿವಿವರು ಕೋಡಕ್ಕೈಯುವರು ।
ಕವಿಯಲೌಕುವರೌಕಿದರೆ ತ
ಗ್ಗುವರು ತಗ್ಗಿದರೊಡನೊಡನೆ ಜಾ
ಱುವರು ಜುಣುಗುವರ್ದೈದೆ ತಿವಿದಾಡಿದರು ಸಬಳಿಗರು ॥ ೪೩

ಹೆಣನ ಹೋಳಿನ ಸಿಡಿದಡಗು ಡೊಂ
ಕಣಿಯೊಳೆಸೆದುವು ಕಾಲನಾರೋ
ಗಣೆಗೆ ಮಿಗೆ ಪಡಿಸಣವ ನೋಡದೆ ಮಾಣವೆಂಬಂತೆ ।
ಕುಣಿವ ಕುಂತಾಗ್ರದಲಿ ಜೋಲುವ
ಹಿಣಿಲುಗರುಳೊಪ್ಪಿದವು ಜವನೀ
ರಣಕೆ ಬರೆ ಕಟ್ಟಿದವು ಗುಡಿ ತೋರಣವನೆಂಬಂತೆ ॥ ೪೪

ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹರಿಹರಿದು ಮಾಮಸ
ಮಸಗಿ ಬಾದಣಗೊಱೆದು ಕೆಡಹುವ
ವಿಷಮವೀರರು ಘಾಡಿಸಿತು ಡೊಂಕಣಿಯ ತುದಿಗಳಲಿ ।
ಬಸಿವ ಹೊಸ ರುಧಿರಕ್ಕೆ ಜೋಲುವ
ಕುಸುರಿಗರುಳಿಂದುದಿರುವಡಗಿನ
ಬಸೆಗೆ ಬಂದೆಱಗಿದವುಲೂಕಧ್ವಾಂಕ್ಷಸಂದೋಹ ॥ ೪೫

ಧುರದೊಳಗೆ ಬಿಲುಗಾಱರೊಗ್ಗಿನ
ಹರಿಗೆಕಾಱರು ಹಲಗೆಯುವರು
ಬ್ಬರದ ಡೊಂಕಣಿಕಾಱರಾಂತು ಕೃತಾಂತನಾಲಯುವ ।

[1] ಕೊಂಡೆ (ಕ.), ಕೋದೆ (ಗ.ಚ.)

ಥರಥರದಿ ತೀವಿದರು ರುಧಿರದ
ಹರಹು ಹೇರಾಳಿಸಿತು ಚೂಣಿಯೊ
ಳೆರಡು ಬಲದ ಪದಾತಿ ಸವೆದುದು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ॥ ೪೬

ಧುರವನವ [1]ಸಾಗಿಸದಿರೇಱಲಿ[1]
ತುರಗವಾವೆಡೆ ಪಟ್ಟಸಹಣದ
ಹಿರಿಯ ಸಹಣದ ವಿಮಲಸಹಣಿಗಳವರ ಕರೆಯೆಸುತ ।
ಧುರಧುರಂಧರರೊಱಲಿದರು ಮೋ
ಹರಮಹಾಂಭೋನಿಧಿಯ ತೆರೆಯುರ್ವ್ವೆ
ಲುರವಣಿಸಿದವು ಕುದುರೆ ತಾರೆಗಳುದಿರೆ ನೆಲನದಿರೆ ॥ ೪೭

ಬಱಗಡಗ [2]ಕೀಳ್ಕಂಬ್ಬಿದುಕ್ಕುಡಿ[2]
ಯುಱುಗುಗಡಿಯಣ ಮೊಗವಡಂಗಳು
ತುರುಗವದನದಲೊಪ್ಪಿರಲು ತಾ ಪಣೆಯುನಳವಡಿಸಿ ।
ಕೊರಳ ಕೊಡಕೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವಪೇಚಕ
ದೆರಡು ಕಡೆಯಲಿ ಸುತ್ತು ಝಲ್ಲಿಯು
ಪರಿಪರಿಯ ಹಕ್ಕರಿಕೆಯಲಿ ಬೀಸಿದರು ಚೌರಿಗಳ ॥ ೪೮

ಹಳದಿ ಪಾರಿಯ ಪಚ್ಚೆ ಜೋನೆಗ
ಪಳಿ ಸುವರ್ಣಾವಳಿಯ ಸಂಧ್ಯಾ
ವಳಿಯುದಯರಾಗದಲಿ ರಚಿಸಿದ ಹಕ್ಕರಿಕ್ಕೆಗಳ ।
ಕೆಲಬಲದ ಕುಣಿಕೆಗಳ ರಚಿಸಿದ
ರುಲಿವ ಘಂಟೆಯ ಮೊಗದ ಕನ್ನಡಿ
ಗಳ ವಿಲಾಸದಲಂದಲಂಕರಿಸಿದರು ತೇಜಿಗಳ ॥ ೪೯

ಸವಗ ಮೊಚ್ಚೆಯ ಬಾಹುರಕ್ಕೆಯ
ವಿವಿಧವಜ್ರಾಂಗಿಗಳ ಸೀಸಕ
ಕವಚಗಳ ತೊಟ್ಟುತುಳಬಲರೇಱದರು ತೇಜಿಗಳ ।

1 ಸಾಧಿಸಲಿ ಸೇರಲಿ (ಟ.) (ಪ.) 2 ಕೀಳ್ಮಬ್ಬದಿಕ್ಕಡಿ (ದ.)

ಹವಣಿಸಿದ ವಾಘೆಗಳ ರಾಘೆಯ
ಸವಸರಿಯ ಭಾರಾಂಕಲವುಡಿಯ
ಗವಿಯ ಗರುವರು ನೂಕಿದರು ತೇಜಿಗಳನೋಜೆಯಲಿ ॥ ೫೦

ತರುಣಿಯರ ನೊಸಲಂತೆ ತಿಲಕದ
ಸರಿಸವದು ವೈವಾಹಗೇಹದ
ಸಿರಿಯವೊಲು ಮಂಗಳಮಯವು ಮಲೆಯಾಳ ಜನಪದದ ।
ಅರಸಿನಂತಿರೆ ಚೇರಮಯವೆನ
ಲುರವಣಿಸಿ ನೂಕಿದರು ನಿಡುವ
ಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ಗರುವಾಯಿಗಳ ಘನಮದದ ತೇಜಿಗಳ ॥ ೫೧

ನಿಲುಕಿ ಹೊಳೆದವು ನೇಣ ಸಡಿಲಿಸೆ
ಕುಲಗಿರಿಯ ಹೆಡತಲೆಯನಡರಿದ
ವಳುಕಿ ಪಯಸನ್ನೆಗಳೊಳಭ್ರದ ಕುಡಿಯನಡರಿಸುತ ।
ದಳವುಳಿಸಿದವು ತಾಟಿಸಿದರೊಡೆ
ದುಳಿದವಖಿಳಾವನಿಯನೆನೆ ಮ್ಯೊ
ಲುಳಿಯ ಮನವೇಗಾಯ್ಲ ವಾಜಿಯ ಥಟ್ಟ ನೂಕಿದರು ॥ ೫೨

ಖುರಪುಟದ ಕೆಂಧೂಳಿ ಬಂಧಿಸೆ
ತರಣಿಯನು ಪವಮಾನಮಾರ್ಗವ
ನರರೆ ಕಟ್ಟಿತು ತುಳಿದುದಿಂದ್ರನ ಸಾವಿರಾಲಿಗಳ ।
ಹರಿಸಬುದ ತನಗಿಲ್ಲದಿನ್ನೀ
ತರಣಿವಾಯುಸುರೇಂದ್ರರಿಗೆ ಸಂ
ಚರಿಸಲೇಕೆಂಬಂತೆ ನಡೆದವು ಘೋಟಕವ್ರಾತ ॥ ೫೩

ಖುರದ ಹೊಯಿಲಲಿ ನಡುಗಿತಿಳೆ ಫಣಿ
ವರನ ಹೆಡೆಗಳು ನೊಂದವಂಬುಧಿ
ಹೊರಳಿದವು ಹೋಗಾಡಿದವು ಕುಲಗಿರಿಗಳಚಲತೆಯ ।
ಅರರೆ ಸೂಟಿಯೊಳಟ್ಟಿದರೆ ದಿ
ಕ್ಕರಿಯ ಸೊಕ್ಕಡಗಿದವು ನಿಗುರುವ
ತುರಗದಳವೊಡವೆರಸಿದವು ಕುರುಪಾಂಡುಸೈನ್ಯದಲಿ ॥ ೫೪

ಹಿಡಿಯೆ ಜವನಿಕೆ ಸಮರ [1]ಮೋನದ[1]
ಬಿಡುದಲೆಯ ಬಿರುದಾವಳಿಯುಲು
ಗ್ಗಡಣೆಗಳ [2]ಸೋಲಿಸುತ[2] ತಮ್ಮನ್ವಯವ ಪಾಲಿಸುತ |
ಝಡಿವ ದೂಹತ್ತಿಗಳ ಹಾಯಿಕಿ
ಹಿಡಿವ ಲೌಡಿಯ [3]ಹತ್ತಳದ[3] ತನಿ
ಗಡಣಿಗರು ಮೂದಲಿಸಿ ಕವಿದುದು ರಾಯರಾವುತರು || ೩೫

ನೂಲ ಹರಿಗೆಯ ಹೆಗಲ ಬಾರಿಯ
ತೋಳ ತೋರಿಯ ಲೌಡಿಗಳ ಕರ
ವಾಳತಳಪದ ಮಿಂಚುಗಳ ತನುಮುನದ ಕೆಚ್ಚುಗಳ |
ಸಾಲದಾವಣಿದಲೆಯ ಗಂಟಲ
ಗಾಳಗತ್ತರಿಗರಗಸದ ಬಿರು
ದಾಳಿಗಳ ಛಲದಂಕರಾವುತರೊತ್ತಿ ನೂಕಿದರು || ೩೬

ಹೊಡೆದು ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯೊಳು ದೊರೆಗಳ
ಹಿಡಿವ ಸಮ್ಮುಖದಲಿ ಕಠಾರಿಯ
ನಡಸಿ ತಿವಿವ ಕೃಪಾಣದಲಿ ಕಡಿನಾಲ್ಕ ತೋಱುಸುವ |
ಅಡತರದಲವನಿಪರ ಹಯಮುಂ
ಗುಡಿಯ ಮುಱಿದು ವಿಘಾತಿಯಲಿ ಥ
ಟ್ಟೊಡೆದು ಹಾಯ್ವುತಿಭಾಷೆಗಳ ಬಿರುದಂಕರೇಱಿದರು || ೩೭

ಉಲಿವ ಕೈವಾರಿಗಳ ಲಗ್ಗೆಯ
ಬಲಿವ ತಂಬಟ ಕೋಟಿಗಳ ಭುಜ
ಬಲದ ಬಿರುದರ ಹೊಯ್ಲುಗಳ ನಿಸ್ಸಾಳನಿಸ್ವನದ |
ಘುಳುಘುಳಿಪ ಬೊಗ್ಗುಗಳ ರಿಪುಗಳ
ಮುಳಿಯಿಸುವ ಕಹಳೆಗಳ ತುರಗಾ
ವಳಿಯ ಗಜಱಬ್ಬರಣೆ ಮಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡರತಿಬಳರು || ೩೮

---

1 ಮುಖದಲಿ (ಗ.ಟ.) 2 ನಾಲಿಸುತ (ಟ.) 3 ಪಟ್ಟೆಯದ (ಟ.)

ಹೊಡೆವ ದೂಹತ್ತಿಗಳ ಘಾಯದ
ಲೊಡೆದು ಸಿಡಿದವು ಲೋಹ ಸೀಸಕ
ವಡಸಿ ಬಲ್ಲೆಹ ಬಗಿದು ನಟ್ಟುದು ಸರಪಣಿಯ ಝುಗೆಯು ।
ಹೊಡೆವ ಲೌಡಿಗಳೊತ್ತಿ ನೆತ್ತಿಯ
ಬಿಡುಮಿದುಳ ಕೆದಱಿದವು ರಕುತದ
ಕಡಲು ಕಡಲನು ಕೂಡೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ರಾವುತರು ॥ ೫೯

ಜಱಿದು ಸರಿಸದಲೇಱಿದರೆ ಸಿಡಿ
ಲುಱುಬಿದಂತಾಯಿತ್ತು ಘಾಯವ
ನೆಱಹಿದರೆ ದೂಹತ್ತಿ ರಾವ್ತರ ಮಸ್ತಕದೊಳಿಳಿದು ।
ಕೊಱೆದುದಿಳೆಯನು ಹಯವ ನೂಕಿದ
ಡೊಱಲಿದನು ತಳಕವಱನೆನೆ ತ
ತ್ತಱದಱಿದು ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಗುಜ್ಜರದ ರಾವುತರು ॥ ೬೦

ಎಡನ ಹೊಯಿದರು ಬಲದವರನಡ
ಗೆಡಹಿದರು ಸಮ್ಮುಖದ ನೃಪರನು
ಸಿಡಿಲ ಹತಿಯವೊಲೆಱಗಿದರು ಸೂಟಿಯಲಿ ಸ್ವೈವರಿದು ।
ಅಡಗುದುಳಿದರು ಮೋಹರವನೊ
ಗ್ಗೊಡೆದು ಚೂಣಿಯ ಗೋಣ ಬನದಲಿ
ಖಡುಗ ನರ್ತಿಸಲೊದಗಿದರು ಮಾಳವದ ರಾವುತರು ॥ ೬೧

ಬೀಸುನೇಣಿನ ಸೆಳೆವ ನೇಗಿಲ
ಸೂಸುಗಣೆಗಳ ಕಡಿವ ಕೊಡಲಿಯ
ಕೈಸುರಗಿ ಸೂನಗೆಯ ನಾನಾಯುಧದ ಗಡಣೆಗಳ ।
ಓಸರಣೆಗೊಡದತಿಬಳರು ದಿವ
ದಾಸೆಗಾಱರು ವೈರಿಬಲವನು
ಘಾಸಿಮಾಡಿದರೊಗ್ಗಿನಲಿ ಹಮ್ಮಿರರಾವುತರು ॥ ೬೨

ಅರರೆ ಕವಿದರು ಕದಳಿಯನು ಮದ
ಕರಿಯು ತೊತ್ತಳದುಳಿದವೊಲು ದಿಂ
ಡುರುಳಿಚಿದರಗಕೋಟಿಯನು ಶತಮನ್ಯುವಂದದಲಿ ।

ಶಿರವೊಡೆಯೆ ತೊಡೆಯುಡಿಯೆ ಕೈ ಕ
ತ್ತರಿಸೆ ಕೋಳಾಹಳಮಹಾಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಕಾಶ್ಮೀರರಾವುತರು ॥ ೬೩

ಕವಿದು ಮುಂದಲೆವಿಡಿದು ರಾವ್ತರು
ತಿವಿದ [1]ತಿವಿಗಳ[1] ಕಳಚಿ ಕೆಲಬಲ
ದವರ ಕೆಡೆಹೊಯ್ದ್ದಹಿತಘಾಯವ ನೋಡದೊಡೆಹೊಯ್ದು ।
ಸವಗ ತುಂಡಿಸೆ ಜೋಡು ಖಂಡಿಸೆ
ನವರುಧಿರದೊಟವೇಳೆ ಮಹದಾ
ಹವದೊಳೋರಂತೊದಗಿದರು ಗೌಳವದ ರಾವುತರು ॥ ೬೪

ಅಳವನಱಿಯದೆ ಕೆಣಕಿ ತಹ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕದನವ ಕೋಡ ಕೈಯುವ
ರಳವಿಗೊಟ್ಟರೆ ನೋಡಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡು ಕೆಲಸಿಡಿವ ।
ಗೆಲಿದರುತ್ಸಾಹಿಸುವ ಸಿಲುಕಿದ
ರಳುವ ಕೆಟ್ಟೋಡಿದರೆ ಪುರದಲಿ
ನಿಲುವ ನಿರುಪಮವೀರರೊದಗಿತು ತಿಗುಳರಾವುತರು ॥ ೬೫

ಬವರ ಸವೆಯದೆ ತೇಜಿಗಳ ಬಲು
ಜವವು ಜಾಱದೆ ಬಿಡುವ ತಿವಿದರೆ
ಸವಗವುಚ್ಚಳಿಸುವವು ಕವಿದರೆ ಕಾಲಯಮನಂತೆ ।
ಕವಿವರವಗಡಿಸಿದರೆ ಹಿಮ್ಮೆ
ಟ್ಟುವರು ಭೂಮಾನದೊಳುಪಾಯದ
ಬವರದೋಜೆಯಲೊದಗಿದರು ಕರ್ಣಾಟರಾವುತರು ॥ ೬೬

ಉಱುಬಿ ಹೊಯಿದರು ಕೈದಣಿಯೆ ಹೊ
ಕ್ಕೆಱಗಿದರು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಮು
ಕ್ಕುಱಿಕಿದರು ತಲೆಮಿದುಳ ಜೊಂಡಿನ [2]ಜುಱಿತ[2] [3]ಜೋಡುಗಳ[3] ।

[1] ತಿವಿಗುಳ (ಪ.) [2] ತಱಿದ (ಕ) [3] ಜೋಱುಗಳ (ಕ.)

[1]ತಱಿದು ಬಿಸುಟರು[1] ಖಗನಿಕರಕಾ
ರ್ದಿಱಿದು ಕಾಲನ ಬನಕೆ ರಕುತದ
ಕೆಱೆಯ ತೂಬೆತ್ತಿದರು [2]ಸೇವಣ[2] ರಾಯ ರಾವುತರು ‖ ೭೭

ರಾವುತೋ ಮಝು ಭಾಪು ರಾವುತು
ದೇವು ರಾವುತು ಭಲರೆ ರಾವುತು
ರಾವುತೋ ನಿಶ್ಶಂಕರಾವುತು ರಾವುತೆಂದೆನುತ ।
ರಾವು ರಾವುತು ಪೂತುರಾವುತು
ಭಾಪು ರಾವುತು ರಾವುತೋ ಎಂ
ದೋವಿ ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ರಣದಲಿ ಲಾಳ ರಾವುತರು ‖ ೭೮

ಗೌಳ [3]ಕೊಂಕ[3] ಕಳಿಂಗ ವರನೇ
ಪಾಳಕದ ರಾವುತರು ರಣಭೇ
ತಾಳ[4]ರಣಲೊಳಗಡಗಿದರು[4] ಕುರುಪಾಂಡುಸೈನ್ಯದೊಳು ।
ಹೇಳಲಳವಲ್ಲುಭಯದಲಿ ಹೇ
ರಾಳ ಕಾಳೆಗ ಹಿರಿದು ಕಿಱಿದೆನೆ
ಹೇಳುವೆನು ಬವರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಮತ್ತಗಜಸೇನೆ ‖ ೭೯

ಕನಕಗಿರಿಯಲಿ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯಂ
ಜನಗಿರಿಯ ಮಲಯಾದ್ರಿಯಲಿ ಸಂ
ಜನಿಸಿದಾನೆಯ ಸೇನೆಯಲಿ ಬೀಸಿದರು ಚೌರಿಗಳ ।
ಕನಕಘಂಟೆಗಳುಲಿಯೆ ಹೊರಜೆಯ
ತನತನಗೆ ಹಿಡಿದಡರಿ ಪೂರ್ವಾ
ಸನವ ವೆಂಠಣಿಸಿದರು ರಾಜಾರೋಹಕವ್ರಾತ ‖ ೮೦

ಬಾರ ಸಂಕಲೆ ಪಕ್ಕ ಘಂಟೆಯ
ಚಾರು ಚಮರದ ಕೊಡತಿಗಳ ಕೈ
ಹಾರೆ ಕೂರಂಕುಶದ ಬಿರುದರು ಹೊದ್ದಿದರು ಗಜವ ।

[1] ಗಱಿಯ ಬಿಟ್ಟರು (ಟ.) [2] ಸಿಂಹಳ (ಟ.), ಹಮ್ಮೀರ (ದ.) [3] ವಂಗ (ಗ.), ಕೊಂಗ (ಪ.) [4] ದುದರದೊಳಡಗಿದರು (ಟ.)

ಬಾರ ದೂಹತ್ತಿಗಳ ಗುಂಡನು
ತೋರ ಲೌಡಿಯು ತೊಟ್ಟು ಕೈಯಲಿ
ವಾರಣದ ವೋಹರವ ನೂಕಿದರುಭಯಸೇನೆಯಾಲಿ ॥ ೭೧

ಕಾಲನುಬ್ಬೆಗೆ ಶೀತಳಂಗೊಡು
ವಾಲವಟ್ಟವೊ ವಿಲಯಕಾಲದ
ಗಾಳಿಯೋ ಮೇಣ್ ಕರ್ಣತಾಳವೊ ಕಿವಿಗೆ ಕೌತುಕವೋ ।
ಕಾಲುವೆರಸಿದ ನೀಲಗಿರಿಗಳ
ಧಾಳಿಯೋ ಮೇಣಂಜನಾದ್ರಿಯ
ಬೀಳಲೋ ಬರಿಕೈಗಳೋ ನಾವಱಿಯೆವಿದನೆಂದ ॥ ೭೨

ಪಡೆಯೊ ಹೀನೇಂದುವಿನಿರುಳ ಮುಂ
ಗುಡಿಯೊ ಮುಗಿಲೋ ಮದದ ತುಂಬಿಯೊ
ಬಿಡುಮದದ ವಾರಿಗಳೊ ಹೊಸ ವಾರಾಶಿಯೋ ಮೇಣು ।
ಅಡಸಿ ಪದಹತಧೂಳಿ ಮದವನು
ಕುಡಿದುದಾ ಮದಧಾರೆ ರೇಣುವ
ನಡಗಿಸಲು ಮದಧೂಳಿಗಳು ಹೆಣಗಿದವು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ॥ ೭೩

ಕುಲಗಿರಿಗಳಗ್ರದೊಳು ಕೈಗಳ
ನಿಳುಹಿದನೊ ರವಿಯೆನಲು ಮಿಗೆ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಕೂರಂಕುಶವನಿಕ್ಕಿದರಿಭದ ಮಸ್ತಕಕೆ ।
ಉಲಿದವಿದಿರೊಳು ಡೌಡೆ ಬಿರುದಾ
ವಳಿಯ ಕಹಳೆಗಳೂದಿದವು ನೆಲ
ವೊಳಗಿದಂತಿರಲೊದಱಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು ॥ ೭೪

ಹೊಕ್ಕವಾನೆಗಳೆರಡು [1]ಸೇನೆ[1]ಯೊ
ಳೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದವೆಸುವ ಜೋದರ
ತೆಕ್ಕೆಗೋಲಿನ ಮಾಲೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ದಿಗುತಟವ ।

---

[1] ಸನ್ನೆ (ಕ.)

ಉಕ್ಕಿನುರುಳಿಯೊಳಿಡುವ ಖಂಡೆಯ
ದಿಕ್ಕಡಿಯ ಘಾಯಗಳ ಪಟ್ಟೆಯ
ದಕ್ಕಜದ ಹೊಯಿಲೆಸೆಯೆ ಕಾದಿದವಾನೆಯಾನೆಯೊಳು ‖ ೭೫

ತಿವಿಯೆ ಕಳಚುವ ಕಳಚಲೊತ್ತುವ
ಕವಿದಡಾನುವ ನಿಂದಡೆತ್ತುವ
ಸವೆಯೆ ತುಡುಕುವ ತುಡುಕಿ ಮಿಗೆ ಕೈಕೈಯ ಜೋಡಿಸುವ ।
ಭುವನ ಭಯಗೊಳಲೊದಱುತುರವಣಿ
ಸುವ ವಿಘಾತಿಸಿ ತುಳಿವ ಸೀಳುವ
ನವಮದೇಭದ ಸಮರ ಸೋಲಿಸಿತಮರರಾಲಿಗಳ ‖ ೭೬

ತಿರುಹಿ ಬಿಸುಟವು ಕಾಲುಗಾಹಿನ
ತುರಗವನು ಮುಂಬಾರೆಕಾಱರ
ಶಿರವನೈದಾಱೇಳನಡಸಿದವಣಲ ಹೊಳಲಿನೊಳು ।
ಅರರೆ ಪಟ್ಟೆಯ ಲೌಡಿ ಖಂಡೆಯ
ದುರವಣೆಯ ಹೊಯಿಲಿನೊಳು ರಿಪುಗಜ
ವುರುಳಿದವು ತೆರಳಿದವು ಜೋದರ ಜೀವವಂಬರಕೆ ‖ ೭೭

ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳಿದುಹಾಯ್ಕಿ ದಾಡೆಯ
ಕೊಟ್ಟು ಮೋಱೆಯನೊಲೆದು ಹರಿದಱೆ
ಯುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದಪ್ಪಳಿಸಿ ಜೋದರನಂಘ್ರಿಯಿಂದರೆದು ।
[1]ಇಟ್ಟು ಕೆಡಹಲು ಹೆಣನ ಲೊಟ್ಟಾ
ಲೊಟ್ಟಿ ಮಸಗಿತು[1] ತುರಗ ನರ ರಥ
ವಿಟ್ಟಣಿಸೆ ಸವಱಿದವು ದಂತಿವ್ರಾತವುಭಯದೊಳು ‖ ೭೮

ಕುತ್ತಿ ಹಿಂಗುವ ಭಟರ ದಾಡೆಯೊ
ಳೊತ್ತಿ ನೆಗಹಿದಡೊಗುವ ರಕುತಕೆ
ಮುತ್ತಿ ಬಾಯ್ಗಳನೊಡ್ಡಿ ಕುಡಿದುದು ಶಾಕಿನೀನಿವಹ ।

[1] ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿದ ಹೆಣಗಳಟ್ಟೆಗಳೊಟ್ಟಿಲೆಸೆಯಲು (ಟ.)

ಮಿತ್ತುವಿನ ಗಣವಿಘದ ದಾಡೆಯು
ಸುತ್ತಿ ಜೋಲುವ ಕರುಳ ಹಿಣಿಲನು
ಘುತ್ತಿದವು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಹೆಣಗಿದವಸಮಸಮರದಲಿ ॥ ೭೯

ಅರರೆ ಮೃತ್ಯುವಿನಟಿಕೆಗೌಷಧ
ವರೆವವೊಲು ರಿಪುಬಲವನಸಿಯಿ
ಟ್ಟರೆದವಿಭ ಬರಿಕೈಯ ಭಾರಿಯ ಲಾಳವುಂಡಿಗೆಯ ।
ಸರಿಸಗುಂಡಿನೊಳೊಂದನೊಂದಿ
ಟ್ಟೊರಸಿದವು ಕೊಡಹಿದವು ಸೀಳಿದು
ಹೊರಳಿಚಿದವೆಱಗಿದವು ನಾನಾವಿಧದ ಕೊಲೆಗಳಲಿ ॥ ೮೦

ವ್ರಣದ ಬಂಧದ ಜಿಗಿಯ ದಾಡೆಗೆ
ಕುಣಿದು ಕವಿವ ವಿಹಂಗತತಿಗ[ಳಿ]
ನಣಲೊಳಡಸಿದ ತಲೆಗೆ ಕೈಗುತ್ತುವ ನಿಶಾ[1][ಟ][1]ರಲಿ ।
ಹೆಣನ ಬೀಸುವ ಕೈಗಳಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸುವಸುರರಿನುರುಕಪಾಲವ
ಕೆಣಕುವಳಿಯಿಂ ಚಂಡಿಯಾದವು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳು ॥ ೮೧

ಅಡಸಿ ತಲೆಗಳ ಕಿತ್ತು ಸೇನೆಯ
ನಿಡುವ ಬಸುಟನು ಬಗಿದು ಕರುಳನು
ಕೊಡಹಿ ಸೂಸುವ ಮಿದುಳ ಮೊಗೆದೆಣ್ದೆಸೆಗೆ ಸಾಲಿಡುವ ।
ಅಡಗನಾಯಿದು ಕೆದಱಿ ರಕುತವ
ತುಡುಕಿ ಚೆಲ್ಲುವ ಕರಿಯ ಬರಿಕೈ
ಬಿಡಿಸಿದವು ಹುಟ್ಟಾಗಿ ಯಮರಾಜನ ಪರಿಗ್ರಹಕೆ ॥ ೮೨

ಕಾಲುಗಳಲೊಡೆತುಳಿವ ಮೋಚೆಯ
ತೋಳಿನೊಳು ಬೀಸಿಡುವ ರದನದಿ
ಹೋಳಿಸುವ ಖಾತಿಯಲಿ ನಾನಾವಿಧದ ಕೊಲೆಗಳಲಿ ।

---

[1] ಚ (ಕ.)

ಕಾಲನೊಗಡಿಸೆ ಕೊಲುವ ಮದಗಜ
ಜಾಲಗಳೊಳಾರೋಹಕರು ಕೆಂ
ಗೋಲ ಮಳೆಗಱೆದಾರಿದರು ನೃಪಸೇನೆಯೆರಡಱಲಿ ॥ ೮೩

ನೀಲ ಗಿರಿಗಳ ನೆಮ್ಮಿ ಘನಮೇ
ಘಾಳಿ ಸುರಿದವೊ ಮಳೆಯನೆನೆ ಬಿಱು
ಗೋಲ ಸೈವಳೆಗಱೆದರುಭಯದ ಜೋದರವಗಡಿಸಿ ।
ಮೇಲೆ ತೊಳಲುವ ಖಚರ ನಿಚಯಗ
ಳಾಲಿಯೊಲೆದವು ಧರೆಗೆ ಗಗನಕೆ
ಕಾಳಿಕೆಯು ಪಸರಿಸಿತು ಜೋದರ ಕೋದ ಶರಜಾಲ ॥ ೮೪

ಎಲೆಲೆ ವಿಂಧ್ಯಾಚಲದ ಹರಿಬಕೆ
ಕಳನ ಹೊಕ್ಕವೊ ಕಣೆಗಳೆನುತಾ
ನಳಿನಸಖನಂಜಿದನು ಕೋಪಾಟೋಪಕಭ್ರದಲಿ ।
ಅಲಗುಗಣೆಗಳೊ ಮೇಘತರುವಿನ
ತಳಿತ ತುದಿಗೊಂಬುಗಳೊ ಬೀಳುವ
ತಲೆಗಳೋ ತತ್ಫಲಸಮೂಹವೊ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ ॥ ೮೫

ಸರಳ ಸರಳೊಳು ಕಡಿವ ಕರಿಗಳ
ಕೊರಳ ಹಱಿಯೆಸುವ್ವೇರಣದ ವೊಗ
ವರಿಗೆಗಳ ಖಂಡಿಸುವ ವೋಱೆಯು ಕರವ ತುಂಡಿಸುವ ।
ಸರಳು ವದನವ ತಾಗಿ ಪೇಚಕ
ಕುರವಣಿಸೆ ತೆಗದೆಸುವ ಜೋದರ
ಧುರಚಮತ್ಕೃತಿ ಬೆಱಗನಿತ್ತುದು ದೇವಸಂತತಿಗೆ ॥ ೮೬

ಶೂರ ಜೋದರ ಮೇಲುವಾಯಿದು
ವೀರಸಿರಿ ಬಿಗಿಯಪ್ಪೆ ಮುತ್ತಿನ
ಹಾರ ಹಱಿಯಲು ಕೆದಱಿದವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮುತ್ತುಗಳು ।
ವಾರಣದ ಕುಂಭಸ್ಥಳಂಗಳ
ಚಾರುಮೌಕ್ತಿಕನಿಕರವೋ ಮೇಣ್
ಭಾರತಾಹವ ಕೌತುಕೋದ್ಧಯುರಸಕೆ ನೆಲೆಯಾಯ್ತೊ ॥ ೮೭

ಅರರೆ ಶರ[1]ಸಾಗರದ[1] ಜೋದರ
ಸರಳಹತಿಯಲಿ ಮಂದರಾಚಲ
ಕರಿಯ ಮಸ್ತಕವೊಡೆದು ಕೆದಱಿತು ಮೌಕ್ತಿಕವ್ರಾತ ।
ಹರೆದು ತಾರೆಗೆಯಾದವಭ್ರದೊ
ಳುರುಳೆ ರತ್ನಾಕರನೆನಿಪ್ಪಾ
ಬಿರುದು ಸಂದುದು ಶರನಿಧಿಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೮೮

ಧುರದ ಜಯಸಿರಿ ವೀರ ಭಟರಿಗೆ
ಸುರಿವ ಲಾಜಾವರುಷದಂತಿರೆ
ಸುರಿದ ಮುತ್ತುಗಳೆಸೆದವಭ್ರವಿಮಾನ [2]ಭಾಗದಲಿ[2] ।
[3] ಕರಿಶಿರದ ಮುಕ್ತಾವಳಿಯೊಳೊಪ್ಪಿದ[3]
ವರ ವಿಜಯರೊಡಗೂಡಿ ಜಯವಧು
ವಿರದೆ ಪುಳುಕಿತೆಯಾದಳೆನೆ ಚೆಲುವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೮೯

ವಿಗ್ರಹದೊಳಿದಿರಾಂತ ಕರಿಗಳ
ವಿಗ್ರಹಂಗಳು ಕೆಡೆಯೆ ಕಾದಿ ಸ
ಮಗ್ರಬಲ ಜೋದಾಳಿ ಕೊಂಡುದು ಸುರರ ಕೋಟೆಗಳ ।
ಉಗ್ರದಾಹವಭೂತಗಣಕೆ ಸ
ಮಗ್ರಭೋಜನವಾಯ್ತು ಸಂಗರ
ದಗ್ರಿಯರು ಕೈವೀಸಿದರು ತೇರುಗಳ ತಿಂತಿಣಿಯ ॥ ೯೦

[4]ನೊಗನ[4] ಬಿಗುಹಿನ ಕಂಧದ`ರುವಾ
ಜಿಗಳು ಕುಣಿದವು ಪಲ್ಲವದ ಸೆಱ
ಗಗಿಯೆ ಚಕ್ಕೆಯವೆತ್ತಿದವು ಮುಮ್ಮೊನೆಯ ಸೂನಗೆಯ ।
ಹೊಗರುಗಳ ತೀಡಿದರು ಕೀಲ
ಚ್ಚುಗಳ ಮೇಳೈಸಿದರು ಬಲುನಂ
ಬುಗೆಯ ಬದ್ಧರದೊಳಗೆ [5]ತುಂಬಿ[5]ದರಸ್ತ್ರ ಶಸ್ತ್ರಗಳ ॥ ೯೧

[1] ಸಂಧಾನ (ಟಿ.)	[2] ಬಾಪದಲಿ (ಪ).	[3] ಸುರಿದು ಪಸರಿಸಿ ಮೆಱೆವ ಮೌಕ್ತಿಕ.	[4] ನೊಗದ (ಪ.)	[5] ತೀವಿ (ಟಿ.)

ಹಯನಿಕರ ಖುರಕಡಿಯ ವಜ್ರಾಂ
ಗಿಯನು ಹೊತ್ತವು ಝುಡಿವ ಹೊಂಗಂ
ಟೆಯ ವಿಡಾಯ ವರೂಥವನು ಕರೆಸಿದವು ಚೀತ್ಕೃತಿಯ ।
ಜಯನಿನದವಳ್ಳಿಱಿಯೆ ಸೂತಾ
ಶ್ರಯದಲತಿರಥನಿಕರ ರಥಸಂ
ಚಯವ ವೆಂಠಣಿಸಿದರು ತುಳುಕಿದರತುಳ ತೋಮರವ ॥ ೬೨

ಪೂತು ಸಾರಥಿ ಭಾಪು ಮಝುರೇ
ಸೂತ ಧಿರುಧಿರು ಎನುತ ರಥಿಕ
ವ್ರಾತ ಮಿಗೆ ಬೋಳೈಸಿ ಕೊಂಡರು ಹಯದ ವಾಘೆಗಳ ।
ಆ ತುರಂಗದ ಖುರಪುಟದ ನವ
ಶಾತಕುಂಭದ ಗಾಲಿಯುಱುಬೆಯು
ನಾ ತತುಕ್ಷಣವಾಂಪರಾರೆನೆ ಕವಿದುದುಭಯದೊಳು ॥ ೬೩

ಹರಿವ ರಥದುರವಣೆಗೆ ನೆಱೆಯದು
ಧರಣಿಯೆಂದಂಭೋಜಭವನೀ
ಧರೆಯನಿಮ್ಮಡಿಸಿದನೊ ಎನಲಾ ಬಹಳ ಸಮರದೊಳು ।
ಹರಿವ ರಥಪದಧೂಳಿ ಮಕರಾ
ಕರವ ಕುಡಿದುದು ಚೀತ್ಕೃತಿಯ ಚ
ಪ್ಪರಣೆ ಮಿಗಲುಱುಬಿದರು ರಥಿಕರು ಸರಿಸ ವಾಘೆಯಲಿ ॥ ೬೪

ಘನರಥದ ಚೀತ್ಕಾರ ಗಜಱುವ
ಧನುವಿನಬ್ಬರ ಹಯದ ಹೇಷಾ
ನಿನದ ರಥಿಕರ ಬೊಬ್ಬೆ ಸೂತರ ಬಹಳ ಚಪ್ಪರಣೆ ।
ಅನುವರದೊಳೊದಗಿತ್ತು ವಿಲಯದ
ವಿನುತ ಮೇಘಧ್ವಾನವನು ಸಂ
ಜನಿಸಿತೆನೆ ಹಳಚಿದವು ರಥರಥವೆರಡು ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೬೫

ತೆಗೆತೆಗೆದು ತಲೆಮುಟ್ಟು ಕಱೆದರು
ಬಿಗಿದ ಬಿಲುಗಳಲತಿರಥರು ಕಂ
ಬುಗೆಯ ಮುಱಿದರು ಹಯವ ತಱಿದರು ಸಾರಥಿಯ ಕೆಡಹಿ ।

ಹಗಲ ಹೊಳೆದರಮಮ ಬಾಣಾ
ಳಿಗಳಲಸವು ಮಹಾರಥರು ಕಾ
ಳೆಗದೊಳಹುದೆನಿಸಿದರು ರಣದೊಳು ಸುಳಿವ ಯಮನವರ ॥ ೯೬

ತಿರುಗೆ ತಿರುಗಿದರೆಚ್ಚರೆಚ್ಚರು
ಮರಳೆ ಮರಳಿದರೌಕಲೌಕಿದ
ರುರವಣಿಸಲುರವಣಿಸಿದರು ಮಾರ್ತಾಗೆ ತಾಗಿದರು ।
ಸರಳಿಗಂಬನು ಸೂತವಾಜಿಯು
ಶಿರಕೆ ಶಿರವನು ರಥಕೆ ರಥವನು
ಸರಿಗಡಿದು ಕಾದಿದರು ಸಮರಥರಾಹವಾಗ್ರದಲಿ ॥ ೯೭

ರಥವದೊಂದೆಸೆ ಹಯವದೊಂದೆಸೆ
ರಥಿಕರೊಂದೆಸೆ ಚಾಪಶರಸಾ
ರಥಿಗಳೊಂದೆಸೆಯಾಗೆ ಕೊಂದರು ಬಲದೊಳತಿರಥರು ।
ರಥಿಕರುರವಣೆಯುಭಯಬಲದಲಿ
ಕಥೆಯು ಕಡೆಯಾಯಿತ್ತು ಬಳಿಕತಿ
ರಥರು ಹೊಕ್ಕರು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನೀಪಾಲ ॥ ೯೮

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ಉಭಯಬಲದತಿರಥಮಹಾರಥ ।
ವಿಭುಗಳುಱೆ ಹಳಚಿದರು ರಣದಲಿ ।
ತ್ರಿಭುವನವು ರಂಜಿಸಿತು ಸವೆದುದು ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹ ॥

ಅಳಿದುದೆರಡಱ ಚೂಣಿ ಮುಂಗುಡಿ
ಯೊಳಗೆ ಕಡಲಾಯ್ತರುಣಜಲದೊ
ಬ್ಬುಳಿಯ ಖಂಡದ ದೊಂಡೆಗಳು ಕೆಸಱಿಡುವ ಮಿದುಳುಗಳ ॥
ಕಳದ ಹೆಣನೊಟ್ಟಿಲಲಿ ಮೊಗಸುವೊ
ಡಳುಕಿದರು ಮನ್ನೆಯರು ಬಳಿಕ[1]ರೆ[1]
ನೆಲೆಗಳಲಿ ಸೂಳೈಸಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು ॥ ೧

ನರನ ರಥ ಕುಣಿದುದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನುರು ವರೂಥಸಗಾಢದೊಳು ಚೀ
ತ್ಕರಿಸಿತನಿಲಾತ್ಮಜನ ಸ್ಯಂದನ ಮುಂದುವರಿಯುತಿರೆ ।
ಭರದಿ ಮಾದ್ರೀಸುತರ ತೇರುಗ
ಳುರವಣಿಸಲಭಿಮನ್ಯುಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಿರದೆ ಕೈಕೊಳ [2]ಲಾಯಿತಿತ್ತಲು ಕದನಕುದ್ಯೋಗ[2] ॥ ೨

[3]ವಿನುತ ಭೀಷ್ಮನು ಗಜಱೆ[3] ದುರಿಯೋ
ಧನನು ಬಿಲುಗೊಳಲಾತನನುಜರು
ಧನುವ ತುಡುಕೆ ಸುಶರ್ಮಶಲ್ಯರು ಸರಳ ಹೊದೆಗೆದಱೆ ।
ಮೊನೆಗಣೆಯನಳವಡಿಸೆ ಗುರು ಗುರು
ತನುಜನಸ್ತ್ರವ ತಿರುಹೆ ಸೇನಾ
ವನಧಿ ಗರ್ಜಿಸಲಾಯ್ತು ಸಂಕುಲಸಮರ [4]ಸೌರಂಭ[4] ॥ ೩

---

[1] ರಿ. (ಕ.) [2] ಲಾದುದಿತ್ತಲು ಸಮರಕುದ್ಯೋಗ (ಗ.), ಲಿತ್ತಲಾಯಿತು ಕೌತುಕೋದ್ಯೋಗ (ಚ.) [3] ಧನುವ ಮಿಡಿಯಲು ಭೀಷ್ಮ (ಜ.) ಇನನ ಸುತ ನಳವಡಿಸೆ (ಟ.) [4] ಪುಥಯದಲಿ (ಕ.ಗ.)

ಶಕುನಿ ಸಹದೇವನೊಳು ಶಲ್ಯನು
ನಕುಲನೊಳು ದುಶ್ಶಾಸನನು ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯೊಡನೆ ಸೈಂಧವನು ಕುಂತೀಭೋಜಭೂಪನೊಳು ।
ಸಕಲನಾಯಕರಂದು ಯುದ್ಧೋ
ದ್ಯುಕುತರಾದರು ಕೇಳು ನೃಪ ತಾ
ವಕರ ಕೌಂತೇಯರ ಸಮಗ್ರಾಹವದ ವಿಸ್ತರವ ॥ ೪

ಕಣೆಗೆದಱಿ [1]ದ್ರುಪದಾಂಕ ಗುರುವನು[1]
ಕೆಣಕಿದನು ತತ್ತನುಜ ಭೀಷ್ಮನ
ಸೆಣಸಿದನು ಮೂದಲಿಸಿದನು ಲಕ್ಷಣನನಭಿಮನ್ಯು ।
ರಣಕೆ ಕರೆದನು ಕೌರವಾನುಜ
ಗಣವನನಿಲತನೂಜನಿತ್ತಲು
ಹೆಣಗಿದರು ಭಗದತ್ತಭೀಮಕುಮಾರರವಗಡಿಸಿ ॥ ೫

ಕಲಹದೊಳು ಕರಿಘಟೆಯ ಹೊಯ್‌ಹೊ
ಯ್ದಲಸಿ ಕೌರವನನುಜನನು ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಕಳುಹಿ ಬೇಸಱುತನಿಲಸುತ ಮಸಗಿ ।
ನೆಲನ ಲೋಭಿಯ ಬುದ್ಧಿ ಮರಣಕೆ
ಫಲಿಸಬೇಹುದು ಕರೆ ಸುಯೋಧನ
ನಿಲಲಿ ಬವರಕ್ಕೆನುತ ಗದೆಯನು ತೂಗಿದನು ಭೀಮ ॥ ೬

ಭುಜವನೊದಱಿಸಿ ಸಿಂಹರವದಲಿ
ಗಜಱಿ ಗದೆಯನು ತಿರುಹಿ ರಿಪುಭೂ
ಭುಜರನಱಸಿದನಳವಿಗಾಂತರೆ ಕೊಂದನತಿಬಳರ ।
ತ್ರಿಜಗ ಮಝುಭಾಪೆನಲು ಪವಮಾ
ನಜನು ತಿರುಗಿಟ್ಟಣಿಸೆ ಸೇನಾಂ
ಬುಜಕೆ ಕುಂಜರನಾದನೈ ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತಿಪ ॥ ೭

[1] ಕಲಿ ದ್ರುಪದ ದ್ರೋಣನ (ಚ.)

ನಡೆದರಾಹವಕನಿಲನಂದನ
ನೊಡನೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲದ್ರುಪದರು
ತುಡುಕಿದರು ಬಿಲುಗೋಲನೈದಿತು ಪವನಜನ ಚೋಣಿ ।
ಗಡಣಿಸುವ ಮುಂಮೊಗದ ಕೌರವ
ಪಡೆಯು ಹೇರಡವಿಯನು ಸವಱಲು
ಕಡಿತಕಾಱರು ಮುಂದೆ ಹೊಕ್ಕುದು ನಕುಲಪಾರ್ಥಜರು ॥ ೮

ಕಡಿದರರಿಭಟಪಾದಪವನಡ
ಗೆಡಹಿದರು ಗಜಗಿರಿಗಳನು ರಥ
ದೆಡೆದೆವರ [1]ಕೊಚ್ಚಿದರು[1] ತುರಗವ್ರಜದ ಬಲುಮೆಳೆಯು ।
ಕಡಿದು ಹರಹಿದರನಿಲಸುತ ಕಾ
ಲಿಡಲು ತೆಱಹಾಯ್ತು ಹಿತವಿಪಿನದ
ಕಡಿತ ತೀರಿತು ಹೊಕ್ಕನರೆನೆಲೆಗಾಗಿ ಕಲಿಭೀಮ ॥ ೯

ಎಲೆಲೆ ವಿಲಯಕೃತಾಂತನೋ ನ
ಮ್ಮಳವು ಕೊಳ್ಳದು ಬೆಂಗೊಡಲಿ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸದಿರಿ ಮರುಳಾಗದಿರಿ ಹುರುಳಾಗಿ ಹೆಂಡಿರಿಗೆ ।
ಕೊಲೆಗಡಿಗನೋ ಭೀಮನೋ ರಿಪು
ಬಲಜಲಧಿಬಡಬಾನಲನೊ ತೊಲ
ತೊಲಗೆನುತ ತೆಗೆದೋಡಿತರೆನೆಲೆ ಕೌರವನ ಹೊರೆಗೆ ॥ ೧೦

ಅದಟನಡ್ಡೈಸಿದನು ದುರುಳನ
ಮದವ [2]ನಳಿವೆನು[2] ಬಾಯ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್
ಕದನದಲಿ ನಡುಗಿಸುವ ನಾಯಕವಾಡಿಗಳನೆನುತ । ॥
ಬದಗನಿ[3]ದಿರಾದನು ಜಯಶ್ರೀ
ಮದನಕಾಯನು ಕಪಟದಾಯನು
ವಿದಿತಮಾಯನು ರಣದಜೇಯನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೧೧

---

[1] ತೂರಿದರು (ಗ.), ಸವಱಿದರು (ಜ.) [2] ಮುಱಿವೆನು (ಟ.)
[3] ಹೊದಗನಿ (ಗ.), ಒದಗುತಿ (ಜ.), ಅದಿರದಿ (ಟ.)

ಎಲವೊ ಮಾರುತಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಕೋ
ಮಳೆಯ ಹುದುವನು ಮೆಚ್ಚಿ ನನ್ನೊಳ
ಗಿಳೆಯ ಹುದುವನು ಬಯಸಿದ್ಯೆ ಛಲದಂಕನೆಂದಱಿಯ ।
ನೆಲನ ಬೇಟವ ಬಿಸುಟು ಜೀವದ
ಲುಳಿದು ತೊಲಗೆನೆ ಪವನಸುತ ಕಳ
ಕಳಿಸಿ ನಗುತವೆ ಕೌರವೇಂದ್ರಂಗೆಂದನುತ್ತರವ । ೧೨

ಕೆಡಹಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ರಕುತವ
ಕುಡಿದು ನಿನ್ನೂರುಗಳನೀಕ್ಷಣ
ವುಡಿದು ಕೊಂಬೆನು ಧರೆಯನಲ್ಲದೆ ಹುದುವ ಬಯಸುವೆನೆ ।
ಪೊಡವಿ ದ್ರುಪದಕುಮಾರಿಯೆಮ್ಮಯ
ಮಡದಿ[1]ಗನ್ಯರು ಮನವಿಡಲು ಬಳಿ
ಕ[1]ಡಗುದಱಿವೆನೆನುತ್ತ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನವಗಡಿಸಿ ॥ ೧೩

ಗಾಳಿಯುಱುಬೆಗೆ ಮಲೆತ ಮೇಘದ
ತೋಳುವಲ ನಗೆಗೆಡೆಯಲಾ ಕುರು
ಪಾಲನೆತ್ತಲು ಭೀಮನೆತ್ತಲು ಶಿವಶಿವಾ ಎನುತ ।
ಮೇಲಣಮರರ ಮಂದಿ ನಗೆ ನೃಪ
ಮೌಳಿ ಜವಗೆಡೆ ಖಾತಿಯೊಳು ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಹೊಕ್ಕುದು ಭೀಮಸೇನನ ರಥವ ಮುಱಿಯೆಸುತ ॥ ೧೪

ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಕೈಕೊಂಡ ರಥಿಕಾ
ವಳಿಯ ಗೋಣಡವಿಯಲಿ ಭೀಮಾ
ನಲನ ವಿಲಸತ್ಕೇಳಿ ಕಾಣಿಸಲಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ ।
ಇಳೆಯೊಳೀ ಪವಮಾನನಂದನ
ನುಳಿಯೆ ಯಮರಾಜಂಗೆ ಬೆಸಕ್ಕೈ
ವಳವಿ ಹಲಬರಿಗಾಗದೆಂದುದು ಸಮರ ಭೂತಗಣ ॥ ೧೫

---

[1] ಯಲ್ಲವೆ ಶೋಗರಳುಪಿದರ (ಟ.)

ಪವನಜನ ಕೈಘಾಸಿಗಾನದ
ಬವರಿಗರನೀಕ್ಷಿಸುತ ರಥವನು
ಕವಿಸಿದನು ಕೈನೆಗಹಿ ಮೋಹರಕಭಯವನು ಕೊಡುತ ।
ಹವಣಿಸೈ ಹೇರಾಳದಾಟೋ
ಪವನು ಹಾರೈ ಜಯವ ರಣದಲಿ
ತವಕಿಸೈ ತೆಗೆದೋಟಕೆನುತುರವಣಿಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ ॥ ೧೬

ಎಲೆ ಪಿತಾಮಹ ನೀವು ಕರುಣಿಸಿ
ದಳವ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವೆ ಜಯವೆಮ
ಗುಳಿವು ಬೇಱೆಂತೆನುತ ಕೊಂಡನು ಪವನಸುತ ಧನುವ ।
ಚಳಕದಲಿ ತೆಗೆದೆಚ್ಚಡಹಿತನ
ಹಿಳುಕ ಸೀಳಿದು ಬಿಸುಟು ಭೀಮನ
ಗೆಲಿದನೆಂಟಂಬಿನಲಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಸಮರದಲಿ ॥ ೧೭

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ವರಪಾಂ
ಚಾಲರಿಗೆ ಚೈದ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ಸ್ಯನೃ
ಪಾಲ ಸೃಂಜಯರಾದಿಯಾದಕ್ಷೋಹಿಣೀದಳಕೆ ।
ಸೂಳು ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸುವ ಘನನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಯ ಗಡಣದೊಳು ಕೆಂ
ಗೋಲಮಳೆಗಱೆಯುತ್ತ ಗಂಗಾಸುತನ ಕೆಣಕಿದರು ॥ ೧೮

ಪೂತು ಮಝರೇ ಪಾಂಡುಸೈನ್ಯ
ವ್ರಾತ ಕವಿದುದು ಕೇಳಿರೈ ಮು
ಯ್ಯಾಂತುದೇ ಬರಹೇಳಿ ವೈವಸ್ವತನ ಪರಿಜನವ ।
ಘಾತಿಸುವೆನದನೆನುತ [1]ತೊಡಚಿದ[1]
ನೂತನಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲಿ ರಿಪುಸಂ
ಘಾತವನು ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚು ಘಲ್ಲಟಿಸಿದನು ಕಡಿಕಡಿಯ ॥ ೧೯

[1] ಕೊಡಹಿದ (ಕ.ಗ.ಪ.)

ಕಾಳೆಗಕ್ಕಿದಿರೊಡ್ಡಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಕೋಲ ಹತಿಯಲಿ ಮಡಿದ ರಿಪುಭೂ
ಪಾಳಿ ಹರಿದುದು ಸುರರ ಹೆಂಡಿರ ಮುರಿದ ಮುಂದಲೆ[1]ಯ[1] ॥
ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮೈತಪ್ಪ ವೀರಭ
ಟಾಳಿಯೊಡನಲ್ಲಿಂದ ಸುಭಟರು
ಸೂಳೆಬಂಟಿಕೆಯಿಂದ [2]ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ನಾಕದಲಿ[2] ॥ ೨೦

ಮುಡುಹುಗಳೊಳೊಡೆಹೊಯ್ವ ಕಾಲಲಿ
ಮಿಡಿಯ ಮೆಟ್ಟುವ ತಂಬುಲವ ತೆಗೆ
ದಿಡುವ ಕರೆಕರೆದೊರೆಯನುರ್ಚುವ ನಾಯ ಹೆಸರಿಡುವ ।
ತೊಡರುಗಟ್ಟುವ ಬೈವ ಭಟ್ಟರ
ಬಿಡುವ ಕಾದುವ ವೀರಭಟರಿಂ
ದಿಡಿದುದಮರಾವತಿಯ ಸೊಂಪಿನ ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳು ೨೧

ಸುರರಿಗತ್ತಣ ಗಜಬಜವ ಪರಿ
ಹರಿಸಲಱಿಯದೆ ವೀರಭೀಷ್ಮನ
ಧುರವನೀಕ್ಷಿಸಲಿತ್ತಲಳವಡದೇನನುಸುರುವೆನು ।
ಅರರೆ ಅಂಬರಸರಸಿ ರಿಪುಭಟ
ವರರ [3]ಮುಖಪಂಕರುಹವನವಿ
ಸ್ತರಣವಾದುದೆನ[3]ಲ್ಕೆ ಗಂಗಾಸೂನು [4]ಕೈಕೊಂಡ[4] ೨೨

ಕಡುಮನದ ಕೈಸೂಱೆಗಾಱರ
ನಡಗೆಡಹಿದನು ಧುರದ ಗೆಲವಿಗೆ
ಮಿಡುಕುವರನಸಿಯುರೆದು ನೆಗ್ಗಿದನೇನನುಸುರುವೆನು ।
ಗಡಣಿಗರನೊಂದೊಂದು ಶರದಲಿ
ತಡೆಗಡಿವ ಸಂರಂಭ ಭೀಷ್ಮನ
ಬಿಡುಧನುವಿನುಬ್ಬಟೆಗೆ ತೆರಳಿತು ಮಕುಟವರ್ಧನರು ॥ ೨೩

---

[1] ಗೆ (ಪ.)　[2] ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ನಾಯಕರು (ಕ.ಗ.)　ಖಾಡಾಖಾಡಿ ಗೈದಿದರು (ಟ)　[3] ಶಿರಃಪಂಕಜರಜನಿದಳಿತವಾದುದೆನಲು (ಪ.)　[4] ತವೆ ಕೊಂದ (ಪ.)

ಬಳಸಿ ತಾರೆಗಳೆಸೆಯೆ ಚಂದ್ರರು
ಹಲಬರಾದರೊ ನಭದೊಳೆನೆ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ [1]ಮಣಿಮೌಳಿಗಳು[1] ಸಂದಣಿಸಿದವು ಗಗನದೊಳು ।
ಗೆಲಿದನಹಿತಾನೀಕವನು ರಿಪು
ಬಲ ದಿಶಾಪಟ ಭೀಷ್ಮನಿತ್ತಲು
ಕಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ವಿರಥನ ಮಾಡಿದನು ಶಲ್ಯ ೨೪

ಅರಸನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ನಡೆದು
ತ್ತರನು ಶಲ್ಯನೊಳಾಂತು ನಿಂದನು
ಸರಳ ಸರಿವಳೆಗಱೆಯೆ ಕಡಿದನು ಶಲ್ಯಭೂಪಾಲ ।
ಧುರವಿಶಾರದನಹೆ ವಿರಾಟನ
ಹಿರಿಯಮಗ ನೀನೆಂದು ಗೋಕುಲ
ಹರಣದಲಿ ಕಲಿಯಾಗಿ ಕಾದಿದೆಯೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ೨೫

ಎಸಲು ಶಲ್ಯನ ಸರಳ ಖಂಡಿಸಿ
ನಿಶಿತ ಬಾಣದಲುತ್ತರನು ತೆಗೆ
ದೆಸಲು ಖತಿಯಲಿ ಶಲ್ಯನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಮಹಾಶರವ ।
ಅಸಮಬಲನಾಕರ್ಣಪೂರದಿ
ನೆಸೆ ವಿರಾಟಕುಮಾರನಸು ಲಂ
ಘಿಸಿತು ಕಾಯವನೊದೆದು ಖಚರೀಜನದ ಕುಚಯುಗಕೆ । ೨೬

ವೀರ ಶಲ್ಯ ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಭಾ
ಗೀರಥಿಯ ನಂದನರು ಪಾಂಡುಕು
ಮಾರಕರ ಸೇನೆಯೊಳು ಗೆಲಿದರು ಮುಱಿದರತಿಬಲರ ।
ಧೀರ [2]ಸುಭಟರ[2] ರಕ್ತಧಾರಾ
ಸಾರ ಲೋಹಿತ ಬಿಂಬವನು ಘನ
ವಾರಿಯಲಿ ತೊಳೆದಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮಜಲಧಿಗಿನನಿಳಿದ ॥ ೨೭

[1] ಮೌಳಿಗಳಡಿಗೆ (ಕ.ಚ.ಟ.) [2] ಭಟರ್ಗಳ (ಕ.ಗ.ಚ.)

ಸೂಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಸೇನೆಯ ತೆಗೆಸಿದವು ಹೆ
ಗ್ಗಾಳೆ ಮೊಳಗಿದವಾನೆವಱೆ ಗಜಱಿದವು ಡೌಡೆಗಳು ।
ಪಾಳಯಕೆ [1]ತಿರುಗಿ[1] ದರಖಿಲ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಗಂಗಾಸುತನ ಪಾಂ
ಚಾಲಕನ ನೇಮದಲಿ ಕೌರವ [2]ಪಾಂಡುನಂದನರು[2] । ೨೮

ಇತ್ತಲೀ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮಹಿಯೊಳು
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಭಾಗ್ಯೋದಯ[3]ವು[3] ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿತು ವೈವಸ್ವತಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಿದ್ಧಿಸಿತ ।
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಜಂಬುಕ[4]ಖಗಾ[4]ಳಿಯ
ಚಿತ್ತ ನಿಶ್ಚಲವಾಯ್ತು [5]ಸಲೆ ಮನ
ವು[5]ತ್ತರೋತ್ತರವಾಯ್ತು ಶಾಕಿನಿ ಡಾಕಿನೀ ಜನದ ॥ ೨೯

ಹೆಗಲ ಪಕ್ಕಲೆಗಳಲಿ ಕವಿದುದು
ವಿಗಡ ಪೂತನಿವೃಂದ ಜೀರ್ಕೊಳ
ವಿಗಳ ಕೈಱಾಟಳದೊಳ್ಳೈದಿತು ಶಾಕಿನೀ ನಿಕರ ।
ತೊಗಲ ಕುನಿಕಿಲ ಬಂಡಿಗಳಲಾ
ರ್ದಗಿದು ಹೊಕ್ಕರು ರಕ್ಕಸರು ಬಾ
ಯ್ದಗೆದು ಬಂದುದುಲೂಕ ಜಂಬುಕ ಕಾಕ ಸಂದೋಹ ॥ ೩೦

ತಳಿತ ತಲೆಯೋಡಿನೊಳು ಶೋಣಿತ
ಜಲವ ಕಾಸಿದರೆಲೆಯ ಕರುಳನು
ಹಿಳಿದು ಹಿಂಡಿದರಿಕ್ಕಿದರು ಕುಸುರಿಗಳ ಮೂಳೆಗಳ ।
ತೆಳುದೊಗಲ ಚಕ್ಕಳದ ಕೈಚ
ಪ್ಪಳೆಯುವರು ಹಂತಿಯಲಿ ಕುಡಿದರು
ಕೆಳೆಯುರಿಗೆ ಸವಿದೋಱೆ ಪೂತನಿ ನಿಕರ ಗಡಣದಲಿ ॥ ೩೧

---

1 ತೆರಳಿ (ಕ.) 2 ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ (ಜ.) 3 ಕೆ (ಕ.ಟ.) 4 ಬಕಾ (ಕ.ಚ.) 5 ಸಮರದೊಳು (ಟ.)

ಕರುಳನಣಲೊಳಗಡಸಿ ನಲಿದುದು
ಮರುಳ ಬಳಗ ಕಪಾಲ ಪಾತ್ರೆಯು
ನರೆನೆಗಹಿ ಕೊಂಕಿನಲಿ ಕುಡಿದರು ಮುಕ್ತಕೇಶಿಯರು ।
ಮೊರೆವೆಣನನೊಡೆ ಮೆಲುತ ಹಾಡಿತು
ದುರುಳ ದಾನವನಿಕರ ಪಾಂಡವ
ಕುರುನೃಪರ ಹರಸಿದುದು ಕೈಪಱೆಗುಟ್ಟಿ ಭೂತಗಣ ॥ ೩೨

ಸಿಡಿದ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳನಾಯಿದು
ಕುಡುಕುಗೊಂಡವು ಕಾಗೆಗಳು ಹಿ
ಮ್ಮಡಿಯ ಹೊರಳಿಯು ನರವ ಸೆಳೆದವು ಜಂಬುಕಾದಿಗಳು ।
ಅಡಗ ಕದುಕಿಱಿದೊಱಲಿ ಕರೆದವು
ಗಡಣವನು ಗೂಗೆಗಳು ರಕುತದ
ಕಡಲಲೋಕುಳಿಯಾಡಿದವು ಭೇತಾಳ ಕಾಳಿಯರು ॥ ೩೩

ತೆಳುದೊಗಲ ನಿಡುಸೋಗೆಯುಡುಗೆಯ
ನೆಳಗರುಳ ಸಿಂಗಾರದುಱುಬಿನ
ಕೆಳದಿಯರ ಕೈನೇಣ ಕಿಱಿದೊಟ್ಟಿಲಿನ ಬೊಂಬೆಗಳ ।
ಎಳಮಿದುಳ ಕಜ್ಜಾಯ ಮೂಳೆಯ
ಹಳುಕು ಕಾಳಿಜದಟ್ಟುಗುಳಿಗಳ
ಕೆಳೆಗಳೊಳು ಕೊಡಗೂಸು ಪೂತನಿನಿಕರವೊಪ್ಪಿದವು ॥ ೩೪

ತೂ[1]ಳ[1] ಬರೆ ಕುಣಿದುದು ಕಬಂಧದ
ಜಾಲದೊಡನೆ ಪಿಶಾಚಗಣ ಭೇ
ತಾಳಗಣ ಕೈಪಱೆಯ ಬಡಿದುದು ಶಾಕಿನೀ[2]ನಿವಹ[2] ।
ಸಾಲು ಮಿಗೆ ಸೊಗಸಿದುದು ರಣಭೂ
ತಾಳಿಯಲಿ ಮತ್ತಿತ್ತ [3]ಕೇಳ್ದುದ[3]
ಪಾಳಯಂಗಳೊಳೆರಡಱಲಿ ಸಂಗರ ಮಹೋ[4]ದ್ಯೋಗ[4] ॥ ೩೫

---

1 ಳಿ (ಜ,) 2 ನಿಕರ (ಟ.) ಯರುಗಳ (ಕ.ತ.ಪ.) 3 ಲೇಳ್ದುದು (ಕ) ಕೇಳ್ವದು (ಗ) 4 ತ್ಸಾಹ (ಟ.)

ಹಿಳಿದ ಲೋಹದ ಸೀಸಕಂಗಳ
ಬಲಿಸಿದರು ಹೋಳಾದ ಕವಚವ
ಹೊಲಿಸಿದರು ಬಾಹುರಕೆ ಸವೆಗದ ಬಿರುಕ ಬೆಸಸಿದರು ।
ಕಳಚಿದಾಯುಧದಾಯತದ ಕೀ
ಲ್ಗೊಳಿಸಿದರು ಖಡ್ಗಕ್ಕೆ ಕುಂತವ
ಕಳೆದು ಕಾವನು ತೊಡಿಸುತಿರ್ದುದು ಸೇನೆಯೆರಡಱಲಿ । ೩೬

ತಡಿಯ ಬಲಿಸುವ ಗುಳನ ಱಂಚೆಯ
ಗಡಣಿಸುವ ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳನಾ
ಯ್ದಡಸಿ ಹೊಲಿಸುವ ಕ[1]ಬ್ಬಿ[1]ಗಳ ಕೊಂಡಿಗಳ ಮಿಗೆ ಬಲಿವ ।
ಒಡೆದ ದೂಹತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೀಲ್ಗಳ
ನಡಸಿ ಬೆಟ್ಟಿದ ಗಾಲಿಗಚ್ಚನು
ತೊಡಿಸುತಿರಲಾಯ್ತೆರಡು ಬಲದೊಳು ನಿದ್ರೆಗವಮಾನ ॥ ೩೭

ಅಸಿಯ ಮಸೆಸುವ ಮುಱಿದ ಲೌಡಿಯ
ಬೆಸುವ ಕುಂತದ ಧಾರೆಗಳ ಥಾ
ಳಿಸುವ ನೆಱೆಸೊಪ್ಪಾದ ಹಿಳುಕಿನ ಗಱಿಯ ಕೀಲಿಸುವ ।
ಹೊಸ ತಿರುವ ಕಟ್ಟುವ ಕಠಾರಿಯ
ಮಸೆವ ಹಲಗೆಯ ಬಲಿವ ಸುರಗಿಯ
ಬಸೆಯ ಬೆಳಸುವ ವೀರಭಟರೊಪ್ಪಿದರು ಕಟಕದಲಿ ॥ ೩೮

ಹಱಿದ [2]ಕೊರಳನು[2] ಬಿಗಿವ ಉರದೊಳು
ಮುಱಿದ ಬಾಣವ ಕೀಳ್ವ ಹೊಟ್ಟೆಯ
[3]ನಿ[3]ಱಿಗರುಳನೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಹೊಲಿಸುವ ಮದ್ದುಗಳನಿಡಿವ ।
ಉಱುವ ಸೇಕದ ನಸ್ಯದೊಳು ಹದ
ನಱಿವ ತುರಗದ ವೈದ್ಯತತಿಯೆ
ಚ್ಚಱಿಕೆಯಲಿ ಸಂತೈಸಿದರು ವಾಜಿಗಳ ವೇದನೆಯ । ೩೯

---

[1] ಪ್ಪಿ (ಗ.) [2] ಕರುಳನು (ಟ.) [3] ಹ (ಗ.ಚ.ಟ.ಪ.)

ಒಡಲಿನೊಳು [1]ಮುಱಿದಿದ್ದ[1] ಸಬಳವ
ನುಡಿಯಲೀಯದೆ ಕೀಳ್ವ ಮದ್ದನು
ಗಿಡಿವ ಜೇವಣಿಗೆಯೊಳು ಸಪ್ರಾಣಿಸುವ ದುರ್ವ್ರಣವ ।
ತೊಡೆದು ಕಟ್ಟುವ ಹಸ್ತಿವೈದ್ಯರ
ಗಡಣವುಭಯದೊಳೆಸೆವವಂತ್ಯದ
ಕಡಲ ರಭಸಕೆ ತೊಡಕನಿಕ್ಕಿತು ಬಹಳ ಬಲಜಲಧಿ ॥ ४೦

ಬಾದಣಿಸಿದೇಱುಗಳ ಬಾಯೊಳು
ಕಾದ ಬಾರಂಗಿಗಳನಳತೆಗೆ
ಕೋದು [2]ವಾಮದೊಳೆಯ್ದೆ ಪಿಡಿದರು ತೈಲಧಾರೆಗಳ ।
ಆದ ಮೈಗಂಡಿಯೊಳು ರಕುತವ
ಶೋಧಿಸುತ ಹಳದುಪ್ಪವನು ತೊಡೆ
ದಾದರಿಸಿದುದು ವೈದ್ಯಸಂತತಿ ವೀರಭಟರುಗಳ ॥ ४೧

ಖಡುಗದಡವೊಯ್ಲುಗಳಲಡುಮ
ದ್ದಡಸಿದರು ಸೂಕರನ ತುಪ್ಪವ
ತೊಡೆದರಿಱಿವೇಱಿನೊಳು ಬಿಟ್ಟರು ತೈಲಧಾರೆಗಳ ।
ಕುಡಿಸಿದರು ಮಂತ್ರೋದಕವನೊಳ
ಗಡಸಿ ಕರುಳನು ಮುಚ್ಚಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ
ತೊಡೆದರಖಿಳೌಷಧಿಗಳನು ನೃಪಸೇನೆಯೆರಡಱಲಿ ॥ ४೨

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

---

1. ಮುಱಿದಿಟ್ಟ (ಗ.ಜ.ತ.), ಹೊಕ್ಕಿಟ್ಟ (ಟ.) 2 ನೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿ (ಟ.), ತಾವದೊಳೆಯ್ದೆ (ಚ.ಜ.ತ.ಪ.)

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯ ದನುಜಪುರಟ್ಟನಂಭೋ
ಜಾಯತಾಕ್ಷನ ಖ್ಯಾತಿಯನು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಭಯಭಕ್ತಿಯಲಿ ಗೆಲಿದನು ಪರ ಸುದರ್ಶನವ ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ದಿನಕರನುದಯದಲಿ ಮುಂ
ಗಾಳೆಗದ ಗಾಢಾಭಿಲಾಷರು ಬಂದು ಕಣನೊಳಗೆ ।
ಮೇಲುನೆಲನಱಿದಖಿಲ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನವರೊಡ್ಡಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಾಜ್ಞೆಯಲಿವರು ಬಲಿದರು ತಮ್ಮ ಮೋಹರವ ॥ ೧

ದಳವೆರಡು ದಳಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ
ತಳಿತ ಸನ್ನೆಯ ಚೌರಿಯಲಿ ಬಿಡೆ
ಹಳಚಿದುದು ಹೊಯ್ದಾಡಿ ಬಿದ್ದುದು ಪಾಯದಳವಂದು ।
ತುಳಿದು ಹೊಕ್ಕವು ದಂತಿಘಟೆ ದಳ
ವುಳಿಸಿ ಹರಿದವು ತೇರುಗಳು ತೋಳ್
ಬಳಲೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು [1]ರಾವುತರಸಮ ಸಮರದಲಿ[1] ॥ ೨

ಏನ ಹೇಳುವೆನುಭಯ ಬಲದಲಿ
ಲೂನ ನಿವಹದ ಹಯವನಡೆಗೆಡೆ ।
ಮಾನೆಗಳ ಹೊದಱಿದ್ದು ಮುಗ್ಗಿದ ರಥದ ವಾಜಿಗಳ ।
ಮಾನವರ ಕಡಿಖಂಡದೊಂಡೆಯ
[2]ನೇನನೆಂಬೆನು ಹರಿವ[2] ರುಧಿರಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯ ಹರಹುಗಳ [3]ಪೂರದ ವಿಗಡ ವಿಗ್ರಹವ[3] ॥ ೩

---

[1] ಕಣನಲಿ ರಾಯರಾವುತರು (ಟ.), ರಾವುತರುಭಯಸೇನೆಯಲಿ (ಚ.)
[2] ಲೂನ ಭುಜಜಂಘೆಗಳ (ಜ.) [3] ಹೊರದಲಖಿಲವಿಗ್ರಹವ (ಟ.), ಹೊರದ ಚಪಲ ವಿಗ್ರಹವ (ಚ.ಪ.)

ಅಳಿದುದೆರಡಱ ಚೂಣಿ ದೊರೆಗಳ
ಬಲಕೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಘನಸಂ
ಕುಲ ಸುವಿಗ್ರಹ ಸಾಧನರು ಕೈಮಾಡಿ ಕಡಿವಡೆಯೆ ।
ದಳವುಳಿಸಿದನು ಭೀಮ ಕೌರವ
ದಳವ ತಱುಬಿದರಡ್ಡಬಿದ್ದರಿ
ಬಲದ ಸುಭಟರಿಗಿತ್ತನಮರಾವತಿಯ ಸಂಪದವ ॥ ೨

ಮುಱಿದು ಬಹ ನಿಜಸೇನೆಗಭಯದ
ಸೆಱಗ ಬೀಸುತ ಭೀಮಸೇನನ
ತಱುಬಿ ನಿಂದನು ಭೀಷ್ಮ ಬಿಗಿದನು ಸರಳಲಂಬರವ ॥
ತೆಱಹುಗೊಡವಂಬುಗಳು ಭೀಮಗೆ
ಬೆಱಗು ಬಲಿದುದು ಹೊಕ್ಕು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಿಱಿದು ಭೀಷ್ಮನ ಬಲದ[1]ಲೂಡಿ[1]ದನಖಿಳ ಖಗಕುಲವ ॥ ೩

ಬಳಿಕ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಬಲು
ಗಲಹ ಬಲಿದುದು ವಿಲಯ ರುದ್ರನ
ನಿಲವನೊಚ್ಚತಗೊಂಡ ಪರಬಲದೊಳಗೆ ಗಾಂಗೇಯ ।
ತಳಪಟವ ಮಾಡಿದನು ಭಾಷೆಯ
ಬಳಿಗೆ ಕೊಂದನು ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ನೆಲನ ವಲ್ಲಭರನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯ ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೪

ಬೀಳಲವನೀಪತಿಗಳತಿಹೀ
ಹಾಳಿಯಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮುಳಿದು [2]ಬ[2]ಲು
ಗೋಲಿನಲಿ ಗಂಗಾಕುಮಾರನ ಸಾರಥಿಯನೆಸಲು ।
ಮೇಲುಗಾಳೆಗದವರ ಸೇರಿತು
ಸೋಲ ಕುರುಪತಿಗಾಯ್ತು ಕಿರಣದ
ಗೊಳೆಯವು ಪಡುವಣ ಸಮುದ್ರಕೆ ತೆಗೆಯಲಿನನಿಳಿದ ॥ ೫

[1] ಲಕ್ಕಿ (ಕ.ಚ.)   [2] ಬಿ (ಕ.ಚ.)

ದಿನವೆರಡು ಹಿಂದಾದುದಿದು ಮೂ
ಱನೆಯ ದಿವಸದ ಬಹಳ ವಿಗ್ರಹ
ದನುವನಾಲಿಸು ರಾಯ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ ।
ದಿನಪನುದಯಾಚಲದ ಚಾವಡಿ
ವನೆಗೆ ಬರೆ ಬಲವೆರಡು ಗಳಗ
ರ್ಜನದಿ ಬಂದೊಡ್ಡಿದವು ಕಳನೊಳು ಖತಿಯ ಪಡಪಿನಲಿ ॥ ೮

ಸೂಳು ಮಿಗಲಳ್ಳಿಱಿವ ನಿಸ್ಸಾ
ಳೋಳಿಗಳ ತಂಬಟದ ಕೊಂಬಿನ
ಗಾಳುಗಜಱಿನ ಕಹಳೆಗಳ ಕಳಕಳದ ಬೊಗ್ಗುಗಳ ।
ಮೇಳವಣೆ ಭುಗಿಲಿಡಲು ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಘೋಳ ಘೋಷದ ರಭಸ ದೆಸೆಗಳ
ಸೀಳೆ ಸಿಡಿಲೆದ್ದೆರಡು ಬಲ ಹೊಯ್ದಾಡಿತೊಡಗಲಸಿ ॥ ೯

ಜೋಳವಾಳಿಯೊಳುಂಡು ಮಾಡಿದ
ಸಾಲವನು ತಲೆಗಳಲಿ ತಿದ್ದಿದ
ರಾಳ ತಱುಬುವ ಪತಿಗೆ ಹರುಷವ ಮಾಡಿ ತಮತಮಗೆ ।
ಕಾಲನೂರ್ಕೈದದು ಸುರಸ್ತ್ರೀ
ಜಾಲ ನೆಱೆಯದು ಗಗನ ಸುಭಟರ
ಸಾಲೊಳಡಗಿತು ಚಿತ್ರವೆನೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿತುಭಯಬಲ ॥ ೧೦

ಬರಲಿ ಸಮರಕೆ ಸಾತ್ಯಕಿಯ
ಕರೆಯೆನುತ ಬಿಲುದುಡುಕಿ ರಥದಲಿ
ಸರಿಸತಾಳಧ್ವಜವನೆತ್ತಿಸಿ ಸಮರಥರ ನೆರಹಿ ।
ಸರಳ ತೂಗುತ [1]ಮಾಱು[1]ಬಲವನು
ತಱುಬಿ ನಿಂದನು ಭೀಷ್ಮನಗ್ಗದ
ಬಿರುದ ಸಂಭಾವಿಸುತ ಪಾಠಕಕೋಟಿ ಗಡಬಡಿಸಿ ॥ ೧೧

---

[1] ಮುಱಿದ (ಗ)

ಕಾಲಯಮನೋ ಭೀಷ್ಮನೋ ಘಡ
ಮೇಳವೇ ಮಝು ಭಾಪು ಮಾರಿಯ
ತಾಳಿಗೆಗೆ ತುತ್ತಾದವೇ ತಡವೇಕೆ ತೆಗೆಯೆನುತ |
ಆಳು ಮುಱಿದುದು ಮೋಹರದ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಹುರಿಯೊಡೆದು ದೊರೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಬಿಸುಟರು ವೀರಗಂಗಾತನುಜನುಪಟಳವ ॥ ೧೨

ಸೋಲ ಮಿಗಲೊಳಸರಿವ ಬಿರುದರ
ಬೀಳಗೆಡಹಿಸಿ ಕಪಿಯ ಹಳವಿಗೆ
ಗೋಲನೆತ್ತಿಸಿ ಕೆಲಬಲದ ಮನ್ನೆಯರ [1]ಕೈವೀಸಿ[1] |
ಆಲಿಯಲಿ ಕಿಡಿ ಸೂಸೆ ಮಿಾಸೆಯ
ಮೇಲುದಿರುಹುತಲೌಡುಗಚ್ಚಿ ಕ
ರಾಳರೋಷ ಮಹೋಗ್ರವೀರನು ಪಾರ್ಥನಿದಿರಾದ ॥ ೧೩

ತೊಲತೊಲಗು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ವೃದ್ಧರಿ
ಗೆಳಭಟರಕೂಡಾವುದಂತರ
ವಳಿಬಲರ ಹೆದಱಿಸಿದ ಹೆಕ್ಕಳವೇಕೆ ಸಾರೆನುತ |
ತುಳುಕಿದನು ಕೆಂಗೋಲ ಜಲಧಿಯ
ನೆಲನದಾವುದು ದಿಕ್ಕದಾವುದು
ಸಲೆ ನಭೋಮಂಡಲವದಾವುದೆನಲ್ಕೆ [2]ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ[2] ॥ ೧೪

ಪೂತುರೇ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ವಿಶಿಖ
ವ್ರಾತಮಯವಾಯ್ತವನಿ ಕಾರ್ಮುಕ
ಭೂತನಾಥನ ಗರುಡಿಯಲ್ಲಾ ಕಲಿತ ಮನೆ ನಿನಗೆ |
ಆತುಕೊಳ್ಳಾದಡೆಯೆನುತ ಕಪಿ
ಕೇತನನ ಶರಹತಿಯನಾಂತಾ
ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಕೃಷ್ಣ ಬೆಱಗಾಗೆ ॥ ೧೫

---

1 [illegible]   2 [illegible]

ಆ ಸಮಯದೊಳು ರಣದೊ[1]ಳೌಕಿದ[1]
[2]ರಾ[2]ಸುಯೋಧನ ಶಲ್ಯ ಸಲೆ ದು
ಶ್ಶಾಸನನು ಕೃಪ ಶಕುನಿ ಗುರುಸುತರಾದಿಯಾದವರು ।
ಸೂಸಿದರು ಸರಳುಗಳನರ್ಜುನ
ಘಾಸಿಯಾದನು ವಿಲಯ ಮೇಘದ
ಮಿಾಸಲಿನ ಮಳೆಗಾಲವೆನೆ ಮೋಹಿದುದು ಶರಜಾಲ ॥ ೧೬

ಕುದುರೆ ಕಂಗೆಟ್ಟವು ಮುರಾರಿಯ
ಹೃದಯ ಸಂಚಲವಾಯ್ತು ಗಾಲಿಗ
ಳದುರಿದವು ಗರುವಾಯಿಗೆಟ್ಟನು ಮೇಲೆ ಹನುಮಂತ ।
ಹೆದಱಿದರು ನಾಯಕರು ಪಾಂಡವ
ರದಟು ಮುಱಿದುದು ಸುರರು ಚಿಂತಿಸಿ
ಕುದಿದರರ್ಜುನಪಕ್ಷಪಾತ ವ್ಯರ್ಥವಾಯ್ತೆಂದು ॥ ೧೭

ತೆರಳುವನೆ ಬಿಲುಗಾಱರಿಗೆ ವರ
ಗುರುವಲಾ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನನಿಬರ
ಸರಳ ಕಡಿದನು ಕೃಪನನೆಚ್ಚನು ಗುರುಸುತನ ರಥವ ।
ಉರುಳೆಗಡಿದನು ಶಲ್ಯನನು ಹೇ
ವರಿಸಲೆಚ್ಚನು ಕೌರವನ ಹೇ
ರುರದಲಂಬನು ಹೂಳಿದನು ಸೀಳಿದನು ಸಮರಥರ ॥ ೧೮

ಏಱುವಡೆದನು ಶಲ್ಯ ರಕುತವ
ಕಾಱಿದನು ದುಶ್ಶಾಸನನು ಕೈ
ಮಿಾಱಿ ಕೈಕೊಂಡೆಚ್ಚು [3]ನೊಂದನು[3] ಮತ್ತೆ ಗುರುಸೂನು ।
ಹೇಱಿದರು ಹಿಳುಕುಗಳ ಷ್ಮೈಯಲಿ
ಜೋಱು ಮಸಗಲು ಭೀಷ್ಮ ಕಡುಗಾ
ಹೇಱಿದನು ರೋಷಾಗ್ನಿವಿಕಟಜ್ವಾಲೆಮುಖನಾದ ॥ ೧೯

[1] ಳೊದಗಿದ (ಗ.ಜ.ಪ.) [2] ನಾ (ಕ.ಪ.) [3] ನಿಂದನು (ಕ.) ಮುಱಿದನು (ಚ.),

ಮೊಗದ ಹೊಗರವಗಡಿಸೆ ಸುಯಿಲಲಿ
ಹೊಗೆಯ ಹೊದಱಂಕುರಿಸೆ ಬಿಡುಗ
ಣ್ಣುಗಳೊಳೊಕ್ಕುದು ಕೆಂಪು ಸೊಂಪಡಗಿತು [1]ಮುಖ[1]ಸ್ನೇಹ ।
ತೆಗೆವೆನರ್ಜುನನಸುವನೆನುತಾ
ಳುಗಳ ದೇವನು ಭೀಷ್ಮನಡಿಗಡಿ
ಗೊಗುಮಿಗೆಯ ಕೋಪದಲಿ ಕೋದನು ಸರಳಿನಲಿ ನರನ ॥ ೨೦

ನೊಂದು ಸೈರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸರಳಿನ
ಸಂದಣಿಯ ಸೈಗಱೆದನರ್ಜುನ
ನಿಂದುಧರ ಮಱು ಭಾಪುರೆನೆ ಪಸರಿಸಿದವಂಬುಗಳು ।
ಮುಂದೆ ನಿಲಲಱಿಯದೆ ವಿತಾಳಿಸಿ
ಮಂದಗತಿಯೊಳು ಕೆಲಸಿಡಿದು ಹರಿ
ನಂದನನ ಬಿಡದೆಸುತ ಬಂದನು ಭೀಷ್ಮ ಮುಳಿಸಿನಲಿ ॥ ೨೧

ಎತ್ತಲೊಲೆದನದೆತ್ತ ಸರಿದನ
ದೆತ್ತ ಜಾಱಿದನೆತ್ತ ತಿರುಗಿದ
ನೆತ್ತ ಹಿಂಗಿದನೆತ್ತಲೌಕಿದನೆತ್ತಲುಱುಬಿದನು ।
ಅತ್ತಲತ್ತಲು ರಥಹಯವ ಬಿಡ
ದೊತ್ತಿ ಬೀದಿಗೆ ನೂಕಿ ಪಾರ್ಥನ
ಮುತ್ತಯನ ಸಂಮುಖಕೆ ಬಿಡ[2]ದೌಕಿ[2]ದನು ಮುರವೈರಿ ॥ ೨೨

ಕೆರಳಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನರ್ಜುನ
ನುರವಣೆಯ ಗೆಲುವರೆ ಮುರಾರಿಯು
ಭರವಸವ ತಗ್ಗಿಸಿದಡಲ್ಲದೆ ಕಾದಲರಿದೆನುತ ।
ಹರಿಯ ಸಿರಿಯೊಡಲಿನಲಿ ಸರಳಿನ
ಸರಿವಳೆಯ ಸೈಗಱೆಯೆ ಜೋಡಿನ
ಸರಪಳಿಯಲಕ್ಕಾ[illegible]ವು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನಂಬುಗಳು ॥ ೨೩

[1] ಮುಹ[illegible] ಪ.ತ,) [2] ದ್ವೈದಿ (ಗ.)

ಮತ್ತೆ ರಥವನು ಹರಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಹತ್ತೆ ಬರೆ ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಹಾ
ಮುತ್ತಯನು ಸಿಲುಕಿದನು ಶಿವಶಿವಯೆನುತ ಬಲ ಬೆದಱೆ ।
ಹತ್ತು ಶರದಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಮತ್ತೆ ಮುಸುಕಿದ ಬಹಳ ಭಾರ್ಗವ
ದತ್ತ ಬಾಣವ ತೊಡಚಿ ದೇವನ ನೊಸಲ ಕೀಲಿಸಿದ ॥ ೨೪

ಕೆಂಗಱಿಯ ಮಱಿದುಂಬಿ ತಾವರೆ
ಗಂಗವಿಸುವವೊಲಸುರರಿಪುವಿನ
ಮಂಗಳಾನನಕಮಲದಲಿ ಶರವಾಳಿ ಗಱಿಗಡಿಯೆ ।
ತುಂಗವಿಕ್ರಮನಂಬ ಕಿತ್ತು ತ
ದಂಗರಕ್ತವಿಷೇಕರೌದ್ರಾ
ಲಿಂಗಿತನು ಬಲುಖತಿಯ ಹಿಡಿದನು ಭೀಷ್ಮನುಪಟಳಕೆ ॥ ೨೫

ಕೆಂಪ ಕಾಱಿದವಾಲಿಗಳು ಮೈ
ಕಂಪಿಸಿದುದಡಿಗಡಿಗೆ ರೋಷದ
[1]ಬಿಂ[1]ಪಿನೊಳು ತಗ್ಗಿದನು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದನು ಹುಬ್ಬುಗಳ ।
ಸೊಂಪುಗೆಟ್ಟುದು ಸಿರಿವದನ ಮನ
ದಿಂಪು ಬೀತುದು ಭಕ್ತಮೋಹದ
ಲಂಪು ಮಸುಳಿತು ಬಿಸುಟು ಕಳೆದನು ಹಯದ ವಾಘೆಗಳ ॥ ೨೬

ಕೆಂಡವಾಗಲಿ ಲೋಕ ದಿವಿಜರ
ಹೆಂಡಿರೋಲೆಯು ಕಳೆದು ಹೋಗಲಿ
ದಿಂಡುಗೆಡೆಯಲಿ ಮೇರು ಮೇದಿನಿ ನಿಲಲಿ ವಿತಳದಲಿ ।
ಗಂಡುಗೆಡಿಸಿದರಿಲ್ಲ ದಾನವ
ದಿಂಡೆಯರು ಹಲರೆಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾ
ರ್ಕೊಂಡವರು ಮಾಮಾಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ತೊಡಕು ಬೇಡೆಂದ ॥ ೨೭

ಸಕಲ ಜಗದಳಿವಿನಲಿ ರುದ್ರಾ
ತ್ಮಕನು ವಿಷ್ಣುವೆ ಎಂಬ ನುಡಿ ಸು
ವ್ಯಕುತವಾಗಲು ತೋಱಿದನು ಘನರೋಷತಾಮಸವ ।

---

[1] ಸಿಂ (ಪ.).

ಚಕಿತವದನದ ಕೆಂಪಿನಬುಜಾಂ
ಬಕಯುಗಳನೊಲೆದೊಲೆದು ರೋಷ
ಪ್ರಕಟಪಾವಕ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಿತನಾದನಡಿಗಡಿಗೆ ॥ ೨೮

ಎಲೆಲಿದೆತ್ತಣ ಧರಣಿಯೆತ್ತಣ
ಕುಲಗಿರಿಗಳೆತ್ತಣ ದಿಶಾಗಜ
ಕುಲವಿದೆತ್ತಣ ಸುರರಿದೆತ್ತಣ ಹರಚತುರ್ಮುಖರು ।
ಸಲಹುವೈಯನು ಮುಳಿದು ಲೋಕದ
ಕೊಲೆಗೆಲಸಕಂಗೈಸಿದನೆ ಹಾ
ಪ್ರಳಯವಾದುದಕಾಲದಲಿ ಯೆಂದಮರರೆದೆಯಾಱೆ ॥ ೨೯

ನಳಿನಪತ್ರೋದಕದವೊಲು ಮಾ
ಱೊಲೆದುದಬುಜಭವಾಂಡವಂಬುಧಿ
ಯಿಳಿದು ಗುಲ್ಫದ್ವಯಸವಾದುದು ಕಮಠನೆದೆಯೊಡೆಯೆ ।
ನೆಲನನಿದ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿಕೊಂಬ
ಗ್ಗಳಿಯರಾರೋ ಶಿವಶಿವಾ ಜಗ
ದಳಿವು ಜೋಡಿಸಿತೆನುತ ನಡುಗಿದನಬುಜಭವನಂದು ॥ ೩೦

ಮುರಮಥನ ಕೆಲ್ಲೈಸಿ ನೋಡಿದ
ನುರುಭಯಂಕರ ಚಕ್ರವನು ದು
ರ್ಧರುಷಧಾರಾ ಲೂಯಮಾನ ನಿಶಾತಚಕ್ರವನು ।
ತರಳತರಣೀಚಕ್ರವನು ಸಂ
ಗರವಿನಿರ್ಜಿತ ಚಕ್ರವನು ಭಯ
ಭರವಿವರ್ಜಿತ ಚಕ್ರವನು ಕಡುಗೋಪ ಕುಡಿಯಿಡಲು ॥ ೩೧

ನಿಶಿತ ಧಾರೆಯ ಹೊಳಹು ಸೂರ್ಯನ
ಮುಸುಕಿದುದು ಪರಿಲೂನದೈತ್ಯ
ಪ್ರಸರಗಳ ನಾಳೀವಿನಿಸ್ಸೃತ ರುಧಿರ ಬಂಧಗಳ।
ಮಿಸುಪ ಮೊಳೆಗಳ ಮುರಿವುಗಳ ನೆಣ
ವಸೆಯ ತೊರಳೆಯ ತೊಂಗಲಿನೊಳಂ
ದೆಸೆವ ಚಕ್ರವ ನೋಡಿದನು [1]ದೈತ್ಯಾರಿ ಕೋಪದಲಿ[1] ॥ ೩೨

[1] ದೈತೇಯ ವನದಹನ (ಚ.ಟ.ಪ.)

ಹರಿದು ಹಬ್ಬುವ ಬಳ್ಳಿವೆಳಗಿನ
ಮುರಿವು ಮಂಡಳಿಸಿದುದು ಶತಸಾ
ವಿರದಿವಾಕರ ಬಿಂಬವೆಸೆದುದು ಝಳದ ಹೊಯಿಲಿನಲಿ ।
ಸುರನರೋರಗ ಜಗದ ಕಂಗಳ
ತೆಱಹು ಕೆತ್ತವು ಬತ್ತಿದುದಧಿಯೊ
ಳುರಿಮಣಲು ಮಾಣಿಕವ ಹುರಿದುದು ಚಕ್ರದೂಷ್ಮೆಯಲಿ ॥ ೩೩

ನರನ ತೇರಿನ ಕುದುರೆಗಳು ಡಾ
ವರಿಸಿದವು ಡಗೆ ಹೊಯ್ದು ಮಿಗೆ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ಸಸಿಯಂತಾದನರ್ಜುನದೇವ ನಿಮಿಷದಲಿ ।
ಕರಗಿ ಕೊರಗಿತು ಲೋಕ ಕೌರವ
ಧರಣಿಪಾಲರಿದೆತ್ತಣುರಿಯೋ
ಹರನ ಕಣ್ಗಿಚ್ಚಲ್ಲಲೇ ಹಾಯೆನುತ ಹಲುಬಿದರು ॥ ೩೪

ತುಡುಕಿದನು ಚಕ್ರವನು ರಥದಿಂ
ಪೊಡವಿಯೊಳು ದುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ಹ
ತ್ತಡವ ಹಾಯಿಕಿ ಹರಿದನೊಡಬಿದ್ದವರನೊಡೆ ತುಳಿದು ।
ಸುಡುವೆನಹಿತಾನ್ವಯವ ಭೀಷ್ಮನ
ಕಡಿದು ಭೂತಗಣಕ್ಕೆ ಬೋನವ
ಬಡಿಸುವೆನು ನೋಡಿಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆಯೆನುತ ಸೈವರಿದ ॥ ೩೫

ಶಿವಶಿವೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಜಗ ಕೌ
ರವರು ಕಂಪಿಸಿ ಥಟ್ಟುಗೆಡೆದರು
ಭುವನದಲಿ ಭಾರಿಸಿತು ಜಯಜಯಜಯಮಹಾಧ್ವಾನ ।
ತವತವಗೆ ತಳ್ಳಂಕದಲಿ ಪಾಂ
ಡವರು ನಡುಗಿತು ಫಾರ್ಥ ಬಲುಗರ
ವವಚಿದಂತಿರೆ ಮೂಕನಾದನು ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲಿ । ೩೬

ಹರಿ ಮುಕುಂದ ಮುಕುಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವರ ನೃಕೇಸರಿಯೆನುತ ಚಾಪವ
ಶರವನವನಿಗೆ ಬಿಸುಟು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ।

ಕರಯುಗವ ಮುಗಿದೆದ್ದು ಮುರಹರ
ಸರಸಿಜಾಂಬಕ ರಾಮ ರಕ್ಷಿಸು
ತರಳನಲಿ ಗುಣದೋಷದಱಿಕೆಯೆ ದೇವ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೩೭

ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಖ್ಯಾತಿ ಪರಿಯಂ
ತಾವು ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ಜೀಯ ನೊರಜಿನ
ದೇವಗಿರಿಯಂತರವೆ ಸಂಭಾವನೆಯೆ ನನ್ನೊಡನೆ ।
ದೇವ ಮುನಿಗಳ ನಗೆಯು ನೋಡದಿ
ದಾವುದುಚಿತವ ಮಾಡಿದಿರಿ ಮಹಿ
ಮಾವಲಂಬವ ಮಱೆದುದಕೆ ನಗೆ ಬಂದುದೆನಗೆಂದ ॥ ೩೮

ಅಲಸಿಕೆಯೊಳೈನೂಱುಸಾವಿರ
ನಳಿನಭವರಡೆಗೆಡೆವರೆಂಬ
ಗ್ಗಳಿಕೆಯೆತ್ತಲು ಹುಲುಮನುಜ ನಾನೆತ್ತಲಿದಿರಾಗಿ ।
ಮುಳಿದು ಹರಿತಹುದೆತ್ತಲಿದು ನಿ
ನ್ನಳತೆಗೈದುವುದಲ್ಲ ಲಜ್ಜೆಗೆ
ನೆಲೆಯ ಮಾಡಿದೆ ಹೂಡಿದ್ದೈ ದುರಿಯಶವನೆನಗೆಂದ ॥ ೩೯

ರೋಮರೋಮದೊಳಖಿಲ ಭುವನ
ಸ್ತೋಮ ನಲಿದಾಡುವುದು ಗಡ ನಿ
ಸ್ಸೀಮತನ ಗಡ ನಾವು ವೈರಿಗಳೆಂದು ಕೋಪಿಸುವ ।
ಈ ಮರುಳುತನವೆತ್ತಲೀ ರಣ
ತಾಮಸಿಕೆ ತಾನೆತ್ತಣದು ರಘು
ರಾಮ ರಕ್ಷಿಸು ಬಯಲಿನಾಡಂಬರವಿದೇನೆಂದ ॥ ೪೦

ನೀನು ಖತಿಯನು ಹಿಡಿಯೆ ನಿನ್ನ ಸ
ಘಾನತನವನು ಬಲ್ಲೆ ಯೋಗಿಗ
ಳೇನನೆಂಬರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕೈಹೊಯ್ದು ಮಿಗೆ ನಗುತ ।
ಮಾನವರು ಕಡುಮೂರ್ಖರೆಂದೇ
ಮಾನಗರ್ವವ ತಳೆದೆ ಸಾಕಿ
ನ್ನೇನ ಹೇಳುವೆ ನಿನ್ನ ಠಕ್ಕನು ಬಲ್ಲೆ ಹೋಗೆಂದ ॥ ೪೧

ಶತಪಿತಾಮಹರಡಗರೇ ನೀ
ಮತಿ ಮುರಿಯೆ ಮೇಣ್ ಭ್ರೂವಿಲಾಸ
ಸ್ಥಿತಿಯೊಳೇನುತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದೆ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟಿಗಳು ।
ಅತಿಶಯದ ಮಹಿಮಾಸ್ಪದನು ನೀ
ನತಿಗಹನನೆಂಬ[1]ಗ್ಗಳಿಕೆಗಿದು[1]
ಕೃತಕವಲ್ಲಾ ದೇವ ಹೇಳೆನ್ನಾಣೆ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೪೨

ದೇವ ನೀ ದಿಟ ಕೊಲುವಡೆಯು ನಾ
ಸಾವೆನೇ ತಾನಾವನೆಂಬುದ
ದೇವರಱಿಯಿರಲ್ಕೆ ವೃಥಾ [2]ಸಂಭಿನ್ನ[2] ರೋಷದಲಿ ।
ದೇವನಾಮದ ಜೋಡು ನಮ್ಮನು
ಕಾವುದೈ ನೀ ಮುನಿದಡೆಯು ನಿವು
ಗಾವು ಹೆದಱೆವು ನಾಮಧಾರಿಗಳತುಳಬಲರೆಂದ ॥ ೪೩

ಭಂಗವಲ್ಲಿದು ನಿನ್ನ ಘನತೆಗೆ
ಡಿಂಗರಿಗರೇ ಮಿಗಿಲು ನಿನಗೆಯು
ಡಿಂಗರಿಗರೇ ಬಲ್ಲಿದರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೇನಿದಕೆ ।
ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಕೇಳು ನಿನ್ನಯ
ಹಂಗನೊಲ್ಲೆನು ಮುಕುತಿಪಥದೊಳ
ಭಂಗಪೆಂಡೆಯದಾಳಲ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಸಿರಿನಾಮ ॥ ೪೪

ಕಳುಹಿ ಕಳೆದವು ಖಾತಿಯನು ನೀ
ನುಳುಹಿಕೊಂಬುದು ತೇಜವನು ದಿಟ
ಕೊಲುವ ಮನವೇ ಬಿಸುಡು ಚಕ್ರವನೆನ್ನ ಕಾಯದಲಿ ।
ಅಳುಕಿ ಕೊದಲು ಹಱಿದುದಾದರೆ
ಬಳಿಕ ನಾ ಡಿಂಗರಿಗನಲ್ಲೀ
ಕಳಕಳಕೆ ನಾನಂಜುವವನೇ ದೇವ ಮರಳೆಂದ ॥ ೪೫

---

[1] ಳತೆಗಿಂತಿದು (ಕ.ಗ.ಟ.) [2] ಸಂಭಾವ (ಚ.ಟ.)

ನಚ್ಚಿ[1]ದಾ[1]ಳಿನ ಬಿನ್ನಹಕೆ ಹರಿ
ಮೆಚ್ಚಿ ಮನದಲಿ ನಾಚಿ ಚಕ್ರವ
ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುರಿದನು ಕಿರೀಟಿಯ ರಥದ ಹೊರೆಗಾಗಿ ।
ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆದಱುವ ಸೇನೆಗಭಯವ
ಹಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟನು ವೀರ ಭೀಷ್ಮನ
ನಿಚ್ಚಟದ ಭಕ್ತಿಯನು ನೆನೆನೆನೆದೊಲೆದ ಹರಿ ಶಿರವ ॥ ೪೬

ಹೋದುದೊಂದಪಮೃತ್ಯು ಲೋಕಕೆ
ತೀದುದಿಲ್ಲಾಯುಷ್ಯ ಮಹದಪ
ವಾದ ದೇವಂಗಾಗಿ ತಪ್ಪಿತು ಮುಚ್ಚುಮಱೆಯೇಕೆ ।
ಕಾದುಕೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮನೀ ಕಮ
ಲೋದರನ ಕೆರಳಿಚಿಯು ಭಕುತಿಯು
ಲಾದರಿಸಿದನು ಪುಣ್ಯವೆಂದನು ಕಮಲಭವ ನಗುತ ॥ ೪೭

ನಡುಗುವರ್ಜುನದೇವನನು ತೆಗೆ
ದಡಿಗಡಿಗೆ ತಕ್ಕೈಸಿ ಭೀತಿಯ
ಬಿಡಿಸಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ತುರಗವನೆಡಬಲಕೆ ತಿರುಹಿ ।
ನಡಸಿದನು [2]ಕಾಳೆಗಕೆ[2] ಬಳಿಕವ
ಗಡ ಮುರಾಂತಕ ಮರಳಿ ಚಕ್ರವ
ತುಡುಕದಿರನೆಂದಸ್ತಗಿರಿಯನು ಸೂರ್ಯ ಮಱೆಗೊಂಡ ॥ ೪೮

ಆಱನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ನಾ (ಗ.ಜ.ಟ.ತ.)   [2] ಪಾಳೆಯಕೆ (ಚ.ಪ.)

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ರಾಯಕಟಕದೊಳಿರುಳು ಭೀಷ್ಮರ
ಸಾಯಬೇಕೆಂದೊಡಬಡಿಸಿ ಕಮ
ಲಾಯತಾಂಬಕ ಸಹಿತ ಪಾಳಯಕರಸನೈತಂದ ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ದಿನ ಮೂಱಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮನ
ಕಾಳೆಗದೊಳಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಣ ಕಥನಕೌತುಕವ ।
ಆಲಿಸುವದೈ ಮೂಡ [1][ಣ][1] ದ್ರಿಯ
ಮೇಲೆ ಕೆಂಪೆಸೆಯಿತ್ತು ಘನನಿ
ಸ್ಸಾಳ ವೊದಱಿದವೈ ನೃಪಾಲರ ಕಟಕವೆರಡಱಲಿ ॥ ೧

ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ಹರಿತಂದು ಮೋಹರ
ವಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂದುದೆರಡಱ
ಘಲ್ಲಣೆಯ ಘಾಯದ ಘಡಾವಣೆ ಮಿಾಱಿ ಘಾತಿಸಿತು ।
ಕೆಲ್ಲೆಗೆಡೆದವು ಕರಿಗಳಸುಗಳ
ಚೆಲ್ಲಿದವು ತೇಜಿಗಳು ರಥಕುಳ
ವೆಲ್ಲ ಹುಡಿಹುಡಿ ಪಾಯದಳ ನಿರ್ನಾಮವಾಯ್ತೆಂದ ॥ ೨

ಅಳಿದುದಾ ದಿವಸದಲಿ ಪಾಂಡವ
ಬಳದೊಳಗಣಿತಸೇನೆ ಭೀಷ್ಮನು
ಫಲುಗುಣನು ಕಾದಿದರು ದಿನಕರನಪರಜಲನಿಧಿಗೆ ।
ಇಳಿಯೆ ತೆಗೆದವು ಬಲವೆರಡು ಮೂ
ಡಲು ಮಗುಳೆ ಕೆಂಪೇಱೆ ಕದನಕೆ
ಕಳನ ತುಂಬಿತು ಮತ್ತೆ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆ ॥ ೩

---

[1] ಣಾ (ಕ.ಗ.ಟ.)

ಬಿದ್ದುದಗಣಿತ ಸೇನೆ ಪಡುವಲು
ಹೊದ್ದಿದನು ರವಿ ಮತ್ತೆ ಮೂಡಣ
ಗದ್ದುಗೆಯ ವೆಂತಣಿಸಿದನು ಕುಮುದಾಳಿ ಕಂಠಣಿಸೆ ।
ಎದ್ದುದದ್ಭುತರಣ ಕೃತಾಂತಗೆ
ಬಿದ್ದನಿಕ್ಕಿದನದಟನಬುಧಿಯೊ
ಳದ್ದ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಂಬ ವೆದ್ದುದು[1] ಮೂಡಣದ್ರಿಯಲಿ ॥ ೪

ಏಳನೆಯ ದಿವಸದ ಮಹಾರಥ
ರೂಳಿಗವು ಹಿರಿದಾಯ್ತು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ತಮ್ಮಂದಿರಳಿದುದು ದಿವಸವೆಂಟಱಲಿ ।
ಕೋಲ ಮೊನೆಯಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ನೋಲಗಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನಾ ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಭೀಷ್ಮನ ದಿವಸವೊಂಬತ್ತಾಯ್ತು ಸಮರದಲಿ ॥ ೫

ಇರುಳು ಕೃಷ್ಣನ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು
ಧರಣಿಪತಿ ದುಗುಡದಲಿ ನಿಜಸೋ
ದರರು ಸಹಿತ ಮುರಾರಿಯಂಘ್ರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದು ॥
ಸುರನದೀಸುತ[2]ನಖಿಲ[2] ಸೇನೆಯ
ನೊರಸಿದನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಖಾತಿಯ
ಧರಿಸಿದನು ಜಯವಧುವ [3]ವರಿಸಿದ[3] ದೇವ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೬

ನೆಱೆವಣಿಗೆಗುಂದಿತ್ತು ಬಲ ಕೈ
ಮಱೆದರದಟರು ಬಿರುದ ಭಟರಿಗೆ
ಬೆಱಗು ಬಲಿದುದು ಹೂಣಿಗರ ಹೋರಟೆಗಳಳುಕಿದವು ।
ನೆಱೆ ಸುಗಿದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬರಿಕೈ
ಮುಱಿದ ಮದಗಜದಂತೆ ಚಿತ್ರದ
ಲುಱುವ ಕೇಸರಿಯಂತೆ ಮೆಱೆದಿದೆ ನಮ್ಮ ಬಲವೆಂದ ॥ ೭

[1] ವೆಸೆದುದು (ಕ.ಟ.) [2] ತಮ್ಮ (ಗ.ಚ.ಟ.ಪ.) [3] ವರಸೇರಿತು (ಕ.)

ಹಾಱಿದವು ಹೆಸರುಗಳು ಭಂಗದ
ಸೂಱೆಗಳ ಕಟ್ಟಿದರು ಮಿಗೆ ತಲೆ
[1]ಮಾಱಿಗಳು[1] ಮರಳಿದರು ರಣಹೇಡಿಗಳ ಬಗೆಯಂತೆ ।
ದೂಱಿಲಱಿಯೆನು ಸುಭಟರಿಗೆ ಮನ
ಬೇಱೆ ನುಡಿ ಬೇಱಾಯ್ತು ಸಮರದೊ
ಳೇಱುತಿಂಗುಱಿದಿಂದು ದಣಿದುದು ನಮ್ಮ ಬಲವೆಂದ ॥ ೮

ಚಳಶಿಳೀಮುಖರವಕೆ ಪಟುಭಟ
ರಳುಕಿದರು ವಿರಹಿಗಳವೊಲು ಸ
ಮ್ಮಿಳಿತ [2]ಶಾ[2]ಸ್ತ್ರಧ್ವನಿಗೆ ಸೆಡೆದರು ಮೂರ್ಖರಂದದಲಿ ।
ಕಲಿತ ಬಲ ಶತಕೋಟಿಗಿದಿರಾ
ಗಳಿದವದ್ರಿಗಳಂತೆ ಹರಿಪದ
ವಳಯ [3]ವಿದಳಿತ[3]ವಾಯ್ತು ಮೇಘವ್ರಾತದಂದದಲಿ ॥ ೯

ರಣರಹಸ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಿಗೆ
ಮಣಿದರಿಂದ್ರಿಯವಶಕೆ ರಿಪುಭಟ
ಗಣವಿದಾರಣತರ್ಕವಿದ್ಯಾವೀತರಾಗಿಗಳು ।
ಸೆಣಸಿನಲಿ ಸಮ[4]ದರ್ಶಿಗಳು[4] ಧಾ
ರುಣಿಯ ಪತಿಗಳು ರಾಜಸೇವಾ
ಪ್ರಣಯಮೀಮಾಂಸಾದಿಮೂಢರು ನಮ್ಮ ಭಟರೆಂದ ॥ ೧೦

ಹರಿದುದಿಂದಿನ ದಿನಕೆ ಶತಸಾ
ವಿರ ಮಹೀಶರು ಯಮನ ನಗರಿಗೆ
ಸರಿದುದುಳಿದರ ದಿಟ್ಟತನ ಗಾಂಗೇಯನುಪಟಳಕೆ ।
ಅರಿಪಯೋನಿಧಿಬಡಬನನು ಗೆಲ
ಲರಿದು ಜೀಯ ಮುಕುಂದ ನೀನೇ
ಕರುಣಿಸೈ ವನವಾಸವೋ ನಮಗೇನು ಗತಿಯೆಂದ ॥ ೧೧

---

[1] ಮಾಱಿದರು (ಕ), ಮಾಱಿಗಳ (ಚ.ಟ.ಪ.) [2] ಶ (ಕ.ಗ.ಟ.)
[3] ವಿಳಸಿತ (ಕ.) [4] ವರ್ತಿಗಳು (ಟ)

ಮುಗುಳುನಗೆ ನಸು[1]ಮೊ[1]ಳೆಯೆ ಭೀಮಾ
ದಿಗಳಿಗೆಂದನು ಕೃಷ್ಣನರಸಗೆ
ಸೊಗಸು ಬನದಲಿ ಬಱಿಯ ಮನವೀ ಕದನಕೇಳಿಯಲಿ ।
ವಿಗಡತನವಂತಿರಲಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸಲು ಹರನ ಹವಣ
ಲ್ಲಗಣಿತನ ಸಾಮದಲಿ [2]ಮುಱಿಯಲು[2]ಬೇಕು ನಾವೆಂದ॥ ೧೨

ದಂಡನಯ ತಱುಬಿದರೆ ಗುಣದಲಿ
ಖಂಡಿಸುವುದಿದಿರಾದ ತರುಗಳು
ದಿಂಡುಗೆಡೆವವು ತೊಱೆಗೆ ಮಣಿದರೆ ಗೇಕು ಬದುಕುವುದು ।
ಚಂಡಬಲನೀ ಭೀಷ್ಮ ಮುಳಿದರೆ
ಖಂಡಪರಶುವ ಗಣಿಸನೆನೆ ಖರ
ದಂಡನಾಭನ ಮತಕೆ ನೃಪತಿ ಹಸಾದವೆನುತಿರ್ದ ॥ ೧೩

ಇರುಳು ಗುಪಿತದಲವನಿಪತಿ ಸೋ
ದರರು ಮುರರಿಪು ಸಹಿತ ಬಂದನು
ಸುರನದೀನಂದನನ ಮಂದಿರಕಾಗಿ ವಹಿಲದಲಿ ।
ಕರೆದು ಪಡಿಹಾಱರಿಗೆ ಬಂದುದ
ನಱುಹಲವದಿರು ಹೊಕ್ಕು ಸಮಯವ
ನಱಿದು ಭೀಷ್ಮಂಗೀ ಹದನ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡಿದರು ॥ ೧೪

ಬಂದನೇ ಧರ್ಮಜನು ಮುರರಿಪು
ತಂದನೇ ಕೌರವರನಕಟಾ
ಕೊಂದನೇ ಶಿವಶಿವಯೆನುತ ಮೌನದಲಿ ಮುಳುಗಿರ್ದ ।
ಮಂದಿಯನು ಹೊಱಗಿರಿಸಿ ಬರಹೇ
ಳೆಂದರಾಗಲೆ ಕೃಷ್ಣ ಕೊಂತೀ
ನಂದನರು ಬರಲಿದಿರುವಂದನು ಭೀಷ್ಮ ವಿನಯದಲಿ ॥ ೧೫

---

[1] ಹೊ (ಕ.ಗ.ಟ.) [2] ಗೆಲ್ಲಲು (ಕ.ಟ.)

ಅಱಿಸಿ ಹೊಗಲಾಮ್ನಾಯನಿಕರಕೆ
ತೆಱಹುಗುಡದ ಪರಸ್ವರೂಪನು
ಕುಱುಹುಗೊಂಡರೆ ಮಂದಿವಾಳವೆ ದೇವ ನೀನೊಲಿದು ।
ಅಱಿಸಿಕೊಂಡೈತರಲು ತಾನೈ
ಸಱಿವನಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಭೃತ್ಯನ
ಹೊರೆವ ಪರಿಯಿದು ಕೃಷ್ಣ ಜಯಜಯಯೆನುತ ನಿಡುಗೆಡೆದ ॥ ೧೬

ನಗುತ ಹರಿ ಗಂಗಾಕುಮಾರನ
ನೆಗಹಿದನು ಬಳಿಕವರು ರತುನಾ
ಳಿಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರು [1]ಭಕುತಿಯಲಿ[1] ।
ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಯಮಜಾ
ದಿಗಳ ಮನ್ನಿಸಿ ವೀಳೆಯವನಿ
ತ್ತೊಗುಮಿಗೆಯ ಹರುಷದಲಿ ಹೊಂಪುಳಿಯೋದನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೧೭

ಅರಿಯ ಬೀಡಿದು ರಾಯನನುಜರು
ದುರುಳರುಚಿತಾನುಚಿತಗೇಡಿಗ
ಳಿರುಳು ದೊರೆಗಳು [2]ನೀವನಾಲೋಚಿತದಲೈತಹರೆ[2] ।
ಹರಿಯ ಬಲುಹುಂಟಾದಡೆಯು ಧಿ
ಕ್ಕರಿಸಬಾರದು ರಾಜಮಂತ್ರವ
ನರಸ ಸಾಕಿನ್ನೇನು ಬಂದುದು ಹೇಳು ನೀನೆಂದ ॥ ೧೮

ಅಱಿಯೆನುಚಿತವನೆಮ್ಮ ಭಾರದ
ಹೊಱಿಗೆ ನಿಮ್ಮದು ಕೃಷ್ಣನದು ನಾ
ವಱಿದರೆಯು ಮೇಣ್ ಮಱೆದರೆಯು ರಕ್ಷಕರು ನೀವೆಮಗೆ ।
ಅಱಿಯ ನೇನುವನೆಂದು ಸಲಹಲು
ಮಱೆವಳೇ ಬಾಲಕನ ತಾಯ್ ನೀ
ನುಱುವ ವಜ್ರದ ಜೋಡು ನಮಗಿರೆ ಭೀತಿಯೇಕೆಂದ॥ ೧೯

[1] ವಿನಯದಲಿ (ಗ.ಚ.ಪ.) [2] ನೀವನಾಲೋಕನದಲೈತಹರೆ (ಚ.), ನೀವಾಲೋಕನದಲೈತಹರೆ (ಪ.)

ಎಮಗೆ ಜಯವೆಂತಹುದು ರಾಜ್ಯ
ಭ್ರಮೆಯ ರಾಜಸಬುದ್ಧಿಗಳು ವಿ
ಕ್ರಮವಿಹೀನರು ನಾವು ನೀವ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯಿಗಳು ।
ಸಮರ ಸೋತುದು ನಮ್ಮ ಸುಭಟರು
ಯಮನ ಸೇವಕರಾಯ್ತು ಕೃಪೆಯಿಂ
ದೆಮಗೆ ನಿಮ್ಮಭಿಮತವ ಬೆಸಸುವುದೆಂದನಾ ಭೂಪ ॥ ೨೦

ಆಕೆವಾಳರು ಭೀಮ[1]ಪಾರ್ಥರು[1]
ನೂಕದಾಹವವುಳಿದ ಸೇನಾ
ನೀಕವೇ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸವೆದುದು ಹಲವು ಮಾತೇನು ।
ಸಾಕುವರೆ ಮೇಣ್ ಮುನಿದು ಕೊಲುವರೆ
ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬವರ ಕಾಣೆನು
ಕಾಕನಾಡೆನು ಬೆಸಸಿ ನಿಮ್ಮಭಿಮತವನೆನಗೆಂದ ॥ ೨೧

ತೀದುದೆಮ್ಮಯ ಸೇನೆ ನಸುಸೊ
ಪ್ಪಾದುದಿಲ್ಲರಿಸೇನೆ ನಿಮ್ಮನು
ಕಾದಿ ಗೆಲುವರೆ ಮೊಲೆಯನೂಡಿದ ತಾಯಿ ಜಾಹ್ನವಿಯೆ ।
ಕಾದಿದೆವು ಕಟ್ಟಿದೆವು ಗೆಲಿದೆವು
ಮೇದಿನಿಯು ನಾವಿನ್ನು ಮುನ್ನಿನ
ತೀದ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ ॥ ೨೨

ಮನ್ನಿಸುವಡೀಯುಭಯರಾಯರು
ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಂದಿರುಗಳದಟರೊಳು
ನಿನ್ನ ಕುಣಿಕೆಯೊಳಿಹುದು ಕುಂತೀಸುತರ ಜೀವನವು ।
ನಿನ್ನನೇ ನಂಬಿಹರು ನೀನೇ
ಮುನ್ನ ಶಿಶುತನದಲ್ಲಿ ಸಲಹಿದೆ
ಮನ್ನಣೆಯ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ॥ ೨೩

[1] ನರರಿಗೆ (ಚ.)

ಎನಲು ಮೊಮ್ಮಂದಿರುಗಳಳಲಿನ
ಘನತೆಯನು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದು
ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದನು ಭೀಷ್ಮ ।
ಎನಗೆ ಕಾಲ ಸಮೀಪ ಮಗನೇ
ನಿನಗೆ ಭಯ ಬೇಡಿನ್ನು ಕುರುಪತಿ
ದನುಜವೈರಿಗೆ ತಪ್ಪಿದಾಗಳೆ ನಿಮಗೆ ಜಯವೆಂದ ॥ ೨೪

ಕೊಂದೆನಗಣಿತ ರಾಯರನು ತಾ
ಮಂದಿಯನು ನಿನಗಾನು ಮುನಿಯೆನು
ಬಂದು ಪಾರ್ಥನ ರಥವ ತಡೆದರೆ ನೀವು ಧೃತಿಗೆಡದೆ ।
ಇಂದಿನುದಯದಲಾ ಶಿಖಂಡಿಯ
ತಂದು ನಿಲಿಸಿದಡೆನ್ನ ತನುವನು
ಹಿಂದುಗಳೆಯದೆ ನಿಮಗೆ ತೆಱುವೆನು ಮಗನೆ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೫

ಗಂಡುತನ ತಾ[1]ನೆರ[1]ವು ನಿಮ್ಮ ಶಿ
ಖಂಡಿಯನು ಮುಂದಿರಿಸಲಾತನ
ಕಂಡು ನಾವ್ ಕಾಳೆಗವ ಮಾಡೆವು ಕೈದುಗಳ ಬಿಸುಟು ।
ಚಂಡಿತನವನು ಮಾದು ಮಿಗೆ ಕೈ
ಕೊಂಡು ಫಲುಗುಣನೆಸಲಿ ತನುವನು
ದಿಂಡುಗೆಡಹಲಿ ಬಳಿಕ ಗೆಲುವಿರಿ ಕೌರವೇಶ್ವರನ ॥ ೨೬

ಎನಲು ಶಿವಶಿವಶಿವಮಹಾದೇ
ವೆನುತ ಕಿವಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಂ
ಬನಿಯನುಗುರಲಿ ಮಿಡಿದು ನೊಂದನು ಪಾರ್ಥ ಹೃದಯದಲಿ ।
ಎನಗೆ ಗೆಲವಾಯ್ತುದು ಕೃತಾರ್ಥರು
ಜನದೊಳೆನ್ನವೊಲಾರು ಬಳಿಕೇ
ನೆನಗೆ ನಿಮ್ಮವೊಲಾರು ಹಗೆಗಳು ಜಗದೊಳುಂಟೆಂದ ॥ ೨೭

---

[1] ನಿರ (ಕ.ಗ.ಟ.)

[1]ಕಳಿದ[1]ನಡವಿಯೊಳಯ್ಯನಲ್ಲಿಂ
ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮನ ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲಿ
ನೊಳಗೆ ಬೆಳೆದೆವು ಸಲಹಿದನು ಧೂಳಾಟ ಮೊದಲಾಗಿ ।
ಬಲಿಯಲೆಱಕೆಗಳೆಮಗೆ ಭಾಗಿಸಿ
ನೆಲನ ಕೊಟ್ಟನು ಭೀಷ್ಮನೀತನ
ಕೊಲೆಗೆ [2]ಬಯ[2]ಸುವ ಮನವದೆಂತುಟೊ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೨೮

ಈತನನು ನಾವ್ ಕೊಲಲು ಭುವನ
ಖ್ಯಾತರಹೆವೈ ಸುಡಲಿ ಬಯಸುವ
ಭೂತಳವನೀ ಬೊಡ್ಡಿಗೋಸುಗ [3]ಸುಟ್ಟು[3] ಸುಕೃತವನು ।
ಘಾತಕರು ಪಾತಕರು ತೆಗೆ ತೆಗೆ
ಏತಱವದಿರು ಪಾಂಡುತನಯರ
ಮಾತನಾಡದಿರೆಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ನೋತುದಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೨೯

ನಿಲ್ಲು ಫಲುಗುಣ ಕೇಳು ಹೊಲ್ಲೆಹ
ವಲ್ಲ ಸಕಲಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವ
ಬಲ್ಲೆ [4]ನೀನೆಮಗಹಿತ[4] ನೇ ನೃಪನೀತಿಬಾಹಿರನೆ ।
ಎಲ್ಲಿಯಪಕೀರ್ತಿಗಳು ಕೀರ್ತಿಗ
ಳೆಲ್ಲ [5]ವಿಧಿಯವು[5] ನಿನ್ನ ಕಾರಣ
ವಲ್ಲ ನೀ ಕೊಲಲೈಸಱವನೈ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೩೦

ಯಂತ್ರಿ ಮಿಡಿದರೆ ಕಾದಿ ಬೀಳ್ವವು
ಯಂತ್ರಮಯ ಹಾಹೆಗಳು ವಧೆಯಾ
ಯಂತ್ರಿಗೋ ಹಾಹೆಗಳಿಗೋ ಹೇಳಾರ ನೆಮ್ಮುವದು ।
ಯಂತ್ರಿ ಕೃಷ್ಣನು ನಾವು ನೀವೀ
ತಂತ್ರವಖಿಲಚರಾಚರಂಗಳು
ಯಂತ್ರರೂಪುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ನಿನಗೆಂದ ॥ ೩೧

---

[1] ಅಳಿದ (ಗ.ಚ.ಜ ಟ.ಪ.) [2] ಬೆಸ (ಕ.ಗ.ಟ.) [3] ಬಿಟ್ಟು (ಕ.)
[4] ನೀನೇನಜ್ಞ (ಗ.ಟ.) [5] ವಿಧಿಸಲು (ಪ.)

*ಒಂದು ಮುಖದಲಿ ಜಗವ ಹೂಡುವ
ನೊಂದು ಮುಖದಲಿ ಜಗವ ಸಲಹುವ
ನೊಂದು ಮುಖದಲಿ ಬೀಳುವನು ನಯನಾಗ್ನಿಯಲಿ ಜಗವ ।
ಕೊಂದು ಹಗೆಯಲ್ಲೀತ ಸಲಹಿದ
ನೆಂದು ಮೋಹಿತನಲ್ಲ ಪರಮಾ
ನಂದಮಯ ಹರಿಯಿದಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ನಿನಗೆಂದ ॥ ೩೨

ಕಾವುದೀತನ ಕರುಣ ಮುನಿದರೆ
ಸಾವೆನೀತನ ಕಯ್ಯ ಬಾಯಲಿ
ನೀವು ತಾವ್ ನೆಱೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಬರು ಮುನಿದಡಂಜುವೆನೆ ।
ನಾವು ಬೆಸಸಿದ ಮಾಡಿ ಸಾಕಿ
ನ್ನಾವಭಯ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತದ
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲೆಮ್ಮ ನಂಬಿರಿ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ ॥ ೩೩

ಹರುಷ ಬಲಿದುದು ಮನದ ಸಂಶಯ
ಹರೆದುದಾಹವ ವಿಜಯವಾರ್ತೆಯ
ಹರಹಿನಲಿ ಹೊರೆಯೇಱಿ ಹೊಂಪುಳಿಯೋದರಡಿಗಡಿಗೆ ।
ಸುರನದೀನಂದನನ [2] ಹರಹಿನ [2]
ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡರಸ ಮುರರಿಪು ಸಹಿತ ಬಂದನು ತನ್ನ ಪಾಳಯಕೆ ॥ ೩೪

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

---

* ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೩೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.—

ಹಳಚುವವು ಹಾಹೆಗಳು ಸೂತ್ರವ
ನಲುಗಿದರೆ ತತ್ಪುಣ್ಯಪಾಪಾವಳಿ
ಗಳಾಹಾಹೆಗಳಿಗುಂಟೇ ಸೂತ್ರಧರನಿರಲು ।
ಕೊಲುವನಿಬ್ಬರನೊಬ್ಬರಿಂದಲೆ
ಕೊಲಿಸುವನು ಕಮಲಾಕ್ಷನಲ್ಲದೆ
……… ಜೀವಪಾತ್ರಕೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರವಿಲ್ಲೆಂದ ॥

2 ಹರುಷದ (ಕ.ಟ.)

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ಬೆಗಡುಗೊಂಡುದು ದ್ರೋಣ ಶಲ್ಯಾ
ದಿಗಳು ಪಾರ್ಥನ ವಿಕ್ರಮಾನಲ
ವೊಗೆದು ಸುಱಿದುದು ಸಕಲ ಕೌರವಸೈನ್ಯ ಸಾಗರವ ॥

ಸೂಳು ಮಿಗಲಳ್ಳಿಱಿದವುರು ನಿ
ಸ್ಸಾಳತತಿ ಮುಂಜಾವದಲಿ ಹೆ
ಗ್ಗಾಳೆ ಮೊರೆದವು ಕುಣಿದು [1]ಗಜಱಿ[1]ದವಾನೆ ಕುದುರೆಗಳು ।
ತೂಳುವಱೆಗಳ [2]ಭಟರ[2] ಘೋಳಾ
ಘೋಳಿ ದೆಸೆಗಳ ಬಗಿಯೆ ಮೂಡಣ
ಶೈಲಮಂಚದಲುಪ್ಪವಡಿಸಿದನಬುಜಿನೀರಮಣ ॥ ೧

ಲಳಿ ಮಸಗಿ ಹನುಮಿಸುತ ಖುರದಲಿ
ನೆಲನ ಕೆರೆ[3]ದವು[3] ಕುದುರೆ ಬರಿಕೈ
ಯೊಲೆದು ಕಂಭವ ಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕವು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳು ।
ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಹೊಂದೇರು ಹರಿದವು
ತಳಪಟಕೆ ಹೊದಱೆದ್ದು ಗಗನದ
ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಡೆ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಕವಿದುದು ವಿಗಡ ಪಾಯದಳ ॥ ೨

ಲಲಿತ ಮಂಗಳಪಾಠಕರ ಕಳ
ಕಳಿಕೆಗುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನಿಪ
ತಿಲಕನನುಜರು ಸಹಿತ ವೈದಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನನುಕರಿಸಿ ।
ನಳಿನನಾಭನ ಮಧುರವಾಣೀ
ಲುಳಿತ ಪರಮಾಶೀರ್ವಚನ ಪರಿ
ಕಲಿತ ಕವಚಿತಕಾಯ ಪಾಂಡವರಾಯ ಹೊಱವಂಟ ॥ ೩

---

[1] ಮುಂಚಿ (ಚ.ಪ.) [2] ಭರದ (ಕ.) [3] ವುತ (ಕ.ಚ.ತ.)

ಗಗನ ಸರಸಿಯ ಪುಂಡರೀಕಾ
ಳಿಗಳೊ ಧವಳಚ್ಛತ್ರ ಪಂಕ್ತಿಯೊ
ಗಗನ ಗಂಗೆಯ ಬಹಳ ಕಾಲುವೆಗಳೊ ಪತಾಕೆಗಳೊ ।
ಗಗನ ಕುಂಭಿಯ ಗುಳದ ಕೆಲ ಚೌ
ರಿಗಳೊ ಸೀಗುರಿಗಳೊ ಕೃಪಾಣವೊ
ಗಗನ ಪೀವರ ತಾಳಪತ್ರಾವಳಿಯೊ ಹೊಸತಾಯ್ತು ॥ ೪

ಉಬ್ಬಿದವು ಬೊಬ್ಬೆಗಳು ಬಿಲುದನಿ
ಗಬ್ಬರಿಸಿದವು ನಭವ ಗಜಹಯ
ದಬ್ಬರಣೆ ಗರುವಾಯಿಗೆಡಿಸಿತು ಸಿಡಿಲ ಸಡಗರವ ।
ಕೊಬ್ಬಿ ಹರಿದುದು ವಿವಿಧವಾದ್ಯದ
ನಿಬ್ಬರದ ನಿಡುದನಿಯು ಜಲನಿಧಿ
ಗಬ್ಬವಿಕ್ಕಿತು ಸೈನ್ಯಜಲಧಿಯ ಬಹಳ ಗರ್ಜನೆಗೆ ॥ ೫

ಕುಣಿದು ಮುಂಚಿತು ಚೂಣಿ ಸಮರಾಂ
ಗಣದ ಕೇಳೀಬಾಲಕರು ಸಂ
ದಣಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಜಯವಧೂಟೀವಿರಹ ಕಾತರರು ।
ಗಣನೆಯಿಲ್ಲದ ಗಜಹಯದ ಭಾ
ರಣೆಯ ಭಾರಿಯ ಭಟರೊಡನೆ ಥ
ಟ್ಟಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹೀಶ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ ॥ ೬

ಉದಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಕಳನೊಳು
ಹೊದಱುಗಟ್ಟಿದ ವೈರಿಸೇನೆಯ
ಹದನಿವರ ಪಾಳಯಕೆ ಬಂದುದು ದಳದ ಕಳಕಳಿಕೆ ।
ಸದೆದುದನಿಬರ ಕಿವಿಯನೊಡೆತುಂ
ಬಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳೌಘ ದಿಕ್ಕಿನ
ತುದಿಯ ತಿವಿದವು ಮೀಱಿ ಗಳಹುವ ಗೌಱುಗಹಳೆಗಳು ॥ ೭

ಅರಸನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನೀ
ಶ್ವರ ವಿಹಿತ ಸಂಧ್ಯಾಭಿವಂದನ
ವರಮಹೀಸುರವರ್ಗ ಸತ್ಕಾರವನು ನೆಱೆ ಮಾಡಿ ।

ಸುರನದೀಜನ ಮನೆಗೆ ಬರಲಂ
ದಿರುಳ ಕಡೆಯಲಿ ನೃಪತಿಗಾ ವಿ
ಸ್ತರವ ವಿರಚಿಸಿ ಜೋಡ ತೊಟ್ಟನು ರಥದಿ ಮಂಡಿಸಿದ ‖ ೮

ಇಂದಲೇ ಪಾಂಡವರ [1]ಚಿತ್ತಾ
ನಂದಚಿತ್ರಕೆ[1] ಧೂಮದರುಶನ
ವಿಂದಲೇ ಕೌಂತೇಯರಿಗೆ ಸುರಪುರದ ವೈಹಾಳಿ ।
ಇಂದಲೇ ಪವನಜನ ಪಾರ್ಥನ
ಸಂದ ವಿಕ್ರಮವಿಷಕೆ ಗಾರುಡ
ವೆಂದೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಕವಿದುದು ಸಕಲ ಕುರುಸೇನೆ ‖ ೯

ತರುಣ ರವಿಗಳ ತತ್ತಿಗಳ ಸಂ
ವರಿಸದಿರರೆನೆ ಮಾಣಿಕಂಗಳ
ತರತರದ ಕೀಲಣೆಯ ಹೊಂಗೆಲಸದ ಸುರೇಖೆಗಳ ।
ಕೊರಳ ಹೀರಾವಳಿಯ ರಶ್ಮಿಯ
ಹೊರಳಿಗಳ ಹೊದಕೆಗಳ ಕವಚದ
ಲರಿದಿಶಾಪಟಭೀಷ್ಮನೆಸೆದನು ರಥದ ಮಧ್ಯದಲಿ ‖ ೧೦

ವೀರ ಸೇನಾಪತಿಯ ಸನ್ನೆಗೆ
ಭೂರಿಬಲ [2]ಹಬ್ಬಿದುದು[2] ದಿಕ್ಕಿಗ
ಳೋರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವಮುವ ತಗ್ಗಿದರಹಿಪ ಕೂರುಮರು ।
ಚಾರು ಚಾಮರ ಸಿಂಧ ಸತ್ತಿಗೆ
ಯೋರಣದ ಕಲ್ಪಾಂತ ಮೇಘದ
ಧಾರಣೆಯನೊಟ್ಟೈಸಿ [3]ಥಟ್ಟೈಯಿಸಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ ‖ ೧೧

ಭುವನಗರ್ಭಿತವಾದುದಾ ಮಾ
ಧವನ ಜಠರದವೋಲು ವರ ಭಾ
ಗವತನಂತಿರೆ ವಿಷ್ಣುಪದ [4]ಸಂಸಕ್ತ[4] ತನುವಾಯ್ತು ।
ರವಿಯವೊಲು ಶತಪತ್ರಸಂಘಾ
ತವನು ಪಾದದಲಣೆದು ಕೆಂಧೂ
ಳವಗಡಿಸೆ ಕುರುಸೇನೆ ಕೈಕೊಂಡುದು ರಣಾಂಗಣವ ‖ ೧೨

[1] ಪರಮಾನಂದಚಿತ್ತಕೆ (ಪ.) [2] ನೆಱೆನೆರೆದು (ಚ.ಪ.) [3] ಥ (ಗ.ಟ.ದ.)
[4] ಸಂತಪ್ತ (ಟ.)

ಹೊಗರೊಗುವ ಝಳಪಿಸುವಡಾಯುಧ
ನೆಗಹಿ ತೂಗುವ ಲೌಡಿಗಳ ಮೊನೆ
ಝಗಝಗಿಸಿ ಝಾಡಿಸುವ ಸಬಳದ ತಿರುಹುವಂಕುಶದ ।
ಬಿಗಿದುಗಿವ ಬಿಲ್ಲುಗಳ [1]ಬೆರಳೊಳ
ಗೊಗೆವ[1] ಕೂರಂಬುಗಳ ಸುಭಟಾ
ಳಿಗಳೊಡನೆ ಗಾಂಗೇಯ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ ॥ ೧೩

ವಿತತ ವಾಜಿವ್ರಜದ ಘನಹೇ
ಷಿತದ ಘಲ್ಲಣೆ ಗಜದಳದ ಬೃಂ
ಹಿತದ ಬಹಳಿಕೆ ರಥಚಯದ ಚೀತ್ಕೃತಿಯ ಚಪ್ಪರಣೆ ।
ನುತ ಪದಾತಿಯ ಗರ್ಜನೆ [2]ಸಮು
ದ್ಧತ ಧನುಷ್ಟಂಕಾರ[2] ರೌದ್ರಾ
ಯತ ಛಡಾಳಿಸಲೊಡ್ಡಿದರು ಮಂಡಳಿಸಿ ಮೋಹರವ ॥ ೧೪

ಚೂಣಿ ತಲೆಯೊತ್ತಿದುದು ಹರಣದ
ವಾಣಿ ಕೇಣಿಯ ಕುಹಕವಿಲ್ಲದೆ
ಗೋಣುಮಾಱುಗಳೋಲಗದ ಹಣರುಣವ ನೀಗಿದರು ।
ಹೂಣಿಗರು ಹುರಿಬಲಿದು ಹಾಣಾ
ಹಾಣಿಯಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಘನ
ಶೋಣಸಲಿಲದ ಹೊನಲು ಹೊಯ್ದುದು ಹೊಗುವ ಬವರಿಗರ ॥ ೧೫

ಕೋಡಕೈಗಳ ಭಟರಲಲಗೆಡೆ
ಯಾಡಿದವು ಹೆಗಲಡ್ಡವರಿಗೆಯ
ನೀಡಿ ಮೈಮಣಿದೌಕಿ ತಿವಿದಾಡಿದರು ಸಬಳಿಗರು ।
ಕೂಡೆ ತಲೆವರಿಗೆಗಳಲುಱೆ ಕೈ
ಮಾಡಿದರು ಖಡ್ಗಿಗಳು ಥಟ್ಟಿನ
ಜೋಡು ಜರಿಯಲು ಹೊಕ್ಕು ಬೆರಸಿದವಾನೆ ಕುದುರೆಗಳು ॥ ೧೬

---

[1] ಬೆರಳಿಂದುಗಿವ (ಚ.ಪ.) [2] ಲಾಲಿತ ಧನುಜ್ಯಾರವದ (ಚ), ಗಾಢತೆ ಧನುಃರ್ಧರರ ರವ (ಟ.)

ಪಿರಿದು ಮೊನೆಗುತ್ತಿನಲಿ ನೆತ್ತರು
[1]ಸುರಿದುದಡಹೊಯ್ಲಿನಲಿ[1] ಖಂಡದ
ಹೊರಳಿ ತಳಿತುದು ಕಾಯವಜಿಗಿಜಿಯಾಯ್ತು ಲೌಡಿಯಲಿ |
ಸರಳ ಚೌಧಾರೆಯಲಿ ಹಾಯ್ದವು
ಕರುಳು ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲಿನಲಿ ಕ
ತ್ತರಿಸಿದವು ಕಾಲುಗಳು ಕೌತುಕವಾಯ್ತು [2]ಚತು[2]ರಂಗ || ೧೭

ಕಡಿದು ಚಿಮ್ಮಿದ ಬೆರಳುಗಳ ಹಿ
ಮ್ಮಡಿಯ ಘಾಯದ ನಾಳ ಹಱಿದರೆ
ಮಡಿದ ಗೋಣಿನ ಬೆಸುಗೆ ಬಿರಿದ ಕಪಾಲದೋಡುಗಳ |
ಉಡಿದ ತೊಡೆಗಳ ಹಱಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ
ಹೊಡೆ ಮುರಳಿದಾಲಿಗಳ ತೋಳಿನ
ಕಡಿಕುಗಳ ರಣಮುಹಿ ಭಯಾನಕರಸಕೆ ಗುಱಿಯಾಯ್ತು || ೧೮

ಕೊರಳ ತೆತ್ತುದು ಚೂಣಿ ದಳಮು
ಖ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಮೋಹರ
ವೆರಡಱಲಿ ಮೊನೆಯುಳ್ಳ ನಾಯಕವಾಡಿ ನಲವಿನಲಿ |
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪಾಯದಳದಲಿ
ಹೊರಳಿ ತಗ್ಗಿತು ರಥದ ಲಗ್ಗೆಯ
ಧರಧುರದ ದೆಖ್ಖಾಳ ಮಿಗೆ ನೂಕಿದರು ಸಂಗರಕೆ || ೧೯

ತಳಿತ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ ಪತಾಕಾ
ವಳಿಯ ಪಡಪಿನ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಟೆ
ಗಳ ವಿಡಾಯಿಯ ಸಿಂಧ ಸೆಳೆ ಸೀಗುರಿಯ ಸುಳಿವುಗಳ |
ಕಳಕಳಿಕೆ ಕಡುಹೇಱಿ ತಳಪಟ
ದೊಳಗೆ ತಲೆದೋಱಿದರು ಫಡಫಡ
ಫಲುಗುಣನ ಬರಹೇಳೆನುತ ದ್ರೋಣಾದಿನಾಯಕರು || ೨೦

[1] ಸುರಿದುವೆಡೆಗೋಲಿನಲಿ (ಪ.) [2] ರಣ (ಕ.ಚ.), ಸಮ (ಗ.)

ದೊದ್ದೆ ತೆಗೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥ ಪವನಜ
ರಿದ್ದರಾದರೆ ಬರಲಿ ಸಮರವ
ಹೊದ್ದಲಾಪರೆ ಹೊಗಲಿ ಹರಿ ತೋಱಲಿ ಸಹಾಯತೆಯ ।
ಇದ್ದರೆಯು ರಣವಿಜಯ ವನಿತೆಗೆ
[1]ಹೊದ್ದಿಗರು[1] ದ್ರುಪದಾದಿರಾಯರ
ಹೊದ್ದಿಸಲು ಬೇಡವರಿಗಂಜುವೆವೆನುತ ನೂಕಿದರು ॥ ೨೧

ಗುರುತನುಜ ವೃಷಸೇನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಜಯದ್ರಥ ಶಕುನಿ ದುಸ್ಸಹ
ಗುರು ಸುಶರ್ಮ ವಿಕರ್ಣ ಭೂರಿಶ್ರವ ಸುಲೋಚನರು ।
ಧರಣಿಪತಿ ಭಗದತ್ತ ಯವನೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ಸುಕೇತು [2]ದುರ್ಜಯ[2]
ದುರುಳ ದುಶ್ಯಾಸನನಲಂಬುಸರೈದಿದರು ರಣವ ॥ ೨೨

ಗೆದ್ದರೆಯು ಗೆಲವಿಲ್ಲ ಹಾರುವ
ರುದ್ದುರುಟುತನಕೇನನೆಂಬೆನು
ಗದ್ದುಗೆಯ ಹೊರೆಗರಸ ಕರೆದರೆ ಭವವ ಮಱೆದಿರಲ ।
ಹದ್ದು ಕಾಗೆಯ ಮನೆಯ ಬಾಣಸ
ವಿದ್ಯೆಯೆಮ್ಮದು ಯಮನ ನಿಳಯಕೆ
ಬಿದ್ದಿನರು ನೀವೆಂದೆನುತ ಕಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನಿದಿರಾದ ॥ ೨೩

ನಕುಲ ಕುಂತೀಭೋಜಸುತ ಸೋ
ಮಕ ಘಟೋತ್ಕಚ ದ್ರುಪದ ಪ್ರತಿವಿಂ
ಧ್ಯಕ ಶತಾನೀಕಾಭಿಮನ್ಯು ಯುಯುತ್ಸು ಸೃಂಜಯರು ।
ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಯುಧ್ಯೋ
ದ್ಯುಕುತರಾದರು ಚಕಿತ ಚಾಪ[3]ರು[3]
ಮುಕುತ ಶಸ್ತ್ರಾವಳಿಯ ಮಳೆಗಾಲವನು ನಿರ್ಮಿಸುತ ॥ ೨೪

---

1 ವದ್ದಿಗರು (ಕ.), ಬಿದ್ದಿನರು (ಚ.ಪ.) 2 ದುರ್ಮದ (ಪ.) 3 ದಿ (ಚ.ತ.)

ಹಿಡಿದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ದ್ರುಪದನ
ಪಡೆಯೊಡನೆ ಬವರವನು ಕೃಪ ಮುಂ
ಗುಡಿಯೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕಿಱಿದು ತಡೆದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ ।
ಕಡುಹು ಮಿಗೆ ಕೈದೋಱಿ ಪವನಜ
ನೊಡನೆ ಗುರು ಕಾದಿದನು ರಾಯನ
ನುಡಿಸಿ ಕೌರವರಾಯ ತಾಗಿದನಾಹವಾಗ್ರದಲಿ ॥ ೨೫

ಸೆಣಸು ಮಿಗಲಭಿಮನ್ಯು ಭೀಷ್ಮನ
ಕೆಣಕಿದನು ದುಶ್ಶಾಸನನು ಫಲು
ಗುಣನ ತಱಬಿದನಾ ಘಟೋತ್ಕಚನೊಡನೆ ಭಗದತ್ತ ।
ಕಣೆಗೆದಱಿ ಸಹದೇವ ನಾರಾ
ಯಣಬಲವ ಬೆರಸಿದನು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಹೊಣಕೆಯಿಂದ ಸುಶರ್ಮ [1] ತಾಗಿದನರಸಕೇಳೆಂದ[1] ॥ ೨೬

ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದರು ತಿವಿದರೆಚ್ಚರು
ಹರೆಗಡಿದರರೆಗಡಿದರೆತ್ತಿದ
ರರೆದರಿಟ್ಟೊರಸಿದರು ತಱದರು ತುಳುಕಿ ತೂಱಿದರು ॥
ಸರಳು ಸರಿಯಲು ಜೋಡು ಜರಿಯಲು
ತುರಗ ಧೂಪಿಸೆ ಸಾರಥಿಯ ಕೈ
ಹಱಿಯೆ ಕಾದಿತು ವೀರ ನಾಯಕವಾಡಿ ಧೈರ್ಯದಲಿ ॥ ೨೭

ಕೆಲಬರಾಯುಧ ಮುಱಿದು ಸಾರಥಿ
ಯಳಿದು ಕೆಲಬರು ರಥ ವಿಸಂಚಿಸಿ
ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಬಳಲಿದರು ಪೂರಾಯ ಘಾಯದಲಿ ।
ಕೆಲರು ಜುಣುಗಿತು ಕಂಡ ಮುಖದಲಿ
ಕೆಲರು ಹರೆದರು ಕೈಮನದ ಕಡು
ಗಲಿಗಳಚ್ಚಾಳಾಗಿ ನಿಂದರು·ಕೆಲರು ಕಾಳೆಗಕೆ ॥ ೨೮

---

[1] ಕಾದಿದನಾ ವಿರಾಟನಲಿ (ಚ.ಪ.), ಕಾದಿದನಾಹವಾಗ್ರದಲಿ (ಟ.)

ಏಱ ಸೂಱೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಹಿಂಗುವ
ಗಾಱುತನ ತಾನೇನು ಸುಡು ಮುಂ
ಮಾಱಿಗಳ ಮಾತೆತ್ತಲಡಸಿತು ಬಿರುದ ಸೈರಿಸುತ ।
ಆಱಿಹೋಯಿತೆ ವೀರರಸ ತಲೆ
ದೋಱಿಹೇಳಾ ರಣಕೆನುತ ಕೈ
ಮಿಾಱಿ ಕವಿದರು ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯ ಮತ್ಸ್ಯ ಸೃಂಜಯರು ॥ ೨೯

ಕಡುಹು ಮುಱಿದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಡೆಯ ತರಹರ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟುದು
ಮಡಮುರಿಯಲಂಗೈಸಿದರು ದುಶ್ಶಾಸನಾದಿಗಳು ।
ಕಡಲು ಮೈದೆಗೆವಂತೆ ಬಹ ಬಹು
ಪಡೆಯ ಕಂಡನು ದ್ರೋಣ ಫಡಫಡ
ಪಡೆಯ ತೆಗೆದರೆ ರಾಯನಾಣೆಯೆನುತ್ತ ಮಾಱಾಂತ ॥ ೩೦

ಸಾಹಸಿಕರೈ ದ್ರುಪದರಿವದಿರ
ಚೋಹದೋಲೆಯಕಾಱತನ ಮನ
ಗಾಹಿನಲಿ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳಿವದಿರು ಶಿವಶಿವಿವದಿರಿಗೆ ।
ಆಹವದೊಳೋಸರಿಸಿದರೆ ಭಟ
ಸಾಹಸಕೆ ಕಲೆ ಹೊದ್ದದೇ ಸುಡು
ದೇಹವೇತಕೆ ದೆಸೆಯೆ ಸಾಕೆನುತೈದಿದನು ದ್ರೋಣ । ೩೧

ಆವುದಂತರ ವನಕಳಭಕೈ
ರಾವತಕೆ ಮಝು ಭಾಪು ದ್ರೋಣನ
ಡಾವರಕೆ ಪಾಂಚಾಲನೈಸಱವನು ಮಹಾದೇವ ।
ನಾವು ದ್ರುಪದನ ಕಾಣೆವಾವೆಡೆ
ಗಾ ವಿರಾಟನು ಸರಿದನೆತ್ತಲು
ತೀವಿದರು ಸೃಂಜಯರು ನೃಪ ನಾವಱಿಯೆವಿದನೆಂದ ॥ ೩೨

ಒಗ್ಗೊಡೆದು ರಿಪುಸೇನೆ ಸರಿದುದು
ತಗ್ಗಿತುಬ್ಬಾಳುಗಳ ನುಡಿ ಮನ
ನೆಗ್ಗಿದವು ಮಂಡಳಿಕರಿಗೆ ತಲೆಮುಸುಕು ಪಸರಿಸಿತು ।
ಲಗ್ಗೆವಱೆಗಳಿಗಮಮ ಮೌನದ
ಸುಗ್ಗಿಯಾಯಿತು ಬಿರುದ ಬೈಚಿಡು
ತಗ್ಗಳೆಯರೊಳಸರಿಯೆ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥ ಖತಿಗೊಂಡ ॥ ೩೩

ರಣಕೆ ತವಕಿಸಿ ಬಳಿಕ ತಾಗುವ
ಕಣೆಯ ದಾಳಿಗೆ[1]ತಳ್ಳು[ವಾ]ಱುವ[1]
ಗುಣವಿದೆಂತುಟೊ ಭಂಡರಿವದಿರ ಹೋಗಹೇಳೆನುತ ।
ಕೆಣಕಿದನು ಬಿಲುದಿರುವನುರುಮಾ
ರ್ಗಣದ ಹೊದೆಗಳ ಕೆದಱಿ ಸಮರಾಂ
ಗಣಕೆ ಸಮ್ಮುಖನಾದನರ್ಜುನ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ ॥ ೩೪

ಹೋರಬೇಕೇ ದ್ರುಪದನಾನ
ಲ್ಲಾರಯಿದು ಕಾದುವುದು ಚಾಪದ
ಚಾರುವಿದ್ಯೆಯ ನಿಮ್ಮೊಳಱಿದುದ ನಿಮಗೆ ತೋಱಿಸುವೆ ।
ಸ್ವೈರಿಸುವುದೀ ಬಾಲಭಾಷೆಗೆ
ವೈರಬಂಧವ ಬಿಡುವದೆನುತಾ
ಚಾರಿಯನ ರಥಹಯವ ಹೊದಿಸಿದನಸ್ತ್ರನಿಕರದಲಿ ॥ ೩೫

ಕವಿವ ಕಣೆಗಳ ದಡ್ಡಿಗಳನೊಡೆ
ತಿವಿದು ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಬುಧಿಯ
ನವಿರಳಾಸ್ತ್ರಾನೀಕ ಡಾವರಿಸಿದವು ದಿಗುತಟವ ।
ಅವನಿಯೋ ದಿಕ್ಕುಗಳೊ ಪಾರ್ಥನೊ
ರವಿಯ ಕಾಣೆನು ಛಾಪು ಕಲಶೋ
ದ್ಭವನ ಕೈಮ್ಮೆಯೆನುತ ಬೆಱಗಿನೊಳಿರ್ದುದಮರಗಣ ॥ ೩೬

1 ತಳ್ಳುಬಾರುವ (ಕ.ಟ.ತ.ಪ.)

ಈತನಸ್ತ್ರವ ಕಡಿದು ಬಾಣ
ವ್ರಾತವನು ತೆರಳಿಚಿದನರ್ಜುನ
ಸೇತುವಾದವು ಸರಳು ವೈಹಾಯಸ ಮಹಾರ್ಣವಕೆ ।
ಕೇತುವಾದವು ರವಿರಥಕೆ ಪುರು
ಹೂತ[1]ನಾ[1]ದವು ಗಿರಿಕುಳಕೆ ಕೈ
ಸೋತವಿವ ತಱಿದೊಟ್ಟಿ ಬಳಿಲಿದು ನಿಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೩೭

* ತ್ರಾಣ ಕೋಮಲವಾಯ್ತು ತೆಗೆಯಲಿ
ದ್ರೋಣನಾವೆಡೆ ಪಾಯದಳ ಬಿಡು
ಹೂಣಿಗರ ಬರಹೇಳು ಬಾಣದ ಬಂಡಿ ಸಾವಿರವ ।
ಶೋಣಿತದ ಸಾಗರದಿನವನಿಯು
ಕಾಣೆ ಹೂಳಲಿ ಪಾದರಜದಲಿ
ಕೇಣಿಗೊಂಡನು ವೈರಿಸೇನೆಯುನಮಮ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ॥ ೩೮

ನರನೆ ಹೊಕ್ಕವನಾದಡಯ್ಯನ
ಹರಿಬವೆನ್ನದೆನುತ್ತ ಬಿಲುದಿರು
ಮೊರೆಯೆ ಮೋಹರಗಡಲ ಕವಿಸಿದನಂದು ಗುರುಸೂನು ।
ಗುರುಸುತನ ಬಳಿವಿಡಿದು ಕಡುಹಿನ
ಲುರವಣಿಸಿದರು ಶಕುನಿ ಯವನೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ಸುಕೇತು ಭೂರಿಶ್ರವರು [2]ಬಿಲುದುಡುಕಿ[2] ॥ ೩೯

ಸಾಲ ಮಕುಟದ ಮಾಣಿಕದ ಮಣಿ
ಮಾಲಿಕೆಯ ರಶ್ಮಿಗಳು ಸೂರ್ಯನ
ಸೋಲಿಸಲು ಸಮರವನು ಹೊಕ್ಕರು ಕುಱುಹಿನತಿಬಳರು ।
ಕೋಲ ತೆಗಹಿನ ಕವಿಗಡಿಯ ಕ
ಣ್ಣಾಲಿಗಳ ಕೆಂಪುಗಳ ಹೊಗರು ಥ
ಡಾಳಿಸಲು ಬಲುಖತಿಯ ಸುಭಟರು ಹಳಚಿತರ್ಜುನನ ॥ ೪೦

---

[1] ವಾ (ಕ.ಗ.) * ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. [2] ಬಿಗುಹಿ
ನಲಿ (ಚ.ಪ.)

ಏನ ಹೇಳುವೆನವರ ಶರಸಂ
ಧಾನವನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನನುಸಂ
ಧಾನವನು ಕೈಯೊಡನೆಯನಿಬರ ಕಣೆಯ ಖಂಡಿಸಿದ ।
ದಾನವಾಮರರೊಳಗೆ ಸುಭಟನಿ
ಧಾನವನು ಪಡಿಗಟ್ಟಬಾರದು
ಮಾನವರ ಮಾತೇತಕೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ ॥ ೪೧

ಹಿಳುಕುಹಿಳುಕುಗ[1]ಳಡಸಿ[1] ದೆಸೆ ಕ
ತ್ತಲಿಸಿ ಕೈಕೊಂಡವು ಪತತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಪವನನ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ ಬಾಯ್ಧರೆ ಕಿಡಿಯೇಳೆ ।
ಬಳಿಸರಳ ಬಿಲ್ಲಾಳ ದಡ್ಡಿಯ
ಬಲುಹು ತಱಬಿತು ಪಡಿಮುಖದ ಮಂ
ಡಳಿ [2]ಕರೆ[2]ಸುಗೆಯನಮಮ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತು ರಣಕೇಳಿ ॥ ೪೨

ಎಸುವನೊಬ್ಬನೆ ಪಾರ್ಥನನಿತುವ
ಕುಸರಿದಱಿವರು ಗುರುಸುತಾದಿಗ
ಳೆಸುವರನಿಬರು ತಱಿವನೊಬ್ಬನೆ ಅಮರಪತಿಸೂನು ।
ಎಸುವರಿವರರ್ಜುನನ ಮೈಯ್ಯಲಿ
ಮಸೆಯ ಕಾಣೆನು ಪಾರ್ಥನನಿಬರ
ವಿಶಿಖವನು ನೆಱೆಗಡಿದು ಕೆತ್ತುವನನಿಬರೊಡಲುಗಳ । ೪೩

ಕೋಲ ಕೋಲಾಹಳಕೆ ಸೈರಿಸ
ದಾಳ ನಾಯಕವಾಡಿ ಹರಿಗೆಯ
ಹೇಳಿದರು ಚಾಚಿದರು ಬಲುಬದ್ದರದ ಬಂಡಿಗಳ ।
ಹೂಳೆ ಬೀಸಿದ ಗುಳದ ಕರಿಗಳ
ಹೇಳಿದರು ಬಲ ಮುಱಿದಡಾಕೆಗೆ
ಮೇಲೆ ನಾವಿಹೆವೆಂದು ನಿಂದರು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು ॥ ೪೪

---

[1] ಳೊರಸಿ (ಗ) [2] ಗಳೆ (ಕ)

ಹರಿಬದಾಹವವೆಂಬರಾವೆಡೆ
ಹರೆದರೇ ರಣಗೇಡಿಗಳು ನುಡಿ
ಯುರಿಯು ಹೊಱುವುದು ಘಾಯವತಿಶೀತಳ ಮಹಾದೇವ ।
ಅರಮನೆಯ ಕಾಲಾಳು ಕರಿರಥ
ತುರಗವಳಿದರೆ ತಮಗೆ ನಷ್ಟಿಯೆ
ಗರುವನೈ ಗುರುತನುಜನೆನುತೈದಿದನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ॥ ೪೫

ಒಗ್ಗಿ ಕವಿತಹ ತುರಗಸೇನೆಯು
ನಗ್ಗಡಲೊಳಿಕ್ಕಿದನು ಕರಿಗಳ
ಮೊಗ್ಗರವ ಮೆದೆಗೆಡಹಿದನು ಹುಡಿಮಾಡಿದನು ರಥವ ।
ಮುಗ್ಗಿ ಬೀಳುವ ಪಾಯದಳವನು
ನುಗ್ಗುನುಸಿಮಾಡಿದನು ರಕುತದ
ಸುಗ್ಗಿಯಾದುದು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ ॥ ೪೬

ಜೋಡನೊಡೆಹಾಯ್ದಂಬು ಧರಣಿಯೊ
ಳಾಡಿದವು ಗುಳ ಸರಿದ ಕರಿಗಳ
ತೋಡಿ ನೆಟ್ಟವು ಬದ್ಧರಂಗಳ ಬಾದಣವ ಕೊಱೆದು ।
ಈಡಿಱಿದವರಿಸುಭಟರೊಡಲಿನ
ಜೋಡುಗಳ [1]ಜರಿಯೊಡೆದು[1] ತಳಪಟ
ಮಾಡಿದವು ಚತುರಂಗಬಲವನು ಪಾರ್ಥನಂಬುಗಳು ॥ ೪೭

ತಾಱು ಥಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಡೆದವಾನೆಗ
ಳಾಱುಸಾವಿರ ತುರಗದಳದಸು
ಸೂಱೆ ಹೋದುದು ಸಮರದಲಿ ಹದಿನೆಂಟುಸಾವಿರ [2]ವು[2] ।
ಕಾಱಿದರು ಕರುಳನು ಪದಾತಿಗ
ಳಾಱುಲಕ್ಷವು ಮೊದಲ ಲಗ್ಗೆಗೆ
ಮೂಱುಸಾವಿರ ತೇರು ನೆಗ್ಗಿದವೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೪೮

---

[1] ಜರುಹಿದವು (ಪ.) [2] ದ.

ಹೆಣನ ತುಳಿದೊತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸಿ ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ದಳ ಭಾ
ರಣೆಯ ಬಿಂಕವನೇನನೆಂಬೆನು ಬಲಿದ ಲಗ್ಗೆಯಲಿ ।
ಕೆಣಕಿದವು ಕರಿಘಟೆಗಳೊಂದೆಸೆ
ಯಣುಕಿದವು ಹಯರಥವದೊಂದೆಸೆ
ಕಣೆಗೆದಱಿ ಕಾಲಾಳದೊಂದೆಸೆ ಮುಸುಕಿತರ್ಜುನನ ॥ ೪೯

ಸವೆದು ಸವೆಯದು ಪೂತು ಮಝು ಕೌ
ರವನ ಸೇನಾಜಲಧಿ ನಾಯಕ
ನಿವಹವನಿತುವ ನೂಕಿ ಸವೆಯರು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು ।
ಕವಿಯಲೀ ಬಲ ಮತ್ತೆ ಸಂದಣಿ
ತವಕಿಸಲಿ ತಾವನಿಬರುಱೆ ಮಗು
ಳವಗಡಿಸಲಿ ವಿನೋದವ್ಯೆಸಲೆಯೆನುತ ನರನೆಚ್ಚ ॥ ೫೦

ಅಗಲದಲಿ ದಿಗುವಲಯವೀಯಂ
ಬುಗಳನೀದುದೊ ಮೇಣು ಬಾಣದ
ಮುಗಿಲ ಮೂಲೆಯ ಕೊಯಿದರೋ ಜರುಹಿದರೊ ಶರನಿಧಿಯ ।
ಝುಗಝುಗಿಸಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಬಾಯ್ಧಾ
ರೆಗಳ ಬೆಳಗಿನ ದಾಳಿ ಧೀಂಕಿಡೆ
ಮೊಗೆದವರ್ಜುನನಂಬು ರಿಪುಚತುರಂಗ [1]ಜೀವನವ[1] ॥ ೫೧

ಮತ್ತೆ ಮುಱಿದನು ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ಮತ್ತಗಜವನು ರಥಚಯವ ನು
ಗ್ಗೊತ್ತಿದನು ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರವನು ರಣಾಗ್ರದಲಿ ।
ಹೊತ್ತಿತಾತನ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿಗೆ
ಹತ್ತುಕೋಟಿ ಪದಾತಿರಾವ್ತರು
ತೆತ್ತರಸುವನು ಲಕ್ಷ ಕೌರವರಾಯ ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೫೨

---

[1] ಮೋಹರವ (ಕ.ಟ.), ಸಾಗರವ (ಚ.ಪ.)

ತೀರಿತಡವಿಯು ಕಡಿತ ಗಿರಿಗಳ
ಹೋರಟೆಗೆ ಹೊಗಬೇಕು ಸೇನೆಗೆ
ಪಾರುಖಾಣೆಯು ಕೊಟ್ಟವಾಗಳೆ ಗುರುಸುತಾದಿಗಳ ।
ಭಾರಣೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಸಮಯವ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಮಲೆವುದ್ಯೆ ಕೈ
ವಾರವೇಕೀ ಕಾಯದಲಿ ಕಕ್ಕುಲತೆ ಬೇಡೆಂದ ॥ ೫೩

ಜೇನ ಹುಟ್ಟಿನ ಹುಳುವ ಬಡಿದ ಸ
ಗಾನತನ ತಾನೇನು ಚೂಣಿಯ
ಸೇನೆಗೀನೆಯ ಸವಚಲಾಯಿತೆ ಶೌರ್ಯಸಿರಿ ನಿನಗೆ ।
ನಾನದಾರೆಂದಱಿಯೆ ಘಡ ಗುರು
ಸೂನುವಲ್ಲಾ ವೈರಿತಿಮಿರಕೆ
ಭಾನು ಬಗೆಯ್ಯೊಯೆನುತ ಹೊಕ್ಕನು ದ್ರೋಣನಂದನನು ॥ ೫೪

ಬಳಿಯಲೊಡಗವಿಯಿತ್ತು ಚಾತು
ರ್ಬಲಸಹಿತ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ತೋ
ಱಳವ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಧನುವ ಸುರಿ ಸುರಿ ಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ ।
ಗಳಹದಿರು ಮ್ಯೆದೋಱು ದಾನವ
ಕುಲದಿಶಾಪಟ ಸಹಿತ ನೀನೆಸು
ಕಳೆಯದಿರು ಕಾಲವನೆನುತ ಕವಿದೆಚ್ಚರತಿರಥರು ॥ ೫೫

* ಗುರು ಸುತನ ಕೂರಂಬು ದ್ರೋಣನ
ಸರಳಸಾಗರ ಶಲ್ಯನಂಬಿನ
ಹೊರಳಿ ಶಕುನಿಯ ಬಾಣಪಂಜರ ಕೃಪನ ಶರಮೇಘ ।
ಕುರುಪತಿಯ ನಾರಾಚ ವರದು
ರ್ಧರುಷ ಸ್ಯೆಂಧವ ಶಕುನಿ (?) ಕೃತವ
ರ್ಮರ ಶರಾವಳಿ ಹೊಳಿದವು ದ್ಯಾವಾಮಹೀತಳವ ॥ ೫೬

---

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಉರಿಯ ರಾಜ್ಯವ ಸೂಱೆಗೊಳಲೆನು
ತರಗು ಪರಿದವೊಲಾಯ್ತು ಮೇಘದ
ನೆರವಿ ಗಾಳಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಿದ್ದಿನ ಬಂದ ತೆಱನಾಯ್ತು ।
ಗಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ನಗುತ ವಜ್ರದ
ಕರವ ಹೊಯ್ದಂತಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ
ಸರಳ ಸೀಮೆಯ ಬೆರಸಿದವು ರಿಪುಸುಭಟರಂಬುಗಳು ॥ ೫೭

ಸಹಜಕೀತನು ಚಾಪಧರಗುರು
ವಹುದು ಗುರುಗಳ ಮಗನೆ ಗುರುವೆಮ
ಗಹುದು ನೋಳ್ಪಡೆ ಶಿವಶಿವಾ ಕಲಿಶಲ್ಯ ಮಾವನಲೆ ।
ಮಹಿಮರಿವರೆಮ್ಮೊಡನೆಯೋದಿದ
ರಹರು ನಾವಿನ್ನಾರ ಕಳೆವೆವು
ಸಹಸ ಲೇಸೆಂದೆಚ್ಚನವರವರಸ್ತ್ರರಥಧನುವ ॥ ೫೮

ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ರಥ ನೂತನಾಸ್ತ್ರದ
ಲುತ್ತಮ ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ ಚಾಪದ
ಲೊತ್ತರಿಸಿ ಕವಿದುದು ಕಿರೀಟಿಯ ರಥವ ಮುರಿಯೆಸುತ ।
ಮತ್ತೆ ಕಡಿದನು ರಥವ ಚಾಪವ
ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಹೂಟೆಯೊಳು ಹೊಕ್ಕರು
ತೆತ್ತು ಸವೆಯರು ಶೌರ್ಯದಭಿಮಾನವನು ಪಟುಭಟರು ॥ ೫೯

ಸರಳ ಕವಿಸಿದರಿವರು ಮತ್ತದ
ಪರಿಹರಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥನಾತನ
ಸರಳುಗಳ ಸಂವರಿಸಿ ಮುಸುಕಿದರರ್ಜುನನ ರಥವ ।
ಕೆರಳಿಗಡಿದನು ಮತ್ತೆ ದ್ರೋಣನ
ಗುರುಸುತನ ಸೈಂಧವನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ಚಾಪವ ಕಡಿದು ಹೂಳಿದನೊಡಲೊಳಂಬುಗಳ ॥ ೬೦

ಘಾಯವಡೆದರು ಸುರಿವ ಸರಳಿಗೆ
ನಾಯಕರು ಮರಳಿದರು ಪೌರುಷ
ಮಾಯವಾಯಿತು ತನು ನಡುಗಿತಡಿಗಡಿಗೆ ಡೆಂಡಣಿಸಿ ।

ಕಾಯಗಟ್ಟಿತು ಭೀತಿ ಬಿರುದಿನ
ಬಾಯೆಣಿಕೆ ಬಯಲಾಯ್ತು ಜೀವದ
ಬೀಯಕಿವರಂಜಿದರು ನೆನೆದರು ಮನೆಯ ರಾಣಿಯರ ‖ ೬೧

ಧಿಟ್ಟತನ ಪೊಳ್ಳಾಯ್ತು ಶೌರ‍್ಯದ
ಘುಟ್ಟಿ ಕರಗಿತು ಸುಭಟಧರ್ಮದ
ಬಟ್ಟೆಯನು ಹೂಳಿದರು [1]ಹಂಗಿಗರಾ[1]ದರಿಹಪರಕೆ ।
ಬೆಟ್ಟವಾಯಿತು ಭಂಗ ಭರದಲಿ
ಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತು ರಾಯದಳ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ಭಗದತ್ತ ಸೈಂಧವ ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು ‖ ೬೨

* ಉಲಿವ ಭಟ್ಟರ ಬಾಯ ಹೊಯ್ ರಥ
ದೊಳಗೆ ಕೆಡಹಲಿ ಧ್ವಜದ ಕಂಭವ
ನುಲುಕದಂತಿರೆ ರಥವ ಹರಿಸಲಿ ಸೂತಕುನ್ನಿಗಳು
ತಲೆಮುಸುಕನಿಡಿ ಛತ್ರ ಚಮರವ
ನೆಲಕೆ ಬಿಸುಡಲಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡರ
ನುಳುಹಲಾಗದು ಬೀಳಗುತ್ತವದೆನುತ ತಿರುಗಿದರು ‖ ೬೩

ಒಟ್ಟಿದವು ಕೈದುಗಳು ಸತ್ತಿಗೆ
ಬೆಟ್ಟವಾದವು ಸಿಂಧಸೀಗೆಗಳು
ನಟ್ಟಡವಿ ಪವಡಿಸಿದ ತೆಱನಾದುದು ರಣಾಗ್ರದಲಿ ।
ಥಟ್ಟು ಮುರಿದುದು ಕೂಡೆ ತೆರೆ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟ ಸಾಗರದಂತೆ ರಾಯಘ
ರಟ್ಟ ಕಂಡನು ಕೌರವೇಶ್ವರ ಸಕಲ ಮೋಹರವ ‖ ೬೪

ಹೊರಳಿಯೊಡೆದು ಮಹಾಪ್ರಧಾನರು
ಮುರಳಿದರಲಾ ಥೂತು ಮಝು ಧರ
ಧುರವ ಮಾಡಿದರೇಕೆ ಕರೆಕರೆ ಬಿರುದ ಬೆಸಗೊಂಬ ।

---

[1] ಹೂಣಿಗರಾ (ಕ.)　　* ಈ ಪದ್ಯವು (ಚ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಗುರುತನಯನೋ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಧರನೊ ಶಲ್ಯನೊ ಕೃಪನೊ ಶಕುನಿಯೊ
ವರಮಹಾರಥರಿದ್ದರೋಡುವರಲ್ಲ ದಿಟವೆಂದ ॥ ೬೫

ಹೊರೆದವನ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಲಾಭವ
ಸರಕುಮಾಡರು ಜಯವಧುವನೆ
ದ್ದೆಱಗಿ ನೋಡರು ವಾರ್ತೆಗೆಯ್ಯರು ಮುಕ್ತಿವಧುವಿಂಗೆ ।
ಧರೆಯ ಪರಮಖ್ಯಾತಿ ಪೂಜೆಯ
[1]ಸರಕು[1] ಗಣಿಸರು ಶಿವಶಿವಾ ಸಂ
ಗರಕೆ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳವೋಲು ವಿರಕ್ತರಾರೆಂದ ॥ ೬೬

ಆನೆಗಳು ಮರಳಿದರು ಸುಭಟ ನಿ
ಧಾನರೋಸರಿಸಿದರು ಘಡ ಸುರ
ಧೇನುಗಳಲಾ ಕಱೆಯರೇ ಪರಬಲಕೆ ವಾಂಛಿತವ ।
ಈ ನಪುಂಸಕರುಗಳ ನಂಬಿದ
ನಾನು ನೀತಿಜ್ಞನೆ ಮಹಾದೇ
ವೇನ ಹೇಳುವೆನೆನುತ ಭೀಷ್ಮನ ಹೊರೆಗೆ ನಡೆತಂದ ॥ ೬೭

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

---

[1] ಸಿರಿಯ (ಜ.)

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ವೀರ ಭಾಗೀರಥಿಯ ತನಯನೊ
ಳಾ ರಿಪುವ್ರಜವಿಜಯ ಫಲುಗುಣ
ಹೋರಿದನು ಸರಿಸಮರದಲಿ ತ್ರೈಜಗವು ಕೊಂಡಾಡೆ ॥ *

* ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸಿದರೆ ಸೇನಾ
ನಾಯಕರ ಮೋಹರೆಗಳ ಮುಸುಕುಗ
ಳಾಯತವನೀ ಹೊತ್ತು ಮುನ್ನಿನ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಟೆಯ ।
ಕಾಯಿದಿರೆ ಧರ್ಮವನು ಜತರಪ
ರಾಯಣರ ಪರಿಣತೆಯಲಾದ ಪ
ಲಾಯನದ ಹೆಬ್ಬೆಳಸ ನೋಡೆನೆ ಭೀಷ್ಮನಿಂತೆಂದ ॥ ೧

ಅರಸ ಹೊಲ್ಲೆಹವೇನು ಪಾರ್ಥನ
ಸರಿಸದಲಿ ನಿಲುವೆದೆಯ ಬಲುಹು
ಳ್ಳರನು ದೇವಾಸುರರೊಳರಿಯೆನು ಮನುಜರೇನಹರು ।
ತಿರುಗಬೇಕವಗಡಿಸಿದರೆ ಸಂ
ಗರವ ಹೊಗುವುದು ಸರಿದರಿದಿರುವ
ನರಿದು ಕಾದುವುದಿದರಲಾವುದು ಕೊರತೆ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೨

ನುಡಿಯೆವಾವು ಸಮರ್ಥರೆಂದುದೆ
ಕಡು ನಿಧಾನವು ಸುಭಟರೋಟವೆ
ಕಡೆಗೆ ಪರವಹ ಧರ್ಮ ಪಾರ್ಥನು ಜಗದೊಳಗ್ಗಳನು ।

---

* ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನೀಪತಿ
ಹೇಳಲೇನದ ನಿನ್ನವನ ಹೆ
ಚ್ಚಾಳುಗಳ ರಣಭಂಗವನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನಿದಿರಿನಲಿ ।
ಮೇಳವಿಸಿ ಬಹುಸೂಳು ನೊಂದತಿ
ಕೀಳು ಮನದಲಿ ತಿರುಗಿ ಮುಸುಕಿನ
ಮೌಳಿಗಳು ಬರೆ ಕಂಡು ಕುರುಪತಿ ಭೀಷ್ಮಗಿಂತೆಂದ ॥

ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯವು (ಟ.ಟ.ಪ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಈ ಚಿಹ್ನೆ * ಇರುವ ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಮಡ ಮುರಿದು ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ರಥ ಬೆಳು
ಗೊಡೆ ಪತಾಕಾದಂಡ ಚಮರಿಗ
ಳುಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ತಱಿದನರಿಬಲವ ॥ ೧೨

[1]ಮಂಡಿಸಿತು ನೊರೆರಕುತ ಕರುಳಿನ[1]
ಜೊಂಡು ಮಸಗಿತು ಕಡಿದ ಖಂಡದ
ದಿಂಡು ತಳಿತುದು [2]ಕೊರಡ[2] ಕೊಯ್ಲಿನ ಮುಱಿದ ಮೂಳೆಗಳ ।
[3]ಜೊಂಡೆ[3] ನರವಿನ ಜುಱಿತ ಮಿದುಳಿನ
ಹೊಂಡೆಯದ ತೊರಳಿಗಳ ಕೊರಳಿನ
ತುಂಡುಗಳ ಕಾಲಾಂತಕನ ಹೆಬ್ಬೆಳಸು ಹುಲುಸಾಯ್ತು ॥ ೧೩

ಆಗ ಹೂಡಿದನಾಗ ಬಾಣವ
ತೂಗಿ ಬರಸೆಳೆದೆಚ್ಚನಹಿತರ
ನಾಗ ತಾಗಿದವಂಬು ಬಲ್ಲವರಾರು ಕೈಲುಳಿಯ ।
ಬಾಗಿಹುದು ಬಲು ಬಿಲ್ಲು ಕಿವಿವರೆ
ಗಾಗಿ ರಿಪುಬಲ ನಿಮಿಷನಿಮಿಷಕೆ
ನೀಗಿಹುದು ನಿಟ್ಟುಸಿರನೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೪

ಬೀಳುತಿರ್ದರು ಭಟರು ಮತ್ತೆ ಥ
ಡಾಳಿಸಿತು ತಲೆಮಾಱಿಗಳು ಹೆಣ
ಸಾಲನೆಡಹಿದರರುಣವಾರಿಯ ತೊಱೆಯನೀಸಿದರು ।
ಆಳು ಹೊಕ್ಕುದು ದಂತಿಘಟೆಗಳು
ತೂಳಿದವು ಕಡುಹೆದ್ದು ತುರಗದ
ಮೇಲೆ ರಾವುತರಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ತೇರ ಬಾಹೆಯಲಿ ॥ ೧೫

ಆಳುಕುದುರೆಯ ಬೀಯಮಾಡಿ ನೃ
ಪಾಲ ಮಾಡುವುದೇನು ದೊರೆಗಳು
ಕಾಳೆಗಕೆ ಮೈದೋಱಬಾರದೆ ಭೀಮಫಲುಗುಣರು ।

[1] ಮಂಡಿ ಮುಳುಗಿತು ರಕುತ ಕುರುಳಿನ (ಜ.) [2] ತೊಗಲ (ಗ.ತ.ಪ).
[3] ದೊಂಡೆ (ಗ.ಚ.ಜ.ತ.ಪ.)

[1]ಚಾಳ[1]ನೂಕಿಸಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆವರು
ಹೇಳಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ರಣಹೀ
ಹಾಳಿ ತಮಗಿಲ್ಲೆಂದು ಗಹಗಹಿಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೧೬

ದಿವಿಜ ನಗರಿಯ ಸೂಳೆಗೇರಿಗೆ
ಕವಿವ ಮನವೇ ಮುಂದು ಹಜ್ಜೆಗೆ
ತವಕಿಸುವರಳುಕುವರೆ ಮೇಣ್ ಕೈತಪ್ಪ ಮಾಡಿಸೆನು ।
ಕವಿಯಿರೈ ಕಾಲಾಳು ರಾವುತ
ರವಗಡಿಸಿರೈ ಜೋದರೆಸಿರೈ
ನವಮಹಾರಥರಂಬ ಕಱೆಯಿರೆನುತ್ತ ಕವಿದೆಚ್ಚ ॥ ೧೭

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ತುರಗ ದಳವನು
ಕೆಡಹಿದನು ಹೇರಾನೆಗಳ ತಡೆ
ಗಡಿದನೊಗ್ಗಿನ ರಥವನುಱೆ ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕಾಲಾಳ ।
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹೊದಱೆದ್ದು ಮುಂದಕೆ
ನಡೆನಡೆದು ಕೈಮಾಡಿ ಕಾಯದ
ತೊಡಕನೊಲ್ಲದೆ ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟಿತು ಭಟರು ನಾಕದಲಿ ॥ ೧೮

ಆಳು ಮುಱಿದವು ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕು ನೃ
ಪಾಲಕರು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಭೀಷ್ಮನ
ಕೋಲ ಕೊಳ್ಳದೆ ಕೊಂಡು ಹರಿದರು ರಥದ ಹೊರೆಗಾಗಿ ।
ಆಳುತನದಂಗವಣೆಯೊಳ್ಳಿತು
ಮೇಳವೇ ಬಳಿಕೇನು ಪೃಥ್ವೀ
ಪಾಲರಲ್ಲಾ ಪೂತು ಮಝು ಎನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೧೯

ಅಂಗವಿಸಿ ಮಱಿಹುಲ್ಲೆ ಖುರದಲಿ
ಸಿಂಗವನು ಹೊಯ್ವಂತೆ ನೃಪರು
ತ್ತುಂಗ ಸಹಸಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿದರು ಖಡ್ಗದಲಿ ।

---

1 ಜಾಳ (ತ.ಕ.)

ಅಂಗವಣೆಯನು ಹೊಗಳುತಾ ದಿವಿ
ಜಾಂಗನಾಕಾಮುಕರ ಮಾಡಿಯ
ಭಂಗಭೀಷ್ಮನು ಮೆಱೆದನುನ್ನತ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವ ॥ ೨೦

ಧರಣಿಪತಿಗಳು ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ವುರುಳಿತಾ ದಿವಸದಲಿ ಹಿಂದಣ
ಕೊಱತೆಯುಳಿಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೊಂದನು ಹತ್ತುಸಾವಿರವ ।
ಮರಳಿ ಮೂಸಾವಿರವ ಮತ್ತಂ
ತೆರಡು ಸಾವಿರ ಮತ್ತೆಯೈಸಾ
ವಿರವ ಸವಱದನಹಿತಬಲದಲಿ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೧

ಭುವನ ನೆಱೆ ಹೊಗೆವಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ
ಶಿವನ ಖತಿ ವೈದೋಱತೆನೆ ರಿಪು
ನಿವಹದಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡುದೀತನ ಖಾತಿ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿ ।
ಜವನ ಪುರಿಗಿಂಬಿಲ್ಲ ಕೊಂಡೊ
ಯ್ವವರು ಕೈಗುಂದಿದರು ಗಂಗಾ
ಭವನು ಕೊಲುವುದ ಬಿಡನಿದೇನೆನುತಿರ್ದುದಮರಗಣ ॥ ೨೨

ಬಲವನದ ಹೊದಱೆಲ್ಲಿ ಸೇನಾ
ಜಲನಿಧಿಯ ಸುಳಿವೆಲ್ಲಿ ಸುಭಟರ
ಕಳಕಳದ ಕಡುಹೆಲ್ಲಿ ಖರೆಯದ ರಥಿಕರವರೆಲ್ಲಿ ।
ಹೊಳೆದು ಮೊಳಗಿದನಲ್ಲಿ ಬಾಣದ
ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದನಲ್ಲಿ ರಕುತದ
ಹೊಳೆಯ ಹರಿಸಿದನಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಖಾತಿಯಲಿ ॥ ೨೩

ಕಡುಹು ಹಿರಿದೋ ಕಾಲರುದ್ರನ
ಪಡೆಯಲಾಡುವನೀತನೋ ಮೈ
ಗೊಡದಿರೋ ಬಲಹೊರಳಿಯೊಡೆಯಲಿ ಹೋಗಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ।
ತಡೆಯಲರಿದೋ ತಡವುಮಾಡದಿ
ರೊಡಲ ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ನೋಡುವ
ರೊಡೆಯರನು ಬಳಿಕೆನುತ ಮುಱದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ ॥ ೨೪

ಜರಿದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಭರದಲಿ
ತೆರಳಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕೆ
ಮರಳಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಕಣ್ಣ ಸನ್ನೆಯಲಿ ।
ತಿರುಗಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಭಟರೆದೆ
ಬಿರಿದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಸರಳ ಗಾಳಿಗೆ ಬೆಸುಗೆಯೊಡೆದುದು ವೈರಿಬಲಮೇಘ ॥ ೨೫

ಬಲವ ನಿಲಿಸಲು ನೂಕದನಿಲಜ
ನಳುಕಿದನು ಸಹದೇವ ಹಿಂದಣಿ
ಗೊಲೆದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಕುಲರು ನೆನೆದರನುಚಿತವ ।
ಕಲಿ ಘಟೋತ್ಕಚನಧಮ ಧರ್ಮವ
ಬಳಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರು
ಹಲರು ನಡೆದುದೆ ಮಾರ್ಗವೆಂದೇ ಮುರುಹಿದರು ಮುಖವ ॥ ೨೬

ಹದುಳವಿಡುವವರಿಲ್ಲ ಸೇನೆಯ
ಮೊದಲಿಗರು ಮುನ್ನೋಟವಿಕ್ಕಿತು
ಕದನದಲಿ ಕೈಸೂಱೆಗೊಟ್ಟರು ಜಯವ ತಮತಮಗೆ ।
ಎದೆಯ ನೀವಿದನಹಿತನೃಪನ
ಭ್ಯುದಯವೆರಡೆಲೆಯಾಯ್ತು ಸಾಹಸಿ
ಸದೆದನೋ ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನೆಂದುದು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ ॥ ೨೭

ಸಕಲ ದೆಸೆಯಲಿ ಮುಱಿದು ಬಹ ನಾ
ಯಕರ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನಸುರಾಂ
ತಕಗೆ ತೋಱಿದನಕಟ ನೋಡಿದಿರೆಮ್ಮವರ ವಿಧಿಯ ।
ನಕುಲನಿಲ್ಲಾ ಭೀಮನೋ ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯೊ ಸೇನಾಪತಿಯೊ ಕಟಕಟ
ವಿಕಳರೋಡಿದರೋಡಲಿದಿರಿಗೆ ರಥವ [1]ಹರಿಸೆಂದ[1] ॥ ೨೮

---

[1] ತಿರುಹೆಂದ (ಗ.ಟ.)

ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ತೇರು ಸೇನಾ
ವ್ರಾತವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಗಂಗಾ
ಜಾತನಿದಿರಲಿ ನಿಂದುದೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾದ್ಭುತವ ।
ಸೋತು ಚೆಲ್ಲಿದ ಸೇನೆ ಹರ್ಷದೊ
ಳಾತು ನಿಂದುದು ಮತ್ತೆ ಭಂಗದ
ಮಾತದೇತಕೆ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ ॥ ೨೯

ಬಲವನಾಯಕವೇ ವೃಥಾ ಹುಲು
ದಳದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಗ್ಗಳಿಕೆ ಕೈ
ಯಳವ ಮನಗಲಿತನದಳವ ಬಿಲುಗಾಱತನದಳವ ।
ಬಲಿಯಿರೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ
ಬಳಿಕ ಹಡೆಯಿರೆ ಬಿರುದನೆನುತವೆ
ಫಲುಗುಣನು [1]ಕೈ[1]ಯಿಕ್ಕಿದನು ಗಂಗಾಕುಮಾರನಲಿ ॥ ೩೦

* ನಾವು ವೃದ್ಧರು ಬಿರುದುಗಿರುದಿನ
ಲಾವಣಿಗೆ ನಮಗೇಕೆ ಹೇಳೈ
ನೀವಲೈ ಜವ್ವನದ ಭಂಟರು ರಣದ ಧುರಭರಕೆ ।
ನೀವಿರಲು [2]ನಿರ್ನಾಯಕವೆ[2] ಸೇ
ನಾವಳಿ ಮಹಾದೇವ ಮೂದಲೆ
ಗಾವು ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ಹೇಳು ಫಲುಗುಣ ಎಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೩೧

* ಕಟಕಿಯೇಕಿದು ಪರಶುರಾಮನ
ಪಟುತನಕೆ ಮದ್ದರೆದೆನೆಂಬೀ
ನಿಟಿಲನೇತ್ರನ ಭುಜಬಲಕೆ ಸಮಜೋಳಿ ಗಡ ನೀವು ।
ಕುಟಿಲ ಭಣಿತೆಯನಱಿಯೆನಿದಱೊಳು
ಭಟರು ನೀವಹುದೆನ್ನ ಶರಸಂ
ಘಟನವನು ಚಿತ್ತಯಿಸಿಯೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ನಸುನಗುತ ॥ ೩೨

[1] ಮೈ (ಗ.) [2] ನಿರ್ನಾಮವೇ (ಜ.) * ಈ ಪದ್ಯಗಳು (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಪೂರ್ವರು ಪರಶುರಾಮು
ಪ್ರವರರನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದೆವೀಗಳಿ
ನವರು ಕಡುಜಾಣಾಯ್ಲರೆಂದು ಸುರೇಖರೆಂದಿಹರು ।
ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ನೀವಾ
ಹವಸುವಿದ್ಯಾ ದುರ್ವಿದಗ್ಧರು
ನಿವಗೆ ನಾವಿದಿರಾಗಬಲ್ಲೆವೆಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೩೩

ಬಱಿಯ ಮಾತೋ ಚಾಪವಿದ್ಯದೊ
ಳಱಿತವುಂಟೋ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯದೆ
ಹೆಱಿಸಿರೇ ನಾರಿಯನು ನಿಮ್ಮಯ ಬಾಣಗರ್ಭಿಣಿಯ ।
ಅಱಿಯಬಹುದೆನಲಹುದಹುದು ಕೈ
ಮಱೆಯದಿರು ಕೈಕೊಳ್ಳೆನುತ ಬೊ
ಬ್ಬಿಱಿದು ಪಾರ್ಥನನದ್ದಿದನು ಬಾಣಾಂಬುರಾಶಿಯಲಿ ॥ ೩೪

ಒಳ್ಳಿತೈ ಕೈಚಳಕವಾವನ
ಲಿಲ್ಲ ಹರಹರ ಪರಶುರಾಮನ
ನಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂದವಿನಿತೋ ಮತ್ತೆ ಬೇಱುಂಟೊ ।
ಒಳ್ಳೆಗರನೋಡಿಸಿದ ಸಹಸವ
ನಿಲ್ಲಿ ತೋಱಲು ನೆನೆದಿರೇ ತ
ಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪಲ್ಲೆನುತ ಕಣೆಗಳ ಕಡಿದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೩೫

ಖೋಡಿ ಮಾಡದಿರೆಲೆ ಕಿರೀಟಿ ವಿ
ಭಾಡಿಸುವುದರಿದೇ ದೊರಾರಿಸಿ
ಯಾಡುವುದು ದೊರೆಗುಚಿತವೇ ಗರುವಾಯಿಗಂಗವಿದೇ ।
ನೋಡುನೋಡಾದರೆ ಕಪರ್ದಿಯ
ಕೂಡೆ ನೀ ಹೊಯಿದಾಡಿ ಬಿಲ್ಲ ಸ
ಘಾಡನಹೆ ದಿಟ [1]ಕಾದುಕೊಳ್ಳುನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಷ್ಮ[1] ॥ ೩೬

[1] ಕೈಕೊಳ್ಳೆನುತ ತೆಗೆದಚ್ಚ (ಚ.ಪ.)

ಇದು ಹೊಸತು ಬಾಣಾಬ್ಧಿ ವೇಲೆಯ
ನೊದೆದು ಹಾಯ್ದುದೊ ಭುವನವಳಿವಂ
ದುದಯಿಸಿದ ಮಳೆಗಾಲವೋ ಮಾಮಾಶರಾವಳಿಯೋ ।
ಹೊದಱಡಸಿ ಕಿಡಿಯೆದ್ದು ದೆಸೆಗಳ
ಹೊದಿಸಿದವು ಹೊಳೆದರ್ಜುನನ ಮು
ತ್ತಿದವು ಕೆತ್ತಿದವರಿಯ ಸೀಸಕ ಜೋಡು[1]ಮೊಚ್ಚೆ[1]ಯವ ॥ ೩೭

ಹನುಮ ಮಸೆಗಂಡನು ಘುುರಾಂತಕ
ಕನಲಿದನು ಕಡುನೊಂದು ಪಾರ್ಥನ
ತನುವಿನಲಿ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟೆಯಾದುದು ಬಾಣಪಥಿಕರಿಗೆ ।
ಮೊನೆಯಲಗು ಮುಕ್ಕುಱುಕೆ ರಥವನು
ತನಿಗೊಡಹಿ ಮುಗ್ಗಿದವು ತೇಜಿಗ
ಳನುವರಕೆ ಮುಖದಿರುಹಿದವು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನುಪಟಳಕೆ ॥ ೩೮

ಬಸಿವ ರಕುತವ ಬಳಿದು ಖಾತಿಯ
ಮಸಕದಲಿ ಕೈಮಱೆದು ಮಿಗೆ ದ
ಳ್ಳಿಸುತ ಹೊಗರಿಡುತೌಡುಗಚ್ಚುತ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಬಲಿದು ।
ಹೊಸಮಸೆಯ ಬಾಯ್ಧಾರೆಗಳ ಶರ
ವಿಸರವನು ತೊಡಚಿದನು ಭೀಷ್ಮನ
ಮುಸುಕಿದನು ಮಗುಳೆಚ್ಚು ಪುನರಪಿ ಕಱೆದನಂಬುಗಳ ॥ ೩೯

ಮುತ್ತಿದವು ನರನಂಬು ಫಣಿಗಳು
ಹುತ್ತ ಹೊಗುವಂದದಲಿ ಕಂಡವ
ಕುತ್ತಿ ಹಾಯ್ದವು ಕೆತ್ತಿ ಹರಿದವು ಕಿಬ್ಬರಿಗಳೆಲುವ ।
ಮೆತ್ತಿದವು ಕೈಮ್ಮೆಗಳಲಿ ತಲೆ
ಯೊತ್ತಿದವು ವಜ್ರಾಂಗಿಯಲಿ ಭಟ
ನತ್ತಲಿತ್ತಲೆನಲ್ಕೆ ಬಳಸಿದವಾ ನದೀಸುತನ ॥ ೪೦

[1] ಚೆಕ್ಕೆ (ಚ.ಪ)

ಜೋಡು ಹಱಿದುದು ತಾಳ ಹಳವಿಗೆ
ನೀಡಿ ಕೆಡೆದುದು ಸಾರಥಿಗಳಸು
ಹೂಡಿತಂತಕಪುರಿಗೆ ತೇಜಿಗಳಸುವ ಕಾಱಿದವು ।
ಗೂಡುಗೊಂಡುದು ವಿಕ್ರಮಾನಳ
ನಾಡಬಾರದು ಭೀಷ್ಮನನು ಕೈ
ಗೂಡಿ ಕವಿಯಲಿ ದ್ರೋಣ ಗುರುಸುತರೆಂದುದಖಿಲಜನ ॥ ೪೧

ಸಾರು ಫಡ ಕೆಲಬಲದ ಹಂಗಿನ
ವೀರನೇ ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಮುನಿದರೆ
ಹೋರಟೆಗೆ ಬರಹೇಳು ಭರ್ಗನನಿವನ ಪಾಡೇನು ।
ಮೇರೆಗಿದ್ದೆನು ಮಕ್ಕಳೆಂದೇ
ವೈರಬಂಧವ ಬಿಟ್ಟೆನಕಟ ವಿ
ಕಾರಿತನವೇ ನಮ್ಮೊಡನೆಯೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೪೨

ಎಸಲು ಕಡಿದನು ಪಾರ್ಥನೀತನ
ವಿಶಿಖವನು ತಱಿದವನು ಕಿಡಿ ದ
ಳ್ಳಿಸುವ ಧಾರೆಯ ಭೂರಿಬಾಣದ ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದನು ।
ಕುಸುರಿದಱಿದನು ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸಿ
ನಿಶಿತ ಶರದಲಿ ಬಳಿಕಲವನಿಗೆ
ಹಸುಗೆ ಮಾಡಿದನಿತ್ತ ಸವೆದವು ಸರಳು ಸಮರದಲಿ ॥ ೪೩

ಉರಗಬಾಣವನಿವರು ಕಱೆದರು
ಗರುಡಶರದಲಿ ಪಾರ್ಥ ತಪಿಸಿದ
ನುರಿಯ ವಿಶಿಖವನಿವರು ನಂದಿಸಿದರು ಜಲಾಸ್ತ್ರದಲಿ ।
ಗಿರಿಶಿಳೀಮುಖಕಿವರು ವಜ್ರವ
ಹರಿಸಿದರು ತಿಮಿರಾಸ್ತ್ರವೆದ್ದರೆ
ತರಣಿಮಾರ್ಗಣದಿಂದ ತಱಿದನು ಭೀಷ್ಮ ವಹಿಲದಲಿ ॥ ೪೪

ಆವ ವಿಧದಲಿ ಪಾರ್ಥನೆಸುವನ
ದಾವ ಬೇಗದಿ ಮುಱಿವನೀತನ
ದಾವ ಚಾಪರಹಸ್ಯವಿದ್ಯೆಗಳೊಳಗೆ ಬಳಸಿದನೊ ।

ಆ ವಿಧದಲಾ ಪರಿಯಲಾ ಸಂ
ಭಾವನೆಯಲಾ ಉಳಿಯಲಾ ನಾ
ನಾ ವಿಧಾನದಲೊದಗಿ ಸರಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ ॥ ೪೫

ಎರಡು ಶರದಲಿ ನರನು ಭೀಷ್ಮನ
ಕರದ ಕಾರ್ಮುಕದಂಡವನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಕೈಯೊಡನೆ ಕೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮ ಹೊಸಧನುವ ।
ಸರಳ ಸೂಟಿಯ ತೋಱಿಸಿದಡ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಫಲುಗುಣನೈದು ಬಾಣದ
ಲರಿಭಟನ ಚಾಪವನು ಕಡಿ ಮೂಱಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ ॥ ೪೬

ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಚಾಪದಲಿ ಭೀಷ್ಮನು
ಮಿತ್ತು ಖತಿಗೊಂಡಂತೆ ಶರದಲಿ
ಕೆತ್ತನಾಕಾಶವನು ಕಡಿದನು ಪಾರ್ಥ [1]ನಿಮಿಷದಲಿ[1]
ಮುತ್ತಯನ ಕರತಳದ ಧನುವನು
ಕತ್ತರಿಸಿದನು ಹಿಡಿಯಲೀಯದೆ
ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಬಿಲ್ಲು ಸವೆದವು ಕುರುಪಿತಾಮಹನ ॥ ೪೭

ಉಲಿಯೆ ಕಿಱು ಘಂಟೆಗಳು ಹೊಳಹೊಳ
ಹೊಳೆವ ಶಕ್ತಿಯ ತುಡುಕಿ ಭೀಷ್ಮನು
ಫಲುಗುಣನನಿಡೆ ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ನೂಱು ಬಾಣದಲಿ ।
ಸೆಳೆದು ಫಲುಗುಣ ತಿರುಹಿ ಭೀಷ್ಮನ
ತಲೆಯ [2]ಲಕ್ಷಿಸಿ[2] ಹೊನ್ನ ಘಂಟೆಗ
ಳುಲಿಯೆ ಬಿಟ್ಟೀಱಿಂದಲಿಡೆ ಖಂಡಿಸಿದನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೪೮

ಆವ ಚಾಪವ ತುಡುಕಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ
ತೀವಿ ತೆಗೆಯದ ಮುನ್ನ ಫಲುಗುಣ
ನೋವದೆಸುವನು ಕಡಿದು ಬಿಸುಡುವನಿವರ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ।

[1] ವಹಿಲದಲಿ. (ಚ.) [2] ನೀಕ್ಷಿಸಿ. (ಗ.)

ಆವ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ಕುಂತಿಯ
ಮಾವ ತೊಡುವನು ತೊಡದ ಮುನ್ನ ಶ
ರಾವಳಿಯ ಮುಂಕೊಂಡು ಖಂಡಿಸಿ ಪಾರ್ಥನೆಸುತಿರ್ದ ॥ ೪೯

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಕೌರವ
ರಾಳಿನಲಿ ದುಶ್ಶಾಸನಂಗೆ ಕ
ರಾಳ ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯದ್ರಥ ಗುರು ಕೃಪಾದ್ಯರಿಗೆ ।
ಕೋಲ ಹೊದೆಗಳ ಬಂಡಿಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಸೂಳಿನ ಲಗ್ಗೆಯಲಿ ಹೇ
ರಾಳ[1]ದೊಡ್ಡವಣೆಯಲಿ[1] ಪಡಿಬಲ ಕವಿದುದುರವಣಿಸಿ ॥ ೫೦

ನರನ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಪಾಂಚಾ
ಲರನು ಮತ್ಸ್ಯನ ಭೀಮಸೇನನ
ವರನಕುಲ ಸಹದೇವ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ।
ಅರಸನಟ್ಟಿದನಿತ್ತಲಂಬಿನ
ತಿರುಹುವೆರಳಿನ ಮೊರೆವ ಬಿಲ್ಲಿನ
ವರ ರಥದ ದುವ್ವಾಳಿ ಮೆಱೆಯೆ ಶಿಖಂಡಿ ನಡೆತಂದ ॥ ೫೧

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

---

[1] ದಾಟೋಪದಲಿ (ಜ.)

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ [1]ಕುಲಕಮಲ ಖರಕಿರಣ ಪಾಂಡವ
ಬಲಕೆ ಶರಣಾಗತ ಜಲಧಿ ವರ
ನಿಲಯವೆನೆ ರಂಜಿಸಿತು ಗಂಗಾಸುತನ ಶರಶಯನ ॥ [1]

ಕಂಡನರ್ಜುನನೌಕಿ ಕವಿವ ಶಿ
ಖಂಡಿಯನು ಮರ್ಝು ಪೂತು ಪಾಯಕು
ಗಂಡುಗಲಿಯಹೆ ಚಾಗು ತೊಟ್ಟೈಸು ಭೀಷ್ಮನವಯವವ ॥
ಕೊಂಡು ನಡೆ ನೀನಂಜದಿರು ಕೈ
ಕೊಂಡು ನಿಲುವೆನೆನುತ್ತ ಫಲುಗುಣ
ಮಂಡಿಸಿದನಾಲಿದನು ಸೆಳೆದನು ಬೋಳೆಯಂಬುಗಳ ॥

ಒದಚಿ ಜೇವಡೆಗೈದು ಬಾಣವ
ಕೆದಚಿದನು ಥಟ್ಟೈಸಿ ಚಾಪವ
ನೊದೆದು ಹಾಯ್ದವು ಕೋದವಂಬುಗಳರಿಯ [2]ನೆತ್ತಿಯಲಿ[2] ।
ಇದಿರೊಳುಲಿದು ಶಿಖಂಡಿ ಶರಸಂ
ಘದಲಿ ಹೂಳಿದನಾಗ ಭೀಷ್ಮನ
ಹೃದಯದಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಮನೆಗಟ್ಟಿತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥

ಎಲೆ ಮಹಾದೇವೀ ನಪುಂಸಕ
ನಲಿ ನಿರಂತರವೆಮಗೆ ಸಮರವೆ
ಗೆಲವಿದೊಳ್ಳಿತೆ ಸುಡು ಶಿಖಂಡಿಯ ಕೂಡೆ ಬಿಲುವಿಡಿದು ।

---

[1] ಗಂಡುಗಲಿ ಗಾಂಗೇಯ ರಣದು
ದ್ದಂಡ ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲವನೆಲ್ಲವ
ದಿಂಡುದಚಿದು ಶಿಖಂಡಿಯಿದಿರಲಿ ಬಿಲ್ಲನಿಳುಹಿದನು । (ಕ.ಟ.)

[2] ನೆತ್ತರಲಿ (ಕ.) ರಕ್ತದಲಿ (ಗ.ತ.) ದೇಹದಲಿ (ಪ.)

ಅಳುಕದೆಚ್ಚನಲಾ ದುರಾತ್ಮನ
ನಿಲವ ತೆಗೆತೆಗೆಯೆನುತ ಚಾಪವ
ನಿಳುಹಿದನು ರಥದೊಳಗೆ ಗಂಗಾಸೂನು ವಹಿಲದಲಿ ॥ ೩

ನರನ ಸರಳಿಗೆ ಮೈಯ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಮುರಿದು ರಥದಲಿ ನಿಂದು ನಿಜವೋ
ಹರವ ನೋಡುತ ಶಲ್ಯ ಗುರು ಕೃಪ ಕೌರವಾನುಜರ ॥
ಕರೆದು ನುಡಿದನು ಪಾರ್ಥನಂಬಿನ
ಹೊರಳಿ ಹೊಳ್ಳಿಸುತಿದೆ ಮದಂತಃ
ಕರಣ ಕುಂದಿತು ಕಾಯಲಾಪರೆ ಬನ್ನಿ ನೀವೆಂದ ॥ ೪

ಇವು ಶಿಖಂಡಿಯ ಬಾಣವೇ ವಾ
ಸವನ ಮಗನಂಬುಗಳು ವಿಲಯದ
ಶಿವನ ಶೂಲದ ಗಾಯಕಿವು ಮಿಗಿಲೇನನುಸುರುವೆನು ।
ಇವನು ಸೈರಿಸಲಾಱೆನಿಂದ್ರನ
ಪವಿಯು ಹೊಯ್ಲನು[1] ಹೊಱುವೆ[1]ನಂತ್ಯದ
ಜವನ ದಂಡದ ಹತಿಗೆ ಹೆದಱೆನು ಕೇಳಿ ನೀವೆಂದ ॥ ೫

ಪರಶುರಾಮನ ಕೊಡಲಿಕಡಿತವ
ಧರಿಸಲಾಪೆನು ವಿಲಯಭೈರವ
ನಿಱಿದಡಂಜೆನು ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದರೆ ರೋಮ ಕಂಪಿಸದು ।
ಹರನ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ಬಾದಣ
ಗೊಱೆದರೆಯು ಲೆಕ್ಕಿಸೆನು ಪಾರ್ಥನ
ಸರಳ ಚೂಣಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆನು ಪರಿಹರಿಸಿ ನೀವೆಂದ । ೬

ಹರಿಯ ಕೌಮೋದಕಿಯ ಹೊಯ್ಲನು
ಬೆರಳಲಾನುವೆನಖಿಲ ಕುಲಗಿರಿ
ಜರಿದು ಬೀಳುವಡಾನಲಾಪೆನು ನಖದ ಕೊನೆಗಳಲಿ ।

[1] ನಾನುವೆ (ಚ.)

ಭರದಲಾದಿವರಾಹ ದಾಡೆಯ
ಲಿಱಿದಡೆಯು ನರಸಿಂಹ [1]ನಖದಲಿ[1]
ಕೆರೆದಡೆಯು ಸೈರಿಸುವೆನಂಜುವೆನರ್ಜುನನ ಶರಕೆ ॥ ೭

ಒಡಲನೊಚ್ಚತಗೊಂಡವಂಬಿನ
ಕುಡಿಗೆ ನೆಱೆಯದು ರಕ್ತಜಲ ಬಳಿ
ವಿಡಿದು ಕವಿವಂಬುಗಳು ಬಂಬಲ್ಗರುಳ ಸೇದಿದವು ।
ಉಡಿದವೆಲು ಬಾಣಂಗಳೆಲುವಾ
ಗಡಸಿದವು ತನಿರಕುತ ಮಾಂಸವ
ನುಡುಗಿದವು ಶರವಿವು ಶಿಖಂಡಿಯ ಬಾಣವಲ್ಲೆಂದ ॥ ೮

ಚೇಳ ಬೆನ್ನಿನೊಳೊಡೆದು ಮೂಡುವ
ಬಾಲವೃಶ್ಚಿಕದಂತೆ [2]ಮಸೆದಿಹ[2]
ಬೋಳೆಯಂಬುಗಳೊಡೆದು [3]ಮೊನೆ[3]ದೋಱಿದವು ಬೆನ್ನಿನೊಳು ।
ಕೋಲು ಪಾರ್ಥನವಿವು ಶಿಖಂಡಿಯ
ಕೋಲುಗಳು ತಾನಲ್ಲ ನಿಂದುದು
ಕಾಳೆಗವು ನಮಗೆನುತ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಲಗಿದನು ಭೀಷ್ಮ ॥ ೯

ವೀರಭಟಭಾಳಾಕ್ಷ ಭೀಷ್ಮನು
ಸಾರಿದನು ಧಾರುಣಿಯನಕಟಾ
ಕೌರವನ ಸಿರಿ ಸೂಱೆಯೋದುದೆ ಹಗೆಗೆ ಗೆಲವಾಯ್ತು ।
ಆರನಾವಂಗದಲಿ ಬರಿಸದು
ಘೋರವಿಧಿ ಶಿವಶಿವ ಎನುತಾ
ಸಾರಥಿಯು ಕಡು ಖೇದದಲಿ ತುಂಬಿದನು ಕಂಬನಿಯ ॥ ೧೦

ಹೂಳಿ ಹೋಯಿತು ಬಾಣದಲಿ ಮೈ
ತೋಳು ತೊಡೆ ಜೊಂಡೆದ್ದು ರಕುತದ
ಸಾಲುಗೊಳಚೆಯ ಕರುಳ ಕುಸುರಿಯ ಬಸಿವ ನೆಣವಸೆಯ ।

---

[1] ಖುರದಲಿ (ಕ.) [2] ಮಸಗಿನ (ಜ.ಪ.) [3] ಗಱಿ (ಚ.ಜ.ಪ.)

ಮೂಳೆಯೊಟ್ಟಿಲ ನೆಲನ ಮುಟ್ಟದ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಹೊಗರೊಗುವ ಕೆಂಗಱಿ
ಗೋಲ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ರಣದಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಪವಡಿಸಿದ ॥ ೧೧

ಒರಲಿ ಕೆಡೆದರು ಹಡಪಿಗರು ಸೀ
ಗುರಿಯವರು ಸತ್ತಿಗೆಯವರು ತ
ನ್ನರಮನೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳು ಬಿಲುಸರಳ ನೀಡುವರು ।
ಗುರುವಲಾ ಮುತ್ತಯ್ಯ ನಮ್ಮನು
ಹೊರೆದ ತಂದೆಗೆ ತಪ್ಪಿದರು ಕಡು
ನರಕಿಗಳು ಪಾಂಡವರು ಸುಡುಸುಡೆನುತ್ತ ಹೊರಳಿದರು ॥ ೧೨

ಬೆದಱು ತವನಿಧಿಯಾಯ್ತು ಪಟುಭಟ
ರೆದೆಗಳಿಬ್ಬಗಿಯಾಯ್ತು ವೀರಾ
ಭ್ಯುದಯ ಕೈಸೆಱೆಯೋಯ್ತು ಸುಕೃತು ನೃಪರ ಸುಮ್ಮಾನ ।
ಪೊದಱೊಡೆದು ಕುರುಸೇನೆ ತೆಗೆದೋ
ಡಿದುದು ಭಯಜಲಧಿಯಲಿ ತೇಕಾ
ಡಿದರು ಕೌರವಜನಪರೀ ಭೀಷ್ಮಾವಸಾನದಲಿ ॥ ೧೩

ಭೀತಿ ಬೀತುದು ಹರುಷವಲ್ಲರಿ
ಹೂತುದವರಿಗೆ ವಿಜಯಕಾಮಿನಿ
ದೂತಿಯರ ಕಳುಹಿದಳು ತನಿ ಹೊಗರೇಱಿತುತ್ಸಾಹ ।
ಸೋತುದಾಹವ ಚಿಂತೆ ಜರಿದುದು
ಕಾತರತೆ ನುಡಿಗೆಡೆಗುಡದೆ ಭಾ
ವಾತಿಶಯವೊಂದಾಯ್ತು ಪಾಂಡವಬಲದ ಸುಭಟರಿಗೆ ॥ ೧೪

ಮಲಗಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನೆನೆ ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯನುದರದೊ
ಳಿಳಿದುದಾಯುಧವೆಂಬ ತೆಱದಲಿ ತಳ್ಳು[1]ವಾ[1]ಱಿದನು ।

[1] ಬಾ (ಕ.ಗ.ಜ.)

ಬಲಿದುಸುರ ಬಿಸುಸುಯಿಲ ಹಬ್ಬಿದ
ಕಳಕಳದ ಕಂಬನಿಯ ಕಿಬ್ಬೊನ
ಲಿಳಿವ ಕದಪಿನ ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದ ಮುಖದೊಳೈತಂದ ॥ ೧೫

ಎಡೆಮುರಿದುದೈಶ್ವರ್ಯವಿನ್ನೇ
ನೊಡೆಯ ಭಿತ್ತಿಯ ಚಿತ್ರವಾದನು
ಕಡೆಗೆ ಬಂದುದೆ ಕೌರವಾನ್ವಯ ಶಿವಶಿವಾ ಯೆನುತ ।
ಹಿಡಿದ ದುಗುಡದ ಕವಿದ ಮುಸುಕಿನ
ಗಡಣದಲಿ ಗುರು ಕೃಪ ಜಯದ್ರಥ
ರೊಡನೊಡನೆ ಬರುತಿರ್ದುದಖಿಲ ಮಹೀಶಪರಿವಾರ ॥ ೧೬

ಕುದುರೆ ಕಂಬನಿಯಿಕ್ಕಿದವು ಮೈ
ಬಿದಿರಿದವು ದಂತಿಗಳು ಕಾಲಾ
ಳೊದಱಿ ಕೆಡೆದವು ಕುಂದಿದವು ಕೈಮನದ ಕಡುಹುಗಳು ।
ಬೆದಱಿ ಬಂದಿಗೆ ಸಿಲುಕಿತವನಿಪ
ನದಟು ವಿಕ್ರಮವಹ್ನಿ ತಂಪೇ
ಱಿದುದು ಕಡುದುಮ್ಮಾನ ಕೇಣಿಯ ಹಿಡಿದು[1]ದುಭಯಬಲ[1] ॥ ೧೭

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮನ ಚರಣ ಸೀಮೆಯ
ಲಂದು ಕಾಯವ ಕೆಡಹಿ ವಿಗತಾ
ನಂದಭೂಪತಿ ಹೊರಳಿದನು ಹೇರಾಳ ಶೋಕದಲಿ ।
ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲ ಕೆಲದೊಳಿವರೈ
ತಂದು ನಿಂದರು ಗುರುಕೃಪಾದಿಗ
ಳೊಂದು ಮಗ್ಗುಲ ಸಾರಿ ನಿಂದರು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರು ॥ ೧೮

ಕವಿದ ಮುಸುಕಿನ ಕಂದಿದಾನನ
ದವನಿಪತಿ ಯಮುಸೂನು ಗಂಗಾ
ಭವನ ಮಗ್ಗುಲ ಸಾರಿದನು ಕೈಚಾಚಿ ಕದಪಿನಲಿ ।

---
[1] ದರಿಸೇನೆ (ಚ.ಜ.ಪ.)

ಪವನಸುತ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ಯಕಿ
ದಿವಿಜಪತಿಸುತರಾದಿ ಯಾದವ
ರವಿರಳದ ಶೋಕಾಗ್ನಿತಪ್ತರು ಪಂತಿಗಟ್ಟಿದರು ॥ ೧೯

ಏನ ನೆನೆದಾವುದನೊಡರ್ಚಿದೆ
ನೇನ ಹೇಳುವೆನೆನ್ನ ಪುಣ್ಯದ
ಹಾನಿಯನು ಕೈತಪ್ಪ ನೆನೆದೆನು ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿಪದಕೆ ।
ನಾನದಾವುದು ಧರ್ಮತತ್ವನಿ
ಧಾನವೆಂದಱಿಯದೆ ಕೃತಾಂತಂ
ಗಾನು ಹಂಗಿಗನಾದೆನೆಂದೊರಲಿದನು ಯಮಸೂನು ॥ ೨೦

ಖೇದವೇಕೆಲೆ ಮಗನೆ ನಿನ್ನೋ
ಪಾದಿಯಲಿ ಸುಚರಿತ್ರನಾವನು
ಮೇದಿನಿಯೊಳಾ ಮಾತು ಸಾಕೈ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನು ।
ಆದರಿಸುವುದೆ ಧರ್ಮ ನಿನಗಪ
ವಾದ ಪಾತಕವಿಲ್ಲ ಸುಕೃತ
ಕ್ಕೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕೃಷ್ಣ ಹೊಣೆ ನಿನಗಂಜಲೇಕೆಂದ ॥ ೨೧

ಮಗನೆ ಕೇಳೈ ಪಾರ್ಥ ಕೂರಂ
ಬುಗಳ ಹಾಸಿಕೆ ಚೆಂದವಾಯಿತು
ಹೊಗರಲಗ ತಲೆಗಿಂಬ ರಚಿಸೆನೆ ಪಾರ್ಥ ಕೈಕೊಂಡು ।
ಬಿಗಿದ ಬಿಲುಗೊಂಡೆದ್ದು ಮಂಡಿಸಿ
ಹೊಗರ ಕವಲಂಬೈದನೆಚ್ಚನು
ನೆಗಹಿದನು ಮಸ್ತಕವನಾ ಗಂಗಾಕುಮಾರಕನ ॥ ೨೨

ಹೊಳೆವ ಕಣೆಗಳ ಮಂಚ ತಲೆಗಿಂ
ಬಳವಡಿಕೆಯಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಸುಖದಲಿ
ಮಲಗಿದನು ಬಹಿರಂಗಭುವನವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳ ಮಱೆದು ।

ನಳಿನನಾಭನ ದಿವ್ಯ [1]ರೂಪನು[1]
ಬಲಿದು ಮನದಲಿ [2]ಹಿಡಿದು[2] ನೋವಿನ
ಕಳಕಳಕೆ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಮೆಱೆದನು ಬಾಣಶಯನದಲಿ ॥ ೨೩

ಒಡಲ ಜಡಿದವು ರೋಮರೋಮದೊ
ಳಡಸಿದಂಬುಗಳಂಗವೇದನೆ
ತೊಡಕಿತುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಥಗೆ ಗೋನಾಳಿ ನೀರ್ದೆಗೆಯೆ ।
ನುಡಿಯಲಾಱೆನು ಮಕ್ಕಳಿರ ನೀ
ರಡಸಿದೆನು ಹಿರಿದಾಗಿಯೆನೆ ನಡ
ನಡುಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ದೂತರ ಕರೆದು ನೇಮಿಸಿದ ॥ ೨೪

ತರಿಸಿದನು ಹಿಮರುಚಿಯ ಹಿಂಡಿದ
ಪರಮ ಶೀತೋದಕವೊ ತಾನೆನೆ
ಸುರಭಿ ಪರಿಮಳ ಪಾನವನು ಪರಿಪರಿಯ ಕುಡಿನೀರ ।
ಸರಸ ಬಹುವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯವ
ನೆರಹಿದನು ಕುಡಿನೀರ ಗಿಂಡಿಯ
ನರಸ ನೀಡಲು ಕಂಡು ನಕ್ಕನು ಭೀಷ್ಮನಿಂತೆಂದ ॥ ೨೫

ಏಱ ನೋವಿನೊಳಾದ ತೃಷ್ಣೆಯ
ನಾಱಿಸುವರಿವಱಳವೆ ಸಾಕಿವ
ತೋಱದಿರು ತೆಗೆ ತೊಲಗು ಮೂಢರ ಪರಮಗುರು ನೀನು ।
ಆಱಿತ್ತೆ ಗೋನಾಳಿ ಫಲುಗುಣ
ತೋಱು ನಿನ್ನಱಿತವನು ಸಲಿಲವ
ಬೀಱು ಬೇಗದಿನೆನಲು ಬಿಲುಗೊಂಡೆದ್ದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೨೬

ಸಲಿಲ ಬಾಣದಲಮಲಗಂಗಾ
ಜಲವ ತೆಗೆದನು [3]ತಪ್ತ ಲೋಹದ
ಜಲದವೊಲು ತನಿ ಹೊಳೆವ ಸಲಿಲದ ಬಹಳ ಧಾರೆಗಳ[3] ।

[1] ಮೂರ್ತಿಯ (ಚ.ಪ.) [2] ಹಿಳಿದು (ಕ.ಗ.) [3] ತತ್ತ ಬಾಣದ ಜಳ ಹುಯಿಲು ತನಿಗುಂದೆ ಬಹಳದ ಸಲಿಲ ಧಾರೆಯನು (ಕ.) ತತ್ತಬಾಣದ ಝುಳಹೊಯ್ಲು ತನಿಗುಂದೆ ಬಹಳದ ಸಲಿಲ ಧಾರೆಯಲಿ (ಪ.)

ಇಳುಹಿದನು ಸರಳಿಂದ ವದನದ
ಬಳಿಗೆ ಬಿಡೆ ಬಹಳಾರ್ತ ಭೀಷ್ಮನು
ಗೆಲಿದನಂತಸ್ತಾಪವನು ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೭

ಸಾಕು ಸಾಕೈ ತಂದೆ ನನ್ನನು
ಸಾಕಿಕೊಂಡೈ ಪಾರ್ಥ ಘನ ತೃ
ಷ್ಣಾಕುಲತೆ ಬೀಳ್ಕೊಂಡುದತಿಶಯತೃಪ್ತಿ ನನಗಾಯ್ತು ।
ಸಾಕೆನುತ ಫಲುಗುಣನ ಪರಮ ವಿ
ವೇಕವನು ಪತಿಕರಿಸಿ ನೆಱೆ ಚಿಂ
ತಾಕುಳನ ಮಾಡಿದನು ಕೌರವರಾಯನನು ಭೀಷ್ಮ ॥ ೨೮

ತಂದೆ ಕಂಡೈ ಕೌರವೇಶ ಪು
ರಂದರಾತ್ಮಜನತಿಬಳವ ನೀ
ನಿಂದೆ ಕಾಣಲುಬೇಹುದೈ ಹಲವಂಗದಲಿ ನರನ ।
ಹಿಂದೆ ಬಲ್ಲರು ದ್ರೋಣ ಗುರು ಕೃಪ
ನಂದನಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಳೈ
ಮಂದಮತಿತನ [1]ಬೇಡವಿನ್ನು[1] ಕೃಪಾಳುವಾಗೆಂದ ॥ ೨೯

ಅಳಿದರೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಹಲಬರು
ನೆಲನ ರಾಯರು ಸವೆದರತಿಬಲ
ರಳುಕುವರು ನರನೆಂದಡೀ ದ್ರೋಣಾದಿನಾಯಕರು ।
ಅಲಗಿನಂಬಿನ ಹಕ್ಕೆ ನಮಗಾ
ಯ್ತೊಳಜಗಳ ಸಾಕಿನ್ನು ಸೋದರ
ರೊಳಗೆ ಸಂಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ ॥ ೩೦

ನಿನಗರೋಚಕವೆಮ್ಮ ಮಾತುಗ
ಳನಿಬರಿಗೆ ಸೊಗಸುವುದು ಪಾಂಡವ
ರನುಮತವು ಬೇಱಿಲ್ಲ [2]ನಮ್ಮನುಮತದೊಳಡಗಿಹರು[2] ।

[1] ಬಿಂದು ಬಿಡಲಿ (ಜ) [2] ನಿನ್ನನುಮತವ ಬಯಸುವರು (ಜ)

ತನುಜ ಕದನದ ಕಡ್ಡತನ ಬೇ
ಡೆನಗಿದುಪಕಾರವು ವೃಥಾ ಕುರು
ವನಕೆ ವಹ್ನಿಯು ಬಿತ್ತಬೇಡಕಟೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ ೩೧

ಮಾತು ಕಿವಿಯೊಗದಾನು ಸಮರಂ
ಗಾತುರನು ಛಲದಂಕನೆಂಬೀ
ಖ್ಯಾತಿಯನು [1]ಘೊಱದಾತನಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪದವಿಯಲಿ[1] ।
ಸೋತ ಮನದವನಲ್ಲ ಭುವನ
ಖ್ಯಾತನೆನಿಪ್ಪೊಂದಾಶೆಯನು ದಿಟ
ನೀತಿಗಳೆದರೆ ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮಯ ಮೊಮ್ಮನಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೨

ಮೊದಲಲೆಂದಿರಿ ನೀವು ಬಳಿಕೀ
ಯದುಕುಲಾಧಿಪ ಕೃಷ್ಣ ನೆಱೆ ಹೇ
ಳಿದನು ಋಷಿಗಳು ಬೊಪ್ಪನವರೀ ಹದನ ಸಾಱಿದರು ।
ವಿದುರ ಹೇಳಿದನೆಲ್ಲರಿಗೆ ತಾ
ನಿದುವೆ ಮತವೆನಗೊಬ್ಬಗೆಯು ಬಲು
ಗದನವೇ ಮತವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಹಿಂದು ನಿಮಗೆಂದ ॥ ೩೩

ಒಂದು ಮತವೆನಗೊಂದು ನುಡಿ ಮನ
ವೊಂದು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಸಾಕಿದ
ನೆಂದು ಫಲವೇನಿನ್ನು ಸಂಧಿಯೆ ಪಾಂಡುತನಯರಲಿ ।
ಇಂದು ನಿಮಗೀ ಹದನ ನಾನೇ
ತಂದು ಬಳಿಕೆನ್ನೊಡಲ ಸಲಹುವ
ಚೆಂದವೊಳ್ಳಿತು ತಪ್ಪನಾಡಿದಿರೆಂದನವನೀಶ ॥ ೩೪

ಕಾಯದಲಿ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯೇಕಿದ
ಱಾಯುಸವು ತಾನೇಸು ದಿನ ಕ
ಲ್ಪಾಯುಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಕಾಲನ ರಾಜಕಾರಿಯವು ।

[1] ಮೆಱೆವೆನಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಲಿ (ಜ)

ಹೇಯವೀ ಸಿರಿಯಿದಱ ಮೈವಶ
ದಾಯತಿಕೆ ನಮಗಿಲ್ಲ ಪಾಂಡವ
ರಾಯಮಸ್ತಕಶೂಲನೆಂಬೀ ಬಿರುದ ಬಿಡೆನೆಂದ ॥ ೩೫

ಎಲವೊ ಭೀಷ್ಮರ ಮಾತುಗಳ ನೀ
ನೊಲಿವರೆಯು ಸಂಧಾನದಲಿ ನೀ
ನಿಲುವರೆಯು ದೇಹಾಭಿಲಾಷೆಗೆ ಬಲಿವರೆಯು ಮನವ
ಒಲಿದ ಭೀಮನೆ ನಿನ್ನ ಸಂಧಿಯು
ಕಳಚಿ ನಿನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದೀತನ
ತಿಳಿರಕುತವನು [1]ಸುಱಿವನಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವನಲ್ಲೆಂದ[1] ॥ ೩೬

ಹಾ ನುಡಿಯದಿರು ನಿಲು ಪಿತಾಮಹ
ನೇನ ಬೆಸಸಿದುದಕೆ ಹಸಾದವು
ನೀನು ನಡೆ ಪಾಳಯಕೆ ಬಿಡುಗುಱಿ[2]ತನವ ಮಾಣೆಯಲ ।
ಮೌನಮುದ್ರೆಯ ಹಿಡಿಯೆನಲು ಪವ
ಮಾನನಂದನ ಖಾತಿಯಲಿ ಯಮ
ಸೂನುವನು ಬಿಡೆ ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸರಿದನಲ್ಲಿಂದ ॥ ೩೭

ಬೀಳುಕೊಡಿರೇ ಸಾಕು ಭೀಮನು
ಬಾಲಭಾಷಿತನಾದನೀ ಭೂ
ಪಾಲ ಕೌರವನೆಂಬೆನೇ ಮೊದಲಿಗನು ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ।
ಕಾಳಗದೊಳೊಡೆಹಾಯ್ದು ಸಾಯಲಿ
ಬಾಳಲೊಲಿದಂತಾಗಿ ಹೋಗಲಿ
ಹೇಳಿದಿರಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆಂದನಸುರಾರಿ ॥ ೩೮

ಮುರಹರನ ಮಾತಹುದು ಸಾಕಿ
ನ್ನರಸ ಧರ್ಮಜ ಹೋಗು ದ್ರುಪದಾ
ದ್ಯರಿಗೆ ನೇಮವು ಪಾರ್ಥ ಮರಳ್ಳೆ ತಂದೆ ಪಾಳಯಕೆ ।

[1] ಕುಡಿದಡಲ್ಲದೆ ಬಱಿದೆಬಿಡನೆಂದ (ಗ.ಚ.ಜ.ಪ.) [2] ಮಿಡುಗುಱಿ (ಗ.ಜ.ಟ.ತ.) ಮಿಱುಗುಱಿ (ಚ.ಪ.)

ಧರೆಯ ಲೋಲುಪ್ತಿಯಲಿ ಸಲೆ ಕಾ
ತರಿಸಿ [1]ತಪ್ಪಿ[1]ದೆವೆಮ್ಮೊಳೆಂಬೀ
ಧರಧುರವ ನೆನೆಯದಿರಿ ವಿಜಯಿಗಳಾಗಿ ನೀವೆಂದ ॥ ೩೯

ಇವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡರಾ ಮಾ
ಧವನ ಮೆಲ್ಲಡಿಗಳನು ಹೃದಯದೊ
ಳವಚಿ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ದೇವನ ಮೂರ್ತಿಯನು ಹಿಡಿದು ।
ಸವೆಯದಮಳಾನಂದ ಬಹಳಾ
ರ್ಣವದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಧವನ ಕಳುಹಿದನಿತ್ತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು ಸುಯೋಧನನ ॥ ೪೦

ಬವರದೊಳಗೌಚಿತ್ಯಪರಿಪಾ
ಕವನು ಬಲ್ಲಿರಿ ಕೌರವರ ಪಾಂ
ಡವರ ವೃತ್ತಾಂತದ ರಹಸ್ಯದ ನೆಲೆಯನಱಿದಿಹಿರಿ ।
ನಿವಗೆ ಬೇಱೊಂದಿಲ್ಲ ನಾವ್ ಹೇ
ಳುವುದು ಕೃಷ್ಣನ ನೇಮವನು ಮಾ
ಡುವುದೆನುತ ದ್ರೋಣಾದಿ ಸುಭಟರ ಕಳುಹಿದನು ಭೀಷ್ಮ ॥ ೪೧

ಬೀಳುಕೊಂಡರು ರಾಯರಿಬ್ಬರು
ಪಾಳಯಂಗಳಿಗಿತ್ತ ಪಡುವಣ
ಶೈಲ ವಿಪುಲ[2] ಸ್ತಂಭದೀಪಿಕೆಯಂತೆ ರವಿ ಮೆಱೆದ ।
ಮೇಲುಮುಸುಕಿನ ಮುಖದ ಚಿತ್ತದ
ಕಾಳಿಕೆಯ ದುಮ್ಮಾನಜಲಧಿಯ
ಕಾಲುವೆಗಳೆನೆ ಕೌರವರು ಹೊಕ್ಕರು ನಿಜಾಲಯವ ॥ ೪೨

ಇವರು ಭೀಷ್ಮನ ಬೀಳುಕೊಂಡು
ತ್ಸವದ ಹರುಷದಲೊಮ್ಮೆ ಗಂಗಾ
ಭವಗೆ ತಪ್ಪಿದ ದುಗುಡಭಾರದಲೊಮ್ಮೆ ಚಿಂತಿಸುತ ।

---

[1] ಮರಳಿ (ಕ. ಗ.) [2] ವಿಪಿನ (ಕ.) ವಿಮಲ (ಟ.)

ಕವಲುಮನದಲಿ ಕಂಪಿಸುತ ಶಿಬಿ
ರವನು ಹೊಕ್ಕರು ನಿಖಿಲ ಸೇನಾ
ನಿವಹ ಸಹಿತವೆ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ॥ ೪೯

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದಮಧುಪಾನಪರಿಪುಷ್ಟವಚಷ್ಷಟ್ಪದೀಸಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತ
ಮಪ್ಪ ಕರ್ಣಾಟಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ
ಯೊಳ್ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಂ
ಸಮಾಪ್ತಂ ಶ್ರೀ

ಪರಿಶಿಷ್ಟ.

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಯಗಳು

[1] ಇಡುವ ಕುಂತದ ಹೊಯ್ಲು ಬೀಸುವ
ಕಡೆಯೊಸುವ ಬಿಟ್ಟೇಱ ಸುರಗಿಯ
ಖಡುಗ ಗದೆ ಸರಳಾದಿಯಾದಾಯುಧದ ಧಾಳಿಯಲಿ ।
ಅಡಗೆಡೆವ ಮುಂಗಡೆವ ಕಡಿ
ಕಡಿದೊಡನೊಡನೆ ಬಹ ಷಡಿವ ಹಯಕರು
ಳಡಗಡಗನುಗುಳ್ದಾಹವ ಭಯಂಕರವಾಯಿತುಭಯಬಲ ॥ [1] ೧

[2] ಅರುಣ ಜಲಧಿಯ ನೊರೆಯೆನೆ
ಕರುಳು ಕುಪ್ಪರಿಸಿದವು ಬುದ್ಬುದ
ತರದ ನೆರವಿಗೆಳಿತ್ತವೆನೆ ಮಿದುಳೊಟ್ಟಿಲೊದಗಿದವು ।
ಥರಥರದಲಡೆಗೆಡದ ಬಿರುದರು
ತೆರೆವೊನಲೊಳಾಳುವ ತುರಂಗದ
ವಿರಳ ಜಲಚರ ನಿಕರವೆನಲಾದುದು ಕುತೂಹಲಿಕೆ ॥ [2] ೨

[3] ನಡೆದುದೆಡಬಲವಂಕದಲಿ ಮುಂ
ಕುಡಿಯವರು ಮೊದಲಿಸಿ ಕರೆದರು
ಬಿಡದೆ ಹಳಚಿತು ಕೂಡೆ ಕೈಯೆಡಬಲದ ರಾವುತರು ।
ಒಡೆಯನಿದಿರಲಿ ಕಾದಿ ಸುಭಟರು
ಮಡಿವುತಿರ್ದುದು ಕೌರವನು ಬಿಲು
ದುಡುಕಿ ಕೈಕೊಂಡನಿಲತನಯನ ರಥಕೆ ಮಾಱಾಂತ ॥ [3] ೩

[4] ಎಲೆಲೆ ಸಿಡಿಲಿನ ಸಮರಕಾಂತುದೊ
ಕೊಲುಮರುತ್ಸುತ ನೃಪನ ರಣವಂ
ದಳಲಿಗರು ಮುಂಕೊಂಡು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದರು ಭೂಪತಿಯ।
ಕಲಿವಿವಿಂಶತಿ ಚಿತ್ರಸೇನರು
ಬಿಲುದುಡಿಕಿ ನಡೆತಂದುದವದಿರ
ಬಲವೃಕೋದರನಿಂದಕಂಡರು ಕಾಲನರಮನೆಯ ॥ ೪

---

[1] ಇದು ಗ.ಚ.ಟ. ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.

[2] ಈ ಪದ್ಯವು ಗ. ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

[3] ಇದು ಗ.ಚ.ಟ. ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.

[4] ಇವು ಚ.ಟ. ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೧೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇವೆ.

ಮೇಲೆ ಕವಿದುದು ಸಕಲರಿಪು ಕಾ
ಲಾಳು ಖಂಡೆಯದವರು ಹೊಣಿಸಿ
ಹೋಳುಗಳೆದರು ಭೀಮಸೇನನ ಬಳಿಯ ಪಟುಭಟರು ।
ಹೇಳಲೇನದ ಕವಿದವಾತುರ
ಗಾಳಿ ತೂಳಿದವಾನೆಗಳ ಸಮು
ರಾಳಿ ಜೀಮೂತದಲಿ ಕಾಣಿಸಲಾಯ್ತು ಶರವರುಷ ॥ ೫

ಅಳವಿ ಮಿಗೆ ಕೌರವ ಚತುರ್ಬಲ
ವೊಳಗೆ ರಿಂಗಣ ಕುಣಿವ ಖಾತಿಯ
ನಿಲಿಸಿ ಮಿಗೆ ತಾ ದಂಡಧರನಂತಿರೆ ಗದಾಯುಧವ ।
ತಲೆವರಿಗೆಗೊಂಡುರವಣಿಪ ಪಾಯ್
ದಳವ ಹೊಯಿದನು ಕುದುರೆಕಾಜಿರ
ತಲೆಯ ಮಿದುಳೊಟ್ಟಿದವು ಕೊಂದನು ಮುಂದೆ ಗಜಬಲವ ॥ [4] ೬

[5] ಧುರದೊಳಗೆ ನಿಜಸೇನೆ ಮುಡಿಯಲು
ಕೆರಳಿದುದು ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಶರಧಿ ಬಡಬನ ತುಳಿದುದ್ಕೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ತನಿ ಮಸಗಿ ।
ಧರೆಗೆ ಹೊಯಿದರು ರಾವುತರು ಜೋ
ಧರು ಗಜಂಗಳ ಬಿಸುಟರತಿರಥ
ರಿರದೆ ರಥಗಳ ಬಿಡಲು ಮುಖುದುದು ಮುನ್ನ ಕಾಲಾಳು ॥ [5] ೭

[6] ವಿರಥನಾಗಿ ಸಮೀರ ನಂದನ
ಮರಳಲಾಂತುದು ಸೇನೆ ಖತಿಯಲಿ
ಸುರನದೀನಂದನನ ಬಗೆ ಕೈಸಾರ್ದುದಿದಿರಾಗಿ ।
ಉರವಣಿಸಿ ಹಳಚಿದನು ಕೊಂದನು
ತುರಗ ಗಜರಥದರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು
ಹರಿಪುರದ ತೋಳಲಿಕೆಯ ನಡೆಗೆಡಹಿದನು ಕಾಲಾಳ ॥ [6] ೮

[7] ಇಂತು ಸಮರಶ್ರಮ ನಿವಾರಣ
ಕಂತರಂಗವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದು
ರಂತಕದಿ ಹಯನಿಕರವನು ಕವಳದಲಿ ಬಾಣದಲಿ ।
ಸಂತವಿಸುತಾಯಿರುಳ ನಾರಣ
ಚಿಂತೆಯಲಿ ನೂಕಿದುದುಭಯಬಲ
ಕಂತುಪಿತನನು ನೆನೆವುತಿರ್ದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು ॥ [7] ೯

---

[5] ಇದು ಚ.ಟ. ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.

[6] ಇದು ಚ.ಟ. ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೬ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.

[7] ಇದು ಗ. ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೪೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ.